

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ČESKÉ MEZIŘÍČÍ,
okres RYCHNOV NAD KNĚŽNOU
JANA VÝRAVY 219, ČESKÉ MEZIŘÍČÍ

Školní vzdělávací program DĚDINA 2022

ČÍSLO JEDNACÍ:	ZŠČM 45/2022
SCHVÁLENO DNE:	31. SRPNA 2022
PLATNOST DOKUMENTU OD:	1. ZÁŘÍ 2022
AKTUALIZACE:	1. ZÁŘÍ 2022
PODPIS ŘEDITELE ŠKOLY:	Ing. PETR HRNČÍŘ

1. Identifikační údaje školy:

název: Základní škola, České Meziříčí, okres
Rychnov nad Kněžnou

sídlo: Jana Výravý 219, 517 71 České Meziříčí

IČO: 75017571

RED-IZO: 600097552

právní forma: Příspěvková organizace

organizace slučuje:
základní školu s kapacitou 310 žáků

školní jídelnu s kapacitou 350 žáků /jidel/

školní družinu s kapacitou 120 žáků

zřizovatel: Obec České Meziříčí

kontakt na zřizovatele: Bož. Němcové 61, 517 71 České Meziříčí

telefon: 494 661 121

ředitel školy: Ing. Petr Hrnčíř

zástupce řed. školy: Mgr. Kamila Kupková

kontakty na školu:

telefon: 494 661 277

e-mail: zscm@zscm.cz

koordinátoři školního vzdělávacího programu:

Mgr. Kamila Kupková

Mgr. Blanka Hrnčířová

Obsah

1. Identifikační údaje školy:	2
2. Charakteristika školy:.....	6
2.1 Úplnost a velikost školy	6
2.2 Vybavení školy	6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4 Charakteristika žáků.....	7
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	7
2.6 Projekty na naší ZŠ.....	8
2.7 Nepovinné předměty.....	9
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.1 Zaměření školy.....	10
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	18
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	19
3.5 Zařazení průřezových témat do výuky.....	20
4. Učební plány	22
4.1 Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň	22
4.2 Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň	24
5. Učební osnovy – 1. stupeň.....	27
5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	27
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk.....	27
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk.....	63
5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	77
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika.....	77

5.3	Vzdělávací oblast: Informatika.....	101
5.3.1	Vyučovací předmět: Informatika	101
5.4	Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět.....	112
5.4.1	Vyučovací předmět: Prvouka (1. – 3. ročník)	112
5.4.2	Vyučovací předmět: Vlastivěda, Přírodověda (4. - 5. ročník).....	134
5.5	Vzdělávací oblast: Umění a kultura.....	141
5.5.1	Vyučovací předmět: Hudební výchova	141
5.5.2	Vyučovací předmět: Výtvarná výchova.....	154
5.6	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	164
5.6.1	Vyučovací předmět: Tělesná výchova	164
5.7	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce.....	177
5.7.1	Vyučovací předmět: Pracovní výchova	177
6.	Učební osnovy – 2. stupeň.....	190
6.1	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	190
6.1.1	Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura	190
6.1.2	Vyučovací předmět: Anglický jazyk	221
6.1.3	Vyučovací předmět: Německý jazyk	238
6.1.4	Vyučovací předmět: Ruský jazyk.....	252
6.2	Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace.....	263
6.2.1	Vyučovací předmět: Matematika.....	263
6.3	Vzdělávací oblast: Informatika.....	286
6.3.1	Vyučovací předmět: Informatika	286
6.4	Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	302
6.4.1	Vyučovací předmět: Dějepis	302
6.4.2	Vyučovací předmět: Výchova k občanství.....	321

6.5	Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	344
6.5.1	Vyučovací předmět: Fyzika	344
6.5.2	Vyučovací předmět: Chemie	364
6.5.3	Vyučovací předmět: Přírodopis.....	377
6.5.4	Vyučovací předmět: Zeměpis.....	396
6.6	Vzdělávací oblast : Umění a kultura	408
6.6.1	Vyučovací předmět: Hudební výchova	408
6.6.2	Vyučovací předmět: Výtvarná výchova.....	414
6.7	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	427
6.7.1	Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	427
6.7.2	Vyučovací předmět: Tělesná výchova.....	436
6.8	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	451
6.8.1	Vyučovací předmět: Pracovní činnosti	451
7.	Povinně volitelné předměty	466
7.1	Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti	466
7.2	Konverzace v anglickém jazyce	470
7.3	Seminář k rozvoji finanční gramotnosti	474
8.	Nepovinné předměty.....	478
8.1	Náboženství.....	478
8.2	Sborový zpěv (Mezissimo)	479
8.3	Dopravní výchova	480
9.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	484
10.	Příloha	497

2. Charakteristika školy:

2.1 Úplnost a velikost školy

Naše škola je plně organizovaná základní škola s 1. až 9. ročníkem, školní družinou a školní jídelnou. Je největší vesnickou školou v bývalém okrese Rychnov nad Kněžnou. Zaujímáme postavení samostatného právního subjektu /příspěvková organizace/ zřízeného Obcí České Meziříčí k 1.1.2003. V souladu se zák. 561/2004 Sb. naše škola poskytuje žákům plnění povinné školní docházky a získání základního vzdělávání.

Kapacita školy je 310 žáků, v současné době vzdělává přibližně 270 žáků /počet se mění během školních roků v závislosti na rozvinuté bytové výstavbě v obci/. Průměrná naplněnost tříd se pohybuje kolem 20 žáků.

Máme velký spádový obvod – děti dojíždějí z vesnic Skršice, Králova Lhota, Jílovice, Vysoký Újezd, Rohenice, Slavětín, Jasenná /téměř 45% je dojíždějících/. Ve škole pracují 3 oddělení školní družiny.

Většina žáků i zaměstnanců školy využívá služeb školní jídelny, která je umístěna v budově školy, vaříme i pro cizí strávníky /výběr ze 2 jídel – 2 dny v týdnu/.

2.2 Vybavení školy

Škola je umístěna v oploceném areálu. Za školou je vybudováno multifunkční sportovní hřiště s běžeckým oválem a doskočištěm. Třídy jsou umístěny ve dvou budovách spojených uzavřenou chodbou. Máme 12 kmenových učeben a odborné učebny fyziky, chemie, informatiky, 2 jazykové učebny, environmentální učebnu, cvičnou kuchyňku, učebnu školních dílen, hudebnu, družinu, tělocvičnu /je využívána i pro mimoškolní činnost/. Spojovací chodba slouží i pro tělesnou výchovu a činnost některých kroužků.

Všechny učebny odpovídají hygienickým předpisům – nový stavitelný nábytek, osvětlení, nové zařízení školní družiny apod. Jednotlivé třídy jsou postupně vybavovány novým nábytkem. Téměř v celé budově jsou rekonstruovány vestavěné skříně (ve tř. i na chodbách). Učebny a třídy byly též vybaveny novými moderními nástěnkami a nábytkem.

V době volna a přestávek je umožněn všem žákům pitný režim. Učitelům slouží velká sborovna a 2 kabiny.

Pro děti i učitele je k dispozici knihovna /má pravidelnou výpůjční dobu/. Je dostatečně využívána.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Naše škola má poměrně stabilizovaný pedagogický sbor. Pracuje zde 24 učitelů (z nich 3 muži), 3 vychovatelky školní družiny a 3 asistentky pedagoga (na zkrácený úvazek). Dva pedagogové jsou důchodového věku a pracují na zkrácený úvazek. Za poslední dva roky byla posílena aprobace ve fyzice. Odbornou způsobilost mají všichni pedagogové i všechny vychovatelky.

Na škole pracuje správce ICT, metodik prevence, výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň, koordinátor tvorby ŠVP.

Všichni učitelé jsou vyškoleni v oblasti práce s počítačem. Účastnili se proškolení k problematice odhalování šikany, ochrany za mimořádných událostí a dalších školení, která jsou nabízena.

Průměrný věk pedagogického pracovníka je 50 let.

2.4 Charakteristika žáků

Naše škola si udržuje charakter vesnické školy. Téměř 50 % žáků dojíždí.

Děti s SVP – navštěvují hodiny speciální pedagogické péče a hodiny pedagogické intervence (PSPP v českém jazyce, PSPP v matematice), které vedou proškolení pedagogové.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Při naší škole působí Spolek rodičů a příznivců školy. Má dlouhodobou tradici a kladné výsledky při spolupráci školy a rodiny. Dále je při naší ZŠ zřízena též Školní rada. Schází se většinou 2x ročně.

Spolupráce s rodinami je na velmi dobré úrovni, rodiče se aktivně účastní akcí školy. Každoročně pořádáme slavnostní vítání prvňáčků a slavnostní rozloučení se žáky 9. ročníků. Rodiče se také účastní našich projektů /např. Vánoce ve škole, Halloween atd./. Některé z nich pořádáme ve spolupráci s OÚ jako kulturní program v obci v odpoledních hodinách.

Třídní schůzky svoláváme 2x ročně a 2x ročně pořádáme informativní schůzky. Dále mají rodiče možnost konzultací v případě potřeby. Ve škole působí dle potřeby i výchovná komise (výchovný poradce, preventista), která řeší aktuální problémy.

Škola organizuje po celý rok akce pro rodiče i širokou veřejnost.

Jsou to především Vánoční koncerty, Vánoční den ve škole, Vítání jara, návštěvy s programem v Klubu důchodců a v Ústavu sociální péče, Dětský den, Besídka ke Dni matek, atd.

Úzce spolupracujeme s Mateřskými školami v Českém Meziříčí a v Rohenicích /návštěvy hodin ve škole, zveme je na naše kulturní programy atd./.

Rozvinutá je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou, Náchodě a Hradci Králové. Dále spolupracujeme se Speciálním pedagogickým centrem Rukavička Hradec Králové.

Naše škola se v rámci prevence patologických jevů zaměřuje hlavně na mimoškolní život dětí. Je to také proto, že možnosti vyžití vesnických dětí nejsou mnohdy takové, jako ve městech.

Můžeme říci, že v této oblasti máme velmi dobré výsledky.

Při škole působí 4 školní sbory /Písnička, Pramínek I, Pramínek II, Mezissimo – cca 80 dětí/, které vystupují na různých kulturních, charitativních i soutěžních akcích a dosahují skvělých úspěchů. Několikrát nás sbor Mezissimo reprezentoval i v zahraničí.

Při škole pracuje velké množství zájmových kroužků- např. dopravní, výtvarný, sportovní, kroužek 3D tisku atd. Kroužky jsou placeny dle pravidel ZŠ. Finance nám částečně poskytuje obecní úřad prostřednictvím SRPZŠ. O kroužky je velký zájem.

2.6 Projekty na naší ZŠ

V rámci našeho vzdělávacího programu máme několik projektů, které jsou propracované na naše podmínky. Dále se zapojujeme do projektů dle aktuální nabídky.

1. Recyklohraní aneb uklidíme si svět

Při této akci je dvakrát ročně vybírán starý papír, použitá elektrozařízení a vybité baterie. Sběr baterií probíhá celoročně, přičemž žáci 1. tříd obdrží krabičku Ecocheese pro domácí sběr baterií.

2. Ovoce do škol a Mléko do škol

V rámci tohoto projektu dostávají žáci 1. a 2. stupně bezplatně dotované ovoce a zeleninu a mléčný výrobek 1x týdně. Cílem je zlepšit stravovací návyky u dětí, zvýšit oblibu ovoce a zeleniny a bojovat tak proti dětské obezitě.

3. Běh Emila Zátopka

Projektový den Běh Emila Zátopka pořádá naše škola již řadu let vždy na konci září. Připomínáme jím dětem skvělé běžecké výsledky našeho nejúspěšnějšího atleta. Děti závodí v běhu na 300 – 1 000 metrů dle věku.

4. Halloween

Při společném projektovém dni Halloween je každoročně pro děti připraven bohatý program: Prezentace o tomto podzimním americkém svátku, zábavné hry v tělocvičně a dětmi oblíbené dlabání dýní. Děti přicházejí do školy oblečené tematicky v oranžových tričkách. Večerní program pokračuje pro širokou veřejnost před školou vystoupením dětí ze školní družiny, opětovnou prezentací Halloweenu a různými úkoly pro děti.

5. Českomeziříčské Vánoce

Jedná se o projekt realizovaný každoročně v adventním období.

Patří do něj několik akcí:

- Rozsvěcení vánočního stromu spojené s vystoupením žáků naší školy,
- Mikulášská nadílka, kterou organizují pro žáky 1. stupně především žáci 9. třídy,
- Vánoční koncert sboru Mezissimo v kostele,
- Vánoční besídky jednotlivých tříd,
- Výzdoba celé školy.

2.7 Nepovinné předměty

Pěvecký sbor (Písnička, Pramínek I., Pramínek II., Mezissimo)

Dopravní výchova

Náboženství

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Náš ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a koncepce, která vznikla několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu a života naší školy.

Nesnažíme se o převratné změny, navazujeme na tradice české školy, naším cílem však je, aby spokojené děti učili spokojení učitelé, aby děti z naší školy odcházely připravené do dalšího života a uměly si v něm poradit, aby žáky i učitele bavilo chodit do školy a aby žáci po odchodu z naší školy byli motivováni k celoživotnímu vzdělávání.

Uvědomujeme si, že toto bude možné pouze v případě, že budeme vytvářet příjemné prostředí, ve kterém se děti budou cítit bezpečně, prostředí, ve kterém se budou všichni vzájemně respektovat a chovat podle jasných, předem daných pravidel.

Vztahy mezi učiteli, žáky a rodiči by měly fungovat na partnerské úrovni. Každé dítě by mělo pracovat podle svého tempa, ale zároveň se snažit dosahovat svého osobního maxima.

Škola by měla žáka nejen vzdělávat, ale i vychovávat.

A) Škola se trvale snaží o **vytváření vztahu učitel - žák založeném na partnerském vztahu a o zlepšování celkového klimatu školy**. Chceme připravovat žáky k tomu, aby se v životě projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti, aby byli schopni otevřené a všestranné komunikace, aby se naučili zásadě, že pravidla je možné spoluvytvářet, ale pak již jsou k tomu, aby se dodržovala.

- ve třídách na 2. stupni fungují třídní samosprávy a touto cestou mohou žáci ovlivňovat dění ve škole
- environmentální výchova je jednou z priorit školy - nevnímáme ji pouze jako výchovu k ekologii, ale jako výchovu o vztahu k celkovému prostředí, ve kterém žijeme, součástí této výchovy je rozvíjení vnímavosti a citlivých vztahů k lidem, prostředí i k přírodě, vedeme žáky k ekologickému chování (třídění odpadu, sběrové akce apod.)

B) Ve škole pracují pedagogové, kteří mají zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

- ve škole se vzdělávají každoročně děti se specifickými poruchami učení a chování
- integrace žáků s POv běžných kolektivech napomáhá u všech žáků k výchově k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem

C) Škola je materiálně vybavena a ve škole mají všichni vyučující potřebnou odbornou kvalifikaci. Škola je tedy schopna na velmi dobré úrovni nabídnout žákům vzdělávání potřebné pro budoucí život. **V oblasti vzdělávání se zaměřujeme především na tyto oblasti:**

- **výuka cizích jazyků** - výuka anglického jazyka od 3. ročníku a výuka dalšího cizího jazyka od 7. ročníku (německý jazyk, ruský jazyk)
- značný důraz je v ŠVP kladen na **informační a komunikační technologie** - jejich užívání by se mělo stát pro žáka naší školy samozřejmostí
- v našem ŠVP je **posílena výuka matematiky a českého jazyka** (posílení časové dotace v 6.- 9. ročníku). Při výuce těchto předmětů se zaměřujeme především na podněcování k tvořivému, logickému myšlení a k řešení problémů a naučení žáky účinné komunikaci.
- při výuce naukových předmětů (člověk a jeho svět na 1. stupni, dějepis, zeměpis, přírodopis na 2. stupni) se zaměřujeme především na **techniky práce s textem, vyhledávání informací z různých zdrojů, řešení problémů**

D) Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své vlastní schopnosti v souladu s jejich reálnými možnostmi; věnujeme se těm, kterým to úplně nejde, ale zároveň umožňujeme maximální podmínky pro rozvoj nadaných dětí:

- široká je rovněž **nabídka zájmových kroužků**, doplňujících školní výuku a umožňujících žákům volit si odpolední aktivity dle svého zájmu
- chceme se zúčastňovat různých typů **soutěží**, kde žáci mohou uplatnit své schopnosti a nadání
- na 2. stupni pracuje Školní sportovní klub pro rozvoj sportovně nadaných dětí
- velmi úzká spolupráce je s organizací Sokol a FC České Meziříčí

E) Cílem našeho ŠVP je žák, který si osvojil strategii učení a je motivován pro celoživotní učení. Náš ŠVP vychází z myšlenky, že dítě se ve škole nepotřebuje bavit, ale potřebuje mít **pocit vnitřní motivace** - tedy **uvědomovat si smysluplnost toho, co dělá, možnost při práci spolupracovat a mít možnost volby**. Jsme připraveni ve výuce:

- **používat různé formy a metody práce**, které jsou v danou chvíli efektivnější - vedle klasického frontálního a individuálního vyučování jsou kooperativní metody, které u žáků rozvíjí schopnost spolupracovat a respektování práce a úspěchů svých i ostatních

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavním cílem naší školy je vytvářet u žáků školy klíčové kompetence dané RVP ZV a všechny strategie a postupy školy vedou k naplňování tohoto cíle.

Kompetence k učení

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

K naplnění kompetence k učení využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem vyučovací hodiny, na konci hodiny s žáky zhodnotíme jeho dosažení
- učivo probíráme různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
- používáme didaktické postupy zaměřené na práci s textem
- zařazujeme při výuce metody práce, při kterých docházejí k objevům, řešení a závěrům žáci sami
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo doplňující
- žáci jsou vedeni k samostatné práci
- žáci jsou vedeni k sebeevaluaci - při samostatné práci i při práci ve skupině
- výuka je doplňována motivačními úlohami
- základním motivačním faktorem je žákova svoboda - žáci si v mnoha případech mohou vybírat z většího množství nabízených úloh dle svých schopností
- žákům zadáváme úkoly, při jejichž řešení kombinují informace z různých zdrojů
- vedeme žáky k prezentaci vlastních výsledků před ostatními
- přistupujeme k žákům dle jejich individuálních schopností
- umožňujeme diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- při výuce povzbuzujeme a zaměstnáváme rychlejší žáky větším množstvím úloh
- vedeme žáky k tomu, aby žáci, kteří probírané učivo zvládli, vhodným způsobem pomáhali pomalejším
- vedle učebnic používáme při výuce další zdroje - sbírky, vlastnoručně vytvořené texty, které žáci dotvářejí, zůstávají jim a vytvářejí z nich vlastní portfolio

- vedeme žáky k vyhledávání informací v encyklopediích, na internetu a v dalších informačních zdrojích
- postupně vytváříme systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v oblasti jiné
- nabízíme žákům pomůcky k snazšímu porozumění a naučení nového učiva
- pracujeme s výukovými programy na PC (pokud to povolují počty žáků ve skupině)
- studijní materiály a zdroje jsou žákům ve výuce dostupné (i případné kompenzační pomůcky)
- výuku doplňujeme o praktické exkurze

Kompetence k řešení problémů

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

K naplnění kompetence k řešení problému využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy vhodnou formou
- klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úkoly či úkoly rozvíjející tvořivost
- zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešení a závěrům sami
- vedeme žáky k tomu, aby uměli provést rozbor problému a plán řešení, odhadnout výsledek, volit správný postup a vyhodnocovat správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- žákům je umožněno vlastní pořadí při řešení úloh
- učitelé výběrem vhodných učebních metod u žáků rozvíjejí abstraktní a logické myšlení (především v nejvyšších ročnících), vedou žáky ke kritickému uvažování a srozumitelné argumentaci prostřednictvím řešení problému
- žáci jsou vedeni k poznávání možnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úlohy k vypracování
- žákům zadáváme k řešení úlohy vycházející z reálné situace, úlohy, které budou jednou ve svém životě řešit

- podle svých schopností a zájmu se budou žáci zúčastňovat různých soutěží, ve kterých mohou porovnávat své schopnosti s ostatními
- podporujeme týmovou práci při řešení problému
- realizujeme projekty, jejichž podstatou je řešení daného aktuálního problému

Kompetence komunikativní

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

K naplnění kompetence komunikativní využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- vedeme žáky k tomu, aby uměli prezentovat výsledky své práce před ostatními spolužáky
- učíme žáky dodržovat pravidla diskuze, respektovat různá stanoviska
- vedeme žáky k přesné a stručné terminologii včetně symboliky v jednotlivých výukových předmětech a ke zdokonalování grafického projevu
- učíme žáky aktivně pracovat s různými typy textů a obrazových záznamů (tabulky, grafy, mapy,...) a interpretovat takto získané informace - jedenkrát za měsíc v rámci třídnické hodiny na 1. i 2. stupni
- vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- vedeme žáky k tomu, aby dovednosti získané v hodinách informatiky využívali při práci v ostatních hodinách

Kompetence sociální a personální

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

K naplnění kompetence sociální a personální využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- využíváme při výuce skupinovou práci a kooperativní učení
- žáci jsou vedeni ke vzájemné pomoci, zadáváme jim úkoly, při jejichž řešení musí spolupracovat
- žáci jsou vedeni k tomu, aby ve skupině zastávali určité role a za svoji práci byli zodpovědní
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- při konzultaci s rodiči se vyjadřujeme i k sociálním dovednostem žáků

Kompetence občanské

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

K naplnění kompetence občanské využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- vedeme žáky k tomu, aby se řídili podle předem daných a domluvených pravidel
- vyžadujeme dodržování daných pravidel
- pravidla chování jsou ve škole postupně vypracována ve spolupráci s žáky
- zajímáme se o názory a zkušenosti žáků
- při třídnických hodinách na 1. i 2. stupni nabízíme žákům možnost dle svého uvážení upozornit na fyzické či psychické násilí, se kterým se setkávají
- seznamujeme žáky se základními právy dítěte
- v rámci výuky předmětu člověk a jeho svět, výchovy ke zdraví a občanské výchovy využíváme metody hraní v roli pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení
- seznamujeme žáky s důležitými telefonními čísly
- pořádáme projekty a akce připomínající lidové tradice (adventní sobota, vánoční a velikonoční projekty), některé z těchto akcí pořádáme pro širokou veřejnost (Vánoční den, Vánoční koncert, Halloween, Vítání jara)

- pořádáme sportovní soutěže (dětský a sportovní den, turnaj ve florbalu, žáci se zapojují do sportovních soutěží organizovaných jinými subjekty)
- vedeme žáky k tomu, aby se dle svých schopností a možností zapojovali do výtvarných soutěží, připravujeme vystoupení na některé akce školy i obvodu (školní besídka, dětský den, vyřazení žáků 9. tříd, vítání občánků atd.)
- organizujeme výlety a exkurze, v rámci kterých se žáci seznamují s tradicemi a kulturním a historickým dědictvím
- v rámci výuky zařazujeme projekty s ekologickou tematikou, jednotlivé problémy environmentální výchovy jsou zařazovány do výuky
- podporujeme a realizujeme projekt recyklohraní - třídíme odpad, pořádáme organizované sběry papíru i pro veřejnost
- vedeme žáky k tomu, aby dle svých možností udržovali školní areál
- organizujeme dle možnosti besedy a exkurze soudu, parlamentu, OÚ

Kompetence pracovní

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

K naplnění kompetence pracovní využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- zásadami bezpečného chování žáky seznamujeme na začátku roku a při neobvyklé činnosti před započítáním této činnosti
- postupně žáky vedeme k sebehodnocení své práce
- vedeme žáky ke správnému užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení
- vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- vedeme žáky k samostatnosti (plánování organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, ocenění práce, úklid)
- vedeme žáky k šetření materiálem
- organizujeme exkurze, výlety zaměřené na volbu povolání a na různá pracoviště (Úřad práce, cukrovar, automobilka, truhlárna apod.)

Kompetence digitální

Na konci 9. ročníku žák (dle RVP ZV):

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávám, vyhledávám, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

K naplnění digitální kompetence využíváme na naší škole tyto strategie a postupy:

- umožňujeme žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie
- vedeme žáky k bezpečnému a vhodnému využívání technologií
- učíme žáky získávat a sdílet data i informace v digitálním prostředí bez porušení autorského zákona
- pomáháme žákům volit vhodné postupy a prostředky, aby si usnadnili práci
- učíme žáky vytvářet digitální obsah a kombinovat různé formáty
- podporujeme žáky ve využívání technologií k usnadnění pracovních postupů
- vedeme žáky k dosažení kvalitních výsledků za pomoci digitálních prostředků
- učíme žáky bezpečně využívat digitální technologie a uvědomit si jejich přínosy i rizika
- učíme žáky kritickému myšlení a posuzování dat a informací při jejich získávání, shromažďování, analyzování a sdílení
- vedeme žáky k ochraně tělesného i duševního zdraví
- vedeme žáky k etickému jednání
- umožňujeme žákům rozvíjet spolupráci a komunikaci v digitálním prostředí předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 Školského zákona. Podpurná opatření realizuje škola. Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpurná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpurná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ (PPP, SPC). Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce a všichni vyučující. Vyhodnocení PLPP proběhne po 3 měsících. Pedagogové vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak se žákovi a zákonným zástupcům doporučí, aby navštívili školské poradenské zařízení. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpurných opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpurných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpurných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

V případě podpurného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpurným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodické podpory na Metodickém portálu RVP.CZ

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje naše škola s těmito školskými poradenskými zařízeními: Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje (pracoviště Rychnov nad Kněžnou, Náchod, Hradec Králové), Speciální pedagogické centrum Rukavička Hradec Králové. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby.

Jako podpurná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- a) v oblasti metod výuky:
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
 - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
 - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu

- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky

- využívání skupinové výuky

- postupný přechod k systému kooperativní výuky

- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaným žákem se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. rozumí žák, jehož nadání dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky. PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Podpůrnými opatřeními a úpravami vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

3.5 Zařazení průřezových témat do výuky

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj**

- Rozvoj schopností poznávání
 - Sebepoznání a sebepojetí
 - Seberegulace a sebeorganizace
 - Psychohygiena
 - Kreativita

- Sociální rozvoj**

- Poznávání lidí
 - Mezilidské vztahy
 - Komunikace
 - Kooperace a kompetice

- Morální rozvoj**

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - Hodnoty, postoje, praktická etika

- **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola
 - Občan, občanská společnost a stát
 - Formy participace občanů v politickém životě
 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá

- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané
- **Multikulturní výchova**
 - Kulturní difference
 - Lidské vztahy
 - Etnický původ
 - Multikulturalita
 - Princip sociálního smíru a solidarity
- **Environmentální výchova**
 - Ekosystémy
 - Základní podmínky života
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - Vztah člověka k prostředí
- **Mediální výchova**

Tematické okruhy receptivních činností:

 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - Stavba mediálních sdělení
 - Vnímání autora mediálních sdělení
 - Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

 - Tvorba mediálního sdělení
 - Práce v realizačním týmu

4. Učební plány

4.1 Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					celkem	minimum
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7 + 2	7 + 3	7 + 1	6 + 2	6 + 1	33 + 9	33
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 4	20
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	1 + 1	2	3	0	0	6 + 1	11
	Přírodověda	0	0	0	1	1 + 1	2 + 1	
	Vlastivěda	0	0	0	2	1 + 1	3 + 1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	5
Disponibilní hodiny		3	4	2	3	4	16	16
Celkem		20	22	24	26	26	118	118

Komentář k učebnímu plánu 1. stupně

16 disponibilních hodin určených pro 1. stupeň využíváme následujícím způsobem:

Český jazyk:

Hlavní pozornost bude zaměřena na čtenářskou gramotnost žáků, čtení s porozuměním, dramatickou výchovu a zlepšování komunikačních dovedností žáků, jejichž zvládnutí dává předpoklad pro úspěšnou práci s informacemi. Zároveň vychází ze strategie školy, zejména při rozvíjení kompetence k učení a kompetence komunikativní.

Matematika:

Disponibilní hodiny budou využity především k zařazování počítačových programů do výuky k procvičování a fixaci učiva.

Člověk a jeho svět:

Posílení časové dotace využijeme k činnostnímu vyučování, exkurzím a odpovídá environmentálnímu zaměření školy.

Úprava tabulace učebního plánu pro 1. stupeň pro žáky s SVP

Předměty speciální pedagogické péče

ročník	ČJ	PSPP - ČJ
2. třída	7 + 2	0 + 1
3. třída	7 + 0	0 + 1
4. třída	6 + 1	0 + 1
5. třída	6 + 0	0 + 1

ročník	M	PSPP - M
2. třída	4 + 0	0 + 1
3. třída	4 + 0	0 + 1
4. třída	4 + 0	0 + 1
5. třída	4 + 0	0 + 1

4.2 Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník				celkem	minimum
		6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	15 + 4	15
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12
	Další cizí jazyk ¹⁾²⁾	0	2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4 + 1	4 + 1	3 + 2	4 + 1	15 + 5	15
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	1 + 1	1	2	6 + 1	10
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda	Fyzika	1 + 1	2	1 + 1	2	6 + 2	20
	Chemie	0	0	1 + 1	2	3 + 1	
	Přírodopis	2	2	1 + 1	1	6 + 1	
	Zeměpis	1	2	1	1 + 1	5 + 1	
Umění a kultura	Hudební výchova ³⁾	1	1	1	2	3 (5 při HV)	9
	Výtvarná výchova ³⁾	2	1	1		4 (6 při VV)	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	0 + 1	0	2 + 1	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti ⁴⁾	1 + 1	0	1	1	3 + 1	3
Povinně volitelné předměty	Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti ⁵⁾	0	0	0	0 + 1	0 + 1	
	Konverzace v anglickém jazyce ⁵⁾	0	0	0	0 + 1	0 + 1	
	Seminář k rozvoji finanční gramotnosti ⁵⁾	0	0	0	0 + 1	0 + 1	
Disponibilní hodiny		4	3	7	4	18	18
Celkem		30	30	30	32	122	122

Komentář k učebnímu plánu 2. stupně:

¹⁾Další cizí jazyk:

Německý jazyk (7., 8., 9. roč.) nebo Ruský jazyk (7., 8., 9. roč.)

²⁾Další cizí jazyk: žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně – možnost využít 6 hodin pro ČJ

³⁾Hudební výchova a Výtvarná výchova – v 9. ročníku si mohou žáci vybrat jeden z těchto dvou předmětů.

18 disponibilních hodin určených pro 2. stupeň využíváme následujícím způsobem:

Český jazyk:

Disponibilní hodiny jsou zařazeny do všech ročníků ve snaze o zlepšení čtenářských a komunikačních dovedností žáků a zároveň potřebu upevňování správného používání pravopisných jevů. (4 hodiny)

Matematika:

Disponibilní hodiny jsou zařazeny do všech ročníků k opakování, prohlubování a upevňování učiva (5 hodin).

Oblast Člověk a příroda:

Zvýšená časová náročnost je dána používanými formami a metodami práce, jako je především činnostní a projektové vyučování a samostatná práce žáků s využitím počítačového vybavení školy. Tyto metody pomáhají rozvoji všech požadovaných klíčových kompetencí. (5 hodin)

Oblast Člověk a svět práce:

Zvýšení hodinové dotace povede k dalšímu získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí a snadnější profilaci žáka při výběru středních škol.

Oblast Člověk a svět práce

⁴⁾ Pracovní činnosti

6. ročník – Technické práce a pěstitelství

8. a 9. ročník (dívky) – Příprava pokrmů a péče o dítě, Svět práce

8. a 9. ročník (chlapci) – Práce s technickými materiály, Svět práce

⁵⁾Povinně volitelný předmět – v 9. ročníku si žáci vybírají jeden ze tří předmětů (Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti, Konverzace v anglickém jazyce, Seminář k rozvoji finanční gramotnosti)– 1 disponibilní hodina.

Úprava tabulace učebního plánu pro 2. stupeň pro žáky s SVP

Předměty speciální pedagogické péče

ročník	ČJ	PSPP – ČJ
6. třída	4 + 0	0 + 1
7. třída	4 + 0	0 + 1
8. třída	3 + 0	0 + 1
9. třída	4 + 0	0 + 1

ročník	M	PSPP - M
6. třída	4 + 0	0 + 1
7. třída	4 + 0	0 + 1
8. třída	3 + 1	0 + 1
9. třída	4 + 0	0 + 1

Název	Zkratka	Předmět	Ročník
Finanční gramotnost	FG	VkO, M, PRV, Inf.	1. i 2. stupeň
Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	OČL	Př, Z, Tv, VkZ	9.
Obrana ČR	OČR	D	9.
Korupce	KOR	VkO, Prv	1.-3. tř., 2. stupeň
Dopravní výchova	DoVy	Prv, VkZ	1. – 3., 6. – 9.
Zdraví (sexuální a rodinná výchova, obrana před nemocemi)	ZDR	Prv, VkZ, Př	1. i 2. stupeň

5. Učební osnovy – 1. stupeň

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Český jazyk je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura pro 1. stupeň ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Časová dotace:

1. ročník – 9 hodin
2. ročník – 10 hodin
3. ročník – 8 hodin
4. ročník – 8 hodin
5. ročník – 7 hodin

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut týdně), probíhá v kmenové třídě.

Cíl výuky:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření na úrovni žáka 1. stupně
- získávání sebedůvěry při vystupování před třídním kolektivem a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Důraz je kladen na správné užívání spisovné výslovnosti a pravopisu, aby si žák poradil v běžném společenském styku, uměl vypravovat, popisovat i uvažovat pomocí odpovídajících stylistických a jazykových prostředků

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Český jazyk):

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností
- pracuje s výukovými programy na PC
- výuka podle vlastních výukových textů, které žáci dotváří
- škola postupně sestavuje didaktické postupy založené na čtení s porozuměním
- vlastní výukové texty navazující na pracovní listy dále rozvíjejí získané schopnosti a dovednosti
- snažíme se, aby totožné formy práce s textem, které si žáci osvojili v hodinách českého jazyka, byly využívány i při získávání vědomostí v ostatních vzdělávacích oblastech
- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v různých zdrojích
- žáci se učí pracovat s pravidly českého pravopisu
- škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
- naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početném kolektivu
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů
- žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům
- výuka je postupně doplňována motivačními úkoly
- základním motivačním faktorem je žákova svoboda

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou
- žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu
- snažíme se, aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce
- vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky
- do výuky se snažíme postupně zapojovat úkoly z praxe
- škola vytváří systém vlastních výukových textů, které vedou k samostatnosti žáků
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování
- svobodné volby pořadí plnění úkolů mohou žáci využívat všude tam, kde je najednou zadáno více na sebe nenavazujících úkolů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky
- žáci se účastní besed na různá témata

- při výuce je využívána školní knihovna
- žáci navštěvují besedy pořádané obecní knihovnou
- učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- své dovednosti a znalosti získané v hodinách informatiky využívají při dotváření školních výukových textů
- k výuce je používána různá literatura, časopisy

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci
- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci
- škola využívá skupinové práce a kooperativního učení, této formy práce využíváme ve fázi procvičování učiva a opakování učiva

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- v hodinách českého jazyka se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice (Vánoce, Vítání jara, Velikonoce)
- v průběhu roku jsou používány texty související s lidovými tradicemi
- škola pořádá besídky pro širší veřejnost (vítání prvňáčků, slavnostní předání vysvědčení žákům devátých tříd, Den matek,...)
- snažíme se zde prezentovat, co se žáci naučili

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- žáci jsou seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována
- žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce
- snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- žák ovládá digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje informace a digitální obsah
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje informace a digitální obsah
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

smyslové vnímání – (zrak, sluch, hmat), cvičení paměti, pozornosti, problémové úlohy, rébusy, rozvoj slovní zásoby

Sebepoznání a sebepojetí

dramatizace

Seberegulace a sebeorganizace

řešení samostatných úkolů, „odhad schopností“, tiché čtení, moje role ve dvojici, ve skupině

Psychohygiena

tělovýchovné chvílky, relaxační cvičení, hudba jako zklidňující prvek, dechová cvičení

Kreativita

tvoření vět na daná slova, dovyprávění příběhu, vymyšlené příběhy, užití prvků dramatické výchovy, čtení s porozuměním, otázky a odpovědi k textu

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

vzájemné poznávání a soužití ve třídním kolektivu, seznamování s dospělými pracovníky školy, popis a charakteristika osob

Mezilidské vztahy

seznámení se s pravidly chování ve škole, snaha o jejich dodržování, rozpoznání, co je správné a co ne, pomoc druhému, využití pohádkových textů – „dobro x zlo“, využití prvků dramatické výchovy

Komunikace

monolog x dialog – jeho pravidla, dramatizace textů, pantomima, scénky – pozdrav, prosba, omluva, umět o něco požádat, poděkovat, odmítnout

Kooperace a kompetice

spolupráce ve dvojicích, ve skupině, náhodné vazby, rozdělení rolí

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

modelové situace – nacvičování

Hodnoty, postoje, praktická etika

naslouchání druhých, slušná forma komunikace

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

znát jméno školy, adresu, účast na akcích školy: třídní besídky

Občan, občanská společnost a stát

znát svá práva a povinnosti, umět nést odpovědnost za své činy

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

vyprávění o dovolené v zahraničí, pohledy, fotografie, využití olympijských her a jiných mezinárodních setkání

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní difference

jedinečnost každého – vyprávění o sobě, co rád dělám, zvyky rodin – tradiční zvyky Vánoc, Velikonoc, poznávání našich kulturních památek – výlety

Lidské vztahy

hodnocení mezilidských vztahů v přečtených textech, srovnání se skutečností ve třídě, v rodině, využití pohádek – hodnocení vlastností pohádkových postav

Etnický původ

Jestliže jsou ve třídě děti z etnických menšin – porovnání zvyků (Vánoce, Velikonoce)

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

jsme součástí přírody, pozorování a ochrana svého okolí

Vztah člověka k prostředí

třídění odpadu ve škole, úklid okolí školy, soutěž tříd ve sběru papíru, ochrana zvířat a životního prostředí – využití textů v učebnici

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- práce s dětskými časopisy – kritické čtení textů – ne vše, co se objeví v tisku, musí být pravdivé; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- sloh – tvorba zprávy, sestavení oznámení, příprava článku do školního časopisu; stavba mediálních sdělení
- pozvánka na třídní besídku apod.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk /dle RVP:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě

– mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací

- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

1. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
JV – žák *V krátkých a mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči, správně pečlivě vyslovuje, vyslovuje sykavky, r a ř, respektuje základní pravidla rozhovoru. *Vyjadřuje svoje pocity z přečteného textu. *Rozlišuje a čte dlouhé a krátké samohlásky, dodržuje délku samohlásek. *Rozlišuje a čte hlásku, slabiku a slovo. *Spojuje slabiky ve slova, slova ve věty. *Uvědoměle čte. *Přechází z uvědomělého čtení v plynulé. *Pozná písmeno malé, velké, tištěné, psané. *Zvládá analýzu a syntézu slov, určuje počet slabik ve slově, slyší počáteční a konečnou hlásku slova, kontroluje nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. *Mluví ve větách a jednoduchých souvětích. *Dbá na správnou intonaci a melodii mluveného projevu. *Plynule mluví, umí se představit, pozdravit, poděkovat, omluvit se.	Rozvíjení mluveného projevu: správná artikulace, srozumitelnost, znělost. Prosba, poděkování, pozdrav, omluva. Poznávání písmen abecedy: Aa, Áá, Oo, Óó, Ee, Éé, Uu, Úú, Ůů, Ii, Íí. Délka hlásek, správná výslovnost. Poznávání písmen abecedy Ll, Ss, Mm, Pp. Rozlišení hlásky, slabiky z hlediska potřeb čtení a psaní. Blahopřání k narozeninám. Znaménka za větou ?!. Poznávání písmen abecedy Tt, Jj, Nn, Dd. Poznávání písmen abecedy Kk, Rr, Vv. Slova se zavřenou slabikou. Předložkové vazby. Krátké mluvené projevy. Znaménka za větou. Poznávání písmen abecedy Zz, Hh, Šš, Cc, Au, ou. Slova se zavřenou slabikou. Slova s více souhláskami na začátku slov. Orientace v textu.		HV – zvuky, dlouhé tóny, krátké tóny, rytmizace, dramatizace. TV – pohybová výchova, držení těla. PRV – školní potřeby, mezilidské vztahy. ČJS – jaro, léto, podzim, zima, zdraví, zvířata, rodina, kamarádství, povolání, cestování, dopravní výchova, telefonování.
	Skládání slov. Poznávání písmen Čč, Bb, Žž, Řř. Slova s více souhláskami uprostřed a na konci.		VV – kresba obrázku dle návodu MEV, MV, OSV PV - modelování

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Hlasité a tiché čtení. Poznávání písmen abecedy Gg, Ff, Ch, ch, slova obsahující di, ti, ni. Poznávání písmen abecedy d', t, ň. Slova obsahující dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Nadpis, řádek, odstavec, článek. Melodie věty.		
LV – žák *Vyslovuje správně sykavky, r a ř. *Dodržuje délku samohlásek. *Plynule mluví. *Dbá na správnou intonaci a melodii mluveného projevu. *Poslouchá a čte literární text pro děti, poznává postavy ze života dětí a pohádek. *Hodnotí vlastnosti postav.	Vypravování o prázdninách, básně a říkadla s hláskami Aa, Áá, Oo, Óó, Ee, Éé, Uu, Úú, Ůů, li, Íí. Rozpočítávadla, hádanky, jazykolamy, říkadla přísloví. Poslech pohádek, vypravování, dramatizace, ilustrace. Nácvik čtení: sluchová a zrková cvičení, čtení slabik.		TV – správné držení těla, pohybová výchova VV – ilustrace pohádek ČJS – jsem školák, podzim, zima, jaro, léto, vztahy v kolektivu, zvířata v lese. HV – tóny krátké a dlouhé, rytmizace, dramatizace.
*Čte správně hlásky, slabiky, slova i věty, slova s otevřenou a uzavřenou slabikou. *Krátké věty čte se zřetelnou výslovností a uvědoměle, vázané čtení postupně přechází v čtení plynulé. *Pracuje s rozpočítávadly, hádankami, říkadly, příslovími a jazykolamy. *Přednáší říkadla a krátké básně. *Uvědomuje si posloupnost děje, hodnotí vztahy mezi postavami. *Hledá a hodnotí základní myšlenky.	Básně a říkadla s hláskami L, S, M, P. Rozlišení slabiky a hlásky z hlediska potřeb čtení a psaní. Vázané čtení slabik. Prosba, poděkování, omluva, pozdrav. Přednes básně. Poslech pohádek, vypravování, dramatizace, ilustrace. Nácvik čtení: uvědomělé čtení snadných slov a krátkých vět se zřetelnou výslovností. Básně a říkadla s hláskami J N D.		MEV, OSV, MV, VDO TV – pohybová výchova PV – loutky ČJS – Vánoce VV – ilustrace, loutky PV – modelování

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Poslech pohádek – hodnocení vlastností postav, vyjádření svých pocitů. Nácvik čtení: hlasité a vázané čtení ze Slabikáře. Uvědomělé čtení. Zřetelná výslovnost. Básně a říkadla s hláskou D K R V. Práce s literárním textem: přednes, vyprávění, vyjádření pocitů z četby, hodnocení pohádkových postav. Vyjádření pocitů z četby. Básně a říkadla s hláskami: Č, B, Ž, Ř, G, F, Ch. Slova obsahující di ti ni. Práce s literárním textem: Vyprávění – co rádi posloucháme, co rádi čteme, poslech literárních textů ze života dětí. Přechod vázaného čtení v plynulé. Čtení s porozuměním. Slova obsahující dě tě ně bě pě vě mě d' t' ň.		
	Práce s literárním textem: vyprávění, orientace v textu, práce s básní – sloka, verš, rým, poslech, ilustrace. Výběr vhodné četby pro konec 1. třídy.		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Psaní – žák *Správně drží tužku, píše do správně umístěného sešitu se správným sklonem, používá různé grafické materiály – křídly, uhel, atd. *Správně při psaní sedí, orientuje se v sešitě (linky), zvládá pravolevou orientaci. *Zvládá přípravné cviky pro uvolňování ruky, píše jednotlivé prvky písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky), kontroluje vlastní písemný projev. *Osvojuje si správné tvary psacího písma, písmen a číslic, slabika a slov, správně spojuje písmena. *Píše slova a jednoduché věty. *Zvládá opis a přepis. *Píše čitelně, úhledně, jeho písemný projev je upravený. *Osvojí si psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova ve větě.	Činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní. Kresebné cviky velkých tvarů. Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky). Písmena: l e i u é í ů ú o ó M m. Slabiky: s písmeny l, m. Písmena: t p s A O T. Slova se slabikami otevřenými. Opis, přepis. Psaní vět. Písmena: J j y N n d D. Psaní slov a vět. Opis, přepis. Diktát písmen, slabika a slov. Písmena: k U Y I K t P R V v. Psaní vět a slov. Opis, přepis. Písmena: z Z h H au Au ou Ou. Písmena: š Š r R hH cC eE čČ bB žŽ. Přepis souvislého textu Písmena: ř Ř G g F f ch Ch d' t' ň ě dě tě ně Opakování číslic. Písmena: Abeceda. Diktát slov a jednoduchých vět. Přepis básní a říkadel.		TV – správné držení těla VV- uvolňovací cviky, zacházení s grafickým materiálem M – psaní číslic ČJS – dopis ČJS – jaro, léto

2. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
JV – žák *Tvoří a užívá věty v mluveném i písemném projevu *Rozlišuje české věty od jiných jazyků *Píše jednoduché věty *Tvoří věty ze slov *Odlišuje a zdůvodňuje druhy vět *Píše správná znaménka za větou /.!?!/ *Rozlišuje hlásky, slabiky, dělí slova na konci řádku *Rozlišuje samohlásky, souhlásky a dvojhlásky *Pracuje s obrázky slov *Dělí souhlásky na tvrdé, měkké a obojetné, umí je vyjmenovat *Využívá ve slovech psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách *odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně/bě, pě, vě mě mimo morfologický šev *Poznává podstatná jména, slovesa a předložky (spojky) v textu *Částečně rozlišuje ostatní slovní druhy s pomocí učitele *Umí rozlišit obecné a vlastní jméno, procvičuje pravopis místních vlastních jmen	JV Mateřský jazyk Čeština, Češi Abeceda – velká a malá písmena tiskací a psací Věta-skládání slov a vět, melodie věty, psaní a rozlišení vět v textu Poznáváme věty Větná melodie Pořádek vět v textu Druhy vět – věty oznamovací, tázací, rozkazovací, přací Věta, slovo, slabika, hláska Rozlišování hlásek Výslovnost a psaní dlouhých a krátkých samohlásek, psaní – u, ú, ů ve slovech Grafická a zvuková podoba slova – obrázky slov Slabikotvorné r, l Známe souhlásky měkké, tvrdé, obojetné Psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách-procvičování písemné i ústní Psaní slov s dě, tě, ně/ bě, pě, vě, mě Slovní druhy – seznámení s názvy slovních druhů Podstatná jména a slovesa Předložky a spojky Ostatní slovní druhy		Vv – estetická hodnota písemného projevu Hv – melodie řeči /věty/, rytmus v poezii Prv – podzim /věty/ OSV – řeč jako prostředek komunikace, správné a nesprávné chování VDO – žák a rodina, žák a škola – vlastní jména členů rodiny, vlastní jména místní

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
*Správně užívá párové souhlásky p-b, t-d, ě-ď, f-v, s-z, š-ž	Vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic Výslovnost a psaní souhlásek na konci a uvnitř slov Jiný tvar slova		
*Rozlišuje jednoduchou větu a spojuje dvě nebo více vět spojkou *Používá spojky – spojuje věty a slova *Dodržuje pořádek slov ve větě Sloh – žák *Souvisle vypráví na dané téma, které dobře zná *Rozlišuje správné a nesprávné chování, zdravení *Vypráví podle osnovy, dramatizuje krátký text, pohádku *Popisuje děj – posloupnost dějů na základě pozorování *Osvojuje si základní formy společenského styku – oslovení, *Základní formy společenského styku – prosba, poděkování, tykání, vykání Vnímá a chápe realitu a pohádkový děj *Vypravuje jednoduchý děj *Dodržuje posloupnosti dějů na základě pozorování *Provádí jednoduchý popis /osob, zvířat, předmětů a jejich vlastností/	Větné celky – věta jednoduchá Spojky v souvětí Sloh Vyprávění – Vzpomínky na prázdniny Jak se zdravíme v rodině, ve škole O řepě Vyprávění podle obr. osnovy Pořádek vět Používání oslovení v rozhovoru zdvořilé chování k jiným lidem vyprávění podle obrázkové osnovy Popis osob, zvířat, jednoduchých předmětů		CJS-vztahy v rodině, vztah k rodné zemi Hv – melodie věty Prv – podzim OSV-řeč jako prostředek OSV – dobré a špatné vlastnosti osob, formy společenského styku - vztahy v rodině EVO – ochrana přírody v zimě

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Psaní – žák *Dodržuje sklon a velikost písma *Napíše jednoduchou větu *Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním *Píše písmena podle normy psaní – má správnou velikost a sklon písma *Zná nová písmena, umí je spojovat s ostatními písmeny *Zachovává správný rozestup písmen *Zvládá přepis a opis jednoduchého textu Umí napsat přání *Dodržuje štíhlost a výšku písmen *Dodržuje rozestup písmen ve slovech *Spojuje písmena vratným tahem *Umísťuje správně diakritická znaménka *Píše krátká slova a jednoduché věty *Dbá na čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu písemného projevu *Dodržuje tvar písmen *Píše čitelně a úhledně *Umí napsat přání, adresu (pohlednice, dopis)	Psaní Opakování malých písmen, číslic Přepis a opis slov, vět Velká písmena psací a tiskací abecedy Nácvik horních a dolních kliček Opis a přepis slov a vět Přepis textu Nácvik psaní nových písmen yY, wW, qQ, xX Přepis, opis slov a vět Vánoční přání, dopis Ježíškovi Nácvik horních a dolních zátrhů Doplnění slov do textů, přepisy, řazení vět Psaní jednoduchého textu Nácvik P, R, B, I Přepis a opis Řazení a dotváření vět, rým Nácvik K, J, U, T, D Přepis, opis Adresa		Vv – ilustrace, – estetická hodnota písma ČJS – pracovní návyky při psaní Prv- adresa
LV – žák *Souvisle vypráví přečtené *Dokončení prvopočátečního čtení, přechod od vázaného slabikování k plynulému čtení *Plynulé čtení krátkých vět a jednoduchých textů *Plynulé čtení s porozuměním *Užívá správný slovní přízvuk a intonaci *Pracuje s liter. textem *Recituje básně	Pohádky Příběhy ze života dětí Říkadla, lidová poezie – verše, rým Přednes básně z paměti Básně o podzimu Pohádky Příběhy ze života dětí Rodinný život Poslech četby poezie a prózy Přednes básní o podzimu Úryvky z knížek pro děti		EGS – pohádky různých národů EVO – krásy přírody a jejich ochrana ČJS – roční období, společenské chování Vv – estetická hodnota přírodních krás, barvy podzimu

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
*Využívá hlasité a tiché čtení s porozuměním *Spojuje text s ilustrací *Dramatizuje pohádky, pohádkové postavy *Orientuje se v textu *Hlasitě a tiše čte s porozuměním. Spojuje obsah textu s ilustrací. Přednáší básně, říkanky *Seznamuje se s knihovnou, s knihami o přírodě a věcech *Doporučuje knihy spolužákovi *Se seznamuje se základem literatury – próza, poezie	Pohádkové postavy – vlastnosti postav Převyprávění přečteného textu Zima, próza a verše o zimě Lidové zvyky, hádanky Jaro v přírodě Pohádky o zvířátkách Poezie – jaro v básničkách Seznámení s časopisy a knihou, návštěva knihovny Lidová poezie, velikonoční koleda Výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor		MV – lidové zvyky, kulturní tradice různých národů EVO, MEV – informativní a komunikativní funkce časopisů, knih (rozvoj zájmu o jednotlivá témata) OSV, VDO, EGS, MEV, EVO, EV – kniha, zdroj poučení o světě a jeho problémech Hv – rytmus v poezii ČJS – jaro, rodina, zvyky MV – próza a poezie jiných kultur

3. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
JV Žák: *Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. *Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená. Vyhledává v textu slova příbuzná. Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky. *Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných a příbuzných slovech; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. *Porovnává významy slov, slov opačného významu, slova souřadná, podřazená a nadřazená *Odůvodňuje a píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, rozlišuje příbuzná a vyjmenovaná slova. *Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího.	Spisovný jazyk Krátké vyprávění Spodoba znělosti Druhy vět Ustálená řada písmen Řazení slov dle abecedy Vyhledávání slov Význam slov Slabika, hláska, písmeno Slovní přízvuk Vyjmenovaná slova po b, l Vyjmenovaná slova – jejich tvary a slova s nimi příbuzná psaní velkých písmen – vlastní jména Vyjmenovaná slova po m, p, s vyhledávání vyjmenovaných slov doplňování i/y vyjmen. slova – jejich tvary a slova s nimi příbuzná chápaní významu některých slov psaní velkých písmen – vlastní jména slabičné a hláskové složení slov Vyjmenovaná slova po v, z vyhledávání vyjmenovaných slov doplňování i/y odůvodňování pravopisu vyjmen. slova – jejich tvary a slova s nimi příbuzná velká písmena – vlastní jména slova s předponami vy-, vý-	OSV EGS EVO MEV EVO	ČJS-cestování, vztah k vlasti a přírodě DoVy-bezpečnost chodců HV-rozpočítadla, rytmičná cvičení ČJS-vlastní jména (obce, křestní jména aj.) VV- výtvarné zpracování vyjm. slov ČJS -vlastní jména (obce, památky aj.), zvířata VV-výtvarné zpracování vyjm. slov Dramatizace- pantomima vyjm. slov
* Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu			

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– děj, věc, okolnost, vlastnost; rozlišuje slovní druhy, čte text v různých časech, určuje u sloves osobu, číslo a čas *Odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech osob, zvířat, věcí a místních pojmenování. *Porovnává významy slov, spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Slovní druhy *podstatná jména – citoslovce *rozdělení na ohebné (skloň. a čas.) a neohebné *vyhledávání konkrétních slov. druhů v textu *kladení správných otázek pro určení slovních druhů Závěrečné shrnutí		ČJS -čas: přítomnost, minulost, budoucnost; druhy povolání-co kdo dělá ČJS – využití přírodních témat HV – slovní druhy v písních VV – výtvarné zpracování slovních druhů ČJS - doprava, povolání (řidič, strojvedoucí, průvodčí, revizor)
Sloh Žák: *Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech. Správně volí vhodné tempo řeči. *Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. *Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, pečlivě vyslovuje a opravuje svou nesprávnou výslovnost. *V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. *Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. *Porozumí písemným nebo mluveným pokynům a plynule čte s porozuměním, dokáže	Pozdravy Hrané scénky Společenské chování Vyprávění Vypravování – domácí činnosti pomoc rodičům, pomoc kamarádovi (slabšímu) popis pracovního postupu (zjednodušeně) Popis popis děje dle obrázkové osnovy Vánoční blahopřání Vánoce – vypravování, psaní vánočního blahopřání popis pracovního postupu – papírový vánoční stromek popis místnosti	OSV MV EGS MEV	ČJS - doprava, povolání (řidič, strojvedoucí, průvodčí, revizor) PV-práce doma, v dílně a na zahradě ČJS - péče o zvířata a květiny M - čas Dramatizace-scénky PV-práce s papírem ČJS -zvířata VV-vyzdobení pozvánky ČJS-jídlo (potraviny)

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
navrhnout název pohádky. Správně klade otázky a dokončuje věty. *Sestavuje a zapisuje osnovu vypravování. *Respektuje základní komunikační pravidla, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. *Sestaví osnovu a vytvoří krátký mluvený projev, pečlivě vyslovuje a opravuje svou výslovnost.	popis místnosti pomocí srovnání s obrázkem, používání vhodných výrazů sestavování osnovy příběhu Společenské chování (na návštěvě) pozdravy a uvítání – vzorové situace, požádání a omluva, tvoření otázek, správné vyjadřování –, popis předmětu postup při nakupování popis našeho nákupu obchody v našem okolí (scénky ve skup.) Pozvánka (oslava narozenin) obsah a stručnost pozvánky, výběr údajů psaní pozvánky vyjádření blahopřání k narozeninám		
LV Žák: *Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku, vyjadřuje pocity z přečteného, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. *Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností plynule čte s porozuměním *Vyjadřuje své pocity z přečteného, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pracuje tvořivě s literárním textem, plynule čte s	Pohádky čtení tiché a s porozuměním Povídky Básně recitace Pohádky. Krátké básně. Zahraniční literatura. slovní a větný přízvuk předčítání, vypravování	OSV EVO	ČJS - části dne VV - Co slunce malovalo Mluvnice - přízvuk VV - ilustrace ČJS - povolání ČJS –povolání

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. *Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností, vyjadřuje své pocity z přečteného textu, čte s porozuměním. *Čte a přednáší. *Plynule čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, rozlišuje pohádku a pověst.	ilustrace knih (vzájemná vazba děje a ilustrace), ilustrátor četba ukázky dětské zahraniční literatury *výběr povolání Bajky četba bajek – upevňování čtenářských schopností Poezie – lidová slovesnost recitace básní Pohádky dramatizace pohádek a povídek (zapojení co největšího počtu žáků) Výstavka dětských knih Autoři píší pro děti Knihovna ukázka knih donesených dětmi i učitelem výběr vhodné literatury společná návštěva školní, popř. obecní knihovny Dramatizace pohádek, povídek, pověstí povídání o dramatickém díle: herec, kostýmy, dějství (návštěva divadelního představení) poslech pohádek, pověstí *četba vhodného dramatického díla, společná dramatizace	VDO EGS MEV	M-čísla v četbě ČJS čtení o zvířatech, historie v pověstech aj.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Psací a tiskací písmo – opis a přepis textu tvoření otázek, vypisování slov, psaní krátkých vět, doplňování háček, teček a čárek, správné řazení vět, psaní protikladů a synonym		

2.období – 4. – 5. ročník

Výstupy z RVP: žák

Komunikační a slohová výchova

- ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
 - ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
 - ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
 - ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
 - ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
 - ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
 - ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
 - ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
 - ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
 - ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti
- Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
- ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
 - tvoří otázky a odpovídá na ně

Jazyková výchova

- ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary,
- ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Literární výchova

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše

- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném text

4. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
JV - Žák: Porovnává významy slov, všímá si spisovné podoby slov a porovnává ji s užívanými nespisovnými slovy.	- zkoumání různých podob slova - rozlišování slov dle významů - rozlišování slov spisovných a nespisovných - poznávání různě citově zabarvených slov, porovnávání se slovy spisovnými - slovní druhy	nauka o slově	
Sloh - Žák: Na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev. Dokáže rozčlenit text podle osnovy. Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	- vyprávění – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - členění textu - adresa – základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)		ČJS – výchova ke zdraví (hygiena hlasového projevu) - práce s mapou – města z adres - výchova ke zdraví (správné držení těla při psaní) TV – uvolňovací cviky
LV - Žák Čte s porozuměním přirozeně náročné texty.	- praktické cvičení - technika čtení - čtení pozorné, plynulé znalost orientačních prvků v textu		
JV - Žák: Rozlišuje základní části slova, slovo základové a odvozené. Vyhledává v textu slova příbuzná.	- poznávání kořenu a části příponové a předponové - stavba slova – kořen - předpona - přípona - koncovka	stavba slov	
	rozlišování předpon a předložek		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Sloh – Žák Vypráví podle osnovy. Popíše věc dle svého výběru.	- vyprávění – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - popis osoby		VV – výtvarné pojetí OSV – sociální rozvoj – poznávání lidí
LV – Žák Čte s porozuměním a nahlas. Odlíší poezii od prózy.	- čtení se správným přízvukem slovním i větným s přirozenou intonací a správným frázováním - přednes básně - základy literární teorie: báseň, básník, verš, rým		
JV - Žák: Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	vyjmenovaná slova – uvědomělé rozlišování i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov	vyjmenovaná slova	
Sloh – Žák Píše jednoduché popisy věcí a činností.	- popis věci - popis pracovního postupu		VV – výtvarné pojetí PV – žák popisuje činnost na základě vlastní práce
LV – Žák Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk.	- čtení populárně naučných textů - vyhledávací čtení - klíčová slova - zdroj informací – internet		CJS – práce s mapou, jmenný rejstřík živočichů a rostlin OSV – rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace
JV – Žák: V textu určuje slovesa. Využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu. Píše správně i v osobních koncovkách přítomného času.	- slovní druhy – slovesa - rozpoznání infinitivu, určování osoby, čísla, času, časování sloves	slovesa	
Sloh – Žák Píše jednoduché komunikační žánry.	- vypracovává podle obrázkové osnovy - vánoční a novoroční přání – základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení)		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)		
LV – Žák Volně reprodukuje text dle svých schopností.	• Vánoce a lidové zvyky • Vánoce v literatuře pro děti – poslech literárních textů		LV – lidové zvyky ČJS – zimní slunovrat MV – lidové zvyky
JV – Žák V textu určuje slovesa.	• časování sloves oznamovacího způsobu v čase budoucím • časování sloves oznamovacího způsobu v čase minulém	Slovesa	
Sloh Žák Rozliší podstatné a okrajové informace. Vede správně dialog, telefonický rozhovor.	• věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenává slyšené - reaguje otázkami • telefonujeme – vyjadřování závislé na komunikační situaci, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a naslouchače, zdvořilé vystupování), telefonní seznam		OSV - komunikace - aktivní naslouchání
LV – Žák Reprodukuje obsah přiměřeně složitého textu, zapamatuje si z něho podstatná fakta.	• reprodukce obsahu textu • uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení		
JV - Žák V textu určuje podstatná jména. Využívá je v gramaticky správných tvarech	• skloňování podstatných jmen rodu středního: - vzor město	Podstatná jména	
ve svém projevu	- vzor moře - vzor kuře		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen rodu středního a ženského.	- vzor stavení • skloňování podstatných jmen rodu ženského: - vzor žena - vzor růže - vzor píseň - vzor kost		
Sloh – Žák Posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. Volí náležitý přízvuk, pauzy a tempo.	• ústní vyjádření zprávy, vzkazu – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), základní komunikační pravidla, nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) • písemné oznámení – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu, volba vhodného grafického materiálu)		VV – výtvarné pojetí
LV – Žák Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu a nahlas. Vyjádří své dojmy z četby.	• zážitkové čtení		OSV – vede k porozumění sobě samému a druhým (sebepoznání a sebepojetí)
JV - Žák: V textu určuje podstatná jména. Využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu. Píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen.	• skloňování podstatných jmen rodu mužského životného: vzor pán, vzor muž • skloňování podstatných jmen rodu mužského neživotného vzor hrad, vzor stroj	Podstatná jména	
LV – Žák Vyjádří své pocity z četby.	• měsíc knihy – povídání o knihách • proč čteme a o čem		VV – ilustrace knih OSV – vede k porozumění sobě samému a druhým

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	- hledáme motivy činů, literárních postav - které hrdiny z dětských knih obdivujeme a proč - kterou knihu mohu doporučit ostatním		
JV - Žák Vyhledává základní skladební dvojici.	- věta jednoduchá - základní skladební dvojice - podmět - přísudek	Stavba věty jednoduché	
Sloh – Žák Sestaví jednoduchou osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený projev s dodržáním časové posloupnosti.	Dopis: - datum a místo odeslání - oslovení - úvod - vlastní sdělení - závěr, podpis		
Posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení. Rozumí literárním pojmům - pověst, bajka, povídka.	LV orientace v textu pověsti, bajky, povídky		ČJS – historická období VV – výtvarné pojetí EGS – rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, společné znaky
JV - Žák Odlišuje větu jednoduchou a souvětí. Vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. Dané učivo správně používá v mluveném i psaném projevu.	- Stavba věty - Věta jednoduchá a souvětí - Opakování a upevňování učiva IV. ročníku: - nauka o slově - stavba slov - vyjmenovaná slova - časování sloves - skloňování podstatných jmen - stavba věty	Věta jednoduchá a souvětí, opakování učiva	
Sloh – Žák Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	přání ke dni matek – úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu		VDO – mezilidské vztahy, úcta v rodině VV – výtvarné pojetí OSV – kreativita, pružnost nápadů, originalita, citlivost

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě. Tvoří vlastní literární text na dané téma. Zvolí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy.	- výstižné a stručné vyjadřování: - inzerát - reklama - slohová pravidla - převyprávění pohádky dle vlastní fantazie, písemné zpracování, ilustrace		
LV – Žák Přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu. Čte s porozuměním přiměřeně náročný text potichu i nahlas. Vyjádří své dojmy z četby. Podstatné informace zaznamenává. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá literárněvědné pojmy.	- přání pro maminku – přednes básně - dobrodružná kniha pro mládež: - čtení na pokračování (pozorné, plynulé, tiché, hlasité, ...) - prožitkové čtení		ČJS – výchova ke zdraví (správné držení těla při čtení) TV – protahovací cviky MEV – vztah mediálního sdělení a reality OSV – vede k porozumění sobě samému a druhým

5. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
JV - Žák: Rozlišuje základní části slova. Samostatně dokáže zaměnit předponu s příponou a změnit správně podobu věty. Vyhledává v textu slova příbuzná. Porovnává významy slov. Zaměřuje se na spisovnou podobu slova, všímá si nespisovné podoby. Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. Na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev. Text zvládne rozčlenit podle osnovy. Písemný projev zvládá po stránce obsahové i gramatické. Čte s porozuměním přirozeně náročné texty, vyjádří své dojmy z četby. Používá vhodné frázování a tempo.	• poznávání kořenu slova, části příponové a předponové a koncovky • rozlišování a odvozování předpon a předložek (-roz, -bez, -od, -nad, -pod, aj. a bez, pod, nad, od, v, z, s, ...) • zkoumání různých podob slova, rozlišování slov jednoznačných a mnohoznačných, s citovým zabarvením, protikladných, souznačných, souřadných, významem nadřazených a podřazených • rozlišování slov spisovných a nespisovných • vyjmenovaná slova – uvědomělé rozlišování i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných a příbuzných slov • vyprávění – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • pozdrav z prázdnin, adresa – základní pravidla, technika psaní, návyky při psaní • praktické cvičení • technika čtení • čtení pozorné, plynulé		ČJS – výchova ke zdraví (hygiena hlasového projevu) TV – správné držení těla při psaní, uvolňovací cviky

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
JV - Žák: Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu. V textu určuje slovesa, využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu. Určuje správně i v osobních koncovkách přítomného času. Na základě osnovy vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržení časové posloupnosti, snaží se o co nejvýstižnější vyjadřování. Dokáže rozčlenit text podle osnovy. Popis píše po stránce obsahové i gramatické správně. Třídí a zapisuje pečlivě získané informace. Provádí jejich srovnání. LV - žák Čte s porozuměním textu a nahlas. Volně vyjádří své dojmy z četby a zaznamenává je. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. Odliší poezii od prózy. Přednáší jednotlivé básně. Vyhledá a přiřadí jednoduché literární termíny.	- slovní druhy slovesa: - určování mluvnických kategorií – osoba, číslo, čas - pomocné sloveso být - časování sloves v čase budoucím, přítomném, minulém ve způsobu oznamovacím - líčení – zážitky, nálada, krajina, na základě obrazového materiálu - popis předmětu - čtení se správným přízvukem slovním i větným s přirozenou intonací a správným frázováním - přednes básně - základy literární teorie: báseň, básník, verš, rým		ČJS – podzimní krajina (vycházka)
JV - Žák: Vyhledává základní skladební dvojici, v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. Určuje základní větné členy. Určuje slovní druhy plnovýznamových slov.	- základní větné členy (podmět, přísudek) - základní skladební dvojice		PV – žák popisuje činnost na základě vlastní práce ČJS – práce s atlasem a mapou - atlas živočichů, stromů a rostlin, apod.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
V textu si osvojuje shodu přísudku s podmětem, určuje v gramaticky správných tvarech			
koncovky i/y v příčestí minulém. Zvládá základní komunikační pravidla, základy slušného chování, vyjadřuje se správně gramaticky v závislosti na situaci. Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Píše po stránce obsahové i gramatické správně, užívá výstižné výrazy. Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace vyjádří nebo zaznamená. Volně reprodukuje slyšený text. Orientuje se a samostatně vyhledává informace v textu, poznatky zaznamenává. Získané informace třídí.	- užívání podmětu ve vhodných větách • rozlišování podmětu v: - rodě mužském životném - rodě mužském neživotném • základní komunikační dovednosti – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, omluva, prosba • popis pracovního postupu, pracovní činnosti • čtení populárně naučných textů • zdroj informací – encyklopedie, časopisy, audionahrávky, internet, apod. • vyhledávací čtení • klíčová slova • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu		
JV - Žák Vyhledá základní skladební dvojici v textu. V textu si osvojuje shodu přísudku s podmětem. Určuje v gramaticky správných tvarech koncovky i/y v příčestí minulém. Zvládá základy syntaktického pravopisu. Dodržuje následnost dějových složek. porozumí textu, dokáže si vhodně utřídit informace.	• Rozlišování podmětu v: - rodu ženském - rodu středním • shoda přísudku s několikanásobným podmětem • shoda přísudku s nevyjádřeným podmětem Sloh		ČJS – vánoční zvyky v zemích Evropy, zimní slunovrat

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Zvolí správnou hlasovou intonaci, přízvuk, tempo a pauzu dle svého komunikačního záměru. Dokáže sluchově rozlišit jednotlivé hlásky. Píše správně po stránce obsahové i gramatické jednoduché komunikační žánry. Volně reprodukuje text dle svých schopností. Porozumí textu, provede charakteristiku postav. Text doprovodí ilustrací. Srovnává získané poznatky.	- vypracovává text podle obrázkové osnovy - vánoční a novoroční přání – základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - Vánoce a lidové zvyky - Vánoce v literatuře pro děti, poslech literárních textů - pohádka, divadelní představení, herec, režisér		
JV - Žák: Určuje ohebné slovní druhy a využívá je v gramaticky správných tvarech v mluveném i písemném projevu. V textu určuje podstatná jména, využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu, píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen rodu mužského, ženského a středního. JV – Žák Rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. Porozumí textu a vhodně informace třídí Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	- slovní druhy podstatná jména: - určování mluvnických kategorií – rod, číslo, pád, životnost - skloňování jmen podle vzorů - určování koncovek - vyhledávání ve slovníku a pravidlech pravopisu - věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní (zaznamenává slyšené, reaguje otázkami) - telefonujeme, SMS, prosba, omluva, vzkaz na záznamníku – vyjadřování závislé na komunikační situaci, základní		INF – práce s internetem

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Dokáže rozlišit podstatné informace od okrajových a výstižně je zestruční. Snaží se o pozorné a soustředěné naslouchání	komunikační pravidla (oslovení, zahájení dialogu, střídání rolí mluvčího, zdvořilé a srozumitelné vystupování).		
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého textu, zapamatuje si z něho podstatná fakta. Vyjmenuje a blíže určí postavy.	uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení, čtení na pokračování		
JV - Žák V textu určuje přídavná jména, využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu. Posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. Rozvíjí techniku čtení, bere čtení jako zdroj informací- věcné a praktické čtení. Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Dokáže vyjádřit své dojmy z četby a zaznamená je. Snaží se o zdokonalení vypravování, využívá znalosti tvarů přídavných jmen v ústním projevu. Záznam textu doprovodí vhodnou ilustrací.	- přídavná jména: - rozpoznání přídavného jména (pomocí otázek jaký, který, či) - vhodné užití ve větách - shoda mluvnických kategorií s podstatnými jmény, pravopis podstatných jmen a správné určení koncovky jen jako rozšiřující učivo - ústní vyjádření zprávy, vzkazu – nonverbální prostředky řeči, základní komunikační pravidla, základy techniky mluveného projevu - pozvánka, oznámení, zpráva – technika psaní, formální úprava textu, volba vhodného doprovodného grafického materiálu - zážitkové čtení a naslouchání		VV – výtvarné pojetí
JV – Žák V textu určuje zájmena, využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu. V textu určuje číslovky, využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu.	- zájmena: - seznámení s jejich druhy - nahrazování podstatných a přídavných jmen zájmeny - skloňování osobního zájmena JÁ,		ČJS – lidové zvyky v zemích Evropy VV – ilustrace knih – propojení s AJ

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.			
Dokáže text správně rozčlenit podle žánru písemného projevu. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá při komunikaci. Umí plynule nahradit nesprávný výraz spisovným. Sestaví osnovu, na jejímž základě vytvoří krátký projev s dodržením časové posloupnosti. Vyjádří své pocity z četby. Rozliší různé typy uměleckých a neuměleckých textů. Orientuje se mezi literárními druhy a žánry. Srovnává obsah textu.	číslovky: - rozlišování a určování číslovek v textu - určování určitých a neurčitých číslovek • velikonoční blahopřání – úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu, volba vhodného grafického doprovodného textu • měsíc knihy – povídání o knihách, proč čteme a o čem, hledáme motivy činů literárních postav, které knižní hrdiny obdivujeme • kterou knihu mohu doporučit ostatním, návštěva a orientace v knihovně		
JV – Žák Odlišuje větu jednoduchou a souvětí. Dokáže pracovat s různými typy souvětí a vhodně je obmění. Vhodně změní větu jednoduchou v souvětí a zapíše vzorec souvětí.	JV - stavba věty • věta jednoduchá a souvětí • základní větné členy • základní skladební dvojice		Vla – historická období VV – výtvarné pojetí, inzerát, plakát
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. Zaznamená znaménko interpunkce v jednoduchém souvětí. Umí je využít v praxi. Sloh – Žák	(podmět vyjádřený jiným slovním druhem než podstatným jménem) • spojování vět spojovacími výrazy (spojky, zájmena, příslovce) Sloh		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. Užívá průběžně spisovného jazyka v písemném projevu. Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. Zná základy techniky psaní, preferuje úhledný, čitelný a přehledný písemný projev. Posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení. Rozumí elementárním literárním pojmům a používá je. Uvádí vhodné příklady k porovnávání. Vyvodí závěr sdělení. Pracuje s osnovou, na základě osnovy sestaví text. Srovnává obsah textu.	- dopis – datum a místo odeslání, oslovení, úvod, vlastní sdělení, závěr, podpis. Užití zájmen Vy, Váš, Ty... LV - orientace v textu pověsti, bajky, povídky: - pověst, bajka, povídka - čas a prostředí děje, postavy		
JV - Žák: Určuje přímou řeč v textu. Zvládne text doplnit vhodnou ilustrací. Pracuje s osnovou. Na základě osnovy sestaví přiměřený text. Srovnává obsah textu.	JV - využití v psaném projevu - opakování a upevňování učiva 5. ročníku KSV - slohová pravidla - převyprávění pohádky dle vlastní fantazie, písemné zpracování, doplnění vhodné ilustrace		VV – výtvarné pojetí

5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Anglický jazyk je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk pro 1. stupeň ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Časová dotace:

1. ročník - 0 hodin
2. ročník - 0 hodin
3. ročník - 3 hodiny
4. ročník - 3 hodiny
5. ročník - 3 hodiny

Organizace výuky:

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách dělených na dvě skupiny. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 24 žáků. Výuka probíhá v jazykové učebně, nebo v kmenové třídě skupiny, přičemž se skupiny střídají v učebně podle potřeby nebo podle předem dohodnutého harmonogramu. Při výuce jsou rovněž využívány výukové počítačové programy, kdy výuka probíhá rovněž v počítačové učebně. V prvním období je pozornost věnována spíše gramatické struktuře jazyka přičemž s přibývajícími znalostmi struktury jazyka se pozornost přenáší na jeho komunikační funkci. Tematické moduly na sebe navazují a jsou organizovány spirálově.

Řád jazykové učebny je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Cílem výuky:

je dosažení komunikační schopnosti dorozumět se v běžných každodenních situacích. Důraz je pak také kladen na správné a adekvátní používání jazyka v dané situaci. Žáci jsou také schopni porozumět čtenému textu přiměřené délky, týkající se probíraných tematických okruhů a autentických textů s použitím dvojjazyčného (nebo výkladového) slovníku a podporou vizuálních materiálů. Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s modelem angličtiny americké. Během výuky jsou také seznámeni se zvyklostmi, kulturou a ostatními reáliemi anglicky mluvících zemí. Jsou vedeni k pochopení a tolerování sociálních a kulturních odlišností mezi národy a etnickými skupinami.

Ve výuce je používáno velké množství různých vyučovacích technik, metod a vizuálních učebních pomůcek tak, aby se zapojily všechny stránky učení (vizuální, sluchové, pohybové). Do výuky je také zahrnuta výuka jazyků (např. výukový program TERASOFT, který napomáhá žákům v rozvoji klíčových kompetencí stanovených v RVP ZŠ). Do osnov je zařazeno také velké množství projektů, mezipředmětových vztahů a průřezových témat tak, aby směřovaly k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci pracují buď samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinkách, kdy prohlubují své sociální a personální kompetence a kompetence k učení.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků (všichni vyučující při své práci využívají společné strategie, které dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Anglický jazyk):

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- k žákům je přístupováno dle jejich individuálních schopností
- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v různých zdrojích
- pracuje s výukovými programy na PC
- škola postupně sestavuje didaktické postupy založené na čtení s porozuměním
- škola žáky postupně učí vyhledávat informace
- žáci se učí pracovat se slovníkem a vyhledávat potřebné informace
- škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
- naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početném kolektivu
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů
- v hodinách se snažíme uplatňovat brainstorming
- žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům
- výuka je postupně doplňována motivačními úkoly
- základním motivačním faktorem je žákova svoboda

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou
- žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu
- snažíme se, aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce
- vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování
- učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- k výuce je používána různá literatura, časopisy
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů
- svobodné volby pořadí plnění úkolů mohou žáci využívat všude tam, kde je najednou zadáno více na sebe nenavazujících úkolů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky
- do výuky je postupně zapojován brainstorming

- forma brainstormingu je využívána vždy, když je zapotřebí získat co nejvíce různých nápadů a postřehů

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci
- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci
- škola využívá skupinové práce a kooperativního učení - této formy práce využíváme ve fázi procvičování učiva a opakování učiva
- ve fázi vyvozování učiva se učíme využívat kooperativního učení

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- v hodinách anglického jazyka se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě
- žáci reprezentují školu v jazykových soutěžích organizovaných jinými subjekty
- v průběhu roku jsou používány texty související s lidovými tradicemi

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- žáci jsou seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována
- žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce
- snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu
- porozumí významu piktogramu
- využívá klíčová slova při vyhledávání informací
- na příkladu uvede způsoby komunikace, které je možné využít v každodenním životě
- dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci
- napíše SMS, vhodně využije emotikony
- přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu
- využívá orientační prvky v textu
- vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích
- porovná informace ze dvou zdrojů
- rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné
- zaznamená si vhodnou formou informace a data, s nimiž chce v budoucnu pracovat
- využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka)
- vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji

- napíše e-mail, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Komunikace v anglickém jazyce, hodnocení a sebehodnocení v AJ zaměřené nejen na memorování (slovíčka, fráze), ale hlavně na tvořivou dovednost, dramatizaci, cvičení smyslů, pozornosti, hra s počítačovými programy.

Sebepoznání a sebepojetí

Při jakékoliv samostatné práci -samostatné řešení a vlastní osobní přístup k zadané činnosti s oporou o slovník. Tvořivý a osobnostní přístup k PROJEKTŮM na daná témata, dramatické hry.

Seberegulace a sebeorganizace

Dodržování pravidel v rámci skupinových prací, rozhovorů, dramatizace a také umění sám využívat nabízených možností dobrovolných úkolů v samotném systému hodnocení anglického jazyka. Umět se samostatně rozhodovat a vybírat si z nabídky možností podle sebe.

Psychohygiena

Střídání různých forem práce a aktivní zapojování se do těchto činností.

Kreativita

Řešení zadaných situací či situací, které v rámci výuky vznikají a umět je originálně vyřešit. Být tvořivým a tuto tvořivost zapojit jak formou písemného /výtvarného/ zpracování, ale také domluvou s ostatními v kolektivu, dramatizací, hrou, vlastní nápaditostí.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemná spolupráce, modelové situace, rozhovory a konverzace na daná témata, společný projekt.

Mezilidské vztahy

Vzájemná pomoc při společném řešení situací, tvorba scének, rozhovorů, umění vcítit se podle možností do různých skupin.

Komunikace

Konverzace na daná témata, skupinové dialogy, tvorba otázek a odpovědí, dramatizace textů.

Kooperace a kompetice

Tvorba a práce ve skupinách, spolupráce ve dvojici, náhodné vazby, rozdělení rolí.

Morální rozvoj**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

Umění komunikovat a reagovat v dané situaci

Hodnoty, postoje praktická etika:

Umění být vnímavý a vážit si sebe i druhého, svého i cizího majetku. Využití empatie v různých situacích, kde je zapotřebí spolupráce, pomoc, rada. Mluví-li jeden, nasloucháme, všichni mají právo říct svůj názor.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA**Občanská společnost a škola**

Vytváření pravidel chování v hodinách anglického jazyka a jejich dodržování.

Občan, občanská společnost a stát

Velká Británie a USA, hlavní města, prezidenti, jiné zvyky, tradice, kultura - srovnání s ČR - pouze základní informace.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Řešení problémů či situací - každý má právo říct mi slušnou formou svůj názor.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**Evropa a svět nás zajímá**

Porovnání znalostí o ČR a Velké Británii. Státy Evropy - pouze základní znalosti.

Objevujeme Evropu a svět

Evropa a její státy, které jsme navštívili o prázdninách

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**Kulturní difference**

Porovnání zvyků a tradic v USA, Velké Británii a ČR - CHRISTMAS, EASTER, HALLOWEEN, SAINT VALENTINE'S DAY -možnosti projektů

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Společenstva pole, les, voda.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Čtvero ročních období a možnosti aktivit v nich.

Vztah člověka k prostředí

Vztah ke svému domovu, městu, zemi a přírodě vůbec.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení

Tvorba dopisu, pozvánky; literární a slohové soutěže. Práce v realizačním týmu.

Umění pracovat a tvořit v týmu - příprava článku o práci v hodinách anglického jazyka, nácvik krátkého vystoupení.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk dle RVP:

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal
(zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

3. ročník

Školní výstupy	Poznámky (téma)	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
Žák - umí pozdravit, představit se, zeptat se na jméno a rozloučit se - základní barvy a čísla 0-12 - reaguje na jednoduché instrukce ve třídě (čti, piš, podívej, sedni si) - správně předčítá vybraná slova a slovní spojení - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět	Seznamujeme se, poznáváme s angličtinou (Getting to know English, English Around us) Greetings Colours Numbers	Výtvarná výchova (barvy) EGS - mezinárodní slova - poznávání nové kultury prostřednictvím jazyka OSV – pravidla ve třídě - sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních	Řečové dovednosti: pozdravy, představování, telefonní číslo Poslech: písnička Čísla, barvy, slovíčka, instrukce Mluvnice: My name is... What's your name? Slovní zásoba: some international words, čísla 1-12, barvy, instrukce ve třídě, pozdravy Výslovnost: barvy a čísla (0 a 5)
Žák - dokáže pojmenovat předměty ve třídě a dokáže reagovat na jednoduché otázky ("Co je to?") - dokáže říct svůj věk. - rozumí jednoduchým instrukcím ve třídě a adekvátně na ně reaguje. - pozdraví, představí se a zvládne jednoduchý, předem připravený dialog - rozumí podobnému jednoduchému dialogu.	O mně a škole (třídě) (About me and my school)	Prvouka (zásady představování) OSV skupinová práce, práce ve dvojicích, zásady představování sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních EGS Česká a anglická jména	Řečové dovednosti: Co je to? To je... Poslech: písnička Mluvnice: sloveso být v1.osobě č.j. ve větě oznamovací Zájmeno . "můj" (my) Slovní zásoba: předměty ve třídě, čísla, barvy Školní potřeby
Žák - dokáže jednoduše popsat členy své rodiny a přečte text se slovní zásobou odpovídající úrovni. - orientuje se v jednoduché interaktivní internetové hře procvičující probrané pojmenuje části těla	O mé rodině (my family) My body (moje tělo) Clothes	Prvouka (rodina a vztahy v rodině) OSV - rodina, oslava narozenin MEV Interaktivní výukový software internetové hry	Poslech: moje rodina Řečové dovednosti: moje rodina - pozdrav a poděkování Mluvnice: - sloveso být (I, he, she) Slovní zásoba: členové rodiny, části lidského těla, části oblečení

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky (téma)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák - pozdraví a představí se - velmi jednoduchým způsobem pojmenuje běžné školní pomůcky a předměty ve škole - pojmenuje předměty kolem sebe a zeptá se na ně - pojmenuje barvy a přiřadí je k předmětům - hláskuje jednoduchá slova - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět - porozumí tématu krátkého textu	Opakování předešlého učiva Poslech a čtení Probrané tematické celky 3. roč. Slovní zásoba: Abeceda Předměty ve škole Základní barvy Komunikační situace Běžné pozdravy Instrukce ve třídě Gramatika Tvorba otázky „Co je to“, Jak se hláskuje	Starter	OSV - rozvoj základů dobré komunikace, hodnoty spolupráce a pomoci - rozvoj pozornosti, aktivní naslouchání - sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních - jak si rozplánovat učení slovíček tak, abych si je zapamatoval CJL - porovnání anglické abecedy s českou
Žák - Pozdraví a představí své kamarády - Zeptá se na věk a odpoví - Počítá do dvanácti - Rozumí slyšenému a čtenému textu podávající základní osobní informace nějaké osoby - Napíše a řekne o sobě základní informace	Učivo: Slovní zásoba: - číselky 0-12 - jména a přímení - škola Komunikační situace: - běžné pozdravy - zdvořilostní uvítací fráze, poděkování - předávání základních informací o sobě Gramatika: - osobní zájmena jednotného čísla - sloveso být v jed. č. - ukazovací zájmeno „toto“	People (lidé)	- Společnost a škola - Diskuse v češtině na téma „Forma participace žáků na vzhledu školy“ - CJL (porovnání slovesa „být“ v češtině a angličtině)
Žák - rozumí rozhovoru, ve kterém se lidé vzájemně představí	Učivo: Slovní zásoba: - Popisná příd. jména	My home Můj dům	Zeměpis - politické rozdělení a státní vlajka Velké Británie

Školní výstupy	Učivo	Poznámky (téma)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- jednoduchým přívlastkem popíše věc nebo místo - počítá do 50 - pojmenuje předměty kolem sebe a ve škole - rozumí čtenému textu, napíše základní informace o svém městě a zemi, kde žije	- číslovky 13-50 Komunikační situace: - popis místa - představení se v úvodním seznamovacím rozhovoru Gramatika: - osobní zájmena množ. čísla - ukazovací zájmena - sloveso „být“ v množném čísle	My town Moje město	
Žák: - rozumí rozhovoru lidí identifikující třetí osobu - pojmenuje běžná povolání a předměty s nimi spojené - zeptá se na profesi druhé osoby - pojmenuje jídlo pro mladé lidi	Učivo: Slovní zásoba: - jídlo a pití - povolání - barvy Komunikační situace: - dotazy na povolání - uvedení své adresy Gramatika:	Téma: Jobs	Z:- anglická měna
- uvede formální údaje o sobě: adresa jméno - uvede, kolik stojí běžné jídlo a předměty	- sloveso „být“ v otázce a v záporu		
Žák - rozumí jednoduchému rozhovoru týkající se TV programu a času - zeptá se na čas a dokáže odpovědět - uvede svoje telefonní číslo a zeptá se na něj - zeptá se a uvede, kdy má narozeniny	Učivo: Slovní zásoba: - roční období a měsíce v roce - názvy TV programů Komunikační situace: - sdělení osobních údajů - rozhovory s časovými údaji - popis místa Gramatika: Otázky typu Kdo?, Co? Kde? Kdy? Jak? - předložky ve spojení s časovými údaji	Time and place	Z-nultý poledník OSV- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- Evropa a svět nás zajímá

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Téma	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák: - rozumí jednoduchému rozhovoru o domácích zvířátkách - pojmenuje různá zvířátka - rozumí krátkému naučnému textu - zeptá se kamaráda, jaké zvíře doma chová a dokáže odpovědět - zeptá se kamaráda na dovednosti, které umí - zeptá se dovednosti a schopnosti zvířat - popíše, jaké zvířátko doma má - zeptá se na datum a dokáže odpovědět	Učivo: Slovní zásoba: - domácí mazlíčci a domácí zvířata - dovednosti Komunikační situace: - krátký a jednoduchý naučný text - jednoduchý osobní rozhovor Gramatika: - sloveso „mít“ v přít. čase-kladná, záporná věta, otázka - sloveso „umět“-kladná, záporná věta, otázka	Pets (domácí mazlíčci)	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata: PRV-1.st Přírodověda-stopý zvířat VV-kresba domácího zvířete OSV-hodnoty, postoje, etika
Žák - rozumí obsahu jednoduchého rozhovoru o dárku k narozeninám - pojmenuje členy své rodiny a příbuzenské vztahy mezi nimi - rozumí krátkému, jednoduchému čtenému textu-povídání o sobě a své rodině - řekne a napíše základní údaje a charakteristiky o členech své rodiny - vede rozhovor o sobě a své rodině - vede diskusi o vhodném dárku k narozeninám - rozumí čtenému a slyšenému vyprávění o běžném denním režimu	Slovní zásoba: - rodina - věci v osobním vlastnictví Komunikační situace: - vyprávění/ psaní o sobě /úvod životopisu/ - rozhovory o dárku k narozeninám Gramatika: - zkrácené formy slovesa „mít“ Slovní zásoba: - každodenní činnosti - vyučovací předměty - slovesa vyjadřující libost a nelibost - mimoškolní činnosti Komunikační situace: - popis denního režimu - vyprávění/psaní o kamarádovi	Family (rodina) Routines (denní program)	Český jazyk- psaní životopisu EGS-způsob slavení Dne matek ve světě a u nás OSV – práce ve skupinách, tolerance a spolupráce MEV – internetové interaktivní hry a příběhy Práce na internetu Hudební výchova (druhy hudby a typy skladeb)

Školní výstupy	Učivo	Téma	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
	Gramatika: - přítomný čas prostý v kladné větě Slovní zásoba: - oblečení	Likes and dislikes (libost a nelibost) Starter	OSV-sebepoznání a sebepojetí
- rozumí čtenému i slyšenému textu- informace o třetí osobě a jejím způsobu života - napíše o sobě a o svých obvyklých činnostech během týdne - řekne, co rád a co nerad dělá - vede jednoduchý rozhovor o školním rozvrhu Žák: - rozumí rozhovoru svých vrstevníků o tom, co se jim líbí a nelíbí - pojmenuje části oblečení - klade a odpovídá na otázky o sobě, svých zvyklostech - rozumí popisu osoby, její každodenní činnosti - napíše dopis o sobě a o svých zájmech - vede rozhovor o tom, jaké oblečení se mu líbí a nelíbí	Komunikační situace: - libost a nelibost v elektronické formě Gramatika: - přítomný čas prostý v otázce a v záporu - krátké odpovědi na otázky Slovní zásoba: - čísla 1-50 - školní pomůcky a předměty ve třídě - oblečení a barvy Komunikační situace: - charakteristika osoby, údaje o ní, její denní režim - představení sebe sama a svých zájmů Gramatika: - časování slovesa „být“, „mít“, „umím“ - tázací zájmena - přítomný čas prostý - předložky spojené s časem a s umístěním	At home (doma) Food and drink (jídlo a pití) Indoor activities (aktivity uvnitř) School life (školní život)	Český jazyk- porovnání vět v ČJ s větami s vazbou - poznávání lidí a mezilidské vztahy VkZ- zdravá výživa EGS - společná diskuse o zdravém jídle Český jazyk
Žák: - pojmenuje běžné jídlo	Slovní zásoba: - mimoškolní aktivity - synonyma k slovům „mít rád, nemít rád“		- srovnání časování sloves v přítomném čase OSV - poznávání lidí Český jazyk - porovnání vyjádření popisu činnosti v češtině a v angličtině

Školní výstupy	Učivo	Téma	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
			OSV - občanská společnost a škola
- pojmenuje aktivity volného času - rozumí čtenému textu o činnostech ve volném čase uvnitř budov - vede rozhovor o činnostech - napíše odstavec o svém nejoblíbenějším dnu v týdnu - rozumí krátkému čtenému textu Žák: - rozumí běžnému rozhovoru svých vrstevníků ve škole - pojmenuje vyučovací předměty	Komunikační situace: - popis dne - neformální rozhovor Gramatika: - přítomný čas prostý ve 3. os. jed. č. (pravopis) - přít. čas prostý v kladné a záporné, oznamovací větě - frekvenční příslovce Slovní zásoba: - vyučovací předměty		
- zdvořile o něco požádá - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět - porozumí tématu krátkého textu			

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Matematika je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace pro 1. stupeň ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Časová dotace:

1. ročník - 4 hodiny
2. ročník - 5 hodin
3. ročník - 5 hodin
4. ročník - 5 hodin
5. ročník - 5 hodin

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut), probíhá v kmenové třídě.

Cíl výuky:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjení finanční gramotnosti

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Matematika):

KOMPETENCE K UČENÍ

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost
- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
- postupně vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka a symboliky
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností
- pracuje s výukovými programy na PC
- učíme žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření, pozorování)
- učitelé propracovávají didaktické postupy zaměřené na výuku práce s textem
- snažíme se, aby totožné formy práce s textem, které si žáci osvojili v hodinách českého jazyka, byly využívány i při získávání vědomostí v matematice
- vedeme žáky k sebehodnocení a k práci s chybou
- škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti, pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
- učíme žáky samostatnosti
- žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům
- rozvíjíme u žáků logické myšlení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- vedeme žáky k přemýšlení o problémových situacích
- vedeme žáky k vyhledávání způsobů řešení – použití vlastního úsudku
- vedeme žáky k vyhledávání informací při řešení problému
- vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit nezdarem
- vedeme žáky k vytrvalosti při hledání řešení
- vedeme žáky k praktickému ověřování správnosti řešení
- vedeme žáky k užití osvědčených postupů při řešení obdobných problémových situací
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními spolužáky při řešení problémů
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- vedeme žáky k výstižnému a souvislému ústnímu projevu
- vedeme žáky ke klidnému a pozornému přečtení zadání řešených problémů
- žák se učí využívat informační a komunikační prostředky pro komunikaci s okolím

- vedeme žáky k dovednosti převádět matematické znaky a symboly do hovorového jazyka
- vedeme žáky k porozumění různých typů záznamů v pracovních materiálech a učebnicích a k jejich využívání

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci
- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci, k vytváření příjemné atmosféry
- škola využívá skupinové práce a kooperativního učení
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu
- žáci se učí požádat o pomoc, učí se respektu k druhým
- vedeme žáky k pozitivnímu sebehodnocení a k sebedůvěře
- rozvíjíme schopnost žáka zastávat ve skupině různou roli

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- vedeme žáky k vědomí svých práv a povinností, k respektování druhých, odmítání násilí
- vedeme žáky k poskytnutí pomoci v rámci možností

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vyžadujeme dodržování kvality provedené práce
- učitelé se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce
- snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

– rozvíjení pozornosti a soustředění při získávání poznatků z nového učiva a při jeho procvičování, rozvíjení smyslového vnímání, rozvoj dovednosti zapamatování (Geometrie - hmat a zrak: geometrické tvary a tělesa, Aritmetika - dovednost zapamatování, pozornost a soustředění: obor pamětného i písemného sčítání, odčítání, násobení a dělení, číselné řady, řešení problémů - slovní úlohy)

Seberegulace a sebeorganizace

– u všech typů příkladů využití sebekontroly pomocí zkoušky, u slovních úloh zkontrolování si postupu řešení

Psychohygiena

– vyhledávání pomoci při řešení potíží (práce s pomocnými kartami a tabulkami: vzorce, tabulka násobků apod.), relaxační hry

Kreativita

– rozvíjení schopnosti uplatnit své nápady při řešení slovních úloh, tvoření vlastních slovních úloh, zajímavých příkladů, hlavolamů

Sociální rozvoj

Mezilidské vztahy

– péče o dobré vztahy v kolektivu, cvičení tolerance a pochopení pro slabší spolužáky, při práci skupin a dvojic: rozvíjení schopnosti pracovat s různými žáky, respektování práce druhých, vzájemná pomoc při řešení úloh

Komunikace

– rozvíjení schopnosti komunikovat s ostatními žáky a s učitelem při řešení matematických cvičení

Kooperace

– rozvíjení schopnosti pracovat ve skupině: koordinace práce, společné řešení problému, respektovat vedoucího skupiny, hodnocení spolupráce; při soutěžích se učit etické zvládání situací - nepodvádět, zvládat neúspěch, nepovyšovat se

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

– zvládání úkolů vyplývajících z učiva, cvičení dovednosti řešit vzniklé problémy - různá řešení, pomoc druhých; dokázat v učivu navázat na učivo již osvojené, umět si stát za svým rozhodnutím.

Hodnoty, postoje, praktická etika

– při práci si uvědomovat svoji zodpovědnost, hlavně při práci skupin; spoléhat se na sebe i na ostatní

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

– cvičení sdělit otevřeně svůj názor při řešení úloh, sdělovat svůj názor, respektovat názor (nápad) někoho jiného, aktivní zapojení do řešení daných úkolů

Občan, občanská společnost a stát

– odpovědný přístup k přípravě na hodinu (práva a povinnosti)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

– využití prvků demokracie i v hodinách matematiky - řád, norma, spravedlivé hodnocení

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

– využití vlastních zkušeností, poznatků získaných při prvouce (Aritmetika - práce s velkými čísly: porovnávání čísel označujících rozlohu světadílů a oceánů, využití tabulek a grafů; Geometrie - úsečky označující délku říčních toků a jejich porovnávání, práce s grafy a tabulkami, převody délkových jednotek)

Objevujeme Evropu a svět

– tvoření a řešení slovních úloh, tabulek a grafů, zajímavých cvičení s tematikou Evropy (práce s čísly označujícími rozlohu, počet obyvatel evropských států, práce s čísly označujícími nadmořské výšky hor, délky řek, plochy oceánů a moří, příklady s čísly vyjadřujícími vzdálenosti různých měst, využití tabulek a grafů)

Jsme Evropané

– znalost cizích měn, zejména euro (event. zařadit příklady na převody měn, zejména euro)

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní difference

– respektování spolužáků jiných etnik (ve všech hodinách)

Lidské vztahy

– rozvíjení schopnosti spolupráce s ostatními v třídním kolektivu, bez rozdílu pohlaví, barvy pleti a příslušnosti k národu, tolerance všech žáků, uplatňování principu slušného chování

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Základní podmínky života – voda

– využití při slovních úlohách o spotřebě vody v domácnosti, spojitost s ochranou vody a jejím šetření, v geometrii převod jednotek objemu; energie - elektrická energie a její hodnota, šetření el. energie (slovní úlohy o domácnosti, práce s grafy a tabulkami)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

– odpady a hospodaření s odpady - druhotné suroviny: slovní úlohy související se sběrem papíru, množství nasbíraných kg ve třídě, škole, městě, porovnávání nasbíraného množství - tabulky, grafy, diagramy, v geometrii převody jednotek hmotnosti

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika dle RVP:

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- M-3-1-02p čte, píše a používá číslce v oboru do 20, numerace do 100
- M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla
 - používá kalkulačtor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
 - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
- M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
 - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
 - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
 - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02p používá pravítko a kružítko

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03p sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru

- pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

1. období - 1. - 3. ročník
Číslo a početní operace

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - odříká čísla od 1 do 20 vzestupně i sestupně - spočítá prvky v daném konkrétním souboru do 20-ti (včetně) - vytváří konkrétní soubor - s pomocí korálků, knoflíků, kuliček, mincí - s daným počtem prvků do 20 (včetně) - v oboru 0 – 20 přiřazuje k souboru prvků číslem jejich počet v souboru a k danému číslu vytváří soubor prvků s počtem prvků vyjadřujícím dané číslo	Numerace 0 až 20	1. ročník FG	ČJS - hračky, školní potřeby, - dopravní prostředky - ovoce, zelenina - moje rodina - roční období - tradiční svátky - pravidla her - v obchodě, nakupování VV, PV - ovoce, zelenina OSV, EVO, VDO
- spočítá prvky v daném konkrétním souboru do 100 (včetně) - vytváří konkrétní soubory (na počítadle, ve čtvercové síti, s penězi) s daným počtem prvků do 100 - odříká číselné řady od 0 do 100 vzestupně a postupně i sestupně po desítkách a jednotkách	Numerace 20 – 100	2. ročník FG	ČJS -nakupování, - hospodaření s penězi
- v oboru 0 – 100 přiřazuje k souboru prvků číslem jejich počet v souboru a k danému číslu vytváří soubor prvků s počtem prvků vyjadřujícím dané číslo - spočítá prvky v daném konkrétním souboru do 1 000 (včetně) - vytváří konkrétní soubory (ve čtvercové síti, s penězi) s daným počtem prvků do 1 000 - odříká číselné řady od 0 do 1 000 vzestupně a postupně i sestupně po stovkách, desítkách a jednotkách část řady	Numerace do 1 000	3. ročník FG	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- v oboru 0 – 1 000 přiřazuje k souboru prvků číslem jejich počet v souboru a k danému číslu vytváří soubor prvků s počtem prvků vyjadřujícím dané číslo (například pomocí modelů peněz)			
- čte a správně zapíše přirozená čísla od 0 do 20 - pomocí znaků rovnosti a nerovnosti (=, <, >) - porovnává čísla a soubory prvků s počtem prvků od 0 do 20 - čte přirozená čísla od 0 do 100 po desítkách a jednotkách - zapíše přirozená čísla od 0 do 100 po desítkách a po jednotkách	Obor přirozených čísel 0 - 20 Obor přirozených čísel 0 – 100	1. ročník 2. ročník	Psaní – zásady správného sezení při psaní, pečlivost TV - uvolňovací cviky ČJS - porovnávání různých údajů z různých oblastí života
- pomocí znaků rovnosti a nerovnosti (=, <, >) porovnává čísla a soubory prvků s počtem prvků od 0 do 100 - nejprve po desítkách, postupně po jednotkách	Obor přirozených čísel 0 – 1 000	3. ročník	
- čte a zapíše přirozená čísla od 0 do 1 000 postupně po stovkách, desítkách a jednotkách - pomocí znaků rovnosti a nerovnosti (=, <, >) - porovnává čísla a soubory prvků s počtem prvků od 0 do 1 000 – nejprve po stovkách, postupně po desítkách a jednotkách			
- najde a znázorní číslo od 0 do 20-ti na číselné ose, doplní chybějící čísla v řadě - najde číslo od 0 do 100 na číselné ose, nejprve po desítkách, postupně v celém oboru	Znázornění a porovnávání přirozených čísel v oboru 0 - 20	1. ročník 2. ročník	Psaní - grafická úroveň práce, pečlivost ČJS - časová posloupnost TV -řady (1., 2., 3.,...)

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- najde a znázorní číslo od 0 do 100 na číselné ose – nejprve po desítkách, postupně v celém oboru	Znázornění a porovnávání přirozených čísel v oboru 0 - 100		
- najde číslo od 0 do 1 000 na číselné ose – nejprve po stovkách, postupně po desítkách a jednotkách - znázorní číslo od 0 do 100 na číselné ose, nejprve po stovkách, postupně po desítkách a jednotkách	Znázornění a porovnávání přirozených čísel v oboru 0 - 1 000	3. ročník	
Součet a rozdíl - sčítá a odčítá v oboru 0 - 10, příklady na sčítání i odčítání znázorňuje	Sčítání a odčítání od 0 do 20	1. ročník	VV, PV - znázorňování, modelování, výtvarné vyjádření příkladu
- k znázornění sčítání a odčítání v daném oboru vytvoří příklad - sčítá a odčítá v oboru 11 - 20 - příklady na sčítání a odčítání v oboru 11-20 znázorní - k znázornění sčítání a odčítání v daném oboru vytvoří příklad - řeší příklady typu: 3 a kolik je 8? - rozkládá čísla pomocí znázornění - znázorní příklad na sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 s přechodem přes desítku - tvoří a řeší jednoduché slovní úlohy v oboru do 20 bez přechodu i s přechodem přes 10	Sčítání a odčítání od 0 do 20 bez přechodu přes desítku Rozklad čísla Sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 s přechodem přes desítku	2. ročník	
- sčítá a odčítá celé desítky do 100 - sčítá a odčítá desítky a jednotky bez přechodu přes desítku do 100 - sčítá a odčítá desítky a jednotky s přechodem přes desítku do 100 - sčítá a odčítá celé stovky do 1 000	Sčítání a odčítání v oboru 0 - 100	2. ročník	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- sčítá a odčítá stovky a desítky do 1 000 - sčítá a odčítá stovky, desítky a jednotky s přechodem do 1 000 - Součin a podíl - znázorní a vyvodí násobení jako opakované sčítání daného čísla - z paměti vyjmenuje řadu násobků daného čísla - Znázorní příklad na násobení a dělení do čtvercové sítě - k znázornění vytvoří příklad na násobení a naopak - pamětně počítá příklady na násobení dané násobilky - znázorní dělení jako dělení celku na části - pomocí vazeb dané násobilky vyvodí vazby na dělení dané násobilky	Sčítání a odčítání v oboru 0 - 1 000 Násobilka 2, 3, 4, 5 Násobilka 6, 7, 8, 9, 10	3. ročník 2. ročník 3. ročník	VV, PV - znázorňování, modelování, výtvarné vyjádření příkladu
- ke znázornění vytvoří příklad na dělení a naopak - pamětně počítá příklady na dělení dané násobilky - vnímá vazbu mezi příklady na násobení a dělení - řeší příklady typu 8 krát kolik je 32 - násobí mimo obor malé násobilky s pomocí rozkladu prvního činitele na stovky, desítky a jednotky, rozložené číslo postupně vynásobí a součiny sečte		3. ročník	
- vyhledá na číselné ose nejbližší nižší násobek k danému děliteli - určí rozdíl mezi dělencem a nejbližším nižším násobkem jako zbytek	Dělení se zbytkem		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- používá násobení jako zkoušku příkladu na dělení - řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v rámci probíraného učiva v daném číselném oboru - dle svých možností tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v rámci probíraného učiva v daném číselném oboru	Řešení slovních úloh		Využití slov. úloh na příkladech z praxe - ČJS, EGS, EVO, VDO Psaní – zápis slovní úlohy VV, PV - znázornění slovní úlohy
- rozumí pojmu o více, o méně - rozumí pojmu n krát více, n krát méně - označí ve slovní úloze důležité údaje - zapíše zápis slovní úlohy - vytvoří a vypočítá příklad - zapíše odpověď - aplikuje získané dovednosti na řešení jednoduchých úloh z praxe - využívá při sčítání možnost záměny sčítanců tam, kde je to výhodné v daném oboru čísel - využívá možnost záměny činitelů tam, kde je to výhodné	Komutativnost a asociativnost sčítání a násobení		ČJS, EVO, EGS, VDO - úlohy z praxe, nejrychlejší řešení
- v příkladech s více sčítanci sčítá v takovém pořadí, které je nejvýhodnější - v příkladech s více činiteli násobí v takovém pořadí, které je nejvýhodnější - ví, že násobení a dělení má přednost před sčítáním i odčítáním a toto pravidlo používá při výpočtu příkladů - seznámí se s pravidlem používání závorek	Práce se závorkami	Násobení – od 2. ročníku	Psaní - pečlivost při zápisu
- zapíše pod sebe dvojčíselná čísla tak, aby byly odpovídající řády pod sebou	Písemné sčítání dvojčíselných a trojčíselných čísel	Od 3. ročníku	Řešení úloh z praxe PRV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- při sčítání pod sebou využívá pravidlo počítání přes desítku - provádí kontrolu pomocí záměny sčítanců - získané znalosti aplikuje na další číselné obory - při odčítání čísel zapsaných pod sebou aplikuje dovednost z příkladů „a kolik chybí do“ - provádí kontrolu pomocí sčítání - získané dovednosti aplikuje na další číselné obory - seznámí se a aplikuje pravidlo o zaokrouhlování	Písemné odčítání dvojčiferných a trojčiferných čísel Zaokrouhlování	Od 3. ročníku	Odhad výsledků při řešení problémových úloh z praxe ČJS - význam zaokrouhlování a odhadů v běžném životě
- v oboru 0 – 100 zaokrouhluje dané číslo na desítky - v oboru 0 – 1000 zaokrouhluje dané číslo na stovky - v oboru 0 – 1000 zaokrouhluje dané číslo na 1000 - provádí odhady početních operací v oboru přirozených čísel 0 - 1 000 - kontroluje správnost výpočtu, provádí zkoušku při sčítání záměnou sčítanců, při násobení záměnou činitelů, při odčítání sčítáním a při dělení násobením		2.-3. ročník	OSV - rozvíjení schopnosti kontroly a hodnocení vlastní práce

Závislosti, vztahy a práce s daty

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák používá základní časové pojmy - včera, dnes, zítra, dopoledne, - vyjmenuje jednotky času den, hodina, minuta, sekunda - na ručičkových hodinách určuje celé hodiny - na ručičkových hodinách určuje čtvrt, půl a tři čtvrtě hodiny - na ručičkových hodinách určí jakýkoliv čas - seznámí se se vzájemnými vztahy mezi jednotkami času - převádí jednotky času - používá jednotky času v praxi	Čas, měření času, jednotky času, převody jednotek času	1. ročník 2. ročník 3. ročník	ČJS - číselné řady dnů, měsíců, let - náměty pro slov. úlohy
- sestaví jednoduchou tabulku, do které zapisuje výsledky hry, sportovních utkání, výkony v tělesné výchově - sestaví jednoduchou tabulku přímé úměrnosti (1 čokoláda 10 Kč, 2 čokolády 20 Kč,...) a pomocí tabulky vytvoří bodový graf - orientuje se v jednoduchém bodovém anebo sloupcovém diagramu	Závislosti Tabulky, grafy	3.ročník	ČJS - řešení praktických problémových úloh TV - tvorba tabulek sportovních výsledků Tabulky, grafy s tématy z okruhů průřezových témat

Geometrie v rovině a v prostoru

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - rozeznává geometrické útvary v rovině (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) - nachází v realitě reprezentaci rovinných útvarů - vybarví základní rovinné útvary podle kritérií - roztřídí základní rovinné útvary podle kritérií - rozeznává tělesa - krychli, kvádr, válec, kouli a nalézají v realitě jejich reprezentaci - seznámí se s pravidly rýsování - vymodeluje bod - narýsuje bod a označí jej velkým tiskacím písmenem	Základní rovinné útvary Základní tělesa Základy rýsování Bod	1. ročník 2. ročník	VV, PV – modelování v prostoru, vymalování rovinných útvarů - práce se stavebnicemi, špejlemi, modelínou CJS - nacházení v realitě reprezentace rovinných a prostorových útvarů Psaní, VV - pravidla rýsování, správnost a pečlivost popisu a rýsování VV - práce ve čtvercové síti
- kreslí křivé a rovné čáry - vymodeluje přímku - narýsuje přímku a označí ji malým psacím písmenem - narýsuje bod ležící na přímce a bod, který na přímce neleží - vymodeluje úsečku - narýsuje úsečku jako část přímky nebo pomocí krajních bodů - vymodeluje těleso - například krychli, kvádr, kouli nebo válec	Lomená čára, přímka, úsečka Tělesa Polopřímka Rovinné útvary a tělesa		
- narýsuje a popíše polopřímku a popíše, jak určit polopřímku opačnou - na příkladech vysvětlí, které jsou polopřímky opačné	Polopřímka	2. ročník	
- narýsuje polopřímky opačné - rozliší vzájemnou polohu dvou přímek	Vzájemná poloha dvou přímek - rovnoběžky, různoběžky, kolmice		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rovnoběžky, různoběžky, kolmice - narýsuje různoběžky a určí jejich průsečík - pomocí čtverečkovaného papíru narýsuje rovnoběžky a kolmice - vyjmenuje základní znaky trojúhelníky, čtverce a obdélníka - popíše vrcholy a strany trojúhelníka, čtverce a obdélníka - narýsuje trojúhelník ze tří zadaných stran, na čtver. papír narýsuje čtverec a obdélník	Trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnice		
- pojmenuje sousední a protilehlé strany obdélníku a čtverce - narýsuje kružnici z daného středu a poloměru - seznámí se se základní jednotkou délky (metr), hmotnosti (kilogram), objemu (litr)			
- vyjmenuje další jednotky délky, hmotnosti, objemu - seznámí se se vzájemnými vztahy mezi jednotkami délky, hmotnosti, objemu - převádí jednotky délky s užitím měnitele 10, 100, 1 000	Jednotky délky, hmotnosti a objemu	1. – 3. ročník	ČJS - využívání měření při řešení úloh z praxe - měření délek a ostatních veličin v různých povoláních, řemeslech - historické jednotky - palec, stopa PV, VV - měření při tvorbě výrobků EGS – mezinárodní soustava jednotek
- používá jednotky délky, hmotnosti a objemu při praktických činnostech - odhaduje délku úsečky na decimetry a na centimetry - měří délku úsečky s přesností na centimetry - sestrojí úsečku dané délky s přesností na centimetry - měří délku úsečky s přesností na milimetry - narýsuje úsečku dané délky s přesností na milimetry	Délka úsečky Jednotky délky: mm, cm, km, Práce s měřidly délky	2. ročník 3. ročník	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- provádí odhad délky vzdálenosti			
- pomocí proužku papíru určí střed úsečky - nalezne střed úsečky pomocí pravítka - měřením nebo pomocí kružnice podle osové souměrnosti - za pomoci čtverečkovaného papíru dokreslí obrázek podle osy souměrnosti	Střed úsečky Osová souměrnost Klasifikace trojúhelníku Rovinné útvary	3. ročník	VV, PC - tvorba a kresba souměrných útvarů, práce se čtvercovou sítí

2. období - 4. - 5. ročník

Číslo a početní operace

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - čte a zapisuje čísla v daném oboru, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - pamětně násobí a dělí čísla z daného oboru jednociferným číslem pomocí rozkladu - při sčítání a násobení v daném oboru užívá komutativnost tam, kde je to výhodné - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názoru k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku - porovná zlomky se stejným jmenovatelem	Pamětné početní operace v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000 Využití komutativnosti a asociativnosti při počítání v oboru přirozených čísel 0 až 1 000 000. Zápis čísla v desítkové soustavě, jeho znázornění (čís. osa, teploměr, model) Celek a jeho části, zlomky.	3. – 5. ročník	Úlohy z praxe - EVO, EGS, VDO, MV, ČJS
- při větším počtu sčítanců, při sčítání a větším počtu činitelů při násobení využívá asociativnost tak, aby řešení bylo co nejrychlejší a nejvýhodnější - řeší úlohy se závorkami, zná pořadí, v jakém používat jednotlivé matematické operace a tuto znalost při řešení správně používá - všechny matematické dovednosti získané ve 4. ročníku aplikuje v oboru přirozených čísel do miliónu a přes milión	Pamětné početní operace v oboru přirozených čísel do miliónu a přes milión Využití komutativnosti a asociativnosti při počítání v oboru přirozených čísel do miliónu a přes milión	5. ročník	
- v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000 písemně sčítá 2 i více sčítanců - v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000 písemně odčítá - v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000 písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem (až 4 ciferným)	Písemné početní operace v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000 Algoritmy používané při písemných početních operacích v oboru přirozených čísel Písemné početní operace v oboru přirozených čísel do	4. ročník 5. ročník	Psaní - pečlivost a úprava při zápisu příkladu

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000 písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem - při písemných početních operacích v daném oboru využívá komutativnost a asociativnost - všechny matematické dovednosti získané ve 4. ročníku aplikuje v oboru přirozených čísel do miliónu a přes milion	miliónu a přes milión Algoritmy používané při písemných početních operacích v oboru přirozených čísel Algoritmus dělení dvojciferným dělitelem Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (teploměr, model)		
- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte a zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose -znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí –100 až+100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě - zapíše číslo z oboru přirozených čísel 0 - 1 000 000 v desítkové soustavě - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících	Zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě Záporná čísla	4., 5. ročník	Úlohy z praxe – EVO, EGS, VDO, MV, ČJS VV - číselné osy OSV – kontrola správnosti práce, rozvoj sebehodnocení
- čte, píše a zobrazí čísla z daného intervalu na číselné ose - porovnává čísla z daného intervalu pomocí znaků rovnosti a nerovnosti (=, >, <)	Zobrazení přirozeného čísla na číselné ose Porovnávání přirozených čísel		
- zaokrouhluje čísla z daného intervalu na statisíce, desetitisíce, tisíce, stovky, desítky - na číselné ose vyznačí interval patřící k danému zaokrouhlenému číslu	Zaokrouhlování přirozených čísel Rozklad čísla v desítkové soustavě Zkouška u příkladu		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozloží číslo v des. soustavě - předem odhaduje výsledek zadaného příkladu - kontroluje správnost výpočtu při sčítání a násobení záměnou sčítanců či činitelů, při odčítání pomocí součtu, při dělení pomocí násobení			
- všechny matematické dovednosti získané ve 4. ročníku aplikuje v oboru přirozených čísel do milionu a přes milion - řeší slovní úlohy v oboru přirozených čísel 0 - 1 000 000 vedoucí k porovnávání čísel	Slovní úlohy: n- více, méně, n-krát více, méně	5. ročník 4. ročník	OSV - rozvoj tvořivosti, kreativity Úlohy z praxe - EVO, EGS,VDO, MV, ČJS

Závislosti, vztahy a práce s daty

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vyhledává, sbírá a třídí data k zadaným tématům - z takto vyhledaných dat sestavuje tabulky - na základě sestavených tabulek tvoří jednoduché diagramy - u jednoduchých tabulek přímé úměrnosti zjišťuje závislost proměnných - na základě vlastních zkušeností s tvorbou čte jiné grafické záznamy	Tabulky, grafy, diagramy	4. a 5. ročník - výstupy budou plněny rovněž v hodinách předmětu ČJS	Údaje z oblastí: EVO, VDO,EGS, ČJS Informatika

Geometrie v rovině a v prostoru

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vymodeluje například pomocí špejlí a modelíny trojúhelník, čtverec, obdélník - popíše správně vrcholy a strany trojúhelníku, čtverce a obdélníku - narýsuje ve čtvercové síti čtverec a obdélník - narýsuje s pomocí kružítka trojúhelník, jestliže má zadané délky jeho stran - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - narýsuje obdélník a čtverec pomocí pravítka s ryskou a kružítka, jestliže má zadané délky jejich stran	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice	4. ročník 5. ročník	VV, PV - modelování v prostoru, vymalování rovinných útvarů - práce se stavebnicemi, špejlemi, modelínou ČJS - nacházení v realitě reprezentace rovinných a prostorových útvarů Psaní, VV - pravidla rýsování, správnost a pečlivost popisu a rýsování VV - práce ve čtvercové síti
- narýsuje pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - graficky sčítá a odčítá úsečky - určí obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku pomocí grafického součtu - určí obvod trojúhelníka, čtverce, obdélník součtem jeho stran - určuje vzájemnou polohu dvou přímek v rovině - rovnoběžky, různoběžky, kolmice - u různoběžek určí průsečík	Grafický součet, rozdíl úseček Vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky různoběžky, kolmice	4. ročník 5. ročník	
- pomocí dvou trojúhelníků narýsuje přímku rovnoběžnou s danou přímkou - pomocí trojúhelníku s ryskou narýsuje kolmici k dané přímce - pomocí dvou trojúhelníků narýsuje přímku rovnoběžnou s danou přímkou procházející daným bodem	Obsah a obvod čtverce a obdélníka Vzorec pro výpočet čtverce a obdélníka Jednotky obsahu a jejich převod Krychle a kvádr Síť krychle a kvádru Výpočet povrchu krychle a kvádru	4. ročník 5. ročník	ČJS - využívání měření výpočtů při řešení úloh z praxe - výpočet obsahů povrchů v různých povoláních, řemeslech - historické jednotky PV, VV - měření při tvorbě výrobků, výpočet spotřeby materiálu EGS – mezinárodní soustava jednotek

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- pomocí trojúhelníku s ryskou narýsuje kolmici k dané přímce procházející daným bodem - určí obsah rovinného obrazce - čtverce, obdélníka pomocí čtvercové sítě - vyjmenuje základní jednotky obsahu – m^2, dm^2, cm^2, mm^2 - seznámí se se vzájemnými vztahy mezi jednotkami obsahu - převádí jednotky obsahu s užitím měnitele 100 - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahů čtverců a obdélníků - narýsuje a vystřihne ve čtvercové síti síť kvádra a krychle			
- určí povrch kvádra součtem obsahů stěn - vymodeluje kvádr a krychli - vypočítá obsah a obvod obdélníka a čtverce pomocí vzorečku			
- seznámí se s dalšími jednotkami obsahu - km^2, ha, ar, se vzájemnými vztahy mezi všemi jednotkami obsahu a převádí je s měnitelem 100 - počítá povrch krychle, kvádra sečtením obsahů jejich stěn - řeší úlohy z praxe na obvody a obsahy rovinných obrazců a na povrch krychle a kvádra - určí střed úsečky pomocí kružítko - určí osy souměrnosti čtverce, obdélníka, rovnoramenného a rovnostranného trojúhelníka překládáním	Útvary středově souměrné - úsečka Útvary osově souměrné – osa souměrnosti	4. ročník	VV, PV - tvorba a kresba souměrných útvarů, práce se čtvercovou sítí

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary			

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - dle svých schopností řeší zajímavé úlohy, které jsou nad rámec základních požadavků	Slovní úlohy, Číselné řady Pyramidy Magické čtverce Obrázkové řady Úlohy na prostorovou představivost	Od 1. do 5. ročníku	Příklady z různých oborů, možnost využití průřezových témat Informatika, CJS

5.3 Vzdělávací oblast: Informatika

5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut týdně) v učebně informatiky, může být rovněž zařazena jako dvouhodinový blok (90 minut) jedenkrát za 14 dní. Ve skupině je maximálně 20 žáků, při větším počtu žáků ve třídě jsou rozděleni do dvou skupin (pokud to možnosti školy dovolují). Výuka informatiky na 1. stupni probíhá v odborné učebně. Učebna je vybavena dostatečným počtem pracovních stanic tak, že žáci mohou pracovat samostatně. Některá témata probíhají bez počítače. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Práci s počítači (zejména uživatelské dovednosti) se žáci učí i v rámci dalších předmětů – využíváním výukových programů, přípravou referátů a prezentací atd. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Řád učebny informatiky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné nejen při hodině informatiky, ale i v jiných předmětech, které se vyučují v počítačové učebně.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

- souprava robotů **12 kusů OZOBOT**

Časová dotace:

4. ročník – 1 hodina

5. ročník – 1 hodina

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností.

Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s

ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní:

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty, chatu, Teams
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální:

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram

- žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- budujeme sebedůvěru v samostatný rozvoj

Kompetence občanské:

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní:

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k etickému chování na internetu, sdílíme zde navzájem studijní a jiné materiály, řešíme problémy, zveřejňujeme zadání apod.
- dáváme žákům možnost odevzdávat písemné úkoly v elektronické podobě, nabádáme žáky k digitální archivaci svých prací, k jejich pravidelnému zálohování a zároveň jasné struktura v prostředí cloudového úložiště ONEDRIVE a podobně, seznamujeme žáky s postupy, jak zefektivnit a zkvalitnit své výstupy,
- dbáme na důsledné dodržování kybernetických bezpečnostních zásad, jakými je např. komunikace s pedagogy pouze ze školních oficiálních e-mailů, archivace digitálních úkolů na cloudovém úložišti, apelujeme na žáky, aby hesla ve školním systému obsahovala různé typy znaků.
- žáky a jejich zákonné zástupce informujeme o dosažených výsledcích elektronickou formou.
- vyžadujeme úplné a přesné citace materiálů, které žáci využívají z internetu, formujeme jejich schopnost odlišování vlastních a cizích myšlenek a dbáme na ochranu soukromého vlastnictví a autorských práv s důrazem na digitální obsah, který je snadno zcizitelný.

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

- 1.1. Rozvoj schopností poznávání - rozvoj zrakového vnímání, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při práci na počítači, procvičování dovednosti zapamatování jak pracovat s různými programy a jak ovládat počítač.
- 1.2. Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání při samostatné práci na počítači. Naučit se zorganizovat čas v hodině, po splnění zadaných úkolů si žáci mohou zahrát hry.
- 1.3. Psychohygienu - vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání počítače jako pomocníka v práci a v učení. Naučit se hlídat si strávený čas u počítače pouhým hraním, abychom se nestali otrokem počítače.
- 1.4. Kreativita - rozvoj kreativity při kreslení na počítači.
- 1.5. Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, pomáhání méně zdatným spolužákům při práci na počítači.
- 1.6. Komunikace - zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, rozvoj slovní zásoby používané při práci s počítačem
- 1.7. Kooperace - naučit se spolupracovat při práci na počítači ve dvojicích, umět dát prostor i druhému.
- 1.8. Hodnoty, postoje, praktická etika - žáci se učí odpovědnosti za své postupy práce na počítači, uvědomují si, že jejich nezodpovědná práce může poškodit počítač. Žáci se učí nezištně pomáhat slabším spolužákům. Jako uživatelé internetu nezneužívají své anonymity a dodržují základní normy slušného chování a vyjadřování.

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- 2.1 Objevujeme Evropu a svět - poznáváme státy Evropy, hlavní města, přírodní útvary a vodstvo. Žáci využívají internet k získávání poznatků o státech Evropy do svých projektů v tomto předmětu.

3. Multikulturní výchova

- 3.1. Lidské vztahy - dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učiteli. Bezproblémová spolupráce při práci na počítači se všemi spolužáky, nevyjímaje spolužáky, kteří patří k jiným etnickým skupinám anebo jsou cizími státními příslušníky.
- 3.2. Princip sociálního smíru a solidarity - vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin, a to i při práci na počítači.

4. Enviromentální výchova

- 4.1. Lidská aktivita a problémy životního prostředí – seznámení se s recyklací (nevydařený tisk na papír a jeho následné třídění), s ekologicky šetrnou likvidací starého počítače a jeho příslušenství.

5. Mediální výchova

- 5.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – při práci s internetem umět najít v textu nejdůležitější informace
- 5.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – při práci na internetu umět rozlišit mezi reklamou a zprávou
- 5.3. Tvorba mediálního sdělení – tvorba příspěvků do školního časopisu
- 5.4. Práce v realizačním týmu - schopnost domluvit se, společně třídit a poté realizovat myšlenky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika dle RVP:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

žák

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo

- **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat:** využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování:** model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

žák

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo

- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci

- **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

žák

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo

- **systémy:** skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

žák

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

- **hardware a software:** digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě:** propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost:** pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru INFORMATIKA

4. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- Řád učebny informatiky - Co je informace - Co je počítač - Hardware, software - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - Přihlášení k počítači - Operační systém, aplikace - Plocha, nabídka Start, okno, průzkumník, ikona - Soubor - složka. Stromová struktura. - Aplikace Poznámkový blok, Malování, WordPad - Hry na procvičení psaní - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky CTRL + C, CTRL + v - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	- Co je počítač - Co je informace - Digitální zařízení - Operační systém - První texty - První grafika - Zapnutí/vypnutí - Digitální zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čar, vybarvování - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Ukládání práce do souboru - Otevírání souborů - Přehrávání zvuku a videa	Digitální technologie: Ovládání digitálního zařízení	Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	- Využití digitálních technologií v různých oborech - Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - Práce se soubory - Propojení technologií, internet	Digitální technologie: Práce ve sdíleném prostředí	Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst - v textu rozpozná osobní údaje - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - Prohlížeč x vyhledávač. - Internetová adresa, vyhledávání na internetu. - Ukládání informací z internetu - Zdroje informací – odkazy	Internet a bezpečnost Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) Uživatelské jméno a heslo Osobní údaje		
- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Kódování textu Kódování obrázku Kódování informace obrázkem Kódování informace textem Kódování informace číslem Kódování a šifrování textu Kódování rastrového obrázku	Úvod do kódování a šifrování dat a informací Data, informace a modelování	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
	Kódování vektorového obrázku Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce		

5. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplnění tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Víme, co jsou data Evidujeme data Kontrolujeme data Filtrujeme, třídíme a řadíme data Porovnáváme a prezentujeme data	Úvod do práce s daty Informační systémy	Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	Základy programování ve Scratch Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření	Základy programování – příkazy, opakující se vzory Algoritmizace a programování	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- vytvoří a použije nový blok, upraví program pro obdobný problém	Kombinace procedur		
- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	Základy informatiky Systém, systémy kolem nás, struktura, prvky, vztahy	Úvod do informačních systémů Informační systémy	Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, zda se příkaz umístí dovnitř opak., před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Základy programování ve Scratch Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt	Základy programování – vlastní bloky, náhoda Algoritmizace a programování	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Základy informatiky Graf, Grafové modely, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model Řešení problémů pomocí modelů	Úvod do modelování pomocí grafů a schémat Data, informace a modelování	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- oživí robota, otestuje jeho chování - barevné kódy pro programování - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu	Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu, barevné kódy Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události, Dálkové ovládání pomocí mobilu, tabletu Jednoduchý problém Vyber cestu, nejkratší cesta a její podmínky Aplikace na jazyky - příběh, dějepis, fyziku – demonstrace dějů, závody	Základy programování: robotická stavebnice OZOBOT Algoritmizace a programování	Práce ve skupině, objevování, experiment, diskuse aplikace na jazyky, dějepis, fyziku, matematiku příběh
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	Základy programování ve Scratch 3 Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů, Programovací projekt	Základy programování – postavy a události Algoritmizace a programování	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka (1. – 3. ročník)

Přírodověda, Vlastivěda (4. – 5. ročník)

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Člověk a jeho svět je vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat.

Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situace ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života.

Časová dotace:

1. ročník – 2 hodiny
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 3 hodiny
4. ročník – 3 hodiny
5. ročník – 4 hodiny

Organizace výuky:

Výuka probíhá ve kmenové třídě. Při výuce mohou být rovněž využívány výukové počítačové programy, kdy výuka probíhá rovněž v počítačové učebně.

Cíl výuky:

Vzdělávání v předmětu Člověk a jeho svět směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení, poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných situací.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru dle RVP:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

- ČJS-5-1-04p uveďte pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
 ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
 ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
 ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
 ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
 ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
 ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
 ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnost

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
 ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat
 ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
 ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
 ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
 ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
 ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
 ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
- ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
- ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

- ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
 ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
 ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
 ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
 ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
 ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
 ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
 ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
 ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
 ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
 ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny
 ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
 ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
 ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
 ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
 ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
 ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
- ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
- ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat jaký styl mu vyhovuje
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností
- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v různých zdrojích

- pracují s výukovými programy na PC
- škola postupně sestavuje didaktické postupy založené na čtení s porozuměním
- škola žáky postupně učí vyhledávat informace z různých zdrojů – v encyklopediích, na internetu, v časopisech -Sluníčko, Mateřídouška, 21. století a jiné
- využití knih ze školní knihovny
- návštěvy obecní knihovny
- výuka podle vlastních výukových textů, které žáci dotváří
- škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
- snažíme se, aby totožné formy práce s textem , které si žáci osvojili v hodinách českého jazyka, byly využívány i při získávání vědomosti v ostatních vzdělávacích oblastech
- pozornost žáků usměrňována na důležité základní jevy
- naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početném kolektivu
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů
- žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí a k pomoci spolužákům
- výuka je postupně doplňována motivačními úkoly
- základním motivačním faktorem je žákova svoboda

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou
- žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu
- snažíme se , aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce
- vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky.
- do výuky se snažíme postupně zapojovat úkoly z praxe
- tam, kde je didaktický systém dokonaleji propracován, je obohacován vazbou na praxi

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- úkoly ve výukových textech jsou řazeny v posloupnostech, které umožňují rozvoj samostatnosti
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů
- svobodné volby pořadí plnění úkolů mohou žáci využívat všude tam, kde je najednou zadáno více na sebe nenavazujících úkolů
- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky
- do výuky je postupně zapojován brainstorming
- učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- k výuce je používána různá literatura, časopisy

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci
- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci
- škola využívá skupinové práce a kooperativního učení
- této formy práce využíváme ve fázi procvičování učiva a opakování učiva
- ve fázi vyvozování učiva se učíme využívat kooperativního učení

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- v hodinách těchto předmětů se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě
- žáci jsou seznamováni se základními právy dítěte
- pravidla dodržování práv dítěte jsou uplatňována v hodinách
- v rámci výuky je používána metoda hraní v roli pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení
- touto metodou si přibližujeme situace odehrávající se v divadle, dopravních prostředcích nebo v mezilidských vztazích
- žáci znají důležitá telefonní čísla
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice
- v průběhu roku jsou používány texty související s lidovými tradicemi
- škola pořádá besídky pro širší veřejnost (třídní besídky)
- snažíme se zde prezentovat, co se žáci naučili
- jednotlivé problémy environmentální výchovy jsou zařazovány do výuky
- témata zaměřena na problémy environmentální výchovy jsou součástí hodin předmětu

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- žáci jsou seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována
- žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce
- snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a z kvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Poznávání všemi smysly – například ovoce, zelenina, přírodniny – zrakem, čichem, hmatem apod., učit se vyhledávat v textu nejpodstatnější – tvorba myšlenkových map, tvorba vlastních učebních textů, poznávat pomocí vyhledávání informací – učebnice, encyklopedie, knihy, internet.

Sebepoznání a sebepojetí

Rozvíjení vztahu ke vzdělávání a kladného přístupu k získávání znalostí dle vlastních možností. Snaha o překonávání překážek.

Seberegulace a sebeorganizace

Kontrola samostatných prací či práce ve skupině formou sebehodnocení. Rozvíjení schopnosti stanovit časový rozvrh pro plnění úkolů a dodržovat jej. Plánování učení a zodpovědná příprava na referáty a projekty (4. – 5. roč.). Projekty kombinovat jak formou samostatné práce, tak i skupinové.

Psychohygienu

Využívání modelových situací, ve kterých je rozvíjena snaha o společné řešení problému již vyskytujícího se či pouze možnosti jeho vzniku (prevence, řešení problémů v kolektivu, odmítání návykových látek apod. Mnoho okruhů učiva souvisí s psychohygienou jedince).

Kreativita

Rozvíjení schopnosti uplatnit nápady, hledat další cesty k uplatňování nápadů a realizovat je. Originálními způsoby, prostředky a možnostmi zpracovávat projekty a jejich vzájemné ukázky spojené s ohodnocením svými spolužáky.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemné poznávání se v třídním kolektivu, seznámení s životem osobností v historii naší země.

Mezilidské vztahy

Uplatňovat péči o kvalitní vztahy v kolektivu, cvičit toleranci a pochopení pro spolužáky, umění respektovat se navzájem (např. oslovovat se křestními jmény, pokoušet se při řešení konfliktů dívat se na vše i očima druhého, při neúspěchu hledat společně řešení apod.). Sledování mezilidských vztahů v různých časových obdobích. Sledování porušování lidských práv v naší historii.

Komunikace

Zdokonalování se v komunikaci verbální – modelové situace v tématech z oblasti Člověk a jeho svět (prosba, omluva, informace pro druhé, vysvětlení, asertivní jednání, dialog apod. – 1. – 5. roč.). Rozvíjení komunikace neverbální – referáty, projekty. V historii sledovat neexistující komunikaci i s důsledky.

Kooperace a kompetice

Rozvíjení schopnosti pracovat v kolektivu (ve dvojicích, ve skupině), hodnotit spolupráci a její přínos, umět se podřídit práci skupiny.

Morální rozvoj**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

Zvládání problémů vyplývajících z učiva, cvičení dovednosti řešit tyto problémy.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Cvičení pozitivních vztahů ke spolužákům – rozvíjet pomoc a ohleduplnost na základě vlastního žebříčku hodnot, který by měl být tvořen povědomím o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování. (Dané uplatňovat např. i v tématu rodina, význam a funkce rodiny – 1. – 5. roč.).

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA**Občanská společnost a škola**

Vytváření pravidel ve třídě a trvání na jejich dodržování.

Občan, občanská společnost a stát

Aplikace na historické události – práva a povinnosti v různých společenstvech (tlupa, kmen, rod, první státy, říše, stavovská monarchie, období absolutismu, osvícenské názory, novodobá občanská společnost; demokratické zřízení s ústavou, pluralitní parlamentní demokracie v kontrastu s totalitou, národnostní problematikou a porušováním lidských práv).

Formy participace občanů v politickém životě

V průběhu dějin boj za všeobecné a rovné volební právo. Demokratické volby – parlamentní, krajské a komunální.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Prvky demokracie v hodinách – řád, norma, spravedlivé hodnocení. V historických souvislostech – demokracie a diktatura v našich dějinách. Co je to Ústava, její význam.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**Evropa a svět nás zajímá**

Na základě vlastních zkušeností z cestování po jiných zemích během prázdnin, seznamování s tradicemi, zvyky, životním stylem, zajímavostmi, odlišnostmi, jazykem národů v Evropě. Možnost projektů.

Objevujeme Evropu a svět

Naše vlast a Evropa (naši sousedé, srovnání s ostatními státy). V učivu o Evropě poznávají žáci povrch a přírodní útvary v Evropě, vodstvo, faunu a floru v Evropě i ve světě. Seznamují se s evropskými státy a jejich hlavními městy, učí se specifika jednotlivých států (vlajky, státní symboly, měna apod.).

Jsme Evropané

Seznámení s historickými kořeny evropské civilizace. Připomenutí rozdělení Evropy železnou oponou po 2. světové válce a integrace Evropy v 90. letech 20. století – Evropská unie.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní difference

Poznávání vývoje naší kultury. Promítání cizích vlivů do české kultury a naopak: české osobnosti ovlivňují světovou kulturu. Na základě poznávání dějinných událostí (konflikty vyplývající z odlišností sociálních, kulturních, náboženských apod.) respektovat zvláštnosti ostatních etnik.

Lidské vztahy

Rozvíjení schopnosti spolupráce v třídním kolektivu, prosazovat slušné chování. Aplikace na různé situace nejen mimo školní prostředí.

Etnický původ

Respektování jiných etnických skupin i s jejich odlišnostmi. Sledování česko–německé otázky v historii, problém Židů za druhé světové války, soudobá rasová nesnášenlivost a jiné.

Princip sociálního smíru a solidarity

Vedení k nekondfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí mohou být i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin. Využit zkušenosti i nad rámec třídního kolektivu.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Zařazování rostlin a živočichů do různých ekosystémů (rostlinná a živočišná pásma v Evropě i ve světě). Význam jednotlivých ekosystémů pro život na Zemi. Naše obec a její vliv na okolní přírodu (čističky vod, sběrné dvory, černé skládky apod.).

Základní podmínky života

Jaké jsou základní podmínky života na Zemi? Nutnost ochrany životního prostředí – ekologie, národní parky, rezervace, chráněné krajinné oblasti (ochrana vzácných živočišných a rostlinných druhů). Možnosti ohrožení zákl. podmínek života.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Seznámení se základními globálními problémy lidstva. Životní prostředí a zemědělství a chemie, doprava, průmysl, odpady. Možnost zapojení se do ochrany životního prostředí – třídění odpadu ve škole, sběrové dny.

Vztah člověka k prostředí

Co můžeme udělat my pro ochranu prostředí? Naše obec a příroda – zajišťování ochrany životního prostředí v naší obci. Seznámení s ekologickými problémy v okolí a jejich řešení. Vliv prostředí na zdraví.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Žáci se učí přistupovat k vyhledaným informacím na internetu či v encyklopediích kriticky, zvažovat míru jejich pravdivosti. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality. Vnímat různé typy sdělení a rozlišovat jejich podání a obsah.

Fungování a vliv médií ve společnosti

Seznámit se s příklady ovlivňování společnosti i jednotlivců médii (např. vliv médií v demokratických a nedemokratických režimech, reklamy v současných médiích).

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení

1. ročník

124

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě, na podzim a v zimě, vysvětlí rozdíl ovoce, zelenina, strom a keř - vyjmenuje nejznámější zástupce - chápe význam práce člověka v lese, na zahradě, na poli - chápe význam pohybové činnosti pro zdraví a odpočinek - dodržuje zásady bezpečného chování při sportu - uplatňuje elementární poznatky o zvycích Vánoc	Příroda na podzim a v zimě Podzim v parku, v lese, v sadu, na zahradě, na poli Stromy a keře Ovoce a zelenina Zimní sporty Zimní svátky	Tematický okruh: Rozmanitost přírody Člověk a jeho zdraví Lidé a čas	ČJ - říkadla, básničky, vyprávění HV - písničky, koledy TV - zimní sporty a hry VV - kresba, malba PV - práce s papírem a přírodním materiálem OSV MV EVO
Žák - pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v zimě - pozoruje a popíše způsob života živočichů žijících ve volné přírodě - rozpozná nejznámější živočichy žijící ve volné přírodě v obci a jejím okolí	Roční období - zima. Živočichové žijící ve volné přírodě v zimě Stopy ve sněhu	Tematický okruh: Rozmanitost přírody	ČJ - říkadla, básničky, vyprávění HV - písničky VV - kresba a malba PČ - práce s papírem, modelování OSV EVO
Žák - uplatňuje elementární znalosti o lidském těle	Člověk - základní stavba těla Péče o zdraví	Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví Lidé a čas	ČJ - říkadla, básničky, vyprávění, dramatizace
Žák - určuje část lidského těla - stavba těla, základní funkce a projevy člověka, životní potřeby člověka, zdravý životní styl, správná výživa - uplatňuje hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle - využívá časových údajů při řešení různých situací v denním životě	Důležitá telefonní čísla Osobní hygiena Péče o chrup Výživa Denní režim Léky, drogy		HV - písničky TV - význam pohybu pro život VV - kresba, malba OSV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- chová se otevřeně při setkání neznámými jedinci, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná			
Žák - pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě na jaře - nakreslí a popíše základní části rostliny - vysvětlí rozdíl mezi strom – keř - byliny	Příroda na jaře, první jarní den Stavba rostlin Jarní květiny Ovoce, zelenina a semena Práce na zahradě Ochrana zeleně	Tematický okruh: Rozmanitost přírody	ČJ - říkadla, básničky, četba, vyprávění HV - písničky VV – kresba, malba PV - práce s papírem, modelování, práce na zahradě OSV
Žák - rozpozná nejznámější rostliny vyskytující se v obci a jejím okolí dle některých nápadných urč. znaků - vysvětlí rozdíl mezi ovoce –zelenina - zná nejznámější zástupce ovoce a zeleniny - chápe význam práce člověka na zahradě - uplatňuje elementární poznatky o zvycích o Velikonocích a Dni matek			MV EVO
Žák - popíše základní části těla ptáků - rozliší ptáky stálé a stěhovavé - popíše základní části těla savce - rozpozná nejznámější zástupce živočichů vyskytujících se v obci, jejím okolí dle nápadných určujících znaků - rozpozná domácí a hospodářská zvířata, chápe jejich význam pro člověka	Základní stavba těla ptáků + zástupci Ptáci stálí a stěhovaví Základní stavba těla savců + zástupci Domácí a hospodářská zvířata Význam domácích a hospodářských zvířat	Tematický okruh: Rozmanitost přírody	ČJ - říkadla, básničky, četba M - určování počtu HV - písničky VV- kresba, malba PV - práce s papírem, modelování
Žák - pojmenuje názvy ročních období a měsíců v roce - charakterizuje roční období a jednotlivé měsíce - pojmenuje názvy dnů v týdnu	Roční období + měsíce Dny v týdnu Pojmy včera, dnes, zítra Svátek a narozeniny	Tematický okruh: Lidé a čas ZDR	ČJ - říkadla, básničky, pracovní návyky, vyprávění, gratulace M - určování počtu (měsíce, dny v týdnu) HV - písničky PV - práce s papírem, modelování OSV MV EVO

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě - dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu - uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině, činnostech člověka			
Žák - rozlišuje různé pracovní činnosti, povolání - vysvětlí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností pro život - pozoruje, popíše porovná viditelné změny v přírodě v létě - chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - zná základní dopravní prostředky - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Povolání Příroda v létě, první letní den Můj volný čas Dopravní prostředky Bezpečnost na silnici, důležitá telefonní čísla Mimořádné události	Tematický okruh: Rozmanitost v přírodě Lidé kolem nás Člověk a jeho zdraví DV ZDR	ČJ - říkadla, básničky, četba, vyprávění, dramatizace HV - písničky TV - pravidla fair play, letní hry a sporty VV - kresba, malba PV - práce s papírem, modelování, práce se stavebnicí OSV MV EVO

2. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - se orientuje v okolí školy, zná dopravní značky v okolí školy, bezpečnost - udržuje pořádek ve třídě, neničí vybavení školy - má zvládnuty režimové návyky v průběhu dne a týdne - umí se obrátit na učitele o radu a pomoc, svěřit se s problémem - vyjmenuje roční období, měsíce, - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit - vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany - pozná české mince a bankovky - uvede příklad využití platební karty - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	Jsem školák – cesta do školy, pravidla silničního provozu Zásady slušného chování, chování ke spolužákovi (prevence šikany), k dospělému Režim dne – střídání práce a odpočinku Rok- střídání ročních období Práce s bankovkami a mincemi Odhady reálných cen potravin Seznamování s reálnými cenami potravin	Jsem školák Režim dne Roční období FG	PV– pěstitelské práce (roční období) - výroba značek Vv - roční období M – využití témat ve slov. úlohách Tv – sport v režimu dne OSV – zásady slušného chování MV - prevence rasově motivované šikany EVO - ochrana přírody v rámci ročního cyklu M
Žák - sestaví jednoduchý rodokmen - vypráví o setkání a oslavě v rodině - vyjmenuje základní a širší příbuzenské vztahy, je seznamován se vztahy v rodině- účta, pomoc, pochopení, ochrana, komunikace - popíše rozdělení rolí v rodině, svůj vlastní podíl na chodu domácnosti, na péči o vybavení bytu, domácí zvířata a rostliny - zná datum narození, adresu	Oslavy v rodině Příbuzenské vztahy Pomoc v domácnosti Péče o vybavení bytu, domácí zvířata a rostliny Datum narození, adresa	Lidé a čas, práce a volný čas Domov, bydliště	Vv -kresba rodiny M - posloupnost čísel, porovnávání PV- pěstitel. práce /pokoj. rostliny/ OSV - rodinné a sociální vztahy VDO - demokracie jako ochrana domova EGS - všude chtějí mír MV – rasová snášlivost EVO – domácí pěstitelství a chovatelství MEV - role médií /televize, internetu, tiskovin/ v rodině

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vyjmenuje zimní měsíce, vysvětlí proměny přírody v zimě - vypráví o některých vánočních zvycích a obyčejích v návaznosti na vánoční zvyky v rodině, znázorní je kresbou, dramatickou scénkou	Zima, zimní měsíce Příroda v zimě- zvířata, ptáci Adventní zvyky a obyčeje Vánoce	Zima Vánoce	Vv, PV – výroba ozdob a výrobků s vánoční tematikou Čj – dramatizace a četba k tématu Vánoc Hv – koledy OSV - pěkné mezilidské vztahy, dělat radost bližnímu EGS - vánoční zvyky v jiných zemích MV - kulturní odlišnosti ve vánoč. zvycích EVO - péče o zvěř v zimě
Žák - vyjmenuje hospodářská a domácí zvířata, popíše stavbu jejich těla, způsob života, umí o ně pravidelně pečovat - zná pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými zvířaty - chápe význam ZOO	Zvířata – hospodářská domácí Stavba těla, způsob života Péče o zvířata, užitečnost	Zvířata	Vv, PV- výtvarné zpracování tématu Hv – písně o zvířatech M – slovní úlohy
Žák - má zvládnuty základní návyky osobní a intimní hygieny, pravidelný denní režim - chápe význam spánku, odpočinku a aktivního pohybu	Ochrana zdraví, osobní hygiena a čistota Nemoc – chování u lékaře, ošetření drobného poranění, vybavení lékárničky Telefonní čísla 150,155,158 Léky Drogy - negativní vliv na zdraví	Zdraví DV	Tv, PV- úrazy OSV – pomoc spoluobčanům VDO - péče státu o zdraví občanů EGS – živelné katastrofy /mezinárodní pomoc/ EVO – zdravé životní prostředí MEV – rychlá a správná komunikace zachraňuje život
Žák - pozná příznaky běžných nemocí - dodržuje zásady podávání léků, pokynů lékařů a rodičů - přivolá telefonem první pomoc, zná důležitá telefonní čísla - umí ošetřit drobné poranění - zná umístění lékárniček ve škole i doma - hovoří o nebezpečí drog a kouření		DV	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - zná potraviny nezbytné pro zdraví, chápe škodlivost sladkých a tučných pokrmů a přejídání - zná zásady pravidelného pitného a stravovacího režimu - přiměřeně se chová u rodinného stolu, ve školní jídelně, restauraci i při stravování v přírodě - umí prostřít stůl - rozlišuje mezi čerstvými a starými potravinami	Zdravá výživa - rozmanitost stravy, vliv stravy na zdraví, preference určitých druhů potravin, celozrnné pečivo, ryby, ovoce, zelenina Zásady správného stolování Denní stravování a pitný režim - jeho význam pro zdraví Návykové látky Základy sexuální výchovy Ekologická výchova - životní prostředí, význam jeho čistoty	Zdravá výživa	Vv – výtvarné využití tématu PV – pěstitelské práce, vyšívání ubrousku Čj – texty k tématu M – slovní úlohy OSV MV – mezinárodní kuchyně EVO - ochrana životního prostředí je věcí nás všech
Žák - popíše proměny v přírodě, vyjmenuje jarní svátky - popíše stavbu těla rostlin, význam rostlin pro člověka - popíše a určuje některé druhy rostlin a stromů - popíše a určí známá zvířata a jejich mláďata (ve volné přírodě, užitková, hospodářská, domácí) - chápe význam chráněných území, ZOO a botanických zahrad	Jarní měsíce, jarní svátky Rostliny, zvířata a stromy na jaře Poznávání listnatých a jehličnatých strom Výcházka - jaro v přírodě	Jaro	Vv - výtvarné využití témat /zvířata, jaro, Velikonoce/ PV - pěstitelské práce, výrobky k velikonočním tradicím M - slovní úlohy Čj - poezie o jaru a četba o zvířatech - popis jarní přírody /sloh/ Hv – písně o zvířatech, velikonoční koledy OSV - vztah k lidem a k přírodě VDO – demokracie chrání přírodu pro všechny, i ty se můžeš zapojit EGS - nestačí chránit přírodu jen v jedné zemi /mezinárodní spolupráce/ MV - velikonoční zvyky v jiných krajích a zemích EVO - ochrana přírody MEV - média pomáhají při ochraně přírody
Žák - orientuje se ve městě, zná dopravní prostředky a zásady bezpečného cestování, seznamuje se se zásadami bezpečného chování v silničním provozu - zná důležitá telefonní čísla, zná přesnou adresu svého bydliště	Práce dospělých - výchova k volbě povolání Zásady bezpečnosti v silničním provozu	Tematický okruh: Lidé kolem nás Člověk a jeho zdraví	DV OSV VDO

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- dodržuje v čistotě životního prostředí ve svém okolí - má úctu k práci jiných			
Žák - vyjmenuje letní měsíce - popíše proměny přírody vypráví o rostlinách a zvířatech v lese, na louce, na poli, v rybníce - dodržuje pracovní režim, dobu práce a odpočinku - chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek - chápe důležitost osobního bezpečí a odpočinku	Příroda v létě, léto na louce, v lese, u rybníka a na poli Volný čas	Léto	Tv - sport ve volném čase Vv – výtvarné využití tématu OSV- potřeba společně prožité dovolené se členy rodiny, vhodné způsoby odpočinku VDO - každý má právo na volno a odpočinek EGS - návštěva ciziny MV – poznávání podobností i rozdílů kultur různých národů při návštěvách ciziny EVO - zdravé životní prostředí je nutné k odpočinku MEV - formy komunikace a potřeba informovanosti i v době dovolených

3. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - se orientuje v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině a plánu obce - snaží se určit hlavní a vedlejší světové strany v přírodě - umí poznat sever - chápe nebezpečí osamocení pohybu v přírodě - rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině, lidské zásahy a jejich vliv na životní prostředí - v modelových situacích ohrožení bezpečí, označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany	Určování světových stran Práce s mapou Orientace v krajině Obzor a části kopce Vodní toky a plochy	Tematický okruh: Místo, kde žijeme Krajina kolem nás Vycházka DV	PV, ČJ, VV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - se seznámí s mapou naší republiky a při práci s mapou zná význam a funkci barev na mapě - ukazuje hlavní zeměpisné dominanty v krajině - zná hlavní město ČR, vyjmenuje základní státní symboly - rozlišuje základní typy krajiny	Mapa naší republiky Státní symboly ČR Typy krajiny	Tematický okruh – Typy krajín u nás, naše obec a náš kraj	M, PV, VV, ČJ
Žák - orientuje se v čase , rozlišuje přítomnost, minulost a budoucnost - dokáže převyprávět nejznámější pověsti čes. dějin	Pozorování minulosti Pověsti z českých dějin Technika kolem nás	Tematický okruh: Lidé a čas, lidé a technika	ČJ, VV
- zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	FG		
- rozlišuje lidské výrobky, přírodniny a suroviny - orientuje se ve světě techniky, která ho obklopuje a bezpečně zachází s nejběžnějšími nástroji a přístroji			
- poznává materiály kolem sebe -umí pozorovat, rozlišovat a popsat některé vlastnosti látek - určuje předměty denní potřeby	Využívání surovin Látky vyrobené lidmi Vlastnosti látek	Tematický okruh: Rozmanitost přírody	VV
- seznamuje se s vlastnostmi a změnami látek na základě pozorování a pokusů - chápe a dokáže popsat koloběh vody v přírodě	Neživá příroda (vzduch, voda, nerosty, horniny) Koloběh vody v přírodě, ochrana přírody	Tematický okruh. Rozmanitost přírody Pozorování a pokusy	ČJ, VV
Žák - pozoruje životní projevy různých živočichů v přírodě, vztahy mezi nimi	Zvířata žijící na polích, na loukách Les – jeho typy, lesní byliny a houby, lesní živočichové	Tematický okruh: Rozmanitost přírody	VV,ČJ

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- popisuje, třídí a určuje známá zvířata podle typických znaků - pojmenuje a zařadí vybrané živočichy do příslušného přírodního společenství - rozpozná vhodné a nevhodné zacházení se zvířaty	Chráněná území, chráněné rostliny a živočichové		
- poznává živočichy žijící u našich vod, pozoruje životní projevy - pozoruje volně žijící zvířata - zná pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými zvířaty	Živočichové u vody: ryby, obojživelníci, plazi, vodní ptáci, vodní savci		VV, ČJ - sloh
Žák pojmenuje základní části lidského těla, nejdůležitější orgány a jejich funkce Kostra a svaly Kůže Srdce Dýchací soustava	Základní části lidského těla	Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví	ČJ, VV
Žák - popisuje průběh lidského života, dokáže vyjmenovat jednotlivé etapy rozlišuje lidské smysly a smyslová ústrojí - dodržuje základní hygienické návyky, dokáže ošetřit drobná poranění - se chová obezřetně při setkání s neznámými lidmi, dokáže odmítnout jemu nepříjemnou komunikaci a požádat o pomoc pro sebe či druhého - uplatňuje základní pravidla silničního provozu v roli chodce a cyklisty	Etapy lidského života Lidské smysly Osobní bezpečí Bezpečné chování v silničním provozu	Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví DV	VV, ČJ

5.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda, Přírodověda (4. - 5. ročník)

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - podrobněji poznává místo, kde žije, místní oblast, dobře se orientuje v místě bydliště - orientuje se ve volné krajině podle přírodních úkazů, podle kompasu, buzoly určuje světové strany - pracuje s náčrtem, plánem, mapou a porovnává je se skutečností - čte základní údaje na mapách regionu, republiky a Evropy - charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky té určité krajiny	Město, jeho části, poloha v krajině, poloha města v ČR orientační body v krajině, světové strany podle kompasu, buzoly, světové strany na mapě, náčrt, plán, mapa, druhy map - obecně zeměpisné a tematické, význam map, zemský povrch a jeho tvary	4. ročník - vycházka na vyvýšené místo, rozhlednu (vhodné realizovat formou orientačních závodů) 5. ročník výstava map, atlasů	EVO - žádoucí jednání občana vůči prostředí TV - turistika VV - „Město, kde žiji“, „Krajina“ TV - turistika, orientační závod VV - kreslení směrové růžice EGS - Evropa a svět nás zajímá VV - význam barev
- prostřednictvím mapy uvádí významná místa, města, významné zemědělské, průmyslové a rekreační oblasti - posoudí stav životního prostředí a vliv lidí na životní prostředí - utváří si představu o životě předků, tradicích a zvyklostech - rozvíjí pozorovací schopnost, analyzuje, srovnává a výstižně pojmenovává věci, jevy a děje - souvisle o nich vypráví na základě poznatků z výuky, osobního života, tisku, rozhlasu, televize - rozliší hlavní orgány státní moci, zná státní symboly ČR i jejich význam	regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR surovinové zdroje, výroba, služby, obchod základy státního zřízení a politického systému ČR prezident, vláda, parlament, zákony, státní symboly	5. ročník vyhledávání informací v encyklopediích, na internetu 5. ročník fotografie z cest, využití dataprojektoru, dokumentární video programy 5. ročník exkurze Praha - hlavní město TV vysílání - přenosy z vlády, projev prezidenta republiky	EVO - přírodní prostředí v daném regionu - žádoucí jednání občana vůči prostředí OSV - rozvíjení základních dovedností dobré komunikace EGS - naši sousedé v Evropě VV - vlajky států ČJ - líčení zážitků z cestování VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS - státní symboly MEV - vztah mediálního sdělení a reality HV - státní hymna

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Lidé kolem nás - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správcem peněz - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje - na příkladech objasní rizika půjčování peněz - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácností - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží - pozná české mince a bankovky - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení - příklady na využití platební karty	Příjmy a výdaje	FG	M

LIDÉ KOLEM NÁS

Školní výstup	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - procvičí si základy společenského chování v modelových i konkrétních situacích, ve škole i mimo školu. - umí řešit spory nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky násilím, respektuje odlišné názory a zájmy jiných, jejich soukromí - chápe nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů a nepoužívá je v rozhovoru s jiným člověkem.	- mezilidské vztahy, pravidla slušného chování - pravidla dialogu, komunikace	4. ročník 5. ročník	ČJ sloh OSV - morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika Výstupy z této oblasti jsou realizovány ve všech vyučovacích předmětech i při školních a mimoškolních akcích 4. a 5. ročníku

Školní výstup	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- umí poukázat na nevhodné chování a snaží se diskutovat o něm. - zná svá práva, svobody a povinnosti a respektuje jejich dodržování Žák uvědomuje si, že práva, svobody a povinnosti jsou rovné a platí pro všechny. - umí rozpoznat soukromý a veřejný majetek.	- lidská práva a práva dítěte - vlastnictví - peníze a jejich používání	4. ročník 5. ročník	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování M,ČJ, PV FG
- umí objasnit, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami . - umí používat peníze v běžných životních situacích.			FG
- uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje			DoVy

LIDÉ A ČAS

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - se orientuje v čase - chápe minulost, přítomnost, budoucnost - používá kalendář, sleduje data narození, data významných dnů a ví, co se s nimi pojí - umí využívat informačních zdrojů - se orientuje na mapě (světové strany, barvy, značky, měřítko) - zná významné osobnosti Karel IV. Jan Hus, Jan Žižka	Orientace v čase - opakování učiva z 1.-3. roč. - měření času, kalendář - čas. přímka (letopočet, století) - lidské generace Exkurze do královéhradecké hvězdárny Práce s mapou Život v dávné minulosti - nejstarší osídlení naší vlasti - Velkomoravská říše	4. a 5. ročník Rodina Čas Knihovna, internet. besedy a výstavy 4. ročník Práce s internetem a encyklopediemi	M - jednotky čas Čj (sloh) – rodina Aj - rodina Vv - roční období PV - výroba kalendáře Čj (sloh) - popis, vypravování Čtení - encyklopedie M - měřítko mapy M -směrová růžice (kolmice, přímky, polopřímky) Hv - města v písních Čtení Čj (sloh) - výtah, popis, vypravování, tvoření osnovy

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	- Přemyslovci - Lucemburkové - Husitství - Jagellonci - Habsburkové na čes. trůnu		
J. A. Komenský, M. Terezie, Josef II. - zná osobnost T. G. Masaryka - objasní vznik Českosl. republiky - umí vysvětlit pojem nacistická okupace - orientuje se v základních historických událostech 20. a 21. století a zná několik nejvýznamnějších historických osobností tohoto období - zná kulturní a historické památky a umí je vyhledat - pozná rozdíl mezi pověstí a histor. skutečností - zná významné dny a ví, co se s nimi pojí	- Bílá hora - Naše dějiny - Národní obrození - Rakousko - Uhersko - 19.stol. - rozvoj hospod., politického, společen. a kulturního dění - I. svět. válka - II. svět. válka - Československá rep. po II. svět. válce - 20. století - Současné vývojové etapy ČR - Báje , mýty, pověsti - Státní svátky a významné dny	5. ročník Práce s internetem a encyklopediemi Staré pověsti české Regionální pověsti	M - časová přímka Vv Čtení - práce s kalendářem INF - práce s internetem

ROZMANITOST PŘÍRODY

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - ví, čím se liší výrobek a přírodnina, co je organismus - porovnává a třídí látky, zná změny, skupenství a vlastnosti látek - měří veličiny s prakt. užitím základ. jednotek	- výrobky a přírodniny - třídění organismů - hmotnost - čas - teplota - objem - délka - Slunce, voda a vzduch	4.a 5. ročník Práce s přírodními materiály Teploměr, váha, stopky, metr, odměrný válec a kádinka 4. a 5. ročník	Matematika, geometrie, PV, Vv, Tv Ekologie

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- popíše oběh vody v přírodě, její vlastnosti a formy - zná vlastnosti, složení, proudění vzduchu a význam pro život		Varná konvice, kostky ledu, kahan, skleněný kryt, svíčka	
- se seznamuje s významnými horninami a nerosty, - zná roční období, podnebí a počasí - chápe střídání dne a noci - ví, jak sebe působí magnet. síly - umí zacházet kompasem - zná svět. strany - zná společenstva rostlin a živočichů - chápe vztahy mezi organismy - zná rostliny a živočichy v regionu	- horniny a nerosty - půda - roční období - střídání dne a noci - Měsíc a jeho fáze - magnety a světové strany - rozmanitost životních podmínek na Zemi - Sluneční soustava, Země ve vesmíru - chráněná území v ČR (rostliny a živočichové) - ochrana přírody a životního prostředí	4. a 5. ročník Ukázky hornin a nerostů, sklo Vzorky půdy Kompas, buzola Nástiněné obrazy, encyklopedie, atlasy, internet	PV, VV, M
- zná rozmanitost podmínek života na Zemi - umí třídit organismy - ví, jaký je rozdíl mezi jedincem a druhem - zná nejznámější druhy živočichů, rostlin a hub - zná životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživu a stavbu těla rostlin, hub, živočichů, jejich význam v přírodě a pro člověka	- ekosystémy - společenstva rostlin a živočichů - les - potoky a rybníky - pole a louky - zahrady a sady - lesní přírodní společenstva, lesní podrost - jedinec a druh (jméno rodové a druhové) - byliny a dřeviny - stavba těla rostlin - přizpůsobení rostlin roční době	4. a 5. ročník Encyklopedie, atlasy, internet ZDR	Čj, M, PV, VV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- orientuje se v atlasech a encyklopediích - umí vyhledat informace na internetu - zná rozmanitost podmínek života na Zemi; - zná význam čistoty ovzduší, vodstva, půd - zná význam rostlinstva a živočišstva na Zemi - chápe odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, ochranu rostlin a živočichů, likvidaci odpadů	- bezobratlí - obratlovci - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci - savci - ochrana přírody a životního prostředí - ekologie a ochrana přírody - význam lesů pro krajinu a člověka - společenstva rostlin a živočichů a jejich vzájemné vztahy	Třídění odpadu Ochrana zdraví 4. a 5. ročník ZDR	EVO
- rozlišuje živelné pohromy a ekologické katastrofy - umí měřit objem, teplotu, délku, čas - umí stanovit hmotnost - předvede pokus přítomnost kyslíku - provede pokus bod varu, bod mrazu - provede pokus o rozpustnosti a tvrdosti hornin a nerostů	- polní práce, hnojení - pokus – měření tělesné teploty, výšky, hmotnosti - měření na stopkách - pokus se svíčkou - pokus přivedení vody k varu - pokus ochlazení vody, přeměna páry v kapky vody - pokus s ledem	4. ročník Stopky, váha, metr, teploměr, odměrný válec a kádinka Svíčka, varná konvice, skleněný kryt, kostky ledu, sklo, půda	TV, M, VV, PV, ČJ
- provádí pokusy s půdou - provádí pokusy s rostlinami - pozoruje zvířata	- pokus rozpustnosti křemene, soli, apod. - tvrdost hornin - vrypy do skla - pokus – přítomnost organismů v půdě		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	- pokus - klíčení, růst, přesazování, sadba a setí, ošetřování rostlin - pozorování projevů domácího zvířete		

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - popisuje základní stavbu a funkci lidského těla, rozdíly mezi pohlavími, jednotlivé etapy lidského života a orientuje se v reprodukčním procesu - uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny, orientuje se v denním, pohybovém a stravovacím režimu - rozlišuje bezpečné a nebezpečné prostředí a chování, uplatňuje zásady správného chování v nebezpečných situacích (přivolání pomoci) - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Lidské tělo - životní- potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, základní orgány a jejich funkce Péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava osobní bezpečí - bezpečné chování, v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty návykové látky, závislosti a zdraví	4. ročník 4. a 5. ročník Dopravní hřiště DoVy	Čj, Pří, Vla, Vv, OSV, EVO, MEV

5.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

5.5.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Hudební výchova je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova pro 1. stupeň ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Časová dotace:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

Organizace výuky:

Výuka probíhá v kmenové třídě nebo specializované učebně hudební výchovy. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou různorodých hudebních vystoupení, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách (žáci 1. ročníku mohou navštěvovat kroužek Písnička, 2. a 3. ročníku Pramínek I, na který navazuje ve 4. - 5. ročníku Pramínek II).

Cíl výuky:

Vzdělávání v předmětu Hudební výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- k tvořivému přístupu
- k zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Hudební výchova):

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností

- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v různých zdrojích – hudební aktuality a orientace v hudebních termínech a pojmech, texty navazující na pracovní listy dále rozvíjejí získané schopnosti a dovednosti
- naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početném kolektivu
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů
- vlastní nápady mohou žáci uplatnit v oblasti tvorby melodie, rytmizace a skladby
- v hodinách se snažíme uplatňovat brainstorming
- žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům
- výuka je postupně doplňována motivačními úkoly
- základním motivačním faktorem je žákova svoboda
- výroba vlastních rytmických nástrojů

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou
- žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu
- snažíme se, aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce
- vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky.
- do výuky se snažíme postupně zapojovat úkoly z praxe
- poznávání a poslech základních hudebních žánrů
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování
- hudební aktuality a pořady
- učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- k výuce je používána různá literatura a ukázky hudebních žánrů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky
- do výuky je postupně zapojován brainstorming
- forma brainstormingu je využívána vždy, když je zapotřebí získat co nejvíce různých nápadů a postřehů

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci
- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci
- škola využívá skupinové práce a kooperativního učení
- sbírání nápadů pro další činnost

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- v hodinách hudební výchovy se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě
- žáci reprezentují školu v hudebních soutěžích organizovaných jinými subjekty
- v průběhu roku jsou používány texty související s lidovými tradicemi
- škola pořádá besídky pro širší veřejnost (vystoupení k svátku maminek, vánoční den, vánoční koncert)
- snažíme se zde prezentovat, co se žáci naučili

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- žáci seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována
- žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce
- snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- žáci ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použijí
- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků
- žáci využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

- cvičení pozornosti – např. opakování rytmu, melodie
- zapamatování si textu, smyslové hry – zvuky, tóny

Sebepoznání a sebepojetí

- hra na tělo – rytmus, znázornění hudebních nástrojů, hudební sebevyjádření

Seberegulace a sebeorganizace

- práce ve dvojicích, ve skupinách – učí se spolupráci

Psychohygiena

- znázornění pohybu, hudba jako uklidňující prvek, podporuje vnímavost, city a vůli - uvolnění, relaxace při poslechu hudby

Kreativita

- vyjádření písňe pohybem, pantomima, dramatizace

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- vzájemné poznávání se při práci ve skupině

Mezilidské vztahy

- vzájemná spolupráce při hudebních činnostech
- dovednost vcítit se v písňích do role různých lidí

Komunikace

- hra na ozvěnu – hlas, hudební nástroje, rytmus
- hra na otázku a odpověď
- spojení pohybu a hudby

Kooperace a kompetice

- hudebně pohybové hry dávají příležitost ke spolupráci, k nácviku sociálních rolí, k vytrvalosti a zodpovědnosti

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA**Občanská společnost a škola**

- osvojování lidových písní, dětské hry, seznámení se s hudebními díly umožňuje dětem prožít sounáležitost v sociální skupině.

Občan, občanská společnost a stát

- schopnost aktivního naslouchání písním, empatické cítění

Formy participace občanů v politickém životě

- úcta ke státním symbolům – hymna

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**Evropa a svět nás zajímá**

- poznávání historie, hudby, hudebních žánrů a skladatelů

Objevujeme Evropu a svět

- prostřednictvím hud. činností a tradic se děti seznámí s jinými kulturami, jazykem a hodnotami

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**Kulturní difference**

- možnost obohatit se o písně různých národů, hledat v nich podobnosti a rozdíly, poznat státní hymny

Lidské vztahy

- rozvíjení spolupráce mezi žáky a aktivní podílení při hudebních činnostech

Etnický původ

- odlišnosti v dějinách národů – např. indiánská, černošská otázka a s nimi spojené písně

Multikulturalita

- písně jiných národů v originálním jazyce (slovenské, anglické, ...)

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**Ekosystémy**

- poznávání hodnot přírody v písních

- vyjádření proměn přírody v ročních obdobích v poslechových skladbách

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- stará řemesla, poznávání hodnot lidské práce v písních

Vztah člověka k prostředí

- při poznávání života rostlin a živočichů v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- získávání informací o hudbě a hudebních skladatelích prostřednictvím internetu
- význam reklamy, kritický přístup k ní, vnímání autora mediálních sdělení
- hodnocení, vyjádření vlastních nápadů na vystoupení, koncerty

Tematické okruhy produktivních činností:

- tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova dle RVP:

Očekávané výstupy – 1. období

žák

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase

HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

1. období – 1. - 3. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - zpívá písně odlišného charakteru - správně dýchá - zřetelně vyslovuje - vytváří hlavový tón - zpívá v rozsahu c1 – a1 Žák - zvládá vytleskat rytmus - vymyslí melodii k říkadlům - hraje „na tělo“ - hraje vokální a instrumentální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou - rytmitizuje a melodizuje slova, krátké texty	Pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv) Hlasová hygiena, Rozšiřování hlasového rozsahu Čtení rytmického schématu písně Orientace v grafickém záznamu melodie Hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď: rytmická i melodická) Hra „na tělo“	1. ročník Návrh témat písní: Písně o přírodě: Prší, prší Dů kravičky, dů Písně k ročním obdobím: Rampouch Voláme sluníčko Písně ze života dětí: Adámku náš Písně o práci: Když jsem já sloužil Písně k svátkům: To je zlaté posvícení Na svatého Martina Písně z pohádek: Pět ježibab Písně s pohybem: Zlatá brána	OSV – hudba jako prostředek komunikace a osvojování světa VDO a MV – poslechová skladba jako prostředek poznávání jiných kultur a respektu k nim, vztah k evropské a světové kultuře, přínos českých skladatelů světové kultuře MV – poznání vlastního kulturního zakotvení, vzájemné obohacení různých kultur EVO – zamýšlení se nad vztahem člověka a prostředí v lidové písni, přírodní prostředí jako zdroj inspirace, vnímavý přístup k hudebnímu dědictví MEV – rozvíjení komunikačních schopností při veřejném vystupování
Žák - hraje na dětské Orffovy nástroje a seznámí se s jejich správným držením	Reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova dětského instrumentáře, Pohybový doprovod hudby (2/4, 3/4, 4/4 takt) Taneční hry se zpěvem	Návrh poslechových skladeb: Česká hymna Skladby kontrastní	Čj – správná výslovnost, říkadla M – počítání do 2, 3, 4, geometrické tvary ČJS -Příroda, Roční období
- tříbí cit pro vhodné použití hudebních nástrojů při doprovodu písně Žák - pohybuje se podle hudby na místě, vpřed, vzad-2/4	Jednoduché lidové taneční kroky, Pantomima, pohybová improvizace, Orientace v prostoru	G. Verdi: Slavnostní pochod P. I. Čajkovskij: Pochod Hudba taneční: Brahms: Uherský tanec	Vánoce, Rodina, Správné chování, Lidské tělo, Práce a zábava Vv – ilustrace k písni, dětské hudební nástroje, práce s barvou – výtvarné vyjádření vlastního hudebního prožitku PV – výroba jednoduchého rytmického hudebního nástroje

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- hraje na tělo-2/4,3/4 takt - pohybem vyjadřuje vlastnosti tónu, tempo a emocionální zážitek z hudby - pochoduje, tančí či jinak pohybem vyjádří rytmus poslechové skladby		A. Dvořák: Slovanský tanec Poslech hry hudebních nástrojů: zvukomalba Neumann: U nás v kapele I. Hurník: Příběhy jedné kapely M. Ravel: Svítání	Tv – rytmická gymnastika
Žák - rozlišuje zvuky, hlasy, tóny kolem sebe - pozná tóny vysoké, hluboké - pozná, že melodie stoupá, klesá, je stejně vysoká - naznačuje postup melodie rukou - pozná, že melodie zesiluje, zeslabuje, zrychluje, zpomaluje	Délka, síla, barva, výška tónů Rytmus, melodie, kontrast, gradace Melodie vzestupná a sestupná Dynamika Hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální Lidský hlas Hudební nástroj Hudba taneční, pochodová, ukolébavka	V. Novák: Bouře C. S. Saens: Karneval zvířat Dynamika a kontrast v hudbě: L. van Beethoven: Osudová B. Smetana: Pochod komediantů M. Ravel: Kráska a netvor Musorgskij: Boháč a chudáš Lidský hlas v hudbě: Zpěv L. Armstronga	
skladby (ukolébavka, tanec, pochod) - rozpozná skladby s doprovodem hudebního nástroje a bez doprovodu - rozlišuje hlasy při poslechu vokální hudby - rozlišuje hru na různé hudební nástroje v instrumentální hudbě -		Písně: Halí, belí To je zlaté posvícení Dú kravičky, dú Holka modrooká Maličká su Když jsem husy pásala Šel zahradník Když jsem jel do Prahy Kováři Skákal pes	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
		Ivánku náš Rybička maličká	
- Žák zazpívá jednoduché lidové a umělé písně, umí používat správný nádech, držení těla, dbá na hlasovou hygienu - Žák umí melodizovat říkadlo, vymyslet vlastní melodii - Žák umí vyjádřit pohybem hudbu, dokáže doprovodit melodii pohybem - Žák sluchem pozná, kdy melodie stoupá a klesá, rukou dokáže ukázat pohyb melodie - Žák na základě poslechu písní a skladeb rozezná nástroje dechové, strunné, bicí, vybere mezi danými skladbami skladbu vokální a instrumentální Žák umí doprovodit písně na jednoduché hudební a rytmické nástroje, umí používat hru na tělo	Rytmizace, melodizace Pohybové vyjádření hudby Dynamické změny Nástroje smyčcové, dechové, bicí Poslechové činnosti Instrumentální činnosti	2. ročník Písně lidové a umělé: Kočka leze dírou Okolo Frýdku Co to zvoní Pod naším okýnkem Hlava, ramena Muzikant Masožravá kytka Na tý louce zelený koledy Mravenci My tři králové	Odpočinkové chvíle v průběhu vyučování ČJ– říkadla a básničky TV – tanec a hudební rytmika ČJ – rytmus a melodie textu VV– kresba hudebních nástrojů
		Já jsem kováříček Šibal pekař; Kalamajka; Komáří svatba Komáři se ženili Černé oči jděte spát Marjánko, Marjánko	
Žák - správně dýchá, vyslovuje - cvičí hlasový rozsah - rytmizuje a melodizuje jednoduché písně a říkadla - orientuje se v notovém zápisu	Dechová a intonační cvičení Písně lidové, umělé Hymna ČR Takt 2/4, 3/4, 4/4 Kánon Houslový klíč, notový osnova, notový zápis – C dur Délky not	3. ročník Výběr písní a poslechových skladeb: I. Hurník: Kolovrátek J. S. Bach: Chorální předehra	TV – tanec VV – linie hudby - vyjádření pocitu - rytmické řazení prvků dle rytmu PV – modelování (houslový klíč, noty, notová osnova) ČJS – etnické rozlišení (zvláštnosti hudby) M – takt

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- užívá jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře - reaguje pohybem na hudbu (pochod, polkový krok) - rozlišuje melodii sestupnou a vzestupnou - rozlišuje tóny nízké a vysoké, slabé a silné, krátké a dlouhé - rozlišuje hudbu vokální, instrumentální	Základní hudební nástroje Orffova instrumentáře písně s pohybovým doprovodem (vlastní interpretace) Rozlišení vlastností tónů v poslechových skladbách, poslechová činnost	W. A. Mozart: Dětská symfonie; koledy A. Vivaldi: Zima W. A. Mozart: Kouzelná flétna B. Smetana: Prodaná nevěsta A. Dvořák: Slovanský tanec písně: Starosti s muzikou Ach, synku, synku Vyletěla holubička Beskyde, Beskyde Koulelo se, koulelo Indián	Literární výchova – dotváření obsahu písní

2. období – 4. - 5. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - učí se další písně - dbá na správné dýchání - zná pojmy repetice, houslový klíč - umí napsat houslový klíč - rozlišuje délky not a umí je zapsat - pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písni použít - zná stupnici C dur (názvy not) - rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí	- hudební rytmus (realizace písni ve 3/4 a 4/4 taktu) - dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně) - intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) - grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písni) - Vokální činnosti - pěvecký a mluvený projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) - dvojhlas a vícehlas (kánón a lidový dvojhlas) - orientace v notovém záznamu	4., 5. ročník Výběr písni a poslechových skladeb dle možností školy, učitele a schopností žáků Znám já jeden krásný zámek Oh Raja My pluli dál a dál Ach, není tu, není Išla Marina Jsou mlynáři Jede kudrna Jede poštovský panáček Já do lesa nepojedu Ó, řebíčku zahradnický Voděnka studená	Vv – ilustrace Tv – pochod, taneční krok Vv – Vánoce PV – vánoční výzdoba Čj – vypravování ČJS – lidové zvyky a tradice, státní symboly MV – lidské vztahy - vzájemné obohacování různých kultur -kulturní difference -poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik -koncert ván. hudby MEV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -vnímání autora mediálních sdělení EGS-Evropa a svět nás zajímá
- seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru - doprovodí písně na rytmických nástrojích - rytmizace říkadel - pozná hudbu pochodovou - předvede valčík, polku	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře)		
- pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi, zná jména oper B. Smetany - zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast - seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka - poslouchá vybrané skladby	-hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) -hudební formy (rondo, variace)		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	-interpretace hudby (slovní vyjádření)		
- pozná varhanní hudbu - pozná vánoční hudbu a vánoční koledy - pozná trampské písně - zná původ státní hymny - umí pohybově vyjádřit hudbu	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) - pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)		

5.5.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Výtvarná výchova je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova pro 1. stupeň ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Časová dotace:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 2 hodiny
5. ročník – 2 hodiny

Organizace výuky:

Výuka probíhá v kmenové třídě. S výtvarnými díly a s různými výtvarnými technikami se žáci seznamují nejen při vyučování, ale i během návštěv různorodých výstav, při exkurzích, na besedách, při výukových akcích jiných subjektů organizovaných pro žáky školy buď přímo ve škole (např. malování na hedvábí, na sklo apod.) nebo v blízkých kulturních domech (například akce s vánoční a velikonoční tematikou), i samostatně v mimoškolních výtvarných aktivitách.

V případě dvouhodinové dotace (4. a 5. ročník) je výtvarná výchova zařazena do týdenního rozvrhu jako dvouhodinový blok.

Cíl výuky:

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí
- vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či
- problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení, ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém, použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

– vnímání okol. světa, barev a pojmenování tvarů

Sebepoznání a sebepojetí

– výtvarné sebevyjádření, rozvoj vlastního vkusu

Seberegulace a sebeorganizace

– práce ve dvojicích, ve skupinách – učí se spolupráci a rozplánovat jednotlivé postupy

Psychohygienu

– hra s barvou, uvolnění, relaxace – abstraktní práce

Kreativita

– nebát se vyjádřit své nápady, realizovat je a dotvářet

Sociální rozvoj**Poznávání lidí**

– vzájemné poznávání se při práci ve skupině

Mezilidské vztahy

– respektování práce ostatních a vzájemná pomoc

Komunikace

– řeč barev a tvarů, jak je vnímáme, rozbor uměleckých děl

Kooperace a kompetice (konkurence)

– rozvíjet dovednost navazovat na druhé i prosadit vlastní názor

Morální rozvoj**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

– učí se řešit problematiku technického rázu, zvládat různé malířské postupy

Hodnoty, postoje, praktická etika

– hodnocení vlastní i cizí práce, umět pochválit i zkritizovat

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)**Evropa a svět nás zajímá**

– život dětí v cizích zemích, výtvarné ztvárnění zážitků z prázdnin

Objevujeme Evropu a svět

– životní styl Evropanů, jejich zvyky, tradice

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MV)**Lidské vztahy**

– vztahy v rodině, v kolektivu třídy

– využití v tematické práci

Etnický původ

– poznávání umění různých etnických skupin

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**Ekosystémy**

– vyjádření proměny ekosystémů v různých ročních obdobích, využití přírodních materiálů, ochrana přírody

Základní podmínky života

– voda, vzduch, země – výtvarné vyjádření, péče o rostliny

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

– průmysl a životní prostředí – modely, stavebnice, makety

Vztah člověka k prostředí

– naše obec, její historické památky, architektura – tematické využití

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova dle RVP:

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- VV-3-1-01p až VV—5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
- VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
- VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky
- VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- VV-5-1-01p až VV—5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s pomocí učitele)
- VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

1. období – 1. – 3. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - osvojí si základní dovednosti pro další výtvarnou práci - seznamuje se s barvami, učí se je pojmenovávat, rozlišovat a kombinovat - osvojuje si techniku malby s vodovými barvami, voskovkami, zapouští, míchá barvy - začíná používat různé druhy štětců podle potřeby - rozeznává vizuálně obrazné prvky (linie, tvary, barvy, objekty) - vyhledává linie, tvary, barvy ve svém okolí - osvojuje si techniku kresby měkkým materiálem - modeluje z plastelíny, tvaruje papír, zjišťuje vlastnosti materiálu - rytmicky řadí vytrhávané prvky do plochy, rytmicky řadí přírodní útvary otiskováním zpracovává přírodní materiál	Objevení barvy, barevný svět Kresba, malba, kombinovaná technika Objevení linie, pokusy s vytvářením linií, hry s linií, barvou Kresba – rozvíjení smyslové citlivosti Uspořádání objektů do celku na základě velikosti Rytmičné řazení prvků, modelování, koláž, otisk, nalepování	1. ročník	M - geometrické tvary, tělesa PV - práce s přírodninami
- uplatňuje osobitost, rozvíjí dětskou představivost a fantazii - pozoruje krásy přírody na vycházkách, inspiruje se lidovými zvyky - umí pracovat s různými nástroji a materiálem, rozšíří si škálu, jak výtvarně vyjádřit své prožitky - graficky zaznamená pohyb	Vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (hmatové, pohybové podněty) Výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba) Hra s barvou Experimentování, kombinace tvar a funkce předmětu		Prv - vycházky, pozorování přírody, citový vztah k přírodě Hv - rytmus

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- výtvarně se vyjádří podle vyprávění, četby, filmu, zachytí děje v přírodě a činnosti lidí, vztahy lidí a prostředí - prezentuje výsledky své práce před spolužáky, je tolerantní k tvorbě jiných - podílí se na výzdobě třídy, školy - seznamuje se se základními návyky při práci, osvojí si základní dovednosti při práci s různými nástroji a materiály	Vyjádření vlastních prožitků Tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, vkus a nevkus Péče o pomůcky Dodržování bezpečnosti a pořádku Příprava pracovního prostředí		ČJ – ilustrace k četbě
Žák - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) - zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, voskovkami - rozliší teplé a studené, světlé a tmavé barvy - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), měkkou tužkou - umí řadit vytrhávané a vystřihované prvky a umístí je do plochy - rytmicky řeší plochu s využitím různých prvků - umí výtvarně zpracovat přírodní materiál (nalepování, dotváření, otisk) - volně pracuje s vizuálně obraznými elementy, učí se je kombinovat, rozlišovat pozadí a popředí	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Malba - rozvíjení smyslové citlivosti Barvy základní a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev Kresba -rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, kresba dle skutečnosti, v plenéru Uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti, výraznosti Techniky plastického vyjádření Zpracování přírodního materiálu Souvislost zraku a ostatních smyslů Hmatové podněty Krajina podle ročních období Ilustrace pohádky, říkanky	2., 3. ročník	M - geometrie (linie, plošné a prostorové útvary) Hv - barevné vyjádření melodie, nálady hudební skladby, rytmus Prv - pocity, zážitky vyvolané okolními podněty (teplo, chlad, chuťové, čichové, hmatové podněty)

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- modeluje z plastelíny, tvaruje papír - pozoruje krásy živé a neživé přírody - ilustruje pohádku, říkanku, inspiruje se lidovými zvyky			
- rozvíjí svou fantazii a představivost ve výtvarném vyjádření - využívá při práci zkušenosti z pozorování přírody a činnosti lidí - výtvarně vyjadřuje vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, vyprávění, četby, filmu - vyjádří kresbou či malbou své zážitky, používá i další výtvarné techniky - učí se poznávat různé druhy výtvarného umění	Realita a fantazie Další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání Uplatnění spontánnosti, uvolněnosti, fantazie a představivosti Nejznámější druhy výtvarného umění		Pč - práce s přírodninami, lidové zvyky a tradice
- komunikuje na základě své zkušenosti, vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, učí se respektovat názory druhých - inspiruje se ilustracemi - prezentuje výsledky své práce před spolužáky - vystavuje své práce, podílí se na výzdobě své třídy a školy - bezpečné a účinné používá nástroje, materiály a vybavení v rámci vlastní tvorby, dodržuje pořádek a čistotu při práci	Tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace ilustrací, knih, časopisů a filmů pro děti Osobní postoj v komunikaci o výtvarném vyjádření Vkus a nevkus Vyjádření vlastních prožitků Bezpečnost a čistota při práci		Čj - ilustrace textů, knih; obohacování slovní zásoby

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

2. období – 4. – 5. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - rozeznává prvky vizuálně výrazových prostředků - uplatňuje výrazové vlastnosti linie, orientuje se v prostorových a barevných vztazích - orientuje se v řazení prvků na ploše - uplatňuje projev smyslu a citu pro prostorové formy - vnímá krásy přírody a vztah k životnímu prostředí	Kresba Malba Linie Kontrast a vztah tvarů, ploch a barev barevnost (kontrast a harmonie) Vycházka do přírody, inspirace přírodou a její proměnou v roce Neživá příroda – detail a zvětšeniny	Tempery, vodové barvy, pastely, křída Tuš, perko, dřívko Tempera, vodové barvy Plast, hliník (třídění odpadů)	Čj – lit. výchova M – geom. tvary, linie Hv – vyjádření prožitku PV – modelování, práce s různými materiály ČJS – živá a neživá příroda, roční období, návykové látky Tv – postava v pohybu, v klidu Environmentální výchova – životní prostředí – třídění odpadu DoVy
- seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy -pohyb a jeho fáze	Pozorování přírody a činnosti lidí-vztah postavy a prostředí. Figura, portrét		
-interpretuje výtvarné vyjádření hmatových, sluchových, pohybových podnětů	Vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímanými ostatními smysli	Abstraktní malba, kresba	
- využívá netradiční materiály a techniky	Kombinované techniky Plastické práce s modelínou, sádrou, Textilní aplikace		
- seznamuje se s prací ilustrátorů dětských knih - porovnává umělecká vyjádření skutečnosti v malbě, sochařství, inspiruje se jimi	Vyjádření vjemů na základě vlastního prožitku dle četby, vyprávění, aktivní práce s ilustrací	Koláž Pozorování tvarů užitkových předmětů – jejich funkce	
-dokáže zhodnotit a zdůvodnit vizuálně obrazné vyjádření v rámci skupiny -konfrontace vlastní práce se skutečností	- užité umění, reklama, písmo -komunikativní a estetická funkce písma, dekorace	Hry písmen a řazení slov – návrh obálky časopisu, dětské knihy	

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.6.1 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Tělesná výchova je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova pro 1. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Časová dotace:

1. ročník – 2 hodiny
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 2 hodiny
4. ročník – 2 hodiny
5. ročník – 2 hodiny

Organizace výuky:

Výuka probíhá v tělocvičně školy, při příznivém počasí probíhá na venkovních sportovištích, ve vhodných venkovních prostorách, případně v blízkosti školy, plavecký výcvik je veden v plaveckém areálu v Dobrušce.

Cíl vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu spokojenosti v životě
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

V 2. a 3. ročníku žáci absolvují 20 hodinový kurz plavání v plaveckém bazénu v Dobrušce.

Řád tělocvičny a hřiště je součástí sportovního zázemí školy a jeho dodržování je pro každého žáka závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- je používána forma kolektivní sportovní činnosti
- individuální přístup ke všem žákům
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností
- žáci se vzájemně podporují ve sportovních dovednostech

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou
- žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu
- snažíme se, aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce
- vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci
- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci
- pokud žák ovládá danou činnost, je veden k pomoci druhým

KOMPETENCE OBČANSKÉ KOMPETENCE PRACOVNÍ

- v hodinách tělesné výchovy se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě
- škola v rámci možností pořádá sportovní soutěže
- žáci reprezentují školu ve sportovních soutěžích organizovaných jinými subjekty
- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- žáci jsou seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována
- žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Rozvoj pohybových reakcí na sluchové a zrakové podněty, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při sportovních výkonech a hrách, rozvoj pohybové paměti, procvičování co nejsprávnějšího a nejrychlejšího řešení herních situací.

Sebepoznání a sebepojetí

Při nácvičování pohybových dovedností poznávání svých pohybových možností.

Seberegulace a sebeorganizace

Cvičení sebekontroly při rozcvičkách a při relaxačních cvičeních, sebeovládání při hrách a soutěžích v duchu fair play, cvičení vůle při běhání a při zdokonalování se v dalších pohybových dovednostech. Plánování osobních cílů při plnění atletických disciplín vzhledem k minulým výkonům žáka. Možnost využití volného času ke zlepšování pohybových dovedností žáka.

Psychohygiiena

Vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání pohybu jako radosti a pozitivní věci pro zdraví a mé tělo. Vyrovnání se s problémy při malých nebo velkých pohybových vlohách v rámci třídního kolektivu.

Kreativita

Rozvoj herní kreativity, vyjádření hudby pohybem při rytmické gymnastice a samostatná příprava a vedení rozcvičky.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemné poznávání se ve třídním kolektivu, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech například při výběru spoluhráčů k různým druhům pohybových her zaměřených na sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost, rozumovou bystrost a znalosti.

Mezilidské vztahy

Péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, při řešení konfliktů při TV se dívat na vše i očima druhého, učit se povzbuzovat ostatní k dosažení lepších výkonů, fandit jim a přát jim zlepšení. Umět uznat porážku například podáním ruky soupeři. Nesvalovat vinu za neúspěch na někoho jiného, spíše hledat co jsem měl udělat lépe já. Učit se své spoluhráče spíše chválit a hecovat než kárat. Snažit se udržovat týmový duch při hrách a soutěžích. Naučit se uznávat autoritu rozhodčích při hrách a na soutěžích.

Komunikace

Zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, procvičování rychlé a účinné komunikace se spoluhráči při hrách a soutěžích, rozvoj slovní zásoby při komunikaci ve sportovní terminologii, chápání gest učitele jako rozhodčího.

Kooperace a kompetice

Naučit se spolupracovat při hrách, neprosazovat jen sebe, umět posoudit a udělat to, co je nejlepší pro družstvo.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Rozvoj dovedností pro řešení problémů a rozhodování v různých herních situacích v duchu fair play.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Žáci se učí uznávat zdraví jako nejvyšší hodnotu, proto se učí opatrovat své zdraví i zdraví všech okolo i za cenu ztráty vítězství. Učí se přiznat podle pravdy, odsuzovat nesportovní chování a hru. Při soutěžích a hrách se rozvíjí cit pro spravedlnost a umění respektovat soupeře i rozhodčího. Žáci se učí nezištně pomáhat spolužákům i učiteli, například při přípravě pomůcek.

Výchova demokratického občana

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Dodržování demokratického způsobu řešení problémů a konfliktů při tělesné výchově – „Když se mi něco nelíbí, mohu se ozvat, ale slušně“.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět

Rozvoj zájmu žáků o sport v Evropě i ve světě. Příklady našich úspěšných sportovců začleněných do týmů v různých zemích.

Multikulturní výchova

Dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učiteli, využití tělesné výchovy při zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Princip sociálního smíru a solidarity

Vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin a to i při tělesné výchově a sportu.

Environmentální výchova

Ekosystémy

Využívání ekosystémů k aktivnímu odpočinku člověka. Význam těchto ekosystémů pro relaxaci člověka žijícího v ekosystému města. Využívání některých ekosystémů při výuce v tělesné výchově (les – vycházky, cyklistické výlety, pole a louky – hry a přespolní běh).

Základní podmínky života

Voda jako jedna ze základních podmínek života – význam dodržování pitného režimu, hlavně při sportovních aktivitách. Žáci se učí nacházet pro sport a rekreaci vhodné prostředí – v zeleni, v lese, tam kde je čisté ovzduší.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Dbáme na to, abychom při našich sportovních akcích (turistické výlety do hor, cyklistické výlety, vycházky, dny první pomoci,...) neničili přírodu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova dle RVP:

Očekávané výstupy – 1. období

žák

TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p	zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
TV-3-1-04p	dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
TV-3-1-05p	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti, projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám, zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
TV-5-1-11	adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti
TV-5-1-12	zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p	chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
------------	---

TV-5-1-02p	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p	zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p	uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p	reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p	dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play; zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla; zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

1. období – 1. – 3. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - rozvíjí přirozeným pohybem svoji aktivitu - zapojuje se do pohybových aktivit i mimo hodiny TV - vlastními slovy vyjádří, proč je pohyb a cvičení důležité pro zdraví - účastní se soutěží a her - má možnost pohybových aktivit během velké přestávky - během vyučování je veden ke správnému sezení a držení těla - během všech vyučovacích hodin se účastní relaxačních chvil, uvolňovacích cviků	- význam pohybu pro zdraví : pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - cvičení protahovací a napínací, cvičení dechová, cvičení kompenzační, cvičení pro správné držení těla, cvičení korektivní, cvičení „pro každý den“ - základní cvičební polohy, základní technika cvičení - vhodné sport. oblečení a obutí - cvičení související s vlastním oslabením	- činnosti ovlivňující zdraví - činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - speciální cvičení	- pohybová činnost se prolíná všemi předměty a všemi činnostmi ve škole
- v souladu s individuálními předpoklady manipuluje s tělocvičným náčiním - v souladu s individuálními předpoklady zvládá základní gymnastická cvičení	- pojmy: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaných náradí a náčiní	- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
- spolupracuje se skupinou - umí základní pojmy osvojovaných cviků - pojmenuje základní gymnastické náradí a náčiní			
- udělá kotoul vpřed, stoj na lopatkách - provádí prosté skoky snožmo a zvládá základy gymnastického odrazu - chodí s dopomocí na kladince	- průpravná cvičení pro akrobacii: pro zvládnutí kotoulu vpřed, stoj na lopatkách, kotoul		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- v souladu s individuálními předpoklady zvládá kondiční cvičení -provádí průpravné úpoly	vpřed, průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad -kondiční cvičení s krátkým švihadlem, lanem, s plnými míči, - cvičení s lavičkami, na žebřinách, s využitím bedny, kladinka - chůze s dopomocí, šplhání na tyči -průpravné úpoly – přetahy, přetlaky		
- umí pojmenovat základní postoje, kroky, konkrétní osvojované tance -vyjádří jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem - zatančí 2-3 základní tanečky založené na taneční chůzi	- základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem - vhodné oblečení a obutí pro tanec - vnímání prožívání tempa, rytmu a melodie - tanec založený na taneční chůzi		HV
-zvládá chůzi v terénu - pojmenuje základní atletické disciplíny a pojmy související s během, skokem do dálky a hodem - zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a dodržuje je - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem - seznámí se s pravidly jednoduchých týmových činností a soutěží - dodržuje pravidla jednoduchých týmových činností a soutěží - je platným členem týmu	- chůze v terénu, pohyb v přírodě, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh na 50 metrů - rychlý běh na 60 metrů - motivovaný vytrvalý běh - odraz z pásma - spojení rozběhu s odrazem - skok do dálky z místa, s rozběhem	-všeobecně rozvíjející pohybové činnosti -činnosti podporující pohybové učení	Dopravní výchova

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- umí k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné nářadí - vyjmenuje základní používané náčiní při sportovních hrách, části hřiště a nejznámější sportovní hry - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti - seznámí se s hlavními zásadami hygieny a bezpečností při pohybových činnostech v prostorách školy	- hod míčkem (granátem) do dálky a na cíl z místa - hod míčku (granátu) do dálky a na cíl s rozběhem - základní sportovní hry - pravidla bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - základy sportovních her: - držení míče jednoruč a obouruč - přihrávky a chytání míče - střelba na koš - manipulace s míčem na místě, v pohybu (rukou i nohou) - spolupráce při hře		
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při plavání - zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní techniku pohybu na bruslích	- výuka plavání: 20 hodin základního plaveckého výcviku (2. a 3. ročník) - výuka bruslení (dle podmínek)		
- rozumí základním pokynům - reaguje na základní pokyny a povely	- základní tělocvičná názvosloví, smluvené povely	- činnosti podporující pohybové učení	

2. období – 4. – 5. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - zapojuje se do pohybových aktivit i mimo hodiny TV - vlastními slovy vyjádří, proč je pohyb a cvičení důležité pro zdraví - účastní se soutěží a her - během vyučování je veden ke správnému sezení a držení těla - během vyučovacích hodin se účastní relaxačních chviliek, uvolňovacích cviků	- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - průpravné úpoly, přetahy a přetlaky		- pohybová činnost prolíná všemi předměty a všemi činnostmi ve škole
- v rámci průpravných kondičních cvičení provádí průpravné úpoly z oblasti gymnastiky: - udělá kotoul vpřed a jeho modifikace - provádí průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - stojí na rukou dopomocí - provádí průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - provede roznožku přes kozu odrazem z můstku - chodí na kladince	- základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - kotoul vpřed - stoj o rukou s dopomocí - roznožka přes kozu s odrazem - chůze na kladince		ČJS - význam sportu pro zdravý vývoj člověka
z oblasti činností s hudbou a tancem - zná valčíkový a polkový krok - zvládá základy cvičení s náčiním při hudebním či rytmičtém doprovodu z oblasti atletiky: - skok do dálky	- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - základy atletiky		HV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	- rychlý běh, motivovaný - vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - rychlý běh do 60 m		
- hází míčkem s rozběhem, spojí rozběh s odhodem - zná základní nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví - v hodinách tělesné výchovy cvičí ve cvičebním úboru - umí poskytnout základní pomoc při cvičení	- vytrvalý běh do 1 000 m - nízký start i z bloků, polovysoký start - skok do dálky z rozběhu - skok do výšky z krátkého rozběhu - hod míčkem z rozběhu - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV -hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		ČJS – zásady bezpečného chování při sportu, první pomoc
- umí poskytnout první pomoc - ví, že v případě zranění spolužáka ve škole se má co nejrychleji obrátit na nejbližší dospělou osobu - na základě zadaných kritérií jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáků - zlepšuje své výkony na základě připomínek vyučujícího	- bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		OSV ČJS – zásady bezpečného chování při sportu, první pomoc
- zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat s dopomocí učitele i samostatně - přihrává jednoruč a obouruč - pohybuje se s míčem i bez míče při hře	- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; netradiční náčiní při cvičení; pohybová tvořivost		OSV – zásady fair play

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- chytá míč jednoruč a obouruč - vede míč driblinkem i nohou - střílí jednoruč i obouruč na koš, ze země na branku - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování	- základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů		
- zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a umí je využít v základních kombinacích a utkáních podle zjednodušených pravidel - chápe základní role a hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních - uplatňuje zásady fair play při jednání ve hře - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - pojmy: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží a rukou, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní, názvy základních lidových a umělých tanců, názvy základních disciplín v atletice, pomůcky pro měření výkonu - zná základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním při hrách - dovede pojmenovat základní označení a vybavení hřiště, základní role ve hře - vysvětlí zjednodušená pravidla sportovních her - cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povel, signály		HV ČJS

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- připraví pohybovou hru (soutěž) - jednoduše vysvětlí pohybovou hru (soutěž) - jednoduše hodnotí pohybovou hru (soutěž) - umí změřit a zapsat výkony v osvojovaných atletických disciplínách - vytvoří tabulku na zaznamenávání výkonů - porovnává výkony z různých období	- organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů		OSV M ČJS
- dle vlastního zájmu sleduje sportovní aktivity v médiích - dle vlastního zájmu sleduje sportovní aktivity v místě bydliště			MV

5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.7.1 Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Pracovní výchova je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce pro 1. stupeň, ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Časová dotace:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

Organizace výuky:

Výuka probíhá formou vyučovací hodiny (45 minut týdně) převážně v kmenové třídě, v areálu školy, v nejbližším okolí školy a v dílnách školy.

Cíl vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovních činnostech
- objektivnímu poznávání okolního světa a k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat jaký styl mu vyhovuje
- výuka vedena v týmovém duchu, je používána forma skupinové práce
- volba individuálního pracovního postupu
- individuální přístup ke všem žákům
- žáci, kteří danou činnost zvládli, vhodným způsobem pomáhají slabším žákům
- jednotlivé pracovní úkony jsou individuálně vysvětleny
- pozornost žáků je usměrňována na důležité základní jevy

- jednoduché pokusy (pěstování květin, pěstování hrachu)
- žáci jsou postupně vedeni k samostatnosti
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- vyučující v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky
- výstavky žákovských prací
- učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce, sebe a ostatních

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- preferujeme skupinovou práci a kooperativní učení
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- v hodinách se snažíme dodržovat pravidla, na kterých jsme se s žáky dohodli
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice (Mikulášská nadílka, Vánoce, Vítání jara, Velikonoce, Halloween...)
- žákovské práce, které jsou vytvářeny v období svátků, mají návaznost na lidové tradice (betlémy, adventní věnce apod.)
- jednotlivé problémy environmentální výchovy jsou zařazovány do výuky

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky a vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky
- žák je důsledně veden k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce
- žák hodnotí funkčnost a význam pracovních výsledků

- žák je veden k šetření materiálem

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- žák ovládá digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje informace a digitální obsah
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

- vnímání okolního světa, barev a pojmenování tvarů

Sebepoznání a sebepojetí

- výtvarné sebevyjádření, rozvoj vlastního vkusu

Seberegulace a sebeorganizace

- práce ve dvojicích, ve skupinách
- učí se spolupráci a rozplánovat jednotlivé postupy

Psychohygiena

- hra s různými materiály, abstraktní práce

Kreativita

- nebát se vyjádřit své nápady, realizovat je a dotvářet

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- vzájemné poznávání se při práci ve skupině

Mezilidské vztahy

- respektování práce ostatních a vzájemná pomoc

Komunikace

- rozvíjení schopnosti komunikovat s ostatními žáky a s učitelem při práci

Kooperace a kompetice

- rozvíjet dovednost navazovat na druhé i prosadit vlastní názor

Morální rozvoj**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

- učí se řešit problematiku technického rázu, zvládat různé pracovní postupy

Hodnoty, postoje, praktická etika

- hodnocení vlastní i cizí práce, umět pochválit i zkritizovat

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**Lidské vztahy**

- vztahy v rodině, v kolektivu třídy
- využití v tematické práci

Etnický původ

- poznávání výrobků různých etnických skupin

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**Ekosystémy**

- vyjádření proměny ekosystémů v různých ročních obdobích, využití přírodních materiálů, ochrana přírody

Základní podmínky života

- voda, vzduch, země – péče o rostliny

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- průmysl a životní prostředí
- modely, stavebnice, makety

Vztah člověka k prostředí

- naše obec, její historické památky, architektura – tematické využití

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**Tematické okruhy receptivních činností**

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – význam reklamy, výrobek v reklamě, kritický přístup k ní, pokus o vlastní tvorbu – plakáty

Tematické okruhy produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení – knihovnou, tvorba výrobků na výstavky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova dle RVP:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02p pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03p volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

ČSP-5-2-01p provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02p pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02p pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03p volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02p chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02p připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04p udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova

1. období – 1. – 3. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy - rozlišuje materiály, pomůcky - správně zachází s daným materiálem - vyhledává a dotváří přírodniny - měří, stříhá, vystřihuje, skládá, překládá, trhá, obkresluje, vytváří jednoduché objekty - válí, hněte, přidává, ubírá, tvaruje modelínu - pracuje s jehlou a nití, textilem - seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, vyrobí jednoduchý výrobek - učí se zapojovat představivost - učí se udržovat pořádek, překonávat překážky - zvládá práci ve skupině - umí zhodnotit výsledek své práce - upevňuje svůj vztah k přírodě - respektuje základy bezpečnosti a hygieny práce	<u>Práce s drobným materiálem</u> - uspořádání pracovního místa, organizace práce - jednoduché pracovní postupy při práci s materiály - seznamování se základními nástroji a pomůckami, používáním - používání šablony - rozlišování přírodních a technických materiálů - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil - vlastnosti jednotlivých materiálů, jejich využívání - lidové zvyky, tradice, řemesla - uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce	Projekt: Halloween Projekt: Českomeziříčské Vánoce	- ČJ – čtení - PRV – plody stromů a keřů, Vánoce, Velikonoce - EVO – vztah člověka k prostředí, druhotné suroviny - M – jednotky délky
Žák - sestaví jednoduché modely podle předlohy i vlastní fantazie (plošný i prostorový) - pracuje s různými stavebnicemi (materiál) - pracuje sám i ve skupině - dbá na kompletnost svěřené stavebnice - zvládá montáž a demontáž jednotlivých dílů stavebnice	<u>Konstrukční činnosti</u> - různé typy stavebnic - seznámení se, práce s jednoduchým návodem a předlohou stavebnice - montáž a demontáž - organizace práce - kolektivní práce		- M – geometrické tvary - ČJ – čtení - ČJS – jednoduchý popis postupu - OSV - VV – kreativita

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- osvojuje si správné pracovní návyky a dovednosti - pracuje tvořivě a samostatně - hodnotí výsledky práce - respektuje požadavky hygieny a bezpečnosti práce	- uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce		
Žák - provádí vhodná pozorování, zaznamenává jejich průběh, hodnotí výsledky - zaseje semena, pozoruje klíčení a růst, zhodnotí - používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - učí se základním pěstitelským činnostem - pečuje o rostliny ve třídě - dokáže pracovat v kolektivu - respektuje základy bezpečnosti a hygieny práce	<u>Pěstitelské práce</u> - pozorování přírody, zaznamenávání, vyhodnocování - pěstování rostlin ze semen v místnosti - ošetřování pokojových rostlin - kolektivní práce - uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce		- PRV – zelenina, druhy nářadí - EVO – vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování, vztah člověka k prostředí - ČJS – popis práce na zahradě
Žák - zná jednoduchou úpravu stolu - zvládá základy společenského chování při stolování - udržuje čistotu a pořádek - dodržuje základní hygienické návyky při stolování - respektuje požadavky hygieny a bezpečnosti práce	<u>Příprava pokrmů</u> - dodržování hygienických návyků - příprava svého místa při svačině - základy stolování a společenského chování - zdravá výživa - uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce -		- M – nákup potravin - ČJS – pracovní postup - PRV – zdravá strava a životní styl - PRV – ošetření drobného poranění

2. období – 4. – 5. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - rozlišuje technický a přírodní materiál - provádí přiměřené praktické činnosti s drobným materiálem - pozorováním a vlastní prací poznává vlastnosti materiálu - pojmenuje základní nástroje, pomůcky - vhodně vybírá pracovní nástroje, pomůcky, náčiní vzhledem k použitému materiálu - s nástroji správně zachází, udržuje, ukládá - předvedenou práci samostatně napodobí, pracuje ve dvojici, ve skupině - vytvoří různé výrobky dle své fantazie či návodu, zhodnotí výsledek své pracovní činnosti - seznamuje se s prvky lidových tradic a řemesel, zná historii českých svátků - vyhledává a dotváří přírodniny, aranžuje - rozlišuje různé textilie, umí navléci nit, udělat uzlík, zvládá různé druhy stehů, sešívá, přišívá knoflík, látá - překládá, skládá, stříhá, trhá, slepuje, vystřihuje, nalepuje, rozřezává, odměřuje, děruje, pracuje se šablonou - udržuje pořádek na pracovním místě - důsledně dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazu	<u>Práce s drobným materiálem</u> - papír, karton, textil, přírodniny - výrobky z papíru, kartonu, textilu, přírodnin - vlastnosti materiálu - vlastnosti, druhy a formáty papíru - druhy a vlastnosti textilu - tradice, řemesla, lidové zvyky - pracovní pomůcky, nástroje, jejich účel, využití - pracovní operace - stříhání, ohýbání, trhání, spojování, navlékání, odměřování, svazování, lepení - navlečení nitě, vzorník stehů, sešívání, vyšívání - zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoci		- ČJS – čtení návodu, postupu - VV – dotváření přírodnin, pozorování užitekových předmětů, přírody, činností lidí - OSV, EVO - VL – lidové tradice, zvyky, řemesla
Žák - dokáže samostatně provést jednoduchou montáž i demontáž	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi - montáž a demontáž		- ČJS – popis pracovního postupu (návod) - VV – kresba a malba jednoduchých prostorových objektů - M – geometrie – prostorové objekty - OSV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- sestaví model podle návodu, předlohy i vlastní představy - poznává vlastnosti materiálu a umí různé materiály funkčně využít - organizuje si a plánuje vlastní činnost, osvojuje si správné pracovní dovednosti - dodržuje pořádek na pracovním místě - zachovává bezpečnost a hygienu práce, poskytne první pomoc při úrazu	- práce podle slovního návodu, předlohy a jednoduchého náčrtu - udržování pořádku na pracovním místě - užívání jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek - zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoci při úrazu		
Žák - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, pozorování a pokusy - ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny (sází, zalévá, kypří) - pěstuje některé rostliny ze semen v místnosti (řeřicha, fazole, hrách) - rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<u>Pěstitelské práce</u> - základní podmínky pro pěstování rostlin a výživa rostlin - půda a její zpracování - sadbový a semenný materiál - pěstování pokojových rostlin, přesazování - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - použití pomůcek, nástrojů a náčiní - zásady hygieny a bezpečnosti práce, používání ochranných pomůcek (rukavice, brýle, oděv)		- VV – kresba a malba rostlin - M – geometrie (rozměry pozemku, objemy nádob) - M FG – plánování nákupu rostlinného a jiného materiálu a náradí - ČJ – vyhledávání informací o rostlinách v dostupné literatuře - EVO, OSV
Žák - orientuje se v základních potravinách - zvládne výběr a nákup potravin a ví, jak je správně skladovat - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů - prostírá stůl pro denní situaci	<u>Příprava pokrmů</u> - zásady správné výživy - výběr, nákup a skladování potravin - doba trvanlivosti potravin - nevhodné potraviny		- ČJS – popis pracovního postupu (recept) - VV – kresba a malba nádob, ovoce a zelenina (zátiší) - M – jednotky hmotnosti - M FG – plánování nákupu potravin - PŘ – člověk a jeho zdraví (návykové látky, rostliny jako lék i drogy, zdravá výživa)

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- pojmenuje základní vybavení kuchyně - udržuje v čistotě pracovní místo - zná a dodržuje pravidla stolování a společenského chování	- příprava jednoduchých pokrmů - základní vybavení kuchyně - udržování pořádku a čistoty - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování a společenského chování - zásady hygieny a bezpečnosti práce		

6. Učební osnovy – 2. stupeň

6.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

6.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Český jazyk a literatura je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura pro 2. stupeň.

Časová dotace:

6. ročník - 5 hodin

7. ročník - 5 hodin

8. ročník - 4 hodiny

9. ročník - 5 hodin

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut denně), probíhá převážně v kmenové třídě.

Charakteristika předmětu:

Cílem výuky je využívat jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání jak ve škole, tak v běžném životě. Důraz je kladen na správné užívání spisovné výslovnosti a pravopisu. Žáci si musí poradit v běžném společenském styku, musí umět vypravovat, popisovat i uvažovat pomocí odpovídajících stylistických a jazykových prostředků. V závěru cyklu mají mít bohatou slovní zásobu, vytvářenou též četbou kvalitních literárních děl. Předmět umožňuje žákům pronikat do logiky skladby českého jazyka.

Předmět dělíme na komunikativní a slohový výcvik, jazykovou výchovu a literární výchovu. Obsahově navazuje 2. stupeň na výuku na 1. stupni, učivo se všestranně prohlubuje a rozšiřuje.

Na 2. stupni jsou 2 hodiny týdně věnovány mluvnické části, 2 hodiny literární výchově a 1 hodina výuce slohu. V 7., 8. a 9. ročníku jsou 2 hodiny v mluvnické části, 1 hodina literární výchovy a 1 hodina slohu.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

a) Kompetence k řešení problémů

Žák:

- na základě svých pokusů (popřípadě omylů) zlepšuje svůj styl vyjadřování
- jako cíl má dobrou úroveň svých vyjadřovacích schopností
- přemýšlí o zadaných celospolečenských problémech
- vyhledává informace k řešení problémů

- zdokonaluje svůj způsob užívání mateřského jazyka
- užitím různých zdrojů informací proniká do tajů a zákonitostí české mluvnice, skladby, pravopisu
- rozšiřuje svůj obzor čtením kvalitních děl krásné literatury
- učitel respektuje, pokud žák připomínkuje, že nerozumí probírané látce
- problémy řešíme s žákem a též přiměřeně jeho věku
- žákům zadáváme problémové úkoly a dobrovolná témata
- uplatňujeme vazbu na praxi-podle věku- exkurze, besedy, autorské čtení

b) Kompetence k učení

Žák:

- umí zacházet s jistým počtem informací a dát jim ústní, či vlastní písemnou podobu, do nichž otiskne svůj názor
- poznává termíny z různých oblastí a umí v nich hledat souvislosti
- umí posoudit vlastní výkon
- učitel vhodně a vždy ve spolupráci s žáky formuluje cíl výuky
- důsledně uplatňujeme individuální přístup u žáků s SVP
- učitel zajišťuje materiál a zdroje /příp. i kompenzační pomůcky/ v dostatečném počtu
- učitel přizpůsobuje koncepce a postupy dosažené úrovni poznání
- učitel zjišťuje /v diskusi se žáky/ vhodnost forem učení
- vyhledáváme problémy, při kterých žáci mohou dospět k řešení sami
- často škola užívá postupy zaměřené na práci s textem
- škola učí žáky samostatně vyhledávat informace
- učitel učí žáky užívat znalosti z jednoho oboru / ČJ/ v ostatních vzdělávacích oblastech
- vlastní nápady mohou žáci uplatnit především v hodinách slohu a literatury, kde jsou předkládány úkoly toto podporující
- snažíme se v hodinách uplatňovat metodu brainstormingu
- pokud žák zvládne učivo před časovým limitem, je veden k účelné pomoci méně nadanému spolužákovi
- základním motivačním faktorem je žákova samostatnost

c) Kompetence občanské

Žák:

- obhájí svůj názor, své sebevědomí
- vcítí se do podstaty projevů ostatních žáků, umí korigovat svůj názor na základě rozumných argumentů
- pravidla chování v hodinách ČJ postupně dotváříme vzhledem k situaci ve třídě
- žáky seznamujeme se základními právy dítěte
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice /Vánoce, Velikonoce/

- v mluvních cvičeních žáků jsou užívány texty s vazbou na lidové tradice
- učitel pomáhá žákům upevňovat pozici ve třídě - prezentováním jejich úspěchů
- učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků
- škola pořádá akce pro MŠ, pro veřejnost, prezentuje úspěchy sportovních tříd, např. ukázkovým utkáním,...
- učitel nabízí ke komunikaci /i písemné/ problémy z aktuálního společenského a kulturního dění

d) Kompetence pracovní

Žák:

- při vhodných tématech rozvíjí úvahy o svém pracovním zaměření
- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- vedeme žáky k vlastnímu odhadování a odhalování možného nebezpečí
- učitel vede žáky k časté sebehodnotící činnosti, zhodnocení své pracovní výkonnosti

e) Kompetence komunikativní

Žák:

- hledá vhodné jazykové prostředky ke splnění svého komunikativního záměru, k dorozumívání ústnímu, ale i ke kvalitnímu sdělení písemnému
- vytváří si na základě vhodného dorozumívání se kvalitní mezilidské vztahy
- umí svůj názor prezentovat
- učitel často navozuje metody umožňující prvky prezentace vlastních výsledků před ostatními žáky
- učivo je prezentováno za použití různých textů a záznamů, z různých mediálních zdrojů, včetně internetu
- učitel vybízí žáky ke kladení otázek /vzhledem k učivu/
- učitel projevuje optimismus v očekávání úspěchů u jednotlivých žáků
- učitel spolu s žáky umožňuje vhodné korigování kritérií hodnocení
- učitel vybízí žáky ke kombinování informací z různých zdrojů

f) Kompetence sociální a personální

Žák:

- přispívá k diskusi
- umí zhodnotit práci ostatních a nabídnout pomoc
- aktivně vytváří pozitivní atmosféru při skupinové práci
- škola využívá při výuce skupinovou práci
- učitel využívá sdělené pocity a názory žáka
- učitel vede žáka k využívání svého potenciálu, času i k plánování plnění úkolů
- při vyvozování učiva používáme kooperativní učení

- učitel využívá takové formy hodnocení žáka, které umožňují rozvoj žákovy osobnosti

g) Kompetence digitální

Žák:

- odlišuje v písemných a mluvených projevech a v textech v digitální podobě subjektivní a objektivní sdělení
- odlišuje v písemných a mluvených projevech komunikační záměr partnera
- odlišuje v písemných a mluvených projevech fakta od názorů a hodnocení, informace vždy ověřuje porovnáním s dostupnými informačními zdroji
- všímá si obsahové vyváženosti informací, které získal, a využívá je k utváření postojů a názorů, které sděluje dál
- rozpoznává prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
- zapojuje se aktivně a odpovědně do dialogu či diskuse včetně online diskusních fór, učí se diskusi řídit, snaží se porozumět názorům partnerů v komunikaci, respektovat jejich různost
- vyhledává informace za pomoci klíčových slov nebo jiných vhodných strategií, posuzuje spolehlivost informací, zachycuje myšlenky z informačních zdrojů strategiemi, které jsou pro daný úkol či záměr vhodné a odpovídají i žákovu učebnímu stylu
- využívá argumentace z různých zdrojů při konstruování sdělení ostatním (například formou mluvních cvičení, referátů) nebo sdělení ve třídě či jiném pracovním týmu (digitální prostředí pro spolupráci, které je ve škole užíváno)
- při vlastní autentické, tvořivé, psané nebo mluvené komunikaci adekvátně a vědomě užívá prostředky spisovného jazyka, ale také dialektu, obecné češtiny nebo sociolektů, a to podle prostředí, komunikačního záměru a situace
- zdůvodní užití různých jazykových prostředků ve svém mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace

Poznámka ke komunikační a slohové výchově:

Důležitou součástí výuky ČJ je slohový výcvik. 90% učiva se na 2. stupni cyklicky v ročnících opakuje a umožňuje tak učitelům v dalších ročnících obsah výuky vždy učinit náročnější, a tak žáky přiměřeně rozvíjet. Z těchto důvodů neurčujeme jednoznačné výstupy pro jednotlivé ročníky, ale pro celé období 2. stupně ZŠ.

Začlenění průřezových témat do výuky Českého jazyka a literatury

Osobnostní a sociální výchova

- český jazyk je klíčový nástroj jednání v různých životních situacích - prohlubuje sociální dovednosti
- uskutečňuje se v praktických cvičeních, diskusích apod.

Témata:

Osobnostní rozvoj

- kreativita: ukazuje se schopnost dítěte „vidět věci jinak“ (prakticky - úvahová témata ve slohových cvičeních); podporování tvořivosti v mezilidských vztazích
- sebepoznání: postupné konstatování, jak vidím sebe a ostatní

Sociální rozvoj

- komunikace: pěstování dovednosti sdělování - technika řeči (prakticky - mluvní cvičení, referáty o autorech); formování otevřené a pozitivní komunikace

Morální rozvoj

- role v kolektivu: dovednosti v rozhodování u eticky problematických situací všedního dne

Výchova demokratického občana

- uvědomění si vztahu k sobě samému, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám

Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

- významnou oblastí je Jazyk a jazyková komunikace
- poznání českého jazyka je základním kamenem k osvojení dalších jazyků, prostředkem k dorozumívání a poznávání kultur jiných národů, dostáváme se tak k možnosti poznat život a kulturu evropských národů

Témata:

Evropa a svět nás zajímá

- rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů

Jsme Evropané

- kořeny a zdroje evropské civilizace (slohové téma)

Multikulturní výchova

- oblasti vědomostí, schopností a dovedností žáka, orientace v pluralitní společnosti, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- v oblasti postojů a hodnot tolerance a respekt, odmítání intolerance rasové, náboženské,...
- vztah k minoritním skupinám (konflikty z rozdílnosti, vztahy kolektiv – třída)

Environmentální výchova

- rozvíjí osobnost žáka, jeho vztah k přírodě (slohové téma)
- nabízí úvahy o budoucnosti planety (slohové téma)
- učí zdůvodňovat a racionálně obhajovat vlastní názory a stanoviska

Použité zkratky:

JV - jazykové vyučování

LV - čtení a literární výchova

Ps – psaní

Sloh – komunikační a slohová výchova

SSČ – Slovník spisovné češtiny

SCS – Slovník cizích slov

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura dle RVP:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch
- ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-04p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov
- ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry
- ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6.ROČNÍK Žák zná mluvnické kategorie u podstatných jmen. Poznává podstatné jméno konkrétní a abstraktní. Rozpoznává podstatné jméno pomnožné, hromadné, látkové Rozpoznává jméno obecné a vlastní. Zařadí správně ke vzorům. Seznámí se s odchylkami od pravidelného skloňování. Pracuje s Pravidly českého pravopisu.	TVAROSLOVÍ Podstatná jména Opakování, kategorie podstatných jmen		VkO - přátelství, úcta, šikana
	Podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná a látková		Z, VkO - vztah k rodnému místu, městu
	Podstatná jména obecná a vlastní		Z - názvy měst, států, další zeměpisná pojmenování
	Skloňování podle vzorů, odchylky od pravidelného skloňování podstatných jmen Práce s Pravidly českého pravopisu		Z - místopisné názvy Cizí jazyk - původ slov
Žák bezpečně poznává přídavná jména. Dovede určovat jejich druhy. Zná spisovné tvary skloňování. Správně je užívá. Umí př.jm. stupňovat i zesilovat a zeslabovat. jejich význam. Rozpoznává a správně užívá jmenné tvary přídavných jmen.	Přídavná jména Druhy přídavných jmen Pravopis koncovek příd. jmen Tvoření tvarů přídavných jmen Stupňování přídavných jmen Skloňování příd. jmen Jmenné tvary příd. jmen		Př - názvy zvířat a rostlin D - názvy hist. postav a událostí M, F, Ch - odborné názvy Z - názvy míst
Žák vyhledává zájmena v textu. Dokáže je zařadit k jednotlivým druhům. Používá správné tvary zájmen (ne nadbytečně) jak v mluveném, tak v psaném projevu. Rozlišuje použití delších a kratších tvarů. Odvozuje neurčitá zájmena od zájmen tázacích. Rozlišuje zájmeno v roli větného členu. Rozlišuje správné použití zájmena svůj a můj.	Zájmena Druhy zájmen Skloňování zájmen já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj		

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák vyhledává číslovky v textu. Umí je zařadit k jednotlivým druhům a vzorům. Nezaměňuje jejich tvary. Písemně je správně zapisuje jak v podobě číselné, tak v podobě slovní. Čte správným (někdy různým) způsobem číslovky zapsané číslicemi ve shodě s počítaným předmětem.	Číslovky Druhy číslovek Skloňování číslovek Pravopis číslovek		M – využití mluvnických správných tvarů číslovek v matematických úkonech D – historická data (události, významné osobnosti) Př- správné užití tvarů u fyzikálních výpočtů, časové údaje TV - správné užití číslovek při měření a zaznamenávání sportovních výkonů Všechny předměty - orientace v textu pomocí číslovek (např. strany, odstavce, paragrafy...)
Žák bezpečně pozná slovesa. Dovede určovat jejich tvary a mluvnické kategorie. Zná spisovné tvary časování. Správně je užívá. Umí rozeznat a správně užít podmiňovací způsob. Ovládá pravopis sloves.	Slovesa Určování mluvnických kat. sloves Slovesné tvary určité a neurčité Slovesné tvary jednoduché, složené Slovesný čas Pravopis slovesných tvarů Podmiňovací způsob přítomný a minulý	Práce se SSČ	Sloh - vypravování Literatura - příběhy Zeměpis - cestování, zvyky, vesmír
Žák Upevňuje si vědomosti o základních větných členech. Určuje rozvíjející větné členy. Graficky znázorňuje věty jednoduché. Rozezná věty hlavní a vedlejší. Graficky znázorní jednoduchá souvětí.	SKLADBA Základní a rozvíjející větné členy Věta jednoduchá.		Př, D, F, Z - poznání a užití logiky ve větě, nalezení jádra sdělení
Žák pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka. Rozlišuje útvary národního jazyka. Používá jazykové příručky.	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA Hláskosloví. Spisovná a nespisovná výslovnost. Zvuková stránka slova a věty.		Všechny naukové předměty (Př, D, Z, F, VKO atd.) Jazykově správný a výrazný projev při čtení, referátech apod.

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Vrstvy národního jazyka. Jazykověda a její složky.		
7. ROČNÍK Žák umí vhodně užívat ohebná slova a jejich mluvnické významy. Rozpozná slova a jejich spojení podle tradice, citového zabarvení a na základě pochopení přenesených významů. Žák zná význam pojmu slovní zásoba Umí poznat, jakým způsobem je slovní zásoba o dané slovo obohacena. Zná významy slov, nebo dovede význam vyhledat v jazykových příručkách. Dovede odůvodnit pravopisné jevy vzniklé obohacováním slovní zásoby. Žák rozlišuje vhodné užívání vztažných zájmen. Používá správné tvary zájmena jenž ve všech rodech ve vazbě s předložkou i bez předložky. Nahrazuje tvary zájmena který tvary zájmena jenž a naopak Žák rozlišuje ve větě podle tvaru slovesa, zda podmět je původcem děje.	NAUKA O VÝZNAMU SLOV Lexikální a gramatické významy slov. Slova jednoznačná a mnohoznačná (metafora, metonymie) Sousloví, rčení, přísloví a pořekadla. Citáty. Synonyma, homonyma. Slova citově zabarvená. Odborné názvy - terminologie NAUKA O TVOŘENÍ SLOV Slovní zásoba a její obohacování Slovotvorba Způsoby tvoření slov - odvozování, skládání, zkracování Odvozování podst. a příd. jmen Odvozování sloves TVAROSLOVÍ Skloňování zájmena jenž		Př, F – užití odborných názvů Vko – lidové rčení a ponaučení v příslovích Literatura a sloh - citáty, přísloví, rčení Př - názvy zvířat a rostlin D - názvy hist. postav a událostí M, F, Ch - odborné názvy Z - názvy míst Sledování přejatých slov v učebních textech dalších vyučovacích předmětů Literatura - užití tvarů zájmena jenž ve starší české literatuře

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Dokáže rozlišit dva způsoby vyjádření trpného rodu. Uvědomuje si, že některá slovesa nemohou vytvořit příčestí trpné. Převádí slovesa z činného do trpného rodu a naopak. Rozlišuje, zda zvrtná podoba slovesa vyjadřuje trpný rod nebo má jiný význam. Žák určí ve větě příslovce, umí vytvořit příslovce z přídavného jména pomocí přípony, Chápe postavení příslovce ve větě v platnosti příslovečného určení Chápe princip tvoření příslovečných spřežek a rozlišuje je od spojení předložky s podstatným jménem, Dokáže vytvářet pomocí přípon a předpon 2.a 3. stupeň příslovčí Zesiluje a zeslabuje význam příslovčí dalšími příslovci. Žák rozlišuje jednotlivé neohebné slovní druhy, vyhledává a určuje je v textu, chápe jejich postavení a platnost ve větě Rozlišuje různé pády předložkových vazeb, rozlišuje psaní předložek s, se a z, ze. Žák rozezná věty podle postoje mluvčího.	Slovesný rod Příslovce - příslovečné spřežky - stupňování příslovčí Další neohebná slova - předložky - spojky - částice - citoslovce		

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Rozezná větu jednočlennou, dvojčlennou a vět. ekvivalent. Upevňuje si a prohlubuje základní znalosti o větných členech. Uspořádá věty s hlavními a vedlejšími větnými členy. Je schopen provést rozbor složitější věty, graficky znázornit její stavbu. Užívá interpunkci. Žák chápe pojmy „výpověď“ a „věta“. Umí správně vystavět jednoduché souvětí a rozezná druhy vedlejších vět: Graficky znázorní stavbu jednoduchého souvětí a naopak skládá podle zadaného paradigmatu souvětí celek. Umí nahradit větný člen příslušnou vedlejší větou a naopak. Žák dovede odůvodnit pravopisné jevy vzniklé obohacováním slovní zásoby. Zná vyjmenovaná slova. Zná koncovky skloňování jmen i časování sloves. Umí vyhledat a zdůvodnit shodu přísudku s podmětem. Užívá Pravidla českého pravopisu	SKLADBA Věta jednoduchá Druhy vět podle postoje mluvčího - věty oznamovací, rozkazovací, přací, zvolací, tázací- otázky zjišťovací a doplňovací Věta jednočlenná, věta dvojčlenná, větný ekvivalent Základní větné členy - Po, Př Vedlejší větné členy - Pt, Pu, Do Souvětí podřadné Druhy vedlejších vět Výpověď, věta Věta: podmětná, předmětná, příslovečná, přívlastková, doplňková, přísudková Interpunkce v jednoduchém souvětí PRAVOPIS Vyjmenovaná slova Koncovky podstatných jmen Koncovky přídavných jmen Shoda přísudku s podmětem Souhrnné procvičování Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech		Literární výchova – užití správné větné melodie při recitaci a čtení Sloh, LV- Vedlejší věty v popisu a vypravování D – užití vhodných vedlejších vět při popisu historických staveb, budov, děl VkO – vhodná skladba souvětí při práci na zadané téma Lit., VV, HV – psaní názvů uměleckých děl Z - zeměpisné názvy D - historické názvy a pojmy

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ROČNÍK Žák se učí pracovat se slovní zásobou. Učí se tvoření a stavbě slov. Zvládá práci s obohacováním slovní zásoby. Učí se pravidlům pravopisu cizích slov, jejich skloňování. Obohacuje svou aktivní slovní zásobu.	Žák na základě vědomostí z nižších ročníků správně aplikuje psaní i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen, ve shodě podmětu a přísudku v minulém i přítomném čase Žák na základě vědomostí z nižších ročníků správně aplikuje psaní i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen, ve shodě podmětu a přísudku v minulém i přítomném čase Nauka o tvoření slov Obohacování slovní zásoby Slova přejatá (pravopis, výslovnost)	Pozor na správnou výslovnost v mluvních cvičeních	Literatura – př. Voskovec, Werich, Karel Čapek, Bohumil Hrabal Z - místní názvy D - dějiny Národního obrození, snaha o očistu češtiny- purismus Z - místní názvy Cizí jazyk jména, názvy v jazyce, z kterého jsme slovo převzali F, Ch - názvosloví
Žák pozná přejatá slova, správně je zařadí ke vzoru, umí je skloňovat. Správně užívá i odlišnosti od českého skloňování, krácení a rozšiřování kmene při skloňování a spisovné varianty. Žák zná význam pojmu slovesný vid. Umí vid poznat a správně užívat. Dovede rozlišit významové odlišnosti vyjádřené videm. Správně určuje slovesný čas u sloves dokonavých.	NAUKA O TVOŘENÍ SLOV Obohacování slovní zásoby Slova přejatá (pravopis, význam, výslovnost)	Pozor na správnou výslovnost v mluvních cvičeních ráce se Slovníkem cizích slov	Literatura -např. J. Voskovec, J.Werich, Karel Čapek, B. Hrabal Z - místní názvy D - dějiny Národního obrození, purismus – snaha o očistu ČJ Z - místní názvy í jazyk - jména, názvy v jazyce, z kterého jsme slovo převzali F, Ch - názvosloví
Žák na základě vědomostí z nižších ročníků správně aplikuje psaní i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen, ve shodě podmětu a přísudku v minulém i přítomném čase.	TVAROSLOVÍ Skloňování obecných jmen přejatých , typ idea, jména latinského a řeckého původu Skloňování cizích vlastních jmen , užití cizích vlastních jmen v textu	Písemné procvičování	Lit. - citáty, přísloví, rčení a jména autorů Př - názvy zvířat a rostlin D - názvy hist. postav a událostí M, F, Ch - odborné názvy, jména významných osobností Z - názvy míst Užívání přejatých jmen v ostatních vyuč. předmětech Sledování cizích vl. jmen v učebních textech vyučovacích předmětů

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Slovesný vid PRAVOPIS Pravopis i/y v koncovkách		Sloh - vypravování, popis děje Odborné texty- časový sled, ohraničení děje Ve všech předmětech žák v případě písemného projevu aplikuje správné užití pravopisných jevů.
8. ROČNÍK Žák rozlišuje psaní jednotlivých předpon u sloves a slov od nich odvozených podle jejich významu, zároveň vnímá ustálené případy, jejichž pravopis neodpovídá daným pravidlům. Psaní předložek rozlišuje podle pádů, se kterými se pojí. Žák navazuje na učivo nižších ročníků a rozlišuje pravopis jednotlivých skupin na základě znalosti předpon a slovtvorných základů slov, dále pak podle pravopisu slov příbuzných. Žák rozezná větu jednoduchou a souvětí Rozezná druhy vedlejších vět Pozná významové poměry mezi souřadně spojenými VV, VH i mezi větnými členy. Rozliší souvětí souřadné i podřadné. Vhodně užívá spojovací výrazy a interpunkci Zvládne jazykový rozbor. Umí vhodně užívat různé spojovací výrazy.	Předpony s-,z-,vz-, předložky s, se, z, ze Skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně SKLADBA Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi souř. spojenými VH Význ. poměry mezi vět. členy Významové poměry mezi VV Souvětí souřadné a podřadné Spojovací výrazy v souvětí		Literatura - funkce věty jednoduché a souvětí v literárním díle F, PŘ, Ch - vztahy mezi jevy M – logika Sloh - charakteristika literární postavy a přírodní líčení - užití složitěji stavěných souvětí při zachování srozumitelnosti a logičnosti -

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Chápe a graficky zaznamená stavbu složitějších souvětí. Umí objasnit jejich interpunkci. Na zadaný souvětí graf vypracuje vhodný text.	Interpunkce v souvětí Jazyk. rozbory, složitější souvětí		

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ROČNÍK Žák se umí správně vyjadřovat přiměřeně komunikační situaci. Zná rozdělení slovanských jazyků Zná základní etapy vývoje češtiny Seznámí se orientačně s ruštinou, polštinou, slovenštinou, srbochorvatštinou Rozezná spisovný a nespisovný jazyk, jejich útvary. Seznámí se s některými nářečími. Zná jazykovědné disciplíny. Ví, co je jazyková kultura. Zvyšuje svou jazykovou kulturu Žák chápe slovní a mluvnický význam slov, dokáže určit vztah nadřazenosti, podřazenosti a souřadnosti slov. Rozlišuje ustálená spojení slov s jedním významem. Rozlišuje aktivní a pasivní slovní zásobu. Zná a umí rozlišit způsoby obohacování slovní zásoby (tvořením nových slov, přejímáním z cizích jazyků, přenášením významu slov na nové skutečnosti, spojováním slov v sousloví). Umí nahradit slova synonymy, antonymy, homonymy. Rozlišuje slova domácího původu, zdomácnělá, přejatá z cizích jazyků. Umí určit stavební části slova (morfémy kořen, předpona, přípona, koncovka, kmen) a chápe jejich funkci. Rozliší slova vzniklá odvozováním, skládáním, zkracováním	Obecné výklady o jazyce , Projev mluvený a psaný Funkce řeči Druhy jazyků Vývoj jazyka Slovanské jazyky	Význam znalosti cizích jazyků při cestování Příbuznost jazyků Mezinárodní slova	D – historicky významná období a osobnosti pro vývoj jazyka (např. M. J. Hus, Národní obrození, vznik samostatného Československa) Z - slovanské země, jejich jazyk, hlavní města
	Útvary českého jazyka a jazyková kultura Útvary českého jazyka Jazykověda a její disciplíny Jazyková kultura SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV Slovo a sousloví, věcné významy slov Rozvoj slovní zásoby Významové vztahy mezi slovy, synonyma, homonyma, antonyma Rozvrstvení slovní zásoby Stavba slova	Práce s jazykovými příručkami, slovníky (vyhledávací a porovnávací činnost)	Literatura - využití hovorové podoby jazyka v dílech některých autorů literatury , dramatizace textu v hodinách literární výchovy Z - místa, kde se mluví nářečím

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: Umí poznat, jakým způsobem je slovní zásoba o dané slovo obohacena Zná význam slov, nebo ho umí vyhledat v jazyk. příručkách Dovede odůvodnit pravopisné jevy vzniklé obohacováním slovní zásoby Zná zásady shody přísudku s podmětem a správně je využívá Správně užívá velká písmena v názvech Na základě vědomostí získaných v nižších ročnících žák rozlišuje slova ohebná a neohebná, jednotlivé slovní druhy, určuje jejich mluvnické kategorie a vytváří jejich správné tvary jak v mluveném, tak v psaném projevu, chápe jejich roli ve větě. Žák zná nepravidelná slovesa a umí vytvořit jejich správné tvary v mluveném a psaném projevu. Žák umí rozlišit přechodníkové tvary přítomné a minulé podle vyjádření současnosti nebo předčasnosti s dějem slovesa v přísudku, umí vytvořit přechodníkové tvary od kmene přítomného a minulého pomocí koncovek ve všech rodech jednotného i množného čísla, umí z přechodníků vytvořit přidáním koncovky -i přídavná jména slovesná Žák umí správně vyslovovat a užít hlásky v domácích i přejatých slovech. Zná zásady spodoby znělosti.	PRAVOPIS Shoda přísudku s podmětem Velká písmena v názvech Shrnutí poznatků z pravopisu získaných na ZŠ TVAROSLOVÍ Slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov Tvary nepravidelných sloves být, jíst, vědět, vidět Přechodníky	Práce s jazykovými příručkami	Př - názvy zvířat a rostlin D - názvy historických událostí, míst a postav M, F, Ch - odborné názvy Z - názvy míst, cestování Ve všech předmětech žák užívá spisovné tvary slov v písemném i psaném projevu AJ, NJ - porovnání některých slov a tvarů s tvary v cizím jazyce (platnost přenesených významů pouze v jednom jazyce) Literatura - práce s texty starší české literatury
	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA Samohlásky a souhlásky Souhlásky znělé a neznělé		Lit. - recitace básně, pokusy o umělecký přednes prózy Všechny předměty - spisovná výslovnost odborných názvů i ve veškerých jazykových projevech

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Zvládá správnou zvukovou podobu věty. Správně vyslovuje i píše hlásky a skupiny hlásek. Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, zvládá zvukovou stránku věty.	Souhlásky párové Zásady spisovné výslovnosti Spodoba znělosti Slovní přízvuk, větný přízvuk a větná melodie		
Žák pracuje s pojmy „věta oznamovací, tázací“ (i typy otázek), seznamuje se s funkcí věty podmětové a věty bezpodmětné. Učí se znaky výpovědi, opakuje si rozdíl mezi větou jednoduchou a souvětím. Je seznámen s valencí sloves a se slovesy bezvalenčními, se základem věty. Získává přehled o formách skladebních vztahů- shoda, přimykání, řízenost. Správně užívá přívlastek těsný a volný, odlišuje u doplňku shodu a přimykání. Pracuje s pojmem „ věta uvozovací“ a užívá všechny možnosti ve výstavbě přímé řeči. Rozpoznává rozdíly mezi psanou a mluvenou formou jazyka, dále při různém stylistickém užití podle prostředí, objektu výpovědi atd./ Člení věty na východisko a jádro. V rytimizaci textu správně užívá příklonky a předklonky.	SKLADBA Věty podle postoje mluvčího. Věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent Mluvnický zápor Skladební dvojice Přívlastek těsný a volný, doplněk Věta hlavní a vedlejší, věta řídící a závislá Souvětí souřadná a podřadná, druhy vedlejších vět. Významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami, složité souvětí. Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, vsuvka, oslovení, věta neúplná Pořádek slov v české větě	Vhodná je forma komplexních jazykových rozborů.	Literatura- dramatizace textu obsahujícího různé typy výpovědi Sloh- práce s médii – vlastní tvorba, práce s odbornými časopisy, správné formulace a tvoření vět jednoduchých i složitých souvětí (např. ve slohových pracích) Ch- objevování příčinné souvislosti s pojmem valence atomu (schopnost vázat jiné atomy) Aj, Nj - užití a tvoření záporu v cizím jazyce VKO, D, literatura -zápory v citátech slavných Tvoření textu dle zadaného schématu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Školní výstupy:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ROČNÍK Žák užívá vzkaz v písemné formě. Vyplní přehledně formulář a objednávku. Sestavuje zprávu a oznámení. Navazuje na písemné sdělení formou SMS (užití grafických znaků, symbolů)	Jednoduché komunikativní žánry vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, SMS zpráva	Na objednávku a inzerát lze využít i oficiální tiskoviny. Zprávu a oznámení možno doplnit grafickou úpravou.	Vv- grafické znaky, jejich hodnota Vko - dělba úkolů v rodině, zodpovědnost za svůj podíl na úkolech - rozpočet v rodině, nákup a prodej (FG)
Žák rozliší a sestaví dopis úřední a osobní	Dopis		Vko, VkZ - vztahy s nejbližšími
Žák chápe význam popisu, speciálně popisu pracovního. Užívá vhodné jazykové prostředky. Sestaví vlastní text podle osnovy a při zachování správného postupu. Vhodně svou práci prezentuje.	Popis budovy, místnosti, postavy, krajiny, pracovního postupu	Popis spolužáka Popis krajiny dle fotografie či obrázku	D - popis budovy určitého architektonického období VV – kresba či malba osoby i krajiny
Žák pochopí hlavní myšlenky textu, pořizuje výpisky ze snadného textu, sestavuje výtah z odborného článku.	Výpisky a výtah		D, Z, Př, F – tvoření vlastních výpisků
Žák zpracovává vypravování, soustředí se na událost, která se stala. Umí sestavit osnovu vypravování. Dokáže převyprávět příběh z knihy, z filmu...	Vypravování - podle obrázku - podle příběhu		Př - příběhy o ochraně přírody, zvířat D- příběhy z historie VV – ztvárnění komiksu

Školní výstupy:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ROČNÍK Žák zná rozdíl mezi statickým a dynamickým popisem. Pečlivě vybírá vhodné jazykové prostředky při sestavování popisu uměleckého díla. Při popisu postavy rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou. Z hlediska výběru jazykových prostředků umí použít podstatná a přídavná jména, užívá i citově zabarvená slova. Vyjadřuje se i s pomocí rčení, užívá přirovnání, přísloví a pořekadla. Žák sestavuje výtah z odborného článku a chápe hlavní myšlenky textu. Žák zvládá formu ústní i písemné žádosti . Vybírá vhodné jazykové prostředky. Žák sestavuje svůj životopis, zpracuje jednoduchý životopis známé osobnosti. Zvládne vytvořit osnovu profesního životopisu. Žák umí sestavit osnovu. Dokáže převyprávět příběh z knihy, z filmu. Ví, jak při používání vlastních vyjadřovacích prostředků (dějová slovesa, přívlastky, přímou řeč...) gradovat napětí ve vyprávění.	POPIS - výrobků - uměleckého díla - líčení - charakteristika VÝTAH ŽÁDOST ŽIVOTOPIS vlastní i jiné osoby - strukturovaný		Vv - využití obrázků Josefa Lady - použití reprodukce vhodného malíře - malba krajiny dle líčení Pč - popis vlastního výrobku Z - exkurze, využití v popisu děje Literatura – charakteristika hlavního hrdiny D, Z, PŘ, F – tvoření výtahu odborného textu Vko - vyřizování důležitých rodinných záležitostí - řešení různých potřeb rodiny podáním žádosti VKO, VKZ- vlastní uplatnění v profesi, úspěch mezi ostatními, hodnotový žebříček Pč - oblíbenost pracovních činností jako motivace při volbě žákovy profese Literatura – převyprávění hlavního děje knihy, možnost dramatizace

Školní výstupy:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ROČNÍK Žák dokáže odlišit slohové postupy, rozpozná stěžejní slohové útvary. Žák sestavuje výtah z odborného článku, pochopí hlavní myšlenky textu. Žák podle předlohy sestaví vlastní recenzi na jakoukoli přečtenou knihu či zhlédnutý film. Žák je schopen vytvořit dle osnovy charakteristiku výrazné literární postavy. Využívá charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou, vyjadřuje se i s pomocí rčení, přirovnání, přísloví Žák sestaví na základě vlastních poznámek a osnovy výklad o jednoduchém odborném problému. Umí podat ve výkladu odborné poučení o určitém jevu, problému, nastíní i vztahy mezi jevy, chápe složitost souvislostí i vztahy podřazenosti. Žák chápe smysl a podstatu subjektivně zabarveného popisu, tvoří jej na konkrétně zadané téma, osobitě svou prací zabarvuje. Žák využije možnosti vyjádřit svůj názor, své hodnocení, učí se uvažovat nad tématy, která se jej dotýkají. Zpracovává úvahu na vlastní téma, uplatňuje zkušenosti, umí vyjádřit své názory, postoje. Nastíní možnosti řešení.	VYPRAVOVÁNÍ vlastního příběhu, převyprávění textu, užití přímé řeči Slohové postupy informační, vyprávěcí, popisný, výkladový Slohové útvary VÝTAH RECENZE CHARAKTERISTIKA LITERÁRNÍ POSTAVY VÝKLAD		- - VKZ, Tv - boj proti kouření, drogám Př, Z- ochrana životního prostředí, vztah k životu, přírodě Vko, VKZ-mé životní postoje, má budoucnost, profese - vztahy v rodině, společnosti

Školní výstupy:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ROČNÍK Žák umí vystihnout ve výkladu příčinné vztahy mezi jevy, kombinuje i popis s výkladem Zvládá podat odborné poučení o určitém jevu, problému - nastíní i vztahy mezi jevy. Žák procvičuje na složitěji zadané skutečnosti dovednosti v psaní subjektivně zabarveného popisu, bohatě užívá přívlastky, větné konstrukce. Pracovní postup je aplikován na složitější výkony. Umělecká díla k procvičování jejich popisu jsou volena z náročnějších oblastí (váza, budova, socha...). Při popisu děje chápe jednotlivé složky v událostech a časových souvislostech, vhodně volí slovesa a přívlastky, umí zachycovat opakující se události. Žák zdokonaluje gradaci příběhu. Chápe složitost výstavby větné konstrukce a umí ji používat. Převypráví i složitý příběh Prokládá své vypravování prvky líčení úvahy. Žák umí vyjádřit své názory, postoje. Užívá bohaté jazykové prostředky a vytváří složitější větné konstrukce. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	LÍČENÍ ÚVAHA - osobní témata VÝKLAD POPIS pracovního postupu, uměleckého díla, děje, líčení, charakteristika VYPRÁVOVÁNÍ		

Školní výstupy:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i prostředků řeči. Žák umí připravit krátký proslov Dbá nejen na jazykově správné a slohově vhodné vyjadřování ale důraz klade i na obsah. Žák vyjadřuje svůj názor, hodnotí ostatní a nabízí řešení, též dbá na pravidla slušného společenského chování. Dokáže uspořádat diskusi na aktuální téma dle zájmu spolužáků. Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. Žák procvičuje formu zpráv, úvodníků a komentářů. Seznámí se s interview a reportáží. V oblasti publicistických útvarů chápe funkci zpravodajských útvarů, úvahových útvarů a přechodných útvarů (např. reportáž, která sdružuje publicistické útvary a uměleckou	ÚVAHA -celospolečenská témata PROJEV MLUVENÝ A PSANÝ PROSLOV DISKUSE		VKO - práce v kolektivu- odpovědnost za příspěvek - VKO - koláž z různých publicistických útvarů

Školní výstupy:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
formu s dokumentární přesností).Chápe zvláštnosti fejetonu v české literatuře.	PUBLICISTICKÉ ÚTVARY FEJETON		Literatura – fejetony J. Nerudy, Karla Čapka aj.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
6.ROČNÍK Žák rozeznává literární žánry: pohádka, mýtus, pověst, balada, bajka, cestopis. Buduje si pocit sounáležitosti a odpovědnosti. Procvičuje a kultivuje své čtenářské dovednosti. Rozeznává literární druhy: lyriku, epiku a drama. Rozeznává základní umělecké prostředky: metaforu, přirovnání, zvukomalbu, hyperbolu – nadsázku ... Chápe rozdíl mezi poezií a prózou. Rozumí pojmům verš, rým, refrén, sloka. Rozlišuje druhy rýmů : sdružený, střídavý, obkročný, přerývaný, postupný. Poznává významné osobnosti české literatury. Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje.	Mýty, báje, pohádky, pověsti:	Možnost zhlédnutí filmu Tristan a Isolda	Vko, Z, D – etnografie Vv – výtvarné zpodobnění Film Tristan a Isolda
	Z dávných věků - V. Hulpach - E. Petiška - K. Bednář - V. Cibula		
	Staré příběhy z Čech a Moravy A. Jirásek A. Ježková K. J. Erben Křížem krázem J. Augusta Marco Polo František Nepil F. L. Čelakovský, Z. Svěrák, J. Žáček Dobrodružné příběhy J. Verne	Možnost zhlédnutí filmu Kytice Srovnání tvorby j. Augusty s dílem Eduarda Štorcha Píseň J. Uhlíře a Z. Svěráka Možnost zhlédnutí filmu Ocelové město či Záhada hlavolamu	VKO, VKZ – způsob života tehdy a dnes, rodinné vztahy D – historické okolnosti vzniku díla Z - místo narození autora, místo děje Vv, Hv – výtvarné či hudební ztvárnění VKO- mezilidské vztahy Z- místo děje, rodiště autora PŘ- ekologické vztahy k přírod. bohatství sloh- charakteristika hlavního hrdiny

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
Žák získává etické a ekologické vztahy k přírod. bohatství, hodnotící postoje. Buduje si pocit sounáležitosti a odpovědnosti k přírodě. Kultivuje svoje čtenářské dovednost. Chápe pojem personifikace. Žák se dostává do role kritického pozorovatele skutečnosti. Je veden k potvrzení hodnoty rodiny, citové výchovy, rodičovství. Poznává a rozeznává zlo a dobro. Rozvíjí svou představivost a fantazii. Chápe pojmy ironie, sarkasmus, humor, nadsázka. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, vyhledává informace v knihovně, na internetu i v dalších informačních zdrojích. Učí se správné komunikaci, výběru vhodných prostředků	J. Foglar Svět lidí a svět zvířat M. Macourek R. Těsnohlídek K. Čapek E. Knight F. Nepil J. Žáček J. Kainar Z. Bezděková M. Drijverová	Možnost zhlédnutí filmu Lassie či animované verze – ukázky Já Baryk, Dášeňka...	VkO - vztah k rodině VV – výtvarné pojetí, ilustrace Př – láska k zvířatům, pocit sounáležitosti s přírodou Z- místo děje, rodiště autora
Poznává a rozeznává zlo a dobro. Rozvíjí svou představivost a fantazii. Chápe pojmy ironie, sarkasmus, humor, nadsázka. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, vyhledává informace v knihovně, na internetu i v dalších informačních zdrojích. Učí se správné komunikaci, výběru vhodných prostředků	Humor K. Poláček R. Gosciny V. Steklač J. Marek E. Frynta, J. Hiršal, J. Kolář – Moudří blázni Nonsensová poezie -J. Dědeček, P. Šrut	Prezentace vlastní četby, možnost poslechu audio knihy, srovnání kniha versus film. Možnost dramatizace, výrazné čtení	Mluvnice, sloh - význam slov, charakteristika, psaní přímé řeči, VKO, VKZ – význam rodiny a vzdělání VV – výtvarné pojetí, ilustrace Z- místo děje, rodiště autora
7. ROČNÍK Žák porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování; vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích; tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	V krajině fantazie I. Vyskočil E. Lear I. Jirous J. Prévert Antoine de Saint-Exupéry O přátelství a lásce		VV- ilustrace ČJ – náhodná hra se slovy, význam slov-

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
Rozeznává spisovnou češtinu, snaží se o její aktivní využití. Žák rozeznává literární žánry: pohádka, mýtus, pověst, balada, bajka, romance, fejeton. Buduje si pocit sounáležitosti a odpovědnosti. Procvičuje a kultivuje své čtenářské dovednosti. Rozeznává literární druhy: lyriku, epiku a drama. Rozeznává základní umělecké prostředky: metaforu, přirovnání, zvukomalbu, hyperbolu – nadsázku, inverzi, personifikaci... Chápe rozdíl mezi poezií a prózou. Rozumí pojmům verš, rým, refrén, sloka. Rozlišuje druhy rýmů : sdružený, střídavý, obkročný, přerývaný, postupný. Poznává významné osobnosti české i světové literatury.	R. Mertlík H. Jelínek F. L. Čelakovský W. Shakespeare J. Neruda J. Seifert V. Vysockij Z. Svěrák B. Hrabal Staré příběhy E. Petiška P. Šrut – Ezopovy bajky H. Doskočilová K. J. Erben A. Jirásek K. Bednář V. Cibula Nikdy se nevzdávej A. Lindgrenová A. Marshall J. London, J. Steinbeck E. Bass , O. Pavel I. Procházková	Poslech písně Pocestný a Zpěvů sladké Francie Možnost zhlédnutí filmu Zkrocení zlé ženy či návštěva divadelního představení. Filmové zpracování p. Přivedla žebráka na mizinu. Poslech písní V. Vysockého, dále i Z. Svěráka	VKO,D - Připomenutí národní hrdosti, významných událostí našich dějin VKO, HV – význam lidové slovesnosti VKO,D - Připomenutí národní hrdosti, významných událostí našich dějin VKO,D – vysvětlení pojmů antisemitismus, ghetto, holokaust VKO, VKZ – proces dospívání, proměna vnímání okolního světa i sebe sama, citová a sexuální výchova
Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	S úsměvem jde všechno líp J. Voskovec – J. Werich J. Marek, J. Klapka Jerome Nestárnoucí literatura Bible I. Olbracht Zpěvy staré Číny	Poslech písní Osvobozeného divadla Možnost poslechu	HV, D – Osvobozené divadlo a písňové texty V+W a J. Ježka Vv – klaunská maska Čj – mluvnice – skloňování cizích slov a jmen, jejich pravopis D – snaha o pochopení historických souvislostí

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
8. ROČNÍK Žák rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora Žák se seznamuje se starými biblickými příběhy, snaží se pochopit historické souvislosti vzniku křesťanství a jeho mravní hodnoty. Pracuje s pojmy pověst, lyrika, epika, balada, epitař, parodie, rytířský román, donkichotství, boj s větrnými mlýny, drama, tragédie, komedie, bajka Žák se seznamuje s hlavními prvky romantismu a realismu v literatuře. Zná hlavní představitele a jejich nejdůležitější díla. Žák se postupně seznamuje s literaturou, která popisuje nejdůležitější etapy 19. a 20. století. Poznává autory a snaží se pochopit historické a společenské souvislosti vzniku jejich děl.	Lidová slovesnost F. Hrubín F. Villon M. de Cervantes Saavedra, J. John J.A.Komenský Molière I.A.Krylov Z literatury 19. století Ch. Dickens V. Hugo H.B.Stoweová E. Rostand O. Wilde, A.S. Puškin K.J.Erben B. Němcová K.H.Borovský J.V.Sládek P. Bezruč	audionahrávky příběhů ze Starého zákona - dramatizace Možnost zhlédnout film či záznam představení Lakomce, dramatizace Vlastní autorské psaní: bajka, pohádka Možnost zhlédnout film či ukázkou z filmu Vánoční koleda, Bídníci, Chrám Matky boží v Paříži Divá Bára či dokument o životě B. Němcové	Z- orientace na mapě Vv – odraz biblických příběhů ve výtvarném umění a sochařství Vko – víra a náboženství Čj - mluvnice - skloňování cizích slov a jmen D - připomenutí historických souvislostí Z - orientace na mapě Vv – umělecká díla dané doby
Žák formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. Žák se seznamuje s tvorbou autorů domácích i zahraničních. Prohlubuje své čtenářské dovednosti.	Smutky, strasti, svízele F. Šrámek, L. Aškenazy, T. Fisherová, E. Hudečková I. Březinová Humor Z. Jirotka, Betty Mc Donaldová	Možnost zhlédnout film Saturnin, či Kolja	Čj - mluvnice - skloňování cizích slov a jmen D - připomenutí historických souvislostí Z - orientace na mapě Vv – ilustrace-

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
Pracuje s pojmy próza, poezie, povídka, situační a slovní humor, písňový text, mystifikace Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Karel Čapek I. Dousková Z. Svěrák Chvála jazyka Jan Werich L. C. Rosten (A. Přidal) Z. Svěrák Jiří Suchý F. Nepil	Možnost poslechu audioknihy Vejce a já Možnost dramatizace - práce s textem - vlastní četba, referáty - poslech audionahrávky Fimfárum - DVD- Divadlo Járy Cimrmana - film a literatura srovnání	- D – historické souvislosti Čj - mluvnice - skloňování cizích slov a jmen Z - orientace na mapě Vv – ilustrace Čj – problém překladu uměleckých děl

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
9. ROČNÍK Žák rozvíjí své čtenářské dovednosti, hledá mravní poučení, bystří si svůj smysl pro humor a recesi. Poznává situační a slovní humor. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Chvála vypravěčství J. Werich J. Brdečka K. Čapek V. Vančura J. Hašek B. Hrabal P. Kohout R. Křestán M. Viewegh	Film o životě a díle K. Čapka Člověk proti zkáze Ukázky z filmu Osudy dobrého vojáka Švejka Poslech Povídky z jedné kapsy, Povídky z druhé kapsy Referáty, mluvní cvičení	D – historický kontext doby Vv - móda, umění VkO - společenský kontext
Žák se seznamuje s vlivem avantgardy v českém divadelnictví 20. století a v písňových textech. Používá pojmy revue, divadla malých forem, mystifikace, text-appealy. Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Legenda českého divadla 20.st. K. Čapek V + W, J. Suchý, J. Šlitr L. Smoljak, Z. Svěrák	Poslech písni Osvobozeného divadla Záznam představení Divadla Járy Cimrmana	Vv – ilustrace ke knize D – historický kontext doby Z- orientace na mapě
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře Žák poznává moderní prvky v poezii 20. století – hudební motivy- blues, poetismus, surrealismus, experimenty. Rozpoznává základní rysy dadaismu, poetismu a surrealismu Zná nejdůležitější autory těchto literárních směrů a jejich nejznámější díla	Poezie K. H. Mácha J. Vrchlický J. Wolker V. Nezval J. Seifert V. Hrabě Písňe a písničkáři K. Kryl J. Nohavica J. Dědeček M. Eben	- dokument o J. Wolkerovi - práce s textem, přednes - spojení hudby a slova - recitace	Vv – ilustrace, grafická podoba básně
Žák se seznamuje s tvorbou autorů domácích i zahraničních.	Vize a fantazie K. Čapek		Vv – ilustrace ke knize D – historický kontext doby

Školní výstupy:	Učivo - ukázky:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy::
Prohlubuje své čtenářské dovednosti, pracuje s pojmy próza, povídka, dramatizace, filmový scénář ,adaptace. Objevuje problémy moderního světa v utopických prózách (fašismus, diktatura, umělé zvyšování inteligence), uvědomuje si nutnost odpovědnosti lidstva při experimentech. Seznamuje se s nevšedními osudy českých i světových autorů. Žák se seznamuje s literárními texty významných autorů různých žánrů, rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora, vlastními slovy interpretuje smysl díla. Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, vhodně argumentuje	J. Nesvadba G. Orwell Osudy M. Šolochov O. Pavel Z. Salivarová	Možnost zhlédnutí filmu Osud člověka Dokument o. Pavlovi	Z- orientace na mapě Vko-současné společenské problémy D - historické souvislosti Z - orientace na mapě Aj – umění překladu Vko- společenský kontext doby -

6.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Anglický jazyk je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk pro 2. stupeň.

Časová dotace:

6. ročník - 3 hodiny

7. ročník - 3 hodiny

8. ročník - 3 hodiny

9. ročník - 3 hodiny

Organizace výuky:

Vyučovací předmět **má časovou dotaci tři hodiny týdně**. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 24 žáků. Výuka probíhá v jazykové učebně, nebo v kmenové třídě skupiny, přičemž se skupiny střídají v učebně podle potřeby nebo podle předem dohodnutého harmonogramu. Druhý stupeň navazuje na první. V prvním období je pozornost věnována spíše gramatické struktuře jazyka přičemž s přibývajícími znalostmi struktury jazyka se pozornost přenáší na jeho komunikační funkci. Tematické moduly na sebe navazují a jsou organizovány spirálově.

Cílem výuky:

je dosažení komunikační schopnosti dorozumět se v běžných každodenních situacích. Důraz je pak také kladen na správné a adekvátní používání jazyka v dané situaci. Žáci jsou také schopni porozumět čtenému textu přiměřené délky, týkající se probíraným tematickým okruhům a autentickým textům s použitím dvojazyčného (nebo výkladového) slovníku a podporou vizuálních materiálů. Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s modelem angličtiny americké. Během výuky jsou také seznámeni se zvyklostmi, kulturou a ostatními reáliemi anglicky mluvících zemí. Jsou vedeni k pochopení a tolerování sociálních a kulturních odlišností mezi národy a etnickými skupinami.

Každý žák dostává ke každému tématu sadu materiálů (aktivit, cvičení, úkolů), které si sám zpracovává podle potřeby. Čas pro vypracovávání těchto aktivit určuje učitel. Na seznamu aktivit (kde je i doporučené, nikoliv však povinné pořadí vypracovávání aktivit), si odškrtnává již vypracované aktivity a na konci tematického celku si zkontroluje svůj pokrok a odevzdá vypracované aktivity učiteli, který je dále ohodnotí. Žák tak získá určitou svobodu ve výuce a sám si plánuje, co právě podle svého uvážení potřebuje procvičit, učí se tak samostatnosti, zodpovědnosti a sebehodnocení.

Ve výuce je používáno velké množství různých vyučovacích technik, metod a vizuálních učebních pomůcek tak, aby se zapojily všechny stránky učení (vizuální, sluchové, pohybové). Žáci také využívají internetové portály jako např. HELP FOR ENGLISH, která napomáhá žákům v rozvoji klíčových kompetencí stanovených v RVP ZŠ. Do osnov je zařazeno také velké množství projektů, mezipředmětových vztahů a průřezových témat tak, aby směřovali k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci pracují buď samostatně, ve dvojicích i ve skupinkách, kdy prohlubují své sociální a personální kompetence a kompetence k učení.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků při

Práce s učebnicí

Učitel používá při výuce jazykové učebnice britských autorů, ve kterých je instruktáž k cvičením psaná anglicky. **Zadání** k úkolům **překládá jen z části**, žáci si musí sami poradit, pochopit význam sděleného a přijít na to, co mají dělat. V případě nejasností učitel **formuluje instruktáž** k úkolům jinými slovy opět v angličtině. **Vede** tak žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu (kompetence k řešení problémů). Při řešení úloh, cvičení a úkolů z učebnice či pracovního sešitu **nechává učitel žákům prostor** pro vlastní postup práce, k hledání správné formulace, k diskusi mezi sebou i s ním, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky pro sebe a různé formy učení se anglickému jazyku (kompetence k učení).

Učebnice obsahuje množství **cvičení** pro ústní komunikaci, které **učitel obměňuje** tak, aby si žáci procvičili různé způsoby komunikace v anglickém jazyce. Jsou to především příklady dialogů, které **žáci** iniciativně obměňují ve dvojicích, skupině nebo předvedou jakou scénku. **Stimulují** tak možné **situace** praktického života, přičemž využívají nejen své zkušenosti, ale i fantazii (kompetence komunikativní). Cvičení pro písemnou komunikaci učitel využívá s obměnami k zadávání úkolů, ve kterých **žáci pracují** buď **samostatně** a mohou tak uplatnit své individuální schopnosti, nebo pracují **ve dvojici či menší skupince**, kde si pomáhají navzájem, doplňují se, podílejí se na společné práci, projevují a uplatňují se dle svých dovedností, odhadují a hodnotí svůj přínos pro skupinu a zodpovídají za svoji práci celému kolektivu (kompetence sociální a personální). Učitel **hodnotí** při těchto komunikačních úkolech nejen **výsledek**, ale **i cestu** k jeho získání. **Vybízí žáky k otevřenosti**, k upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, ale **tolerovali postupy jiných** a získali tak k sobě vzájemnou úctu a respekt k individualitě každého z nich (kompetence občanské). **Učitel** na podkladě probrané látky z učebnice **zadává témata** pro delší písemné práce, **ve kterých žáci vyjadřují svůj názor a zaujímají stanovisko** k problémům společenským, sociálním, kulturním či ekologickým (kompetence občanské).

Učitel používá při výuce pracovních sešitů k individuálnímu procvičování látky. Zařazuje do hodin k těmto cvičením motivační úkoly, při kterých žáci mohou projevit své nabitě znalosti a individuálně se projevit (kompetence k řešení problémů).

Využití tisku a literatury

Učitel zadává žákům **úkoly**, ke kterým potřebují informace **z tisku a z internetových zdrojů**, a také využít dosud nabyté jazykové znalosti a odborné vědomosti z jiných předmětů. **Texty analyzují**, hodnotí a výsledky pak zpracovávají do podoby referátů, esejí, úvah, zpráv nebo jiných písemných prací a **prezentují** je před spolužáky. Tím jsou vedeni k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů tištěných materiálů, k propojování získaných vědomostí a znalostí (kompetence k učení) a také k efektivnímu využívání písemného způsobu komunikace (kompetence komunikativní). **Učitel** při tom **dbá**, aby si žáci stanovili takový **rozsah** své práce a jeho prezentace, na které jim **stačí** jejich **znalosti a schopnosti** (kompetence sociální a personální). **Učitel zadává** žákům kratší i delší testy, ve kterých prokáží svoje **schopnosti spojovat a kombinovat nabyté vědomosti** v anglickém jazyce s využitím poznatků či znalostí z jiných předmětů (kompetence k učení).

Využití ICT

Učitel vede hodinu také **v učebně výpočetní techniky**, kde je možné pracovat s počítačem a na internetu. Žáci dostávají pravidelně **úkoly, které vyžadují práci na počítači a internetu, CD-ROM**. Jednak jsou to krátká cvičení na procvičení lexikální a gramatické stránky jazyka, přičemž žáci mají možnost okamžité kontroly svých odpovědí a jejich následné analýzy. Dále učitel **zadává úkoly vyžadující delší čas na vypracování**. Částečné nebo neúplné informace či poznatky, které žáci obdrží, si musí doplnit a ujasnit v odborné literatuře nebo na internetu a výsledky hledání porovnat se svými spolužáky (kompetence k učení). Mají zároveň příležitost hledat informace v cizím jazyce pro úkoly v jiných předmětech za pomoci nebo bez svého učitele či spolužáků (kompetence k učení).

Učitel žákům zadává i složitější a časově náročnější **úkoly, při kterých žáci využívají vědomostí z jiných předmětů a znalostí práce s počítačem**. **Výsledky** své práce předvádějí **a obhajují v prezentaci** vytvořené na počítači využitím textů a obrázků stažených z internetu (kompetence k řešení problémů).

Učitel dává žákům **prostor pro komunikativní využití internetu**, kdy si žáci pravidelně mohou dopisovat e-mailem nebo chatovat se studenty z partnerské nebo jinými přáteli z anglicky mluvících zemí.

Reálná komunikace v anglickém jazyce

Učitel poukazuje na význam učení se cizím jazykům a motivuje žáky pro další učení na aktuální a zajímavé téma. Účast na pravidelných exkurzích, poznávacích zájezdech, soutěžích konaných v cizím jazyce a filmů v původním znění, dává žákům možnost nejen prakticky uplatnit své jazykové znalosti, motivovat se pro jeho zdokonalování (kompetence k učení), ale také využívat svých individuálních schopností a znalostí, intuice, fantazie, umění improvizovat, schopnosti adekvátně reagovat v neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, hájit své stanovisko a vyjádřit svůj názor (kompetence k řešení problémů). Při takovýchto příležitostech učitel žáky pouze usměrňuje a vybízí je k aktivní komunikaci s rodilými mluvčími, nebo sleduje, zda rozumí sdělenému a vybízí je k srozumitelné interpretaci pochopeného (film apod.) - (kompetence komunikativní).

Žáci dostávají příležitost vystupovat s prezentací svých prací a názorů před svými spolužáky a svoje stanoviska hájit. Učitel podporuje u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta. Vybízí žáky k aktivní diskusi, konstruktivní kritice práce druhých a k hájení si svého stanoviska adekvátní argumentací na dotazy a kritiku výsledků své práce (kompetence sociální a personální).

Při poznávacích zájezdech, besedách s cizinci, sledování zahraničních filmů, čtení literatury a časopisů učitel vybízí žáky k zamyšlení se a k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, etických a duševních hodnot lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí (kompetence občanské). **Učitel zadává žákům úkoly**, ve kterých jednotlivě, ve dvojici nebo ve skupince **simulují anglicky mluvící prostředí** a různé životní situace (ptaní se na cestu, nakupování, představování se a seznamovací rozhovory, diskuse na odbornější téma apod.), při kterých žáci projevují nejen svoje schopnosti komunikovat v anglickém jazyce, ale také spolupracovat s ostatními, najít si své místo ve skupině, přijímat a sdělovat informace, akceptovat názor jiných a obhajovat svoje stanovisko (kompetence sociální a personální). **Učitel záměrně zadává takové úkoly**, ve kterých se **žáci musí doptat na dílčí údaje**, na základě kterých **pak reagují** ve výsledném projevu, dialogu či scéně (kompetence k řešení problémů).

Doplňující aktivity

Učitel dbá na to, aby žáci viděli konkrétní využití znalostí cizího jazyka i v jiných, než v běžných situacích. Do hodin **zařazuje úkoly**, při kterých **žáci pracují s odbornou literaturou podle svých zájmů** a v krátkých referátech sdělují před celou třídou své poznatky. Dále zadává úkoly, při kterých je důležité správné porozumění textu pro další činnost, jako např. návod na obsluhu přístroje, inzerát v novinách, nápisy a upozornění na veřejných prostranstvích, reklamy a další (kompetence k učení).

Učitel předestírá problém týkající se různých společenských situací, který žáci řeší na základě svých komunikativních a odborných znalostí anglického jazyka nejdříve formou brainstormingu jednotlivě, ve skupině či ve dvojicích, kdy nashromáždí myšlenky a nápady. Poté ověří své hypotézy v odborném textu, průzkumem nebo statistickým vyhodnocením získaných údajů. **Vybízí žáky k ověření faktů a informací** ve vícero zdrojích. Na závěr žáci zpracují svoje návrhy do podoby referátů, plakátů či prezentací pomocí ICT (kompetence k řešení problémů). Učitel vybírá takové úkoly, při kterých jsou žáci nuceni odhadnout své schopnosti a časové možnosti a adekvátně přistoupit k jeho řešení. **Vede žáky** k tomu, aby si rovnoměrně a odpovědně **rozdělili dílčí úkoly** celé úlohy a vzali svůj díl odpovědnosti vůči celému kolektivu při jeho řešení a vyhodnocení (kompetence sociální a personální).

Učitel simuluje situace, ve kterých si žáci stanoví své vlastní cíle, které vycházejí z jejich zájmů a životních priorit. **Vybízí žáky k vlastní tvořivosti** a nápadům, při kterých se projevují jejich schopnosti komunikovat v anglickém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět anglický jazyk):

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání - vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení - podporujeme samostatnost a tvořivost - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - motivujeme k učení – snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení - učíme práci s chybou - učíme trpělivosti a povzbuzujeme - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj pedagogický obzor
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu - podporujeme vzájemnou pomoc žáků - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími i potřebami do třídních kolektivů - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - průběžně sledujeme sociální vztahy ve třídě - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování - podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy - respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních - pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí	- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže) - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - netolerujeme agresivní, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků - netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí pomoci - důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem - v rámci svých předmětů, v třídnických hodinách a na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků

- jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- využíváme pomoci a zkušeností odborníků – např. výchovných poradců a PPP - rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření - kázeňské přestupky řešíme individuálně - problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě a vždy bez emocí - při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (sportovní, kulturní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům - jsme připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti - respektujeme osobnost žáka a jeho práva - budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole - chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se chovali oni k nám
KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků - různými formami (exkurze, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi - příkladně si plníme své pracovní povinnosti - svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky rodiči i širší veřejností
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje - vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií) - vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů - vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků - vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi - vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj: 6. - 9. roč. - používání slovníku, internetu, atlasu, časopisu.

Rozvoj schopností poznávání: 6. - 9. roč. - používání slovníku, internetu, atlasu, časopisu.

Sebepoznání a sebepojetí: 6. - 9. roč. - každodenní povinnosti, charakteristika životního stylu, rodiny, touha po zvířeti. Kdo jsem? Proč studuji angličtinu?
Rodokmen, umět se představit.

Seberegulace a sebeorganizace: 6. – 9. roč. – domácí příprava na hodinu, dobrovolná účast v soutěžích, aktivní činnost ve skupinách a při samostatné práci.

Psychohygiena: 6. - 9. roč. - Střídání forem práce v hodině.

Kreativita: 6. - 9. roč. - Referáty , projekty - volba tématu a vypracování, dramatická tvorba, sestavení itineráře.

Sociální rozvoj 6. - 9. roč. - Možnost komunikace s dětmi po celém světě prostřednictvím internetu a dopisováním.

Poznávání lidí 6. - 9. roč. - Možnost komunikace s dětmi po celém světě prostřednictvím internetu a dopisováním.

Mezilidské vztahy 6. roč. - Tradiční svátky v angl. mluvících zemích - rodina, škola.

7. roč. - Lidské smysly, funkčnost

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

UČIVO

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Očekávané výstupy dle RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

žák

- CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

6. – 9. ročník

[illegible]

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: - pojmenuje aktivity volného času - rozumí čtenému textu o činnostech ve volném čase uvnitř budov - vede rozhovor o činnostech - napíše odstavec co umí a neumí ze sportovních dovedností - rozumí krátkému čtenému textu Žák: - pojmenuje vyučovací předměty - pojmenuje aktivity volného času - rozumí čtenému textu o činnostech ve volném čase uvnitř budov - vede rozhovor o činnostech - napíše odstavec co umí a neumí ze sportovních dovedností - rozumí krátkému čtenému textu	Gramatika: Přítomný čas prostý (Present simple) Oznamovací způsob, otázka + krátká odpověď, zápor Likes and dislikes Přítomný čas průběhový (Present continuous) Oznamovací způsob, otázka + krátká odpověď, zápor	Indoor activities School life	
Žák: -pojmenuje a popíše části těla -sestaví krátký popis osoby sdělí jednoduché informace o svém dětství - reaguje na otázky s tematikou popis osoby a dětství rozumí čtenému i slyšenému textu -popíše svůj nebo někčí portrét a postavu -rozumí rozhovoru, ve kterém je: - popisována nějaká osoba - rozliší v krátkém slyšeném popisu osoby -rozumí čtenému textu -zeptá se na vzhled nějaké osoby -popíše ústně i písemně vzhled nějaké osoby	Slovní zásoba: - vzhled osob a popis tváře a části těla Gramatika: - Minulý čas slovesa TO HAVE (Past simple) Oznamovací způsob, zápor, otázka Komunikační dovednosti: - Komu jsi podobný ve tvé rodině? - Jak vypadá tvůj bratr/sestra? - Povídání o svém dětství a určitých životních etapách na elementární úrovni s použitím	Appearances Childhood	Čj- popis osoby/kamaráda
Žák: -navrhne, kde trávit prázdniny		Holidays (prázdniny)	Z - turisticky zajímavá místa v Evropě a v ČR

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-rozumí rozhovoru o dopravních prostředcích -správně ve slyšeném textu přiřadí dopravní prostředky Žák: -umí blahopřát k narozeninám a výročím a napsat blahopřání i děkovnou pohlednici -pozdraví a představí se, informace do identifikační karty -porozumí jednoduchému čtenému textu -obměňuje jednoduché věty a krátké texty se zachováním jejich významu -stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, -čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného obsahu dokáže se zeptat na datum a místo -narození a také na tuto otázku odpovědět dokáže krátce ale souvisle hovořit (i psát)	Komunikační situace: - Dotaz na cestu a práce v mapě Gramatika: - způsobové sloveso „muset“, a jeho negace v oznamovací větě - minulý čas ve spojení s letopočtem a s časem - předložky „at, in“ Komunikační situace: - blahopřání k narozeninám - oslava ve Velké Británii Psaní: vyplnění identifikační karty, narozeninové blahopřání, děkovná pohlednice Gramatika: - číslovky řadové, použití členů - přítomný čas prostý vs. přítomný čas průběhový, - tázací zájmena (what, when, where, who, why, which, how) a tvorba otázek s použitím těchto tázacích zájmen - sloveso být v minulém čase (oznamovací věta) - být narozen („be born“)	My birthday celebration and fest (moje narozeninová oslava)	VKO - sebepoznávání (rok v mém životě) AJ - poznávání kulturních odlišností (rok v Británii, oslavy a svátky)

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: -představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí -představí členy své rodiny a kamarády, - uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí -napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz -sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá -použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) -odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu Žák: -v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky -odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu -písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty -čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu Žák: -dokáže požádat o pomoc, reagovat na žádost, adekvátně poděkovat a reagovat na poděkování -zná základní pravidla nakupování -dokáže odvodit, jakou věc si kdo chce koupit -dokáže rozpoznat názvy jednotlivých obchodů	Slovní zásoba: - domácí činnosti Komunikační situace: - nabídka - rozhovor o tom, co doma dělám Gramatika: - budoucí čas pomocí „will“ v oznamovací větě, v záporu a v otázce Slovní zásoba: - přírodní úkazy - světové strany Komunikační situace: - diskuse o cestování Gramatika: - stupňování přídavných jmen- 2.stupeň - použití- as...as Slovní zásoba: - druhy obchodů - druhy zboží Komunikační situace: - v obchodě Gramatika:	Family life (rodinný život) Places (místa) Shopping (nakupování)	VKZ- rodinné soužití VKO- práva a povinnosti VKO- objevování světových hodnot Z- svět a zajímavá místa

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-pojmenuje běžně dostupné zboží Žák: -se orientuje v mapě VB, USA a České republiky -vyhledá základní cestovní informace na vybraných internetových stránkách s pomocí detailních instrukcí - dokáže porovnat některé zeměpisné údaje ČR se zeměpisnými údaji VB, USA (nebo jinými státy světa) -rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory -v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky -odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu -písemně, gramaticky správně tvoří a - obměňuje jednoduché věty a krátké texty Žák: -zná různé druhy oslovení a pozdravů a - dokáže je adekvátně použít v různých situacích -dokáže jednoduše popsat své prázdniny (v minulém čase) a popsat svůj obvyklý prázdninový den (v přítomném čase prostém) -rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory -v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	- stupňování přídavných jmen (3. stupeň) Slovní zásoba: - věci pro cestování Komunikační situace: - příprava výletu - plánování výletu Gramatika: - sloveso „have to“ (muset) - zápor slovesa „don't have to“ - tvoření otázky Komunikační situace: Rozhovor o prázdninách „Jaký byl tvůj víkend?“ Seznamování Životní příběh Slovní zásoba: Můj obvyklý prázdninový den, co jsem dělal o prázdninách Nahrazování vlastních jmen zájmeny	School trip (školní výlet) Holidays and travelling (cestování a prázdniny)	Z - geografie USA a VB VKZ - evropská a světová kuchyně Z - poznáváme svět ČJ - písemné vypravování VKZ/VKO- pravidla a dodržování norem chování

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu -písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty -představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí -představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí -napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz -sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá -použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) -dokáže vyjádřit své pocity -je schopen naslouchat třetí osobě o jejích problémech -rozpozná ve slyšeném textu druhy nálad jednotlivých účastníků -dokáže sdělit druhé osobě, co by měl/neměl dělat Žák: -hovoří jednoduše o sportech a zdravém životním stylu v psaném projevu dokáže tvořit delší souvětí -hovoří všeobecně o rodinném životě v ČR popíše své budoucí plány -je při poslechu schopen vybrat specifickou informaci	Setkání první den ve škole Gramatika: Minulý čas prostý vs. přítomný čas prostý (opakování), stupňování přídavných jmen (opakování a rozšiřování učiva) Slovní zásoba: - pocity Komunikační situace: - sdělení svých osobních pocitů - upozornění - dát radu Gramatika: - should/shouldn't (co bych měl/neměl) - slovní přízvuk Slovní zásoba: - ochrana životního prostředí Komunikační situace: - omluva - rozhovor o ochraně životního prostředí Gramatika: - Present perfect /předpřítomný čas/	Green issues (Zelená planeta)	VKO- Ochrana životního prostředí CH- Znečišťování životního prostředí

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-zeptá se na potřebné informace a dokáže na ně odpovědět -diskutuje na daná témata -hovoří na téma hudba a moje oblíbená hudba -dokáže vyjádřit kladný i záporný názor -rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory -v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky -odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu -písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty -napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz -sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá -použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	- vyjádření názoru (in my opinion, I disagree...) - diskuse – HUDBA Slovní zásoba: - druhy hudby - hudební nástroje Gramatika: - přítomný čas prostý - trpný rod - minulý čas prostý - trpný rod		HV- osobní pojetí hudby

6.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk

Charakteristika předmětu:

Další cizí jazyk je vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Osvojování cizího jazyka poskytuje žákům předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa, přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak při dalším studiu. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Obsah výuky se koncentruje na základní řečové dovednosti, jež jsou zapotřebí v situacích, do kterých se může žák dostat při svých jazykových dovednostech úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Probíraným tematickým celkům odpovídá gramatika a slovní zásoba, které představují základní stavební kameny použitého jazyka.

Výuka úrovně A1 a A2 se soustřeďuje na porozumění slyšenému a čtenému textu, a to v běžných každodenních situacích, v menší míře na produkci a interakci.

Časová dotace:

7. ročník - 2 hodiny

8. ročník - 2 hodiny

9. ročník - 2 hodiny

Organizace výuky:

Vyučovací předmět **má časovou dotaci dvě hodiny týdně**. Výuka probíhá v kmenových třídách. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 24 žáků. Při výuce jsou rovněž využívány výukové počítačové programy, kdy výuka probíhá rovněž v počítačové učebně. Tematické moduly na sebe navazují.

Cílová zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního a kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

ROZVÍJENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

KOMPETENCE K UČENÍ-umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Učitel rozvíjí u žáka

- dovednost vyhledávání, třídění, posuzování a srovnávání informací z různých zdrojů
- práci s textem-hlavní myšlenky, interpretace textu
- vnitřní motivace k učení-rozhovor, kooperativní učení, práce s chybou
- hodnocení a sebehodnocení výsledků vlastního procesu učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ-podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Učitel rozvíjí u žáka

- dovednost učení v souvislostech-vyhledávání ve zdrojích informací, porovnávání a skládání informací
- samostatnost v řešení problémů
- hodnocení a sebehodnocení

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ-vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Učitel rozvíjí u žáka

- schopnost účinně, souvisle, výstižně a správně komunikovat-naslouchání, dramatizace, mluvní cvičení, rozhovor
- využívání komunikačních technologií

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ-rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

Učitel rozvíjí u žáka:

- schopnost pracovat samostatně i v týmu-samostudiem, skupinová práce, kooperativní učení, diskuze
- organizační schopnosti-organizace a rozdělení rolí ve skupině, střídání rolí, vedení diskuze, řešení problémových situací
- respektování pravidel

KOMPETENCE OBČANSKÉ-připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Učitel rozvíjí u žáka:

- sebezpoznání-dramatizace, hry, modelové situace
- zájem o dění v zahraničí, poznávací zájezdy, korespondence v cizím jazyce
- respektování individuálních rozdílů, projekty poznávání jiných kultur

KOMPETENCE PRACOVNÍ-pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Učitel rozvíjí u žáka:

- samostatnost, odpovědnost, soběstačnost, samostatnou práci
- práci ve skupině-stanovení pravidel, rozdělení práce

- sebehodnocení a hodnocení všech činností

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ–pomoci žákům ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využít je při učení

Učitel rozvíjí u žáka:

- umí vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- využívat digitální technologie k usnadnění a zkvalitnění práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se chová eticky

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Komunikace v německém jazyce, hodnocení a sebehodnocení v NJ zaměřené nejen na memorování (slovíčka, fráze), ale hlavně na tvořivou dovednost, dramatizaci, cvičení smyslů, pozornosti, hra s počítačovými programy.

Sebepoznání a sebepojetí

Při jakékoliv samostatné práci-samostatné řešení a vlastní osobní přístup k zadané činnosti s oporou o slovník. Tvořivý a osobnostní přístup k PROJEKTŮM na daná témata, dramatické hry.

Seberegulace a sebeorganizace

Dodržování pravidel v rámci skupinových prací, rozhovorů, dramatizace a také umění sám využívat nabízených možností dobrovolných úkolů v samotném systému hodnocení německého jazyka. Umět se samostatně rozhodovat a vybírat si z nabídky možností podle sebe.

Psychohygiena

Střídání různých forem práce a aktivní zapojování se do těchto činností.

Kreativita

Řešení zadaných situací či situací, které v rámci výuky vznikají a umět je originálně vyřešit. Být tvořivým a tuto tvořivost zapojit jak formou písemného /výtvarného/ zpracování, ale také domluvou se s ostatními v kolektivu, dramatizací, hrou, vlastní nápaditostí.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemná spolupráce, modelové situace, rozhovory a konverzace na daná témata, společný projekt.

Mezilidské vztahy

Vzájemná pomoc při společném řešení situací, tvorba scének, rozhovorů, umění vcítit se podle možností do různých skupin.

Komunikace

Konverzace na daná témata, skupinové dialogy, tvorba otázek a odpovědí, dramatizace textů.

Tvorba a práce ve skupinách, spolupráce ve dvojici, náhodné vazby, rozdělení rolí.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Umění komunikovat a reagovat v dané situaci.

Hodnoty, postoje praktická etika:

Umění být vnímavý a vážit si sebe i druhého, svého i cizího majetku. Využití empatie v různých situacích, kde je zapotřebí spolupráce, pomoc, rada. Mluví-li jeden, nasloucháme, všichni mají právo říct svůj názor.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

Vytváření pravidel chování v hodinách německého jazyka a jejich dodržování.

Občan, občanská společnost a stát

Německo, Rakousko, Švýcarsko, jejich hlavní města, prezidenti, jiné zvyky, tradice, kultura-srovnání s ČR-pouze základní informace.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Řešení problémů či situací, každý má právo říct slušnou formou svůj názor.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

Porovnání znalostí o ČR a německy mluvících zemí. Státy Evropy-pouze základní znalosti.

Objevujeme Evropu a svět

Evropa a její státy, které jsme navštívili o prázdninách.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní difference

Porovnání zvyků a tradic v Německu a dalších německy mluvících zemích s ČR-možnosti projektů.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Společenstva pole, les, voda.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Čtvero ročních období a možnosti aktivit v nich.

Vztah člověka k prostředí

Vztah ke svému domovu, městu, zemi a přírodě vůbec.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení

Tvorba dopisu, pozvánky, článku, prezentace.

Práce v realizačním týmu

Umění pracovat a tvořit v týmu, příprava projektů, nácvik krátkého vystoupení, scének.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk dle RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

- DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
Žák > umí pozdravit, představit, zeptat se na jméno a telefonní číslo a rozloučit se > zná abecedu a dokáže hláskovat své jméno, základní barvy a čísla > reaguje na jednoduché instrukce ve třídě (čti, piš, podívej, sedni si) > správně předčítá vybraná slova a slovní spojení	Domov, Rodina, Škola, Volný čas, Jídlo, Dny v týdnu	VV (barvy) Aj- mezinárodní slova - abeceda Z- poznávání nové kultury prostřednictvím jazyka VKO – pravidla ve třídě - sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních Z- realie něm. zemí	7. ročník Čtení: -pozdravy, oslovování -představování, seznamování -výslovnost krátkých a dlouhých hlásek -výslovnost přehlásek ü, ö, ä -slovní přízvuk -větná melodie -větný přízvuk -slovní přízvuk v cizích slovech -ich-Laut, ach-Laut -slabé koncovky -e, -er, -en -výslovnost některých souhlásek -hláskování -číslůvky -časování sloves (vybraných) -zápor ve větě, podstatná jména v 1. a 4. pádě -předložky -osobní zájmena -práce se slovníkem
Žák > dokáže reagovat na jednoduché otázky ("Co je to?") > zná čísla od 1 do 2000 a dokáže ty základní používat na přeskáčku > dokáže říct svůj věk > rozumí jednoduchým instrukcím ve třídě a adekvátně na ně reaguje. - vyhledává v učebnicovém slovníku slovíčka přiměřeného rozsahu		VKO -zásady představování -skupinová práce, práce ve dvojicích, zásady představování sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních ČJ	Poslech: -pozdravy, oslovování -představování, seznamování -identifikace pokynů učitele -informace o osobách -domov, členové rodiny -volnočasové aktivity -pojmenování zemí -škola, vyučovací předměty -dny v týdnu -jídelníček

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
> pozdraví, představí se a zvládne jednoduchý, předem připravený dialog. Rozumí podobnému jednoduchému dialogu. > čte foneticky správně a plynule jednoduchý krátký text se slovní zásobou odpovídající úrovni. > dokáže vyplnit jednoduchý formulář		česká a německá jména	-tykání, vykání -číslovky 1-2000 -barvy -časování sloves (vybraných) -slovosled věty oznamovací a tázací -přivlastňovací zájmena -zájmeno man
Žák > vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života > čte foneticky správně a plynule jednoduchý krátký text se slovní zásobou odpovídající úrovni		VkO -rodina a vztahy v rodině – oslava narozenin - sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních Z – život rodiny v Německu	Mluvení: -dotazy a odpovědi o své osobě, rodině, škole -záliby -vyjádření přání -objednávka jídla -dotaz na cenu -přízvuk, správná výslovnost -intonace vět -slovosled věty oznamovací a tázací -tykání, vykání -číslovky 1-2000 -barvy Psaní: -psaní číslovek slovem -psaní jednoduchých vět na daná témata -slovosled věty oznamovací a tázací -email -komentář na webovou stránku

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
Žák > vyslovuje a čte foneticky správně texty přiměřeného obsahu. > rozumí jednoduchému textu popisuje kamaráda ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat > dokáže najít v textu potřebnou informaci > umí se představit ostatním žákům (jméno a věk) > zná německy mluvící země a chápe některé základní spojitosti i rozdíly mezi nimi	Rodina, Bydlení, Volný čas, Denní rozvrh, Povolání, Cestování, Orientace ve městě, Dopravní prostředky, Počasí	Vko -parta kamarádů VKZ – rozvoj základů dobré komunikace, hodnoty spolupráce a pomoci, rozvoj pozornosti, aktivní naslouchání - sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních -tolerance odlišných etnických skupin Z -objevujeme Evropu a svět	8. ročník Čtení: -výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek -výslovnost znělých a neznělých souhlásek -slovní přízvuk -větná melodie -větný přízvuk -časování sloves (způsobová, nepravidelná (vybraná), s odlučitelnou předponou -osobní zájmena (1.a 4.p.) -předložky se 3.a 4. pádem -tázací zájmena -rodina -bydlení -denní program -porozumění nabídce prázdninových programů -získání potřebných informací z prospektu -práce se slovníkem
Žák > vyslovuje a čte foneticky správně texty přiměřeného obsahu. > rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud k dispozici vizuální oporu > dokáže jednoduše popsat věc ve třídě, v pokoji, popis zvířete, zeptat se svého kamaráda. > rozumí a používá základní slovesa (dle slovní zásoby učebnice, či dle potřeby)		Č -žák se učí popsat okolí VKZ -učí se tolerovat a poslouchat ostatní - sebehodnocení i objektivní hodnocení ostatních Z -co máme společného a co je	Poslech: -popis osoby -popis domácích mazlíčků -porozumění prosbě, povelu -orientace v časových údajích -denní program -slovesa (nepravidelná, způsobová, s odlučitelnou předponou) -osobní zájmena 1.a 4. pád -předložky se 3. a 4. pádem -tázací zájmena -porozumění jednoduchému popisu cesty -porozumění nabídce prázdninových programů -získání potřebných informací z oblasti cestování

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
> dokáže říci pár jednoduchých vět popisujících jeho/její věc, třídu > ptá se na předměty a odpovídá na podobné otázky		rozdílného v německy mluvících zemích	-roční období, počasí -narozeniny (gratulace) -počasí, roční období -volnočasové aktivity -slovosled věty oznamovací a tázací
Žák > popíše různé činnosti, svoje koníčky > umí vytvořit otázky a ptá se spolužáků na jejich zájmy > vyslovuje a čte foneticky správně texty přiměřeného obsahu. > dokáže napsat seznamovací e-mail, či inzerát		VKZ-umění naslouchat, poznávání sebe i ostatních - dobré vztahy ve třídě např. při hře - využití volného času INF-umí napsat seznamovací e-mail	Mluvení: -popis členů rodiny -popis domácích mazlíčků -vyjádření sympatie/antipatie -pojmenování povolání -popis pokojů -vyjádření prosby, pokynu -časové údaje -prezentace denního programu -žádost o dovolení -domluva termínu a místa schůzky -dopravní prostředky -sdělení plánu cesty -popis cesty -narozeniny (gratulace) -počasí, roční období -volnočasové aktivity -slovosled věty oznamovací a tázací
> vyhledá v textu potřebné informace a odpoví na otázku		VKO – komunikace mezi lidmi z různých zemí, spolupráce, účast v projektech	Psaní: -popis členů rodiny a domácích mazlíčků -slovosled věty oznamovací a tázací -sestavení denního programu -email, pozdrav z prázdnin

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
Žák > dokáže popsat činnost s počítačem > převypráví jednoduchý příběh vlastními slovy > dokáže v jednoduchém textu vyhledat potřebnou informaci > vypráví o svém domácím mazlíčkovi > čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu. > zná výslovnost a dokáže odhadnout přepis známých vyslovených slov > spolupracuje aktivně s ostatními ve skupině nebo ve dvojicích	Sport, Cestování, Město a bydlení, Životní milníky, Volnočasové a prázdninové aktivity, Oblečení, Nakupování, Ekologie, Lidské tělo, Zdraví a nemoc	INF -počítač, internet nezbytná součást dnešního života PŘ -zvířata a příroda kolem nás VKZ -rozvoj představivosti - sebehodnocení - zásady dialogu	9. ročník Čtení: -výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek -slovní přízvuk -větná melodie a přízvuk -slovesa (rozkaz. zp. silných sloves, perfektum, modální slovesa v préteritu) -přídavná jména (stupňování) -spojky (weil, dass, denn, deshalb) -sport -denní program -rozumět návodu -bydlení/město -nakupování -oblečení -sportovní výsledky -ekologie a ochrana životního prostředí -porozumění a získání informací z webové stránky, prospektu -deníček -práce se slovníkem
Žák > napíše pozvánku na oslavu dokáže popsat místo, kde se nachází, umí se zeptat na cestu > umí se slušně zeptat na čas a správně reagovat na otázku „kolik je hodin?“ > rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických textů na internetu s použitím internetového nebo PC slovníku.		VKO – blahopřání vztahy v rodině - spolupráce INF –počítačové ztvárnění roč. dob příběhy -práce na internetu	Poslech: -instrukce při hře -telefonický rozhovor -porozumění vyprávění životního příběhu -porozumění prosbě, povelu -nakupování -nehoda a instrukce z tísňové linky -u lékaře -slovní přízvuk -slovesa (rozkaz. zp. silných sloves, zvrtná slovesa, perfektum a préteritum) -přídavná jména (stupňování)

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
> čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu > spolupracuje aktivně s ostatními ve skupině nebo ve dvojicích, chápe principy spolupráce a toleruje tvůrčí názory a nápady ostatních ve skupině			-spojky (weil, deshalb, dass, denn) Mluvení: -dát pokyny -vysvětlit pravidla hry -navazovat nové kontakty -popis prázdninových aktivit -žádost o pomoc -domluva o něčem -popis zážitku -vyprávění o zájmech a koníčcích -popis sportu -vyjádření srovnání -vyjádření záliby a nelibosti -popis města a fotografie -rozhovor při nakupování -informování o nehodě -části těla -rozhovor u lékaře
Žák > popíše místo pobytu - dokáže vyjádřit cíl cesty - dokáže zamluvit ubytování - objedná jízdenku - napíše krátký pozdrav z dovolené > čte nahlas, plynule, foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu. > rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických textů na		VKZ-rozvoj VKZ-rozvoj dovedností pro spolupráci, uvědomování si hodnot spolupráce, porozumění druhým, komunikace, kreativita - sebehodnocení a sebepoznání	Psaní: -pohled, pozdrav z prázdnin -nákupní seznam -seznam oblečení -zápis v deníčku -sestavení jednoduchého textu písně -krátký popis prázdninových zážitků -sestavení denního programu -e-mail -žádost o radu -pozdání na narozeniny a reakce na ni -popis ročních období

Školní výstupy	Tematické okruhy	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Učivo
internetu s použitím internetového nebo PC slovníku ➤ Orientuje se na vybrané internetové stránce (s použitím slovníku) > pracuje samostatně ve dvojicích, používá pracovní list s instrukcemi > dokáže popsat svou okamžitou činnost použitím pravidelných sloves		INF – používání internetových informací Z-propojenost států EU Z– propojenost států EU	-vyprávění o nehodě -slovesa -přídavná jména (stupňování) -spojky (weil, dass, denn, deshalb)

6.1.4 Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Ruský jazyk je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.

Časová dotace:

7. ročník – 2 hodiny

8. ročník – 2 hodiny

9. ročník – 2 hodiny

Organizace výuky, cíle výuky:

Vyučovací předmět Ruský jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Vyučuje se v jazykových učebnách, v klasických třídách i v multimediální a počítačové učebně s možností využití dataprojektoru a audiovizuální techniky.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem a autentickými materiály, práce s počítačovými programy apod.), dramatizace situace, didaktické hry. Při výuce je dle možností využívána i interaktivní tabule.

Vzdělávání v Dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského rámce pro jazyky, kterou lze charakterizovat následovně:

Žák:

- má dostačující vyjadřovací prostředky a odpovídající slovní zásobu k tomu, aby se domluvil a vyjadřoval, i když s určitou mírou zaváhání
- disponuje dostatečnými opisnými jazykovými prostředky v rámci tematických okruhů, jako jsou rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální události
- komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech; všeobecně ovládá gramatiku dobře, ačkoliv vliv mateřského jazyk je postřehnutelný
- přiměřeně správně používá zásobu běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací
- používá širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reaguje

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	- pochopit důležitost schopnosti komunikovat rusky pro další studium i praktický život - propojovat probraná témata a jazykové jevy - samostatně vyhledávat prostředky k odstraňování problémů při komunikaci v ruském jazyce (práce se slovníky, s internetem)
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí - nebát se mluvit rusky s cizím člověkem - naučit se opsat myšlenky, chybí-li slovní zásoba
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- porozumět jednoduchému sdělení v ruském jazyce - umět zformulovat jednoduché myšlenky rusky - rozumět promluvě i přiměřenému textu v ruském jazyce - využívat dovednosti osvojené v ruském jazyce
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- v jednoduchých situacích si vyžádat pomoc nebo poskytnout radu - dodržovat v rusky mluvícím prostředí zásady slušného chování - spolupracovat v rusky hovořící skupině na jednoduchém úkolu
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- získat představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi - umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se rusky mluvících zemí a ČR
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem - využívat ruského jazyka k získávání informací z různých oblastí
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení - získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah - vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků - využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání - předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Ruský jazyk dle RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák: <u>receptivní řečové dovednosti:</u> seznamuje se se zvukovou podobou ruského jazyka, vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu interpretuje obsah poslechu pochopí význam autentických nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov chápe obsah čteného textu nebo konverzace, soustředí se na nejdůležitější informace, rozliší hlavní a doplňující informace, pochopí hlavní myšlenku čte nahlas, čte i složitější text, kterému nerozumí zcela přesně v souvislém projevu rodilého mluvčího pochopí jeho záměr a názor při práci s textem používá slovník, vyhledá potřebné informace v literatuře nebo na internetových stránkách a pracuje s nimi	<u>jazykové prostředky a funkce:</u> <u>fonetika</u> zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov opakování výslovnosti jednotlivých hlásek a intonačních konstrukcí vět <u>pravopis</u> seznámení s ruským pravopisem <u>gramatika</u> skloňování vybraných podstatných jmen skloňování vybraných přídavných jmen vybrané tvary přivlastňovacích zájmen minulý čas slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření záporu <u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u>		MDV – Mediální produkty a jejich význam MDV – Uživatelé MDV – Účinky mediální produkce a vliv médií OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV – Sociální komunikace OSV – Morálka všedního dne OSV – Spolupráce a soutěž MKV – Psychosociální aspekty interkulturality MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí VMEGS – Žijeme v Evropě M – čísla Z – Rusko, Česká republika

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<u>produktivní řečové dovednosti:</u> požádá v jednoduchých větách o informace z každodenního života požádá o základní informace z běžného života a sám je v jednoduchých větách poskytuje adekvátně reaguje ve formálních a neformálních situacích zapojí se do jednoduchých rozhovorů reprodukuje méně náročný autentický text seznamuje se s tiskací ruskou azbukou na základě výchozího textu, napíše několik vět o sobě vytvoří krátký text na téma související s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy napíše text ve formě odpovědi na zadaný úkol či otázku při zpracování písemného projevu využívá slovník <u>interaktivní řečové dovednosti:</u> domluví se v běžných každodenních situacích, požádá o radu, o pomoc zapojí se do jednoduchých rozhovorů	popis, vypravování stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu vyjadřování žádostí, přání <u>tematické okruhy a komunikační situace:</u> představení se, pozdravy, základní zdvořilostní fráze volnočasové aktivity škola, školní předměty rodina, rodinní příslušníci, vybraná povolání bydlení, jeho popis a vybavení <u>reálie zemí studovaného jazyka:</u> základní informace o životě v Rusku a porovnání s ČR		

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák: receptivní řečové dovednosti: rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti, usiluje o plynulé používá správnou ruskou intonaci vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu, rozpozná téma, hlavní myšlenku interpretuje obsah poslechu pochopí význam autentických nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov shrne v přiměřeném rozsahu čtený text nebo obsah konverzace v souvislém projevu rodilého mluvčího rozliší hlavní informace, pochopí záměr mluvčího čte nahlas, plynule a foneticky správně čte i složitější text, kterému nerozumí zcela přesně při práci s textem používá slovník a internet	jazykové prostředky a funkce: <u>fonetika</u> další rozvoj výslovnostních návyků, opakování intonačních konstrukcí vět <u>pravopis</u> upevňování ruského pravopisu na nové slovní zásobě <u>lexikologie</u> slovní zásoba jednotlivých tematických celků a její využití v běžných řečových situacích <u>gramatika</u> přídavná jména tvořená od jmen podstatných vybraná osobní zájmena vybraná ukazovací zájmena číslovky 1 – 100, 1 000 časování sloves I. a II. typu časování sloves pohybu vybrané vazby sloves příslovce		OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV – Sociální komunikace OSV – Spolupráce MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – Morálka všedního dne MDV – Mediální produkty a jejich význam MDV – Uživatelé MDV – Účinky mediální produkce a vliv médií VMEGS – Žijeme v Evropě M – čísla Z – Rusko, Česká republika

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<u>produktivní řečové dovednosti:</u> žádá vhodnou formou o informace z každodenního života v jednoduché konverzaci žádá o běžné informace a sám je poskytuje adekvátně reaguje ve formálních a neformálních situacích na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě vytvoří krátký text na téma související s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky reprodukuje méně náročný autentický text jednoduše se vyjádří k různým tématům při zpracování písemného projevu využívá překladové slovníky <u>interaktivní řečové dovednosti:</u> domluví se v běžných každodenních situacích, vyžádá si potřebné informace, požádá o radu, o pomoc vyjádří, co smí, může, umí a má udělat	<u>komunikativní funkce jazyka</u> <u>a typy textů:</u> popis, vypravování stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu, jeho reprodukce jednoduchá prezentace informace z médií <u>tematické okruhy a</u> <u>komunikační situace:</u> rok, roční období, měsíce popis dne, časové údaje jídlo, stravovací návyky nákupy, móda, oblékání, styly oblékání vzhled a charakter člověka <u>reálie zemí studovaného</u> <u>jazyka:</u> základní geografické, ekonomické, kulturní a historické reálie Ruska a srovnání s reáliemi České republiky základní informace o životě v Rusku		

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák: receptivní řečové dovednosti: zdokonaluje úroveň své četby, čte plynule s porozuměním dbá na správnou výslovnost a intonaci vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu interpretuje obsah poslechu pochopí význam autentických nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov interpretuje v přiměřeném rozsahu čtený text nebo obsah konverzace vlastními slovy vyjadřuje podstatu textu, zhodnotí ho, zaujímá stanovisko čte nahlas, plynule a foneticky správně, rozliší základní informace dokáže vyhledat základní informace v literatuře nebo na internetových stránkách a pracuje s nimi čte i složitější text, kterému nerozumí zcela přesně	jazykové prostředky a funkce: <u>fonetika</u> další rozvoj výslovnostních návyků, opakování intonačních konstrukcí vět (přízvuk slovní i větný, rytmus, intonace a melodie) <u>pravopis</u> upevňování ruského pravopisu na nové slovní zásobě <u>lexikologie</u> tvoření slov, ustálená slovní spojení <u>gramatika</u> skloňování podstatných jmen 3. stupeň přídavných jmen řadové číslovky minulý a budoucí čas sloves rozkazovací a podmiňovací způsob sloves vazby нужно a нельзя spojka если		OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV – Sociální komunikace OSV – Morálka všedního dne OSV – Spolupráce a soutěž MDV – Mediální produkty a jejich význam MDV – Uživatelé MDV – Účinky mediální produkce a vliv médií OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů VMEGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky VMEGS – Žijeme v Evropě MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí M – čísla Z – Rusko, Česká republika

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
při čtení dokáže, podle obsahu, rozlišit typ textu a účel čtení při práci s textem používá slovník a internet <u>produktivní řečové dovednosti:</u> navazuje jednoduchou konverzací vhodnou formou zjišťuje informace týkající se každodenního života navazuje konverzací, žádá o běžné informace a sám je poskytuje adekvátně reaguje ve formálních a neformálních situacích reprodukuje méně náročný autentický text na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě vytvoří krátký text na téma související s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky jednoduše se písemně vyjádří k různým tématům (referát)	<u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u> formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence jednoduchá prezentace informace z médií <u>tematické okruhy a komunikační situace:</u> volný čas a cestování doprava, orientace ve městě zdraví a nemoci, části těla, zdravý životní styl, počasí svátky a oslavy, blahopřání hlavní město Ruska – Moskva <u>reálie zemí studovaného jazyka:</u> základní geografické, ekonomické, kulturní a historické reálie Ruska a		

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<u>interaktivní řečové dovednosti:</u> domluví se v běžných každodenních situacích, vyžádá si potřebné informace, požádá o radu, o pomoc bez problémů se zapojí do komunikace v hodinách	srovnání s reáliemi České republiky základní informace o životě v Rusku		

6.2 Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace

6.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Matematika je naplnění obsahu vzdělávací oblasti matematika a její aplikace. Je založen především na aktivních činnostech s matematickými objekty a užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Rozvíjí rozumové poznávání zákonitostí pomocí matematických symbolů. Umožňuje získávat matematickou gramotnost. Prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku.

Časová dotace:

6. ročník – 5 hodin

7. ročník – 5 hodin

8. ročník - 5 hodin

9. ročník – 5 hodin

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut denně), probíhá převážně v kmenové třídě, případně v učebně informatiky.

Cíl předmětu:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Matematika):

Kompetence k učení

Na konci 9. ročníku žák:

- a) vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
 - učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
 - uplatňujeme individuální přístup k žákům a přistupujeme k nim dle jejich individuálních schopností
 - při výuce povzbuzujeme a zaměstnáváme rychlejší žáky větším množstvím úloh
 - žáci, kteří probírané učivo zvládli, vhodným způsobem pomáhají pomalejším
- b) vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
 - vedle učebnic používáme jiné zdroje – sbírky, pracovní sešity, vlastnoručně vytvořené texty, které žákům zůstávají a mohou si tak vytvářet vlastní portfolio
 - žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v encyklopediích, jiných učebnicích, na internetu
 - žákům jsou zadávány úkoly, při jejichž řešení se kombinují informace z různých zdrojů
 - žákům jsou zadávány k řešení úlohy vycházející z reálné situace, úlohy, které budou jednou ve svém životě řešit
- c) operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické a přírodní jevy
 - součástí výuky jsou projekty propojující učivo matematiky s dalšími předměty
 - škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých přírodovědných předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
 - učivo v matematice doplňuje probírané učivo ve fyzice či chemii
 - učitelé rozvíjejí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- d) samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
 - v matematice nejsou poznatky žákům pouze předkládány, ale jsou vedeni k vlastnímu pozorování a vyvozování (například tvorba modelů matematických těles z dostupných materiálů, odvození výpočtu povrchu těles z vlastnoručně vytvořené sítě tělesa apod.)
 - žáci jsou vedeni k tomu, aby matematické poznatky a dovednosti uměli využívat v praktických činnostech – při měření, odhadování, porovnávání velikostí a vzdáleností, při orientaci
- e) poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
 - žáci jsou vedeni k samostatné práci
 - výuka je doplňována motivačními úlohami
 - základním motivačním faktorem je žákova svoboda – žáci si v mnoha případech mohou vybírat z většího množství nabízených úloh dle svých schopností

- žáci jsou vedeni k sebeevaluaci – při samostatné práci i při práci ve skupině
- u žáka je rozvíjena důvěra ve vlastní schopnosti a možnosti, jsou vedeni k soustavné sebekontrolě při každém kroku řešení

Kompetence k řešení problémů:

Na konci 9. ročníku žák:

- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
 - žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy
 - Při výuce matematiky se žáci stále setkávají s problémovými úlohami, jsou vedeni k určitému postupu (provést rozbor problému a plán řešení odhadnout výsledek, volit správný postup a vyhodnocovat správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému)
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
 - učitel vytváří u žáků výukou matematické nástroje (početní operace, algoritmy, metody řešení úloh) a možnost efektivního využívání osvojeného matematického aparátu a tím schopnost samostatného řešení problému
 - žákům je umožněno vlastní pořadí při řešení úloh
 - žáci jsou vedeni k vnímání složitosti vnějšího světa, k rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním a vedeni k poznání, že realita je složitější než její matematický model
 - učitelé výběrem vhodných učebních metod u žáků rozvíjejí abstraktní a logické myšlení (především v nejvyšších ročnících), vedou žáky ke kritickému uvažování a srozumitelné argumentaci prostřednictvím řešení matematického problému
 - žáci jsou vedeni k poznávání možnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence komunikativní:

Na konci 9. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům záznamů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
 - žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli prezentovat výsledky své práce před ostatními spolužáky
 - dovednosti získané v hodinách informatiky žák využívá při práci v hodinách matematiky

- žák je v hodinách matematiky veden k přesnému a stručnému užívání matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

Kompetence sociální a personální

Na konci 9. ročníku žák:

- a) účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu,
- b) podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- c) přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
 - škola využívá skupinové práce a kooperativního učení
 - žáci jsou vedeni ke vzájemné pomoci
 - žáci jsou vedeni k tomu, aby ve skupině zastávali určité role a za svoji práci byli zodpovědní
 - žáci jsou při skupinové práci vedeni k rozvíjení spolupráce při řešení problémových úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi

Kompetence pracovní

Na konci 9. ročníku žák:

- a) dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- b) přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
 - žáci při všech činnostech zachovávají bezpečnost práce, se zásadami bezpečného chování jsou vyučujícím seznámeni na začátku roku a při neobvyklé činnosti před započatím činnosti

Kompetence digitální

Na konci 9. ročníku žák:

- a) vedeme žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů i digitální technologie
- b) motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru).
- c) umožňujeme žákům využívat digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy
- d) nabízíme příležitosti k tomu, aby žáci prováděli statistická šetření v oblastech jejich zájmů, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali, zobecňovali a diskutovali o metodách a výsledcích.

Průřezová témata:

1) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Rozvoj schopností poznávání- cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
Souvisí se školními výstupy v daném předmětu.

Sebepoznání a sebepojetí- můj vztah ke mně samé/mu; moje učení, moje vztahy k druhým lidem
Žáci jsou vedeni v hodinách matematiky k sebehodnocení. Žák umí pracovat ve skupině.

Seberegulace a sebeorganizace- cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení.
Dobrovolné domácí úkoly, dobrovolná účast v matematických soutěžích (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Matematický klokan, Logická olympiáda,...),
rozvržení práce při 45 minutových kontrolních pracích.
Žák si dovede provést kontrolu zápisu, dovede posoudit správnost výpočtu.

Psychohygienu: hledání pomoci při potížích
Střídání různých forem práce, pohybové hry u procvičování. Žák účelně používá tabulky a kalkulačky k základním výpočtům,

Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
Různé způsoby řešení slovních úloh, konstrukčních úloh, z nabízených možností řešení si žák vybírá tu, která mu nejvíce vyhovuje a pro něj nejlepší, žáci sami tvoří slovní úlohy.

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Mezilidské vztahy

Vzájemná pomoc při vysvětlování algoritmů jednotlivých úloh, poslouchat a snažit se pochopit myšlenkové pochody svých spolužáků.

Komunikace

Opravovat, vysvětlovat jednotlivé úlohy (např. slovní), přesvědčovat spolužáky o vlastní pravdě v řešení složitější úlohy.

Kooperace a kompetice

Práce ve skupinách, ve dvojicích.

MORÁLNÍ ROZVOJ

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu.

Žák správně zapíše konstrukční postup s použitím matematické symboliky.

6.– 9. roč.: slovní úlohy, přednost početních operací, konstrukční úlohy

2) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Formy participace občanů v politickém životě

Práce s tabulkami, diagramy a grafy – sledování volebních preferencí jednotlivých politických stran. Zobrazení v grafu, výpočty pomocí procent.

3) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Objevujeme Evropu a svět

7. roč.: Poměr – práce s mapou – měřítko plánu a mapy.

9. roč.: Podobnost – měřítko mapy.

4) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

6.– 9. ročník – slovní úlohy využitím ekologické tematiky, jejich zařazení v hodinách tam, kde je to vhodné.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika dle RVP:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

- M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek-část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
- M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta
- zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

- M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- M-9-2-02 porovnává soubory dat
- M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák	
M-9-2-01p	vyhledává a třídí data
M-9-2-02p	porovnává data
M-9-2-04p	vypracuje jednoduchou tabulku
-	užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
-	zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p	vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-04p	vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
M-9-3-05p	provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-06p	rozezná a rýsuje základní rovinné útvary
M-9-3-08p	sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
M-9-3-10p	vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
M-9-3-11p	sestrojí síť základních těles
M-9-3-12p	načrtne základní tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí

- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo: Desetinná čísla

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - čte, zapisuje a porovnává desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose - vyjádří část celku desetinným číslem - provádí zpaměti i písemně početní operace s desetinnými čísly - využívá při pamětném i písemném počítání asociativnost a komutativnost - při sčítání a násobení využívá distributivnost, odhaduje výsledky s danou přesností - zaokrouhluje desetinná čísla na předem daný počet desetinných míst - převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti s využitím desetinných čísel - aplikuje osvojené početní operace s desetinnými čísly - odhaduje, měří a porovnává vzdálenosti, výsledky měření zapisuje s využitím desetinných čísel - samostatně vyhledává a vyhodnocuje informace z encyklopedií, tisku nebo pomocí internetu a takto získaná data zpracovává - řeší číselné a logické řady s využitím desetinných čísel	Desetinná čísla. - zápis desetinného čísla - čtení desetinných čísel - zobrazení desetinného čísla na číselné ose, porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel - početní operace s desetinnými čísly - řešení slovních úloh s desetinnými čísly - převody délkových, plošných a hmotnostních jednotek - vyhledávání dat zadaných desetinnými čísly, jejich porovnávání, vyhodnocování, zapisování do tabulky, vytvoření grafu bodového a sloupcového	6. ročník	EVO – příklady z ekologie využívající při řešení práci s des. čísly EGS – příklady z tisku, knih, internetu, které využívají při řešení des. čísla a zabývající se globálními a evropskými problémy Z – velikosti plochy území zadané des. čísly PŘ – práce s hmotnostmi a rozměry různých živočichů zadaných des. čísly TV – měření výkonů a zaznamenávání pomocí des. čísel F – měření fyzikálních veličin (měření délky, převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu a objemu) PČ – základy kótování, měření délky Inf – aplikace Speedmat, onlinecviceni.cz, matematický SW, apod.

Učivo: Dělitelnost přirozených čísel

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - zná pojem násobek a dělitel přirozeného čísla a u menších přirozených čísel je určuje z paměti - pomocí znaků dělitelnosti určí, zda je číslo dělitelné 2, 3, 5, 10 (4, 6, 8, 9, 100) - určuje, zda je dané přirozené číslo prvočíslo či číslo složené - umí najít dělitele čísla - rozloží přirozené číslo na součin prvočísel, určí společné dělitele dvou i více čísel a určí, zda se jedná o čísla soudělná či nesoudělná - nachází největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek dvou i více čísel, u menších čísel určuje D i n z paměti, u větších čísel pomocí rozkladu na součin prvočísel - modeluje a řeší situace využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel Žák - užívá v rámci svých schopností logické úvahy při řešení úloh a problémů	Dělitelnost přirozených čísel. - násobek a dělitel přirozených čísel - kritéria dělitelnosti, prvočísla a čísla složená - čísla soudělná a nesoudělná - Sudá a lichá čísla - znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 - společný dělitel a společný násobek - největší společný dělitel (D) - nejmenší společný násobek (n) - slovní úlohy řešené s využitím dělitelnosti přirozených čísel	6. ročník	D – historické úlohy na využití dělitelnosti přirozených čísel Tv – řady, zástupy s různými počty prvků Pč – množství materiálu při obkladu (max., min.) PC – aplikace Speedmat, onlinecviceni.cz, matematický SW, apod. Ch – směsi, roztoky OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Učivo: Celá a racionální čísla

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - zobrazuje racionální číslo na číselné ose - porovnává dvě celá i racionální čísla - vyjádří část celku zlomkem - převede desetinný zlomek na desetinné číslo a naopak - určuje číslo převrácené k danému číslu - převádí zlomek na smíšené číslo a naopak - pracuje se složeným zlomkem - provádí všechny početní operace - využívá při počítání zákony asociativnosti, komutativnosti a distributivnosti - využívá početní výkony s celými a racionálními čísly - řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel - určí absolutní hodnotu racionálního čísla, vysvětlí pojem absolutní hodnoty čísla	Celá a racionální čísla. - uspořádání celých a racionálních čísel - početní operace v oboru celých a racionálních čísel - číslo opačné a převrácené - smíšené číslo - složený zlomek	7. ročník	EGS EVO PČ – zlomky v receptech F – zlomky v měření času D – časová osa PŘ, Z - údaje udávané ve zlomcích Inf – aplikace Speedmat, onlinecviceni.cz, apod.

Učivo: Procenta

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - umí určit, kolik procent je daná část z celku, jak velkou část celku tvoří daný počet procent - určí celek z dané části, z daného počtu procent, - řeší slovní úlohy s využitím procent - řeší slovní úlohy na výpočet úroků	Procento. - procento, promile, základ, procent. část - počet procent, úrok, - jednoduché úrokování	7. ročník úlohy s %	EGS, EVO – Z, D, PŘ - slovní úlohy z těchto předmětů na % Ch – směsi, roztoky, koncentrace

- sestavuje a čte různé diagramy a grafy, v nichž jsou položky zadány v % (sloupcový, kruhový) - užívá v rámci svých schopností logické úvahy při řešení úloh a problémů - aplikuje algoritmus řešení příkladů na procenta při řešení úloh z finanční matematiky - vypočte úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku - rozliší pojmy jednoduché a složené úročení a vypočítá jednoduché příklady		9. ročník	Inf – grafy, výpočty v MS Excel (či jiném podobném programu) Vko – rozpočet FG
---	--	-----------	---

Učivo: Poměr, přímá a nepřímá úměrnost

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - porovná 2 a více veličin poměrem - rozděluje celek na části v daném poměru - vyjádří část celku poměrem - změní číslo v daném poměru - krátí poměr na základní tvar - řeší slovní úlohy s využitím poměru - zhotoví jednoduchý plán a orientuje se v měřítku plánu a map - rozpozná přímou a nepřímou úměru - zapíše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti - určí u závislosti dvou veličin, o jakou úměrnost se jedná - pracuje v pravoúhlé soustavě souřadnic - řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky	Poměr. Přímá a nepřímá úměra. - pojem poměr - krácení a rozšiřování poměru - převrácený poměr - zvětšování a zmenšování v daném poměru - postupný poměr - měřítko plánu a mapy, trojčlenka - slovní úlohy řešené trojčlenkou - úměra	7. ročník	EVO, EGS – slovní úlohy Z, D - měřítko plánů a map F, Z, PŘ - slovní úlohy využívající poměr rovnováhy páky, hydraulické zařízení Ch – výpočty pomocí trojčlenky Inf – aplikace Speedmat, onlinecviceni.cz, apod. Vko – Naše obec – plán obce

Učivo: Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta, Mocniny s přirozeným mocnitelem

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování - určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru - z paměti určuje druhou mocninu a odmocninu těchto mocnin čísel 1 - 20 - řeší slovní úlohy z praxe s užitím druhé mocniny a odmocniny - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem, určí mocninu součinu, zlomku a mocniny - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zapíše rozšířený zápis čísla v desítkové soustavě - zná Pythagorovu větu, její algebraický i geometrický význam a řeší úlohy z praxe - řeší geometrické úlohy s využitím učiva o mocninách a Pythagorovy věty Žák - užívá v rámci svých schopností logické úvahy při řešení úloh a problémů	Druhá mocnina a odmocnina. - druhá mocnina a odmocnina - mocniny s přirozeným mocnitelem - operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zápis čísel v desítkové soustavě ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 < a < 10$ - Pythagorova věta	8. ročník	F - výpočty vzdáleností a drah - výpočet výslednice sil - úprava vzorců Pč - výpočet spotřeby materiálu na výrobu tělesa - pomocí mocnin deseti F, Z, PŘ – práce s daty zadanými ve tvaru $a \cdot 10^n$ PC – aplikace Speedmat, onlinecviceni.cz, apod.

Učivo: Výrazy. Lomený výraz

[illegible]

Učivo: Lineární rovnice a jejich soustavy

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - řeší jednoduché lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušky správnosti řešení - řeší jednoduché rovnice s neznámou ve jmenovateli a provádí zkoušky správnosti řešení - řeší soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací - řeší slovní úlohy s využitím lineárních rovnic a soustav dvou lineárních rovnic - řeší slovní úlohy o pohybu, o společné práci, o směsích - vyjadřuje neznámou ze vzorce - užívá v rámci svých schopností logické úvahy při řešení úloh a problémů	Lineární rovnice. - lineární rovnice - rovnost, vlastnosti rovnosti, kořen - řešení rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - počet řešení - zkouška - řešení rovnice v daném číselném oboru - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Vyjádření neznámé ze vzorce. Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	8. ročník 9. ročník 8. a 9. ročník	EGS, EVO - slovní úlohy F, Ch – úlohy řešené rovnicí Ch – směsi F – úlohy o pohybu F - vzorce

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák - narýsuje přímku, polopřímku, úsečku, určí délku úsečky - určí vzájemnou polohu přímky a bodu, dvou a více přímk v rovině - rýsuje rovnoběžky a kolmice daným bodem - zapíše útvary v rovině pomocí matematické symboliky - třídí a popíše různé druhy trojúhelníků - sestrojí výšky a těžnice, kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - umí změřit vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku, dopočítává velikost vnitřního úhlu, zná-li zbývající dva - určuje pomocí trojúhelníkové nerovnosti, zda lze trojúhelník sestrojit; - žák sestrojí trojúhelník pomocí vět sss, sus, usu - žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníku	- bod, úsečka, přímka, polopřímka - přímky rovnoběžné, různoběžné (kolmé) - průsečík přímek - trojúhelník, strany trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost - troj. rovnoramenný, rovnostranný, obecný - troj. pravoúhlý, ostroúhlý, tupoúhlý - výšky a těžnice v trojúhelníku - kružnice opsaná a vepsaná troj., vnější a vnitřní úhly v troj. - věty sss, sus, usu - obsah a obvod troj. - obsah pravoúhlého trojúhelníku	6. ročník 7. ročník	F -určování těžiště VV, Inf – druhy písma PČ – technický výkres Geogebra Úlohy z praxe: spotřeba materiálu na zhotovení podložky, tvaru čtyřúhelníku, apod.
- charakterizuje a třídí rovnoběžníky – čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník, zná jejich vlastnosti, - rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků - umí sestrojit rovnoběžník a lichoběžník - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	- rovnoběžník a jeho vlastnosti, - výšky a úhlopříčky v rovnoběžníku, - čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník, - obvod a obsah rovnoběžníku - lichoběžník, vlastnosti lichoběžníku, - obvod a obsah lichoběžníku,	6. a 7. ročník	

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
- umí dopočítat vnitřní úhly v rovnoběžníku, zná-li jeden vnitřní úhel - umí dopočítat čtvrtý úhel v lichoběžníku a obecném čtyřúhelníku, zná-li zbývající tři vnitřní úhly - řeší slovní úlohy a úlohy z praxe na obvod a obsah čtyřúhelníku - sestrojí kružnici daného poloměru, určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu dvou kružnic - umí sestrojit tečnu ke kružnici v daném bodě a z daného bodu ležícího vně kružnice - vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice - řeší slovní úlohy a úlohy z praxe na výpočet obsahu a obvodu kruhu - řeší logické a netradiční geometrické úlohy	- vnitřní úhly čtyřúhelníku - mnohoúhelníky - kruh, kružnice, střed, poloměr, průměr, - tečna, sečna, vnější přímka, - vzájemná poloha dvou kružnic, - vnější a vnitřní dotyk dvou kružnic, - obsah kruhu, délka kružnice, číslo π, (+ slovní úlohy) - Thaletova věta	8. ročník	

Učivo: Úhel a jeho velikost

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Žák: - narýsuje úhel dané velikosti ve stupních - změří velikost úhlu pomocí úhlooměru - používá jednotku stupeň, minuta - odhadne velikost úhlu - graficky sečte a odečte 2 úhly - písemně sečte a odečte úhly ve stupních a minutách - písemně násobí a dělí úhel - vyznačí vrcholové, vedlejší úhly, určí jejich velikosti - vyznačí souhlasné a střídavé úhly, určí jejich velikosti	Úhel. - zavedení pojmu úhel - velikost úhlu – stupeň, minuta - úhly: ostrý, pravý, tupý, přímý - konvexní a nekonvexní úhel - sčítání, odčítání úhlů – početně i graficky - násobení a dělení (2,4) úhlů - početně i graficky, osa úhlu - úhly vedlejší a vrcholové (střídavé, souhlasné) - výpočty v obrazcích (dopočítání zbývajících úhlů)	6. ročník	INF - vyhledávání témat na Internetu Geogebra Z – orientace na mapě a v terénu F – lom světla; kompas (magnetické vlastnosti látek)

Učivo: Shodnost a podobnost trojúhelníků, středová a osová souměrnost

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák - pomocí průsvítky určí, zda jsou dva rovinné útvary shodné, užívá věty o shodnosti trojúhelníku sss, sus, usu - sestrojí obraz rovinného obrazce v osově a středové souměrnosti - určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce - umí narýsovat osu úsečky - určí střed souměrnosti středově souměrného obrazce - užívá shodná zobrazení v praxi - rýsuje pravidelné mnohoúhelníky (šestiúhelník, osmiúhelník) a určuje jejich základní vlastnosti - určí, zda jsou dva útvary v rovině podobné - určuje a používá poměr podobnosti - sestrojí rovinný útvar podobný danému - mění rovinné útvary v daném poměru - rozděluje úsečky v daném poměru - užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami - umí určit, zda jsou dva trojúhelníky podobné pomocí vět o podobnosti trojúhelníků	- shodnost - věty o shodnosti trojúhelníků - osová a středová souměrnost - pravidelné mnohoúhelníky - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků	6. ročník Věty o shodnosti 7. ročník 6. ročník - os. souměrnost 7. ročník - střed. soum. 9. ročník - podobnost	Z, D, Pč - útvary shodné a podobné –mapy, plánky Vv - útvary souměrné Př - pravidelné mnohoúhelníky (plástve medu) F – světelné jevy

Učivo: Množiny bodů dané vlastnosti

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák: - používá základní pravidla přesného rýsování	Množiny bodů dané vlastnosti: - osa úsečky - osa úhlu	6. ročník 6. ročník	INF - vyhledávání témat na internetu MedV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- sestrojí základní úlohy s použitím množin bodů dané vlastnosti - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu Žák umí: - sestrojit osu úsečky - sestrojit osu úhlu - sestrojit rovnoběžky s přímkou v dané vzdálenosti - sestrojit soustředné kružnice - sestrojit tečnu ke kružnici v daném bodě - sestrojit tečnu ke kružnici v bodě ležícím vně kružnice - sestrojit trojúhelníky a čtyřúhelníky, v postupu budou žáci muset využít znalostí GMB – Thaletova věta	- dvojice rovnoběžek v dané vzdálenosti od přímky - Thaletova kružnice - soustředné a nesoustředné kružnice - konstrukce Δ a čtyřúhelníků	8. ročník 6. ročník 6. ročník 8. ročník	VMEG

Učivo: Matematická tělesa (krychle, kvádr, kolmý hranol, rotační válec a kužel, jehlan, koule)

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní tělesa - nachází v realitě jejich příklady - analyzuje vlastnosti těchto těles, načrtne a sestrojí síť těchto těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - odhaduje a vypočítá objem a povrch - zná a převádí jednotky obsahu a objemu	Tělesa. - krychle, kvádr, kolmý hranol, rot. válec - jehlan, rot. kužel, koule - síť, obraz v rovině, popis - objem, povrch těles - jednotky obsahu – převody - jednotky objemu – převody	6. ročník - krychle a kvádr 7. ročník - kolmý hranol 8. ročník - rotační válec 9. ročník - jehlan	„Bazénové úlohy“, výpočet ceny vody, apod. F – měření objemu, převody jednotek objemu, D – dříve používané jednotky objemu u nás Z- jednotky objemu používané v jiných zemích PŘ – objem plic, jeho měření, množství vzduchu v místnosti pro určitý počet lidí VV – tělesa v architektuře ve slovních úlohách

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů těles - řeší úlohy na prostorovou představivost - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- výpočet povrchu a objemu těles ve slovních úlohách - logické a netradiční geometrické úlohy s užitím sítí a obrazů v rovině u těles	- rotační kužel 9. ročník - koule	EGS, EVO, OSV

Učivo: Funkce přímá a nepřímá úměrnost. Lineární funkce. Goniometrická funkce ostrého úhlu.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák - určuje z tabulek a grafů různé závislosti - určuje u závislostí jejich vlastnosti, znázorňuje je do diagramů a grafů - vyjádří danou funkci tabulkou, grafem a rovnicí - určí definiční obor a obor hodnot funkce - pracuje s pravoúhlou soustavou souřadnic - čte souřadnice bodů a tyto body umí zakreslit - určí, zda je vztah úměrnost - sestrojuje a čte grafy přímé a nepřímé úměrnosti - rozliší lineární funkci od ostatních funkcí a určí její vlastnosti - užívá grafy lineární funkce k řešení úloh z praxe - graficky řeší soustavu dvou lineárních rovnic	- závislost - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností - nákresy, schémata, diagramy, grafy - tabulky - pravoúhlá soustava souřadnic - závislá a nezávislá proměnná - funkce, graf funkce - definiční obor funkce - obor hodnot funkce - funkce rostoucí, klesající, konstantní - lineární funkce, její vlastnosti - graf lineární funkce - graf přímé a nepřímé úměrnosti	7. ročník 9. ročník	F, Z, PŘ, CH - různé typy závislostí, závislé veličiny F – světelné jevy Z – poměr, měřítko plánu a mapy INF- tvorba grafů např. v MS Excel EVO - slovní úlohy - tvorba grafů dle údajů získaných z tisku či na internetu o stavu životního prostředí

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- definuje goniometrickou funkci ostrého úhlu - vypočítá daný prvek pravoúhlého trojúhelníku - určí hodnotu pomocí kalkulatoru (tabulek) - užívá v rámci svých schopností logické úvahy při řešení úloh a problémů	- grafické řešení soustavy rovnic Goniometrické funkce Pravoúhlý trojúhelník a goniometrické funkce ostrých úhlů. Řešení úloh z praxe za pomoci goniometrických funkcí.		

Učivo: Základy statistiky

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
Žák - provádí konkrétní statistická šetření, třídí podle kvantitativních nebo kvalitativních znaků, zapisuje zjištěné údaje do tabulky, určuje četnost hodnoty znaku - vypočítá aritmetický průměr, čte a sestavuje sloupcové, kruhové, spojnicové diagramy - čte a sestaví různé diagramy s údaji zadanými v procentech	- závislost - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy tabulky - pravoúhlá soustava souřadnic - závislá a nezávislá proměnná - četnost znaku, aritmetický průměr - druhy diagramů	8. - 9. ročník	- tvorba grafů z údajů získaných z údajů v Z, D, PŘ, F, Ch EVO, EGS - grafy, diagramy - statistiky získané z tisku, internetu a další práce s nimi - MDV –kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - EGS –Objevujeme Evropu a svět(srovnání států –HDP, počet obyv.) - VDO -Formy participace občanů v politickém životě (volební preference) - F, Ch – tabulky (laboratorní cvičení, zápis údajů)

6.3 Vzdělávací oblast: Informatika

6.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Časová dotace:

- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodina

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut týdně) v učebně informatiky, může být rovněž zařazena jako dvouhodinový blok (90 minut) jedenkrát za 14 dní. Ve skupině je maximálně 20 žáků, při větším počtu žáků ve třídě jsou rozděleni do dvou skupin (pokud to možnosti školy dovolují). Výuka informatiky na 1. stupni probíhá v odborné učebně. Učebna je vybavena dostatečným počtem pracovních stanic tak, že žáci mohou pracovat samostatně. Některá témata probíhají bez počítače. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Práci s počítači (zejména uživatelské dovednosti) se žáci učí i v rámci dalších předmětů – využíváním výukových programů, přípravou referátů a prezentací atd. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Řád učebny informatiky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné nejen při hodině informatiky, ale i v jiných předmětech, které se vyučují v počítačové učebně.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

- souprava robotů **12 kusů OZOBOT** (na 2 žáky 1 stavebnice)
- robotická stavebnice **LEGO Mindstorms EV3** (na 3 žáky 1 stavebnice)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní:

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty, chatu, Teams

- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální:

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram
- žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- budujeme sebedůvěru v samostatný rozvoj

Kompetence občanské:

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní:

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k etickému chování na internetu, sdílíme zde navzájem studijní a jiné materiály, řešíme problémy, zveřejňujeme zadání apod.
- dáváme žákům možnost odevzdávat písemné úkoly v elektronické podobě, nabádáme žáky k digitální archivaci svých prací, k jejich pravidelnému zálohování a zároveň jasné strukturační v prostředí cloudového úložiště ONEDRIVE a podobně, seznamujeme žáky s postupy, jak zefektivnit a zkvalitnit své výstupy,
- dbáme na důsledné dodržování kybernetických bezpečnostních zásad, jakými je např. komunikace s pedagogy pouze ze školních oficiálních e-mailů, archivace digitálních úkolů na cloudovém úložišti, apelujeme na žáky, aby hesla ve školním systému obsahovala různé typy znaků.
- žáky a jejich zákonné zástupce informujeme o dosažených výsledcích elektronickou formou.
- vyžadujeme úplné a přesné citace materiálů, které žáci využívají z internetu, formujeme jejich schopnost odlišování vlastních a cizích myšlenek a dbáme na ochranu soukromého vlastnictví a autorských práv s důrazem na digitální obsah, který je snadno zcizitelný.

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

- 1.1. Rozvoj schopností poznávání - rozvoj zrakového vnímání, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při práci na počítači, procvičování dovedností zapamatování jak pracovat s různými programy a jak ovládat počítač.
- 1.2. Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání při samostatné práci na počítači. Naučit se zorganizovat čas v hodině, po splnění zadaných úkolů si žáci mohou zahrát hry.
- 1.3. Psychohygiena - vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání počítače jako pomocníka v práci a v učení. Naučit se hlídat si strávený čas u počítače pouhým hraním, abychom se nestali otrokem počítače.

- 1.4. Kreativita - rozvoj kreativity při kreslení na počítači.
- 1.5. Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, pomáhání méně zdatným spolužákům při práci na počítači.
- 1.6. Komunikace - zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, rozvoj slovní zásoby používané při práci s počítačem
- 1.7. Kooperace - naučit se spolupracovat při práci na počítači ve dvojicích, umět dát prostor i druhému.
- 1.8. Hodnoty, postoje, praktická etika - žáci se učí odpovědnosti za své postupy práce na počítači, uvědomují si, že jejich nezodpovědná práce může poškodit počítač. Žáci se učí nezištně pomáhat slabším spolužákům. Jako uživatelé internetu nezneužívají své anonymity a dodržují základní normy slušného chování a vyjadřování.

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

2.1 Objevujeme Evropu a svět - poznáváme státy Evropy, hlavní města, přírodní útvary a vodstvo. Žáci využívají internet k získávání poznatků o státech Evropy do svých projektů v tomto předmětu.

3. Multikulturní výchova

- 3.1. Lidské vztahy - dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učiteli. Bezproblémová spolupráce při práci na počítači se všemi spolužáky, nevyjímaje spolužáky, kteří patří k jiným etnickým skupinám anebo jsou cizími státními příslušníky.
- 3.2. Princip sociálního smíru a solidarity - vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin, a to i při práci na počítači.

4. Enviromentální výchova

4.1. Lidská aktivita a problémy životního prostředí – seznámení se s recyklací (nevydařený tisk na papír a jeho následné třídění), s ekologicky šetrnou likvidací starého počítače a jeho příslušenství.

5. Mediální výchova

- 5.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – při práci s internetem umět najít v textu nejdůležitější informace
- 5.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – při práci na internetu umět rozlišit mezi reklamou a zprávou
- 5.3. Tvorba mediálního sdělení – tvorba příspěvků do školního časopisu
- 5.4. Práce v realizačním týmu - schopnost domluvit se, společně třídit a poté realizovat myšlenky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika dle RVP:

INFORMATIKA

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

- I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
- I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
- I-9-1-02p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek
- I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

Učivo

- **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

- I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
- I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

Učivo

- **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

- I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
- I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
- I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá
- I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Učivo

- **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel

- **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

- I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
- I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
- I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu
- I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu
- I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo

- **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- **řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- **digitální identita:** digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

6. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- Řád učebny informatiky - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	Kódy kolem nás, Kódování znaků, Šifrování, Kódování barev, Obrázky z čar Komprese a kontrola Binární čísla Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	Kódování a šifrování dat a informací Data, informace a modelování	Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	Víme, co jsou data Evidujeme data Kontrolujeme data Filtrujeme, třídíme a řadíme Porovnáváme a prezentujeme Řešíme problémy s daty Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce	Práce s daty Informační systémy	Samostatná práce, diskuse
- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Informační systémy3 Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	Informační systémy Informační systémy	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- Formátování písma a textu - Vkládání grafických prvků, - Tabulky - Základní typografická pravidla, úpravy	Textový editor Word LibreOffice OpenOffice	Zpracování informací do publikace Informační systémy	Samostatná práce, objevování, praktické činnosti
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	Scratch Sestavení scénáře Opakování bloků Vlastní bloky Vytvoření programu Opakování Podprogramy	Programování – opakování a vlastní bloky Algoritmizace a programování	Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti

7. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Scratch Opakování s podmínkou Události, vstupy, Myš a klávesnice	Programování – podmínky, postavy, události Algoritmizace a programování	Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu	Počítače Digitální technologie	Diskuse, praktické činnosti, ukázky, výklad

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Metody zabezpečení přístupu k datům Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		
- Formátování písma a textu - Vkládání grafických prvků, - Tabulky - Základní typografické úpravy - Animace, zvuk, video - Časování	Prezentační editor PowerPoint LibreOffice OpenOffice	Prezentace dat Informační systémy	Samostatná práce, objevování, praktické činnosti

8. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Scratch Větvení program Rozhodování Souřadnice, grafický výstup, Parametry, podprogramy Proměnné	Programování – větvení, parametry a proměnné Algoritmizace a programování	Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti
- podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby	OZOBOT EVO nebo LEGO Mindstorms EV3 Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk)	Programování robotické stavebnice Algoritmizace a programování	Praktické činnosti, samostatná práce, projektová výuka, experiment

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot		
- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Tabulkový procesor Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Hromadné zpracování dat Informační systémy	Samostatná práce, problémová výuka, projekt

9. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Scratch projekty Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	Programovací projekty Algoritmizace a programování	Samostatná práce, praktické činnosti, diskuse, projektová výuka
- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	Hardware a software Složení počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů	Digitální technologie	Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
- na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, data centra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Výukové metody a formy
	komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
- Vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování.	Prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů	Závěrečné projekty	Projektová výuka, samostatná/skupinová práce

6.4 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

6.4.1 Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Dějepis je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Dějepis pro 2.stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Časová dotace:

6.ročník – 2 hodiny

7.ročník – 2 hodiny

8.ročník – 1 hodina

9.ročník – 2 hodiny

Organizace výuky:

Předmět Dějepis je do rozvrhu začleněn formou hodinového bloku (45 minut) dvakrát týdně. Výuka probíhá převážně v kmenové učebně.

Cíl předmětu:

- Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti.
- Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti.
- Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století.
- Důležité je rozvíjet takové časové a prostorové představy a empatie, které umožňují žákům proniknout k pochopení historických jevů a dějů.
- Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím dějin regionu i dějin místních.
- Učivo dějepisu na druhém stupni ZŠ rozšiřuje učivo z předmětu Vlastivěda ze 2.období 1. stupně, kde žáci získali základní vědomosti z historie od vzniku Českého státu po vznik samostatné ČR.

Učivo:

6.ročník – Pravěk, Starověk

7.ročník – Středověk, Raný novověk

8.ročník – Novověk

9.ročník – Nejnovější dějiny

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - při písemném i ústním projevu správně využívá dějepisné pojmy - pracuje s informacemi, interpretuje získané informace - vyvozuje závěry, dává jevy do souvislostí	- zadáváme úkoly, při kterých je žák nucen pracovat samostatně i ve skupinách, zpracovávat a prezentovat výsledky své práce - učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů (internet, učebnice, atlasy, encyklopedie, ...), zpracovávat je, posuzovat jejich objektivitu, vyvozovat závěry - umožňujeme žákovi samostatně pozorovat a experimentovat, plánovat a organizovat realizaci úkolu
Kompetence k řešení problémů - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními ověřuje získané znalosti v praxi - formuluje přesně a jasně problém, navrhuje postup jeho řešení - vyhledává informace k řešení problémů - studuje problém jako celek, je si vědom provázanosti dějepisu s dalšími předměty (výchova k občanství, český jazyk, zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova,...) - používá osvojené metody řešení dějepisných problémů i v dalších oblastech (je-li to pro danou oblast vhodné a možné)	- zadáváme problémové úkoly, které umožňují využití získaných poznatků - učíme žáky postupu řešení problémů - dáváme prostor pro nápady žáků, které se vztahují k řešení zadaného problému - umožňujeme přístup k různým druhům informací - zařazujeme úkoly, při kterých žáci musí využívat poznatky jiných oborů - vedeme žáky k aplikaci dějepisných poznatků v praxi - sledujeme, zda žáci řešení problému zvládají, v případě týmové spolupráce dohlížíme na efektivitu práce
Kompetence komunikativní - je schopen výstižného a souvislého písemného i ústního projevu - obhazuje svůj názor logickými argumenty - využívá informační a komunikační prostředky a technologie - aktivně pracuje s různými typy textů a obrazových záznamů (tabulky, grafy, mapy, ...), interpretuje takto získané informace	- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky přesně a v logickém sledu, jak v ústní, tak i v písemné formě - klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu - vedeme žáky k vyjádření vlastního názoru opřeného o logické argumenty, poskytujeme prostor pro obhajobu názoru - učíme žáky přijímat názory druhých - vedeme žáky ke správné komunikaci i prostřednictvím dalších komunikačních prostředků – např. email
Kompetence sociální a personální - pracuje v týmu, přebírá odpovědnost za svěřenou práci, kriticky ji hodnotí	- volíme takové formy práce, které vyžadují od žáků vzájemnou kooperaci - učíme vytvářet pravidla při práci v týmu - vedeme žáky k přijetí odpovědnosti za výsledek celé skupiny

- dodržuje pravidla stanovená pro týmovou práci - pomáhá ostatním členům týmu, vytváří pozitivní atmosféru ve skupině - dodržuje pravidla diskuse, respektuje různá stanoviska, objektivně hodnotí	- volíme různorodou skladbu skupin, která žáky nutí k zamýšlení nad kvalitami členů týmu, vhodnému rozdělení práce vzhledem k možnostem členů a vzájemnému respektu
Kompetence občanské - na základě získaných znalostí respektuje a chápe jiné kultury, vnímá možnosti obohacení kultury vlastní - respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění - rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích ohrožující život a zdraví člověka	- seznamujeme žáky s odlišnými kulturami - upozorňujeme na odlišné způsoby chování v jiné kultuře a vysvětlujeme příčiny - vedeme k úctě a respektu vůči jiným kulturám - vedeme k uvědomění si a přijetí odpovědnosti za své chování vůči životnímu prostředí - učíme, jak se chovat v mimořádných situacích, jak předvídat jejich vývoj a v rámci svých možností pomáhat
Kompetence pracovní - správně a bezpečně používá vybavení učebny a školní pomůcky - dodržuje předepsané pracovní postupy	- seznamujeme žáky se zásadami práce v učebně a používání školních pomůcek - vyžadujeme dodržování stanovených zásad a dohlížíme na ně - vedeme žáky k přenesení získaných pracovních návyků
Kompetence digitální - používá aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady - pracuje s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami	- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy - seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení - klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopnosti poznávání

Předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, vést je k posouzení vlastní práce, klást důraz na pozitivní motivaci.

Seberegulace a sebeorganizace

Motivovat žáky k samostatnému řešení daného problému, posílit schopnost využívat vlastních zkušeností a také kriticky hodnotit své výsledky.

Mezilidské vztahy

Dovednost vcítit se podle možností do role různých skupin lidí v různých dobách, sledovat postupný dlouhý a obtížný boj za lidská práva.

Komunikace

Na historických příkladech ukázat možný kladný i záporný vliv komunikační „síly“ (antičtí řečníci, davová psychóza, ...).

Hodnoty, postoje, praktická etika

V obou okruzích: Na příkladech historických osobností ukázat složitost řešení problémů a rozhodování, sepětí osobnosti s dobou (možnosti, vlivy, omezení – to vše brát v úvahu při posuzování), snažit se posoudit klady a zápory (nejen „černobíle“).

Výchova demokratického občana

Dějepis v tomto tématu přispívá historickým pohledem k tomu, aby žáci pochopili, že od počátku lidské společnosti žije člověk ve společenství, že je to tak nezbytné a že se hledají způsoby spolupráce. Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování lidské společnosti. Žáci by měli ocenit demokratičnost dnešní společnosti, uvědomit si, že současný stav nebyl vždy samozřejmý a je výsledkem dlouhého vývoje i zápasů. Měli by dojít k uvědomělému dodržování pravidel a chápat svobodu jako kategorii těsně spjatou s odpovědností a povinnostmi.

Občanská společnost a škola	Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, uvědomuje si povinnost postavit se proti násilí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.
Občan, občanská společnost a stát	6. roč. - Lidská společnost v pravěku – člověk potřebuje žít ve společenství, vždy musí existovat nějaká pravidla soužití, nejstarší formy – tlupa, rod, kmen První státy – pojem stát jako nejvyšší forma organizace společnosti, jeho základní funkce, podoba prvních států – despotie Řecko – aténská otrokářská demokracie, principy fungování, srovnání s despociemi Řím – vývoj státního zřízení: království – republika – císařství 7. roč. - Franská říše – podstata lenního systému, struktura raně feudální společnosti Velkomoravská říše a Český stát – první státní útvary u nás Velká listina svobod v Anglii – významný předěl v „demokratizaci“ středověké společnosti Husitství – první „republika“ v našich dějinách 8. roč. - Habsburkové na českém trůnu – střetnutí stavů s absolutistickou tendencí Habsburků Obnovené zřízení zemské – příklad ústavy jako stěžejního právního dokumentu

	Svět ve 2. pol. 17. a v 18. století – osvícenské názory a vítězství demokratických tendencí v Anglii (konstituční monarchie) a při vzniku USA (moderní ústava s oddělením mocí) Francouzská revoluce – význam myšlenek Deklarace lidských a občanských práv (zvláště vzhledem k době vzniku) Národní obrození – vznik novodobé společnosti. 9. roč. - Svět po 1. světové válce – demokracie versus totalita (fašismus, komunismus) ČSR – nový stát v Evropě – politický systém pluralitní demokracie, řešení národnostní problematiky (čechoslovákismus, národnostní menšiny) Studená válka – vznik novodobé občanské společnosti
Formy participace občanů v politickém životě	7. roč. - Konfrontovat základní demokratický princip (svoboda všech a rovnost příležitostí pro všechny) se strukturou středověké společnosti. Sledovat, jak úspěšné jsou jednotlivé skupiny občanů ve snaze podílet se na rozhodování. 8. roč. - V 19. stol. boj za všeobecné a rovné volební právo. Příklad nerovného volebního systému jako důkazu nedemokratičnosti.
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	9. roč. - Závěrečné zamyšlení nad dějinami – Jsme skutečně všichni spolupracovníky? Dokážeme pochopit a uplatnit jednotu práv a povinností? Kde jsou zdroje nedorozumění? Začínáme vždy nejprve od sebe, nehledáme chyby jen jinde? Je demokracie dokonalým systémem? V čem je přes nedostatky stále výrazně lepší než předchozí systémy?

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Historický pohled má sice přispět k pocitu zdravého vlastenectví, k pocitu určitého pevného zakotvení (můj domov, naše škola, naše vesnice, náš kraj, náš stát), ale i k tomu, že žijeme v širším společenství a že tomu tak bylo vždy. V současné době se toto propojení výrazně prohlubuje.

Evropa a svět nás zajímá	Tato tematika koncepčně prolíná celou výuku dějepisu. Oblast národních dějin se vždy vysvětluje v návaznosti na události světových (především pak evropských) dějin. Poznání historie sousedů, ale i vzdálenějších regionů je důležitým předpokladem pro pochopení a respektování jiných životních stylů.
Jsme Evropané	8. a 9. roč. - Evropa 19. stol. - vytváření států, nacionalismus a vlastenectví Společnost národů jako pokus o řešení problémů po 1. svět. válce OSN – stejný pokus ve světovém měřítku po 2. svět. válce Evropa rozdělená železnou oponou v době studené války

Multikulturní výchova

Dějepis má žákům poskytnout základní znalosti o kořenech a vývoji různých etnických a kulturních skupin. To by mělo být jedním ze základních předpokladů pro rozvíjení schopnosti chápat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských a sociálních skupin. Výsledkem by pak mělo být přijetí názoru o rovnocennosti všech těchto odlišností.

Kulturní difference

Dějepis objasní zdroje, ze kterých vychází současní civilizace. Důraz je kladen právě na kulturní přínos:

6. roč. - Nejstarší státy (Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína) a jejich kulturní přínos: počátky písma, základy věd, objevy, vynálezy, představy o světě, náboženství – antika (Řecko, Řím), počátky křesťanství

7. roč. - Byzantský kulturní sloh a vliv na Kyjevskou Rus, Franská říše (karolinská doba), Arabská říše a islám

Naše země - období Velké Moravy (písmo, staroslověnská literatura), počátky Českého státu (přechod k latinsky psané literatuře) Románský sloh a renesance – vliv antických kulturních kořenů

6. - 9. roč. - obecně sledovat tento směr – do naší kultury se promítají (nebo ji přímo určují) cizí vlivy, naopak české osobnosti přinášejí přínos do světové kulturní pokladnice (např. J. A. Komenský)

Lidské vztahy

Historické příklady toho, jak často docházelo ke konfliktům z důvodů kulturních, sociálních, náboženských a jiných odlišností, obvyklé tragické důsledky takových střetnutí a nepoučitelnost lidstva.

Etnický původ

Totéž jako v oddíle lidské vztahy, ale s důrazem na odlišnosti národnostní, v národních dějinách sledování česko-německé otázky (již od středověkých kořenů), ve světových např. indiánská a černošská otázka, nacistický rasismus a holocaust.

Multikulturalita

6. roč. - Různost jazyků: a) bájný výklad (babylonská věž, zmatení jazyků)

b) skutečnost – rozpad praindoevropského jazyka (doba bronzová) a vznik skupiny indoevropských jazyků, důkazy příbuznosti

Celkově (hlavně 9. roč.) dnešní multikultura je výsledkem dlouhého historického vývoje

Princip sociálního smíru a solidarity

Správnost a potřebnost tohoto principu by měla být přirozeným vyústěním předchozích tematických okruhů.

Enviromentální výchova

Složitost vztahů člověka a životního prostředí má svůj dlouhý historický vývoj. Ten můžeme v dějepisu sledovat od počátků zasahování do přírody v pravěku až po problémy dnešní doby. Objasnění základů tohoto dynamického vývoje přispěje k pochopení významu a nezbytnosti péče o životní prostředí.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Historický pohled na tuto problematiku může mít tyto uzlové body:

6. roč. - Mladší doba kamenná – počátky zemědělství, stálých sídel, tj. přetváření přírody

Nejstarší státy – produktivnější zemědělství v dobrých přírodních podmínkách, ale vyžaduje značnou regulaci přírody

7. roč. - Středověké zemědělství, vznik měst, rozvoj řemesel, obchodu – postupně se mění charakter krajiny

Objevení Ameriky, „vývoz“ evropské civilizace a důsledky pro indiánské obyvatelstvo

8. a 9. roč. - Průmyslová revoluce, technickovědecká revoluce, vědecko-technická revoluce, - jednota pokroku a negativních důsledků, komplexnost působení, změny životního stylu

Mediální výchova

Posuzovat kriticky tok mediálních informací v současnosti je nesmírně obtížné, obzvláště pro mladého člověka. Na historických příkladech je možno tuto problematiku ukázat asi i názorněji, protože můžeme konfrontovat např. text soudobých mediálních sdělení se skutečností, kterou už s odstupem objektivně hodnotíme. Produktivní činnost v této oblasti naopak může zvýšit efektivitu vlastní výuky dějepisu.

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Viz oddíl fungování a vliv médií ve společnosti.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Viz totéž

Fungování a vliv médií ve společnosti

9. (dle možností i 8. roč.) - role médií v politickém životě, ovlivňování názorů lidí, propaganda, důsledky

Vhodné pracovat s tiskovými nebo zvukovými dokumenty, konfrontovat s historickou skutečností, vysvětlit rozpory. Pozornost soustředit hlavně na období totalitních režimů.

Tematické okruhy produktivních činností: Tvorba mediálních sdělení

I na základě zkušeností získaných v oddíle Fungování a vliv médií ve společnosti vytvořit text (novinový článek, projev, leták, ale i např. video apod.) nebo i soubor textů sledující určitý manipulativní cíl. Může být zasazen do konkrétní historické doby, ale zaměřen i k současným problémům. Využití hlavně v 9. a 8. ročníku, možno ale zkoušet v jednodušší podobě i dříve.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis dle RVP:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03 demonstroe na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

- D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- D-9-4-03 vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí
- D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území
- D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu
- D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

žák

- D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
- D-9-5-02 vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě
- D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

Žák

D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války

D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

Žák

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

D-9-8-02 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-03 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

6. ročník Tematické okruhy: Člověk a lidská společnost v pravěku, Starověk

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituci, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák - chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti - - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duševní kulturu, objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák - rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí - podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	ČLOVĚK V DĚJINÁCH - význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny - hmotné a písemné prameny (archívy, muzea, galerie, knihovny) - vnímání historického času, hlavní období historie POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI - člověk a lidská společnost v pravěku Vznik světa a člověka - v mýtech a náboženstvích - vědecký výklad vzniku světa Charakteristika doby kamenné a doby kovů (nástroje, způsob obživy, společenské organizace, způsob života, umění) Vývoj člověka		OSV, EGS VkO – pojmy náboženství (příklady nejrozšířenějších světových náboženství) Čj – pojmy: mýtus (ukázky z literatury) Z – vyhledávání a orientace na mapě
	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY		VDO OSV

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Řím - přírodní poměry a osídlení Apeninského poloostrova, etruská kultura - boj o ovládnutí Apeninského poloostrova a Středomoří - Řím v období republiky (státní zřízení, územní rozsah, složení společnosti, krize republiky, občanské války, povstání otroků – Spartakus) - Řím v období císařství (státní zřízení, rozšiřování říše, postavení provincií, boj proti barbarům) - vznik a podstata křesťanství - krize římské říše - římská kultura (např. věda, umění, způsob života, náboženství, významné osobnosti)		OSV, VDO, EGS, EVO Z – orientace na mapě Čj – pověst o založení Říma (Romulus a Remus) Vko – pojmy agresor, válka obranná a útočná, republika Vko – pojmy: křesťanství, typy státního zřízení M – římské číslice

7.ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA -nový etnický obraz Evropy -utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj -islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)		VkO – nejrozšířenější světová náboženství, nebezpečí zneužití, terorismus, války Z – orientace na mapě, centra světových náboženství
- charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámská říše, Velká Morava, počátky českého státu) - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák: -uvede první státní útvary na našem území -uvede základní informace z období počátků českého státu	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy do Svaté země -struktura středověké společnosti, zemědělství, řemeslná výroba a obchod, vznik měst - způsob života jednotlivých vrstev (šlechta, rytíři, měšťanstvo, kněžstvo, mnišské řády) - význam jednotlivých vrstev - kultura a vzdělanost středověké společnosti - románské a gotické umění		Čj – ukázky ze Starých pověstí českých Z – orientace na mapě Vv, VKO – románské a gotické stavby, typické znaky, vývoj oblékání Vv – ukázka různých typů písma Čj – seznámení s Biblí

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
-popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti -charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí -rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské -uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu			ČJ – literatura odrážející dobu (př. A. Jirásek, V. Vondruška)
Žák - vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve -vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život -popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie -objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák - popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu -uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY -renesance, humanismus, - husitství (průběh a výsledky, významné osobnosti) - reformace a jejich šíření Evropou -zámořské objevy a počátky dobývání světa - průběh a výsledky objevných cest, poznávání nových civilizací, důsledky pro Evropu -český stát a velmoci v 15.–18. století – vzestup Španělska, boj Nizozemí o nezávislost, počátky absolutních monarchií v Anglii a Francii, Svatá říše německého národa - postavení českých zemí v habsburské monarchii - 30-tiletá válka a její důsledky pro naše země a střední Evropu - upevňování nadvlády Habsburků		Vv -husitské zbraně ČJ – literatura odrážející dobu (př. A. Jirásek, V. Vondruška) Z – orientace na mapě, trasy zámořských plaveb Čj – odkaz J. A. Komenského a ukázky z jeho díla

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
-pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku			

8.ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák -vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák - uvede základní historické události v naší zemi v 19. století	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI Baroko, osvícenství - reformy Marie Terezie a Josefa II. - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, Vídeňský kongres - vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost (průmyslová revoluce v Anglii); sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů (Francie - Napoleon III., sjednocení Itálie i Německa) - Metternichovský absolutismus - utváření novodobého českého národa - národní obrození revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	možnost exkurze – Národní divadlo	VDO EGS Hv – barokní hudba Vv – barokní umění (malířství, sochařství, stavitelství) Hv – barokní hudba Vv – barokní umění (malířství, sochařství, stavitelství) Z – Evropa po napoleonských válkách (územní zisky) Vv – klasicismus, empír, romantismus Vko – pojmy: stát, ústava, parlamentarismus F – technické vynálezy Čj – odraz v literatuře MV OSV EGS Čj – odraz revoluce v české literatuře (př. A. Jirásek, K. H. Borovský) Hv – revoluce v hudbě (B. Smetana) Vv – kultura v českých zemích v pol. 19. století Z – změny na mapě Evropy v důsledku sjednocení Vko – politické proudy, ústava, politická práva

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
- vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	- Rakousko-Uherské vyrovnání - České země ve 2. pol. 19. století - industrializace českých zemí - politické proudy (liberalismus konzervativismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus- vzestup USA a Jap.		VkO – boj o obnovení Českého státu Z – mapa Evropy VKO – pojmy: impérium, expanze

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák - uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války - uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	MODERNÍ DOBA - průmyslová výroba, změny v charakteru výroby - mezinárodní situace - vztahy před 1. světovou válkou - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus - A. Hitler a NSDAP – důsledky pro Československo a svět - druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války		EGS VDO Vko – občanská práva, právo na sebeurčení demokracie Z – Evropa po 1.světové válce - národnostní menšiny v ČSR Vko – soužití mezi lidmi (tolerance) M – grafické znázornění národnostního složení v ČSR - % Čj - Osvobozené divadlo, Karel Čapek, Jaroslav Hašek Vv – móda 20.let, výtvarné umění (A. Mucha) Hv – hudba 20.let (jazz, kabarety) Vko – extremismus, nacionalismus, propaganda F – rozmach průmyslové výroby Čj – literatura proti válce Vv – výtvarné umění proti válce Vko – mobilizace, abdikace, diplomacie Z – fronty 2. světové války Ch – zneužití chemických látek F – vývoj zbraní, tanky 2.světové války Vko – život v době války, vliv na společnost, rasová nenávisť Vko – rodina ve válce Z – změny na mapě Evropy Čj – odraz 2. světové války v literatuře Př – obnova zničené Země Vko – volby (volební systém – nesvobodné volby), agitace, kádrová politika
Žák - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků		Z – svět rozdělený železnou oponou Vko – konsolidace, normalizace

6.4.2 Vyučovací předmět: Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Výchova k občanství je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova k občanství pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Časová dotace:

- 6. ročník - 1 hodina
- 7. ročník - 1 hodina
- 8. ročník - 1 hodina
- 9. ročník - 1 hodina

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut), probíhá převážně v kmenové třídě. K organizačním formám výuky patří exkurze, besedy a přednášky.

Cíle předmětu:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu **Výchova k občanství** je vybavení žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru **Zeměpis**, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Předmět **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a

přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka, skupinová práce, krátkodobé, popřípadě dlouhodobé projekty, metody práce s textem.

Nástroje hodnocení - ústní zkoušení, test, práce ve skupinách, referát, hodnocení projektu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat, jaký styl mu vyhovuje
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností
- pracuje s výukovými programy na PC
- výuka podle vlastních výukových textů, které žáci dotváří
- škola postupně sestavuje didaktické postupy založené na čtení s porozuměním
- vlastní výukové texty navazující na pracovní listy dále rozvíjejí získané schopnosti a dovednosti
- snažíme se, aby totožné formy práce s textem, které si žáci osvojili v hodinách českého jazyka, byly využívány i při získávání vědomostí v ostatních vzdělávacích oblastech
- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v různých zdrojích
- žáci se učí pracovat s pravidly českého pravopisu
- škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
- naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početném kolektivu
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů
- žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům
- výuka je postupně doplňována motivačními úkoly
- základním motivačním faktorem je žákova svoboda

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou
- žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu
- snažíme se, aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce
- vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky
- do výuky se snažíme postupně zapojovat úkoly z praxe
- škola vytváří systém vlastních výukových textů, které vedou k samostatnosti žáků

- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování
- svobodné volby pořadí plnění úkolů mohou žáci využívat všude tam, kde je najednou zadáno více na sebe nenavazujících úkolů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky
- žáci se účastní besed na různá témata, žáci navštěvují besedy pořádané obecní knihovnou
- při výuce je využívána školní knihovna
- učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- své dovednosti a znalosti získané v hodinách informatiky využívají při dotváření školních výukových textů
- k výuce je používána různá literatura, časopisy

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci, ve které jsou žáci vedeni k vzájemné pomoci
- škola využívá skupinové práce a kooperativního učení, této formy práce využíváme ve fázi procvičování učiva a opakování učiva

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- v hodinách českého jazyka se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice (Vánoce, Vítání jara, Velikonoce), v průběhu roku jsou používány texty související s lidovými tradicemi
- škola pořádá besídky pro širší veřejnost (vítání prvňáčků, slavnostní předání vysvědčení žákům devátých tříd, Den matek,...), snažíme se zde prezentovat, co se žáci naučili

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti
- žáci jsou seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována
- žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce, snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Projevuje se to zejména ve skupinové práci. Setkáme se s touto problematikou zejména v těchto blocích "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec".

Konkrétně k tématům "Lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy.

Témata: Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (průžnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2. Výchova demokratického občana

Uvědomění si vztahu k sobě samému, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám (prakticky - spoluutváření a respektování pravidel klasifikace a hodnocení žáků v ČJ, dodržování spravedlnosti a průhlednosti)

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

4. Multikulturní výchova

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní difference** - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5. Environmentální výchova

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technickoekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. **Tematické okruhy:**

- **Ekosystémy** kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života**
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**
- **Vztah člověka k prostředí** - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby

jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6. Mediální výchova

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.).

Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí, a k utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje.

7. Finanční gramotnost

Toto téma přispívá k osvojování pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

8. Korupce

Toto téma se zaměřuje na objasnění pojmu a diskusi o příčinách, projevech a důsledcích korupčního jednání.

9. Obrana vlasti

V tomto tématu je uplatňován aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, poznávání otázek obrany státu, úkoly armády, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VZDĚLÁVACÍHO OBORU

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

žák

- VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
- VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

žák

- VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

žák

- VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

- VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje; rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
- VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí
- VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

žák

- VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
- VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
- VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
- VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

žák

- VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
- VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova k občanství – 6. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Téma: Rodinný život - chápe podstatu smyslu rodiny - chápe role v rodině - dokáže pojmenovat příbuzenské vztahy - chápe význam manželství - ví, co je monogamie, polygamie, registrované partnerství - chápe smysl vytváření a udržování rodinných vztahů	Rodina Rodinné vztahy Příbuzenské vztahy Manželství je smlouva, slib a přísaha Rodina – místo návratů Děti – pokračování našeho života Rodina – ostrov bezpečí Rodina dělá z domu domov Rodina jako vzor a příklad Když vlastní rodina chybí	Rodokmen	ČJ- sloh (popis člena rodiny) D- vývoj patriarchátu a matriarchátu ČJ- citáty o manželství, Vv- blahopřání k svátku ČJ-četba J. Seiferta, napsat básničku členu rodiny Př- rozmnožování člověka Vv- náš dům či byt
Téma: Naše škola - se seznamuje s historií školního vzdělávání v naší zemi - seznamuje se s normami svého školního života - seznamuje se se základními metodami učení i novými metodami v učení	Škola – základ života Práva a povinnosti žáků. Společná pravidla a normy Umění učit se Vklad vzdělání pro život Význam a činnost žákovské samosprávy	Metody učení	ČJ- vypravování na téma Můj školní zážitek ČJ- pravidla pravopisu, DoVy-předpisy Téma prochází všemi předměty
Téma: Naše obec, region, kraj Žák - dokáže vysvětlit rozdíl mezi pojmy domov a dům - zná některé významné osobnosti, které žily nebo žijí v obci - zná významné budovy ve své obci - seznámí se s obecní samosprávou a jejími úkoly - dokáže navrhnout, jak může přispět k ochraně životního prostředí ve své obci	Místo, kde žijeme Zajímavá a památná místa Obec, důležité instituce Obecní zřízení Významní rodáci, místní tradice Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	Lidé v obecní samosprávě Volby	ČJ-popis obce, Vv-kresba části obce dle skutečnosti Př- ekologická výchova M – plánec obce, apod.

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Téma: Má vlast - zvládne charakterizovat region, kde žije a porovnat svůj region s ostatními regiony - vysvětlí symboliku státních symbolů a korunovačních klenotů - umí pojmenovat tři složky státní moci a rozlišuje mezi nimi	Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku Životní prostředí Život v regionech Vlast a vlastenectví Zajímavá a památná místa Významné osobnosti. Co nás proslavilo? Státní symboly Státní svátky Významné dny Česká republika – demokratický právní stát Naši prezidenti	Exkurze do Poslanecké sněmovny či Senátu Stověžatá Praha Film (Kozí příběh – pověsti ze staré Prahy)	ČJ- jazyk jako prostředek dorozumívání, D- návštěva regionálního muzea, Z- regiony v ČR AJ, NJ-porovnání podobných slov s češtinou, ČJ- nářečí, Slovník cizích slov Z- sousední státy, jejich vlajky, D-historická znamení českého království, korunovační klenoty, Hv- státní hymna, ukázky z děl našich významných hudebních skladatelů Vv- státní znak D- prezidenti našeho státu ČJ – Staré pověsti české
Téma: Miniúvod do lidských práv Žák - dokáže vyvodit, z čeho vyplývají lidská práva - umí vysvětlit rovnost mezi lidmi, důstojnost, odlišnost a podobnost lidí, rovnost lidí před zákonem - vysvětlí pojmy diskriminace, rasismus, xenofobie - ví, co je Všeobecná deklarace lidských práv a Úmluva o právech dítěte - posoudí míru zodpovědnosti za činy - chápe, že pravidla daná společností člověka chrání - ví, co je šikana a ponižování lidské důstojnosti - chápe, co je konflikt - vysvětlí pojem kompromis	Ty, já, on – jsme rozdílní? Přirozené a sociální rozdíly Rovnost x nerovnost Základní lidská práva První krok k lidským právům Práva dětí a jejich ochrana Rovné postavení mužů a žen Moje práva – tvoje práva Poškozování lidských práv Lidská solidarita Pomoc lidem v nouzi	Rovnoprávnost, emancipace	Př- prenatální vývoj, dvojčata, lidské rasy, Z- rozšíření obyvatel na Zemi, ČJ- práce se Slovníkem cizích slov D- historické příklady porušování lidských práv Z- národnostní menšiny v ČR; na mapě ukáže státy, kde jsou porušována lidská práva D- pravidla chování a tresty ve starém Římě, ČJ- Bible (Desatero) Inf – kyberšikana, sociální sítě, závislost, nebezpečí,

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- se seznámí se základními formami umění - se seznámí s pojmem víra - rozezná základní formy světových náboženství - se seznámí s pravidly slušného chování	Krása kolem nás Masová kultura Víra a náboženství Nejstarší formy náboženství Slušnost pro každý den		D - náboženství
Téma: Přírodní a kulturní bohatství - zná významné přírodní památky v ČR, umí je ukázat na mapě - uvědomuje si výjimečnost přírodních krás naší země a nutnost ochrany přírodních památek - zná zásady chování v přírodě, v chráněných oblastech - zná jednotlivé architektonické styly - vysvětlí příčinu změn, které v krajině provedl člověk - uvědomuje si následky neuvážených zásahů do přírody - zná významná ekologická hnutí - vysvětlí termíny obnovitelné a neobnovitelné zdroje - uvědomuje si význam třídění odpadu	Kam za kulturou Krásy naší země Ochrana přírodního a kulturního bohatství Zachraňme Zemi		HV, VV – kultura Př - oteplování Země, skleníkový efekt, ekosystémy, vliv člověka na krajinu Z – podnebné a vegetační pásy D – historické osídlení našeho území Z – chráněné oblasti ČR F – výroba elektřiny, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Př, CH – fosilní paliva Př - ekologie
Téma: Majetek v našem životě Žák - se učí poznávat naše potřeby - rozeznává majetek soukromý a státní - respektuje nedotknutelnost cizího majetku - rozpoznává, co je důležité pro život a co není - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního, způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Naše potřeby Majetek a vlastnictví Formy vlastnictví, hmotné a dušení vlastnictví, jejich ochrana. Hospodaření s penězi, majetkem. Rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing.	Sestavení rozpočtu Autorský zákon	Př – potřeby M – rozpočet (FG) Inf – Excel (tab.) – sestavení jednoduchého rozpočtu (příjmy, výdaje) Z – bohaté a chudé regiony u nás a ve světě D – lidské potřeby v průběhu dějin D, Z – bohatství naší země v historických a geografických souvislostech ČJ - úvaha

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Mít nebo být? Zásady hospodárnosti	Schodek státního rozpočtu.	KoR, FG
Téma: Řízení společnosti - se seznamuje s chodem a řízením státu - se seznamuje se základními prvky demokracie - se seznamuje s principem a fungováním voleb - se seznamuje s možnostmi zapojení do aktivního života společnosti - se seznamuje se státní správou a samosprávou	Stát /právní základy státu- znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu/ Cesta k demokracii Volby Začlenění do veřejného života Úkoly státní správy.	Volba třídní samosprávy Volby	D – demokracie, despotie, tyranie (historie) – typy států
Téma: Svět kolem nás - si uvědomí potřebu vzájemné spolupráce mezi lidmi - se zajímá o dění ve světě - se seznámí s úkoly EU - se blíže seznámí s jednotlivými státy EU - porozumí pojmům tolerance, intolerance, předsudek, rasismus, xenofobie, diskriminace, antisemitismus - porozumí pojmům živelní pohroma, terorismus, havárie s únikem nebezpečných látek - umí správně používat telefonní linky tísňového volání	Spolupráce mezi zeměmi Evropy Evropská integrace /podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR/ Tolerance k národnostním menšinám Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	Den IZS - Dobruška	Z – státy EU CH – únik nebezpečných látek Př – živelní pohroma D – vznik EU, snahy o sjednocení Evropy v minulosti AJ, NJ – jazyky EU VV – vlajka EU D – nadnárodní společnosti ZDR OČL

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Téma: Lidská práva - objasní význam přijetí Deklarace lidských práv - objasní původ lidských práv - zná nejdůležitější lidská práva - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití mezi lidmi - rozpozná chování a jednání, která se tolerovat nemohou - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Lidská práva v dokumentech Rovnost a nerovnost Poškození lidských práv Svoboda a autorita, šikana, diskriminace Morálka a mravnost	Projekt Lidská práva	D – vývoj lidských práv, dokumenty VV – tabule s dětskými právy ČJ – úvaha na téma rovnost a nerovnost D – T. G. Masaryk, Hitler, ... ČJ – dobro a zlo v pohádce Kyberšikana, sociální sítě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova k občanství 8. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Téma: Osobnost Žák - se seznámí s pojmy biologická, psychická a sociální stránka jedince a dokáže je rozlišit - uvědomuje si fyziologické, psychické a sociální změny ve vývoji organismu - poznává sebe sama a snaží se na sebe působit (sebevýchova) - seznamuje se s fázemi lidského života - chápe pojmy sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí - porozumí pojmům temperament a charakter - jednoduše charakterizuje jednotlivé temperamentové typy - seznamuje se s pojmy motiv, zájmy	Vývoj osobnosti, sebepoznávání a sebepojetí, temperament a charakter, seberealizace, osobní potenciál Myšlení a jednání Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti Systém osobních hodnot Charakter, vrozené předpoklady Osobní potenciál Životní cíle a plány	Testy IQ Mensa Test - temperament	Př – fyziologické změny ve vývoji člověka Čj – ukázky z knih S. Rudolfa D – Češi, kteří svůj národ proslavili, významné osobnosti Hv , Vv, Tv - významné osobnosti naší minulosti i současnosti Př – člověk a jeho vývoj TV – kondice VkJ – fáze života

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- porozumí pojmům vloha, schopnost, inteligence, nadání, talent, genialita			
Psychické procesy a stavy - seznámí se s pojmy vjem, smyslové vnímání, sociální vnímání - uvědomuje si součinnost smyslových orgánů - chápe pojmy myšlení, myšlenková operace, pojem - seznámí se s pojmy paměť, zapomínání, pozornost, pochopí jejich zákonitosti - porozumí pojmům hra, učení, práce - učí se uvědomovat a pojmenovat své emoce - chápe pojmy city, afekt, vášeň, nálada - seznámí se s druhy citů a jejich vlastnostmi	Vnitřní život člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování nových skutečností, sebe i druhých lidí. Systém osobních hodnot. Sebehodnocení. Životní cíle a plány. Sebezměna. Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.	Metody učení, typy učení	PŘ – smyslové orgány Vv, Hv – vyjádření různých pocitů a nálad písní, obrázkem ... Čj – česká přísloví VkJ
Člověk v sociálních vztazích - učí se přiměřeně vyjadřovat a prosazovat ve svém životě - seznamuje se s nejvhodnějšími způsoby řešení konfliktů, asertivními právy a povinnostmi - rozumí pojmům asertivní, pasivní a agresivní jednání - seznamuje se s pojmy stres, konflikt, kompromis - učí se zvládat stresové situace, potlačit emoce a umět převést konflikt na problém	Stereotypy v posuzování druhých lidí. Poznávání a posuzování nových skutečností, sebe i druhých	DV- Jak řešit konflikt?	D – agrese v dějinách Etiketa
Hospodaření - seznámí se se základními ekonomickými pojmy	/ principy tržního hospodářství, nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny,	Banky – nabídka pro klienty Výše inflace ČNB	M, Z – převod české měny na cizí M – jednoduché úročení Ing – Excel či jiný tabulkový SW FG

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- porozumí pojmům trh, nabídka, poptávka, firmy, domácnosti - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz	inflace, podstata fungování trhu/ Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění.		
Právo - upevní si znalost pojmů morálka a právo - uvědomuje si nutnost dodržování pravidel pro fungování společnosti - seznámí se se systémem práva a pojmy: právní vztah, právní řád, právní odpovědnost, fyzická osoba, právnická osoba, zákonný zástupce - seznámí se s Ústavou ČR, naučí se v ní orientovat a vyhledávat informace - vysvětlí význam dělby státní moci - objasní význam voleb v demokratickém státě - seznámí se s pojmy poměrný a většinový systém, mandát, poslanecká imunita - pochopí význam a úkoly vlády a prezidenta ČR - seznámí se s významem soudní moci a soustavou soudů v ČR	/právo, morálka, Ústava ČR, moc zákonodárná, moc výkonná a soudní, prezident, vláda, státní zastupitelství, základní práva a svobody, politika a korupce/ Demokratický způsob rozhodování a řízení státu Politický pluralismus		D- historický vývoj práva D – historický vývoj ústavy D- Listina základních práv a svobod Z – státy EU D – prezidenti Československa

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- orientuje se v základních lidských právech a povinnostech - rozumí zásadě při prosazování svých práv respektovat práva druhých - chápe pojmy politické spektrum, pravice, levice, pluralita, volební kampaň - uvede příklady korupčního jednání - diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích			KoR

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova k občanství 9. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Občan a právo Žák: - uvědomuje si obsah pojmu občanství - chápe fungování komunálních voleb, činnost obecního úřadu a práci obecního zastupitelstva - rozumí právu volebnímu a petičnímu, právu na informace - seznámí se s pojmy státní občanství, občanství ČR, průkazy totožnosti - chápe práva a povinnosti plynoucí z občanství v EU, jejich výhody - vysvětlí význam práva, právního řádu, právních norem a předpisů, právního vědomí - seznámí se základními občanskými právy, Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod	/občan státu, občan EU/ Občan a právo /odvětví práva ČR, občanskoprávní vztahy, vlastnictví a ochrana majetku, smlouvy, odpovědnost za škodu, právo v každodenním životě- důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady/ Význam a funkce právního řádu.	Občanský průkaz	Čj – Slovník cizích slov (emigrace, exil, exulant, imigrace, imigrant) D – důvody emigrace v době pobělohorské, v období nacistické okupace, v období socialismu,... D – historický vývoj naší ústavy

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- orientuje se ve způsobech nabývání vlastnictví - chápe pojmy oprávněné a neoprávněné omezení vlastnického práva, vyvlastnění, autorská práva a jejich porušování - rozumí možnostem ochrany majetku /pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu.../, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je použít - seznámí se s pravidly uzavírání občanskoprávních smluv /při koupi, pronájmu, uplatnění nároku na reklamaci apod./ - chápe pojmy zakázka, závazky, pohledávky - rozumí zodpovědnosti občana za jím způsobenou škodu i právu domáhat se odškodnění - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod			FG, KoR
Právní ochrana - zná orgány právní ochrany a jejich úkoly - chápe pojmy protiprávní jednání, sankce a trestní odpovědnost - seznámí se s tím, co řeší správní řízení a jak probíhá, jaké jsou povinnosti svědka - dokáže uvést příklad přestupků - vysvětlí, čím se zabývá občanské soudní řízení a jak probíhá - seznámí se s pojmy rozhodci a rozhodčí řízení - chápe úlohu soudů a jejich soustavu v ČR	Právní ochrana /trestní právo – trestné činy, orgány právní ochrany a sankce, přestupky a správní řízení, občanské soudní řízení, protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu,		D- ukázky útrpného práva (tresty z doby minulé a dnešní) FG

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- rozumí pojmům trestní řízení, přestupky a trestné činy - uvědomuje si význam trestů a vlastní zodpovědnosti lidí za své chování - uvede příklady korupčního jednání; diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích - hledá příčiny trestné činnosti mladistvých, analyzuje její následky - chápe rozdíl mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých, hledá možnosti vhodné prevence	porušování práv k duševnímu vlastnictví/	Síla party	ZDR, KoR
V pracovním poměru - seznámí se, jak postupovat při volbě povolání /profesní a personální poradenství/ - chápe význam zodpovědné volby povolání pro další život - rozumí pojmům pracovní činnost, pracovní prostředky a předměty, pracovní prostředí - na příkladech vysvětlí, co je úkolem úřadu práce a kde se nachází - rozumí významu pojmu rekvalifikace - dokáže získávat potřebné informace při hledání zaměstnání - učí se formulovat žádost o zaměstnání a vlastní životopis - seznámí se se základními pojmy pracovního práva – pracovní smlouva, výpověď, rozvázání pracovního poměru - poznává práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	V pracovním poměru /zodpovědná volba povolání, první brigáda a první zaměstnání/	Návštěva Úřadu práce v Rychnově nad Kněžnou Zákoník práce Webové portály – hledání zaměstnání	Čj – slohové útvary a jejich náležitosti (životopis, žádost, motivační dopis,...) Inf – Word (popř. jiný textový editor) – životopis, žádost, apod. Inf – vyhledávání informací MedV

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rodina a zákony - poznává práva a povinnosti manželů, dozvídá se o formách pomoci státu rodinám - seznamuje se s možnostmi náhradní rodinné péče a mezinárodní adopce - chápe právní odpovědnost rodičů za výchovu jejich dětí - seznamuje se s mravními a právními důsledky rozvodu	Rodina a zákony /rodina, rodiče a děti/	Zákon o rodině Občanský zákoník Rozvodovost v ČR Vyživovací povinnost	Inf – grafy VkJ, VkJ – role v rodině ČJ – ukázka z knihy Heleny Šmahelové – Velké trápení
Hospodaření - získává informace, jak funguje hospodaření státu, uvádí zdroje státního rozpočtu a principy jeho rozdělování - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - vysvětlí pojmy ekonomika, řízená a tržní ekonomika - uvádí konkrétní příklady fungování trhu - chápe pojmy poplatník a plátců daně - seznamuje se se sociální politikou státu - vysvětlí systém a druhy pojištění, poznává služby obchodních bank - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - vysvětlí rozdíl mezi komerční a centrální bankou	Hospodaření /stát a národní hospodářství, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní, zachytá sociální síť, peněžní ústavy- banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků, právní subjekty podnikání, nejčastější právní formy podnikání, právo v každodenním životě/	Nabídky bank ČNB – funkce Daně	M- výpočty ve finanční matematice Inf – Excel (výpočty pomocí vzorců), grafy, tabulky Inf- online Živnostenský rejstřík, vyhledávání aktuálních ekonomických informací www stránky – ČNB, nabídky bank, kalkulačky FG, KoR

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- seznamuje se s pojmy peněžní ústav, Česká národní banka, úrok, úvěr - seznamuje se s možnostmi podnikání v ČR, poznává výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání - porozumí pojmům živnostník, obchodní společnost, živnostenský list, obchodní rejstřík			
Globální svět - vysvětlí pojem globální problém a uvede některé příklady současnosti a vyjádří na ně svůj názor - popíše hlavní příčiny a možné důsledky globálních problémů - chápe pojmy globalizace, populační exploze, ekologická stopa - seznámí se s významnými mezinárodními organizacemi (Rada Evropy, NATO, OSN,...)	Evropská integrace – podstata, význam, výhody. Evropská unie a ČR. Globální svět /globalizace- projevy, významné globální problémy/	Mezinárodní terorismus Armáda ČR – úlohy Branná povinnost	ZDR, OČL Z- závažné nemoci ve světě, hladomor Z, PŘ – země s narušeným životním prostředím Z – státy s nejvyšší hustotou obyvatelstva a státy s nejnižší hustotou obyvatelstva D – příklady válečných konfliktů

6.5 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

6.5.1 Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k: zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování

- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Časová dotace:

- 6. ročník - 2 hodiny
- 7. ročník - 2 hodiny
- 8. ročník - 2 hodiny
- 9. ročník - 2 hodiny

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut), může být rovněž zařazena formou dvouhodinového bloku (90 minut).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízení

Kompetence digitální

- vytváříme předmětové skupiny v prostředí MS TEAMS, kde dostávají žáci prostor pro moderovanou diskusi, čím je vedeme i k etickému chování na internetu, sdílíme zde navzájem studijní a jiné materiály, řešíme problémy, zveřejňujeme zadání apod.

- podporujeme u žáků aktivní vyhledávání nových aplikací, které jim pomáhají vytvářet originální tvůrčí díla (např. myšlenkové mapy, spidergramy, interaktivní plakáty apod.), iniciujeme jejich vzájemné sdílení se spolužáky
- vytváříme s žáky komplexní prezentace v MS POWERPOINT, v nichž zapojují zdroje audiovizuální povahy a grafické nástroje, kterými vytváří prezentaci interaktivní a vkusnou zároveň.
- připravujeme kontrolní kvízy a práce v MS FORMS a zároveň vedeme žáky k tvorbě vlastních děl pro práci se spolužáky v hodině pomocí daného programu (např. křížovka, kvíz, soutěž apod.).

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova:

- 1.1. Rozvoj schopností poznávání: žáci při badatelských úkolech procvičují schopnost smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednost zapamatování, jsou vedeni k porozumění sobě samému a schopnosti řešit samostatně zadaný úkol
- 1.2. Sebeorganizace: při práci ve skupině a samostatné práci se učí organizovat a správně využívat svůj čas, plánovat splnění úkolu v krocích a kontrolovat jeho splnění
- 1.3. Komunikace: žáci rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti v rámci samostatné práce, práce ve dvojici, ve skupině i v rámci celé třídy
- 1.4. Kooperace: při práci ve skupině rozvíjí žák základní dovednosti pro spolupráci, získávají základní sociální dovednosti pro řešení složitějších situací – spolupracovat na společném úkolu a domluvit se na společném řešení ve dvojici či skupině, uvědomují si hodnoty spolupráce a pomoci
- 1.5. Řešení problémů s rozhodovací dovedností: badatelsky orientované úlohy ukazují různé přístupy k řešení problémů, žáci si uvědomují hodnotu různých názorů a přístupů, formují své studijní dovednosti

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě.

- 2.1. Jsme Evropané: život a dílo významných Evropanů může inspirovat a iniciovat zájem žáků o osobnostní vzory 4

3. Enviromentální výchova

Průřezové téma zdůrazňuje především pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, postavení člověka v přírodě ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie.

- 3.1 Lidská aktivita a problémy životního prostředí – vztah člověka a prostředí, důsledky lidské činnosti na prostředí, ohrožování životního prostředí, souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnost ve vztazích k prostředí
- 3.2 Vztah člověka a prostředí: principy udržitelnosti rozvoje společnosti, ekologické problémy a jejich objektivní hodnocení, udržitelný rozvoj jako perspektiva dalšího vývoje lidské společnosti

Rámcový vzdělávacího program - FYZIKA

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

- F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

POHYB TĚLES, SÍLY

Očekávané výstupy

žák

- F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
- F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák

- F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

Očekávané výstupy

Žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich

- praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

- F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

6. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- umí rozeznat látky a tělesa - osvojí si charakteristiky pevných, kapalných a plynných látek i těles - pochopí, že dělitelnost je všeobecná vlastnost látek, co je atom a molekula - popíše a popřípadě vymodeluje modely molekul - dokáže vymyslet a popsat pokus na neustálý neuspořádaný pohyb částic (umí uvést příklad) - skupenství látek	- tělesa a látky - vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek (těles) - částicová stavba pevných, kapalných a plynných látek - neustálý neuspořádaný pohyb částic - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou - Brownův pohyb, difuze	Tematický okruh: STAVBA LÁTEK	PČ (Svět práce) - význam skupenských změn při výrobě (železa, svíčky, ledové plochy...) TV - vlastnosti pevných látek a skupenské změny ve sportu (skok o tyči, lední hokej, sněhová děla...) D - antičtí řeční filozofové Př - mikroskopické pozorování struktur neviditelných prostým okem
- osvojí si jednotky délky, prakticky užívá její násobky a díly - umí použít vhodně měřidla k měření délky těles - osvojí si pojmy jednotka, nejmenší dílek, odchylka měření, vypočítá aritmetický průměr z naměřených hodnot - předpoví, jak se změní délka tělesa při dané teplotě, demonstruje tento jev jednoduchým pokusem a jmenuje příklady z praxe, kde se tímto jevem setkává - rozezná směr vodorovný a svislý - převádí mezi sebou jednotky hmotnosti - orientuje se v základech měření hmotnosti	- měření délky, jednotky - délky, délková měřidla - měření délky s různou přesností, opakované - měření délky - délková roztažnost při zahřívání - jednotky hmotnosti - porovnávání hmotnosti těles, měření hmotnosti pevných těles a kapalin	Tematický okruh: MĚŘENÍ FYZIKÁLNÍCH VELIČIN	M – geometrické útvary, jednotky délky, výpočet aritmetického průměru, zaokrouhlování PČ - základy kótování, odměřování rozměrů výrobků Př- rozměry živočichů, savci, srst Z - rozměry Země, určování vzdáleností na mapě D – historické délkové jednotky (sáhy, kroky...) Tv - měření sportovních výkonů v atletice (běhy, skoky, hody) PČ – základy kótování, odměřování rozměrů výrobků, odvažování potravin při přípravě pokrmů M- jednotky hmotnosti Př- hmotnosti živočichů Tv -význam hmotnosti ve sportu (vzpírání, box, dostihy...), měření, hmotnosti ve sportu Z - hmotnost vesmírných těles, (Slunce, Země, Měsíc...) Ch- odvažování jednotlivých složek

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- měří hmotnost tělesa pomocí digitálních vah - prakticky užívá různé jednotky objemu (i se vztahem k jednotkám měření objemu kapalin) - měří objem kapalných i pevných těles pomocí odměrného válce - předpoví, jak se změní objem tělesa při dané teplotě, demonstruje tento jev jednoduchým pokusem a jmenuje příklady z praxe, kde se tímto jevem setkává - vysvětlí, na jakém principu funguje kapalinový, bimetalový teploměr - na příkladech vysvětlí hustotu látek, umí ji vyhledat v tabulkách - vypočítá jednoduché příklady na výpočet hustoty tělesa a jeho hmotnosti, převede mezi sebou jednotky hustoty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, objemem a hmotností při řešení praktických problémů - převádí mezi sebou jednotky času - orientuje se v základech měření času různými měřidly - pochopí, co je to rychlost, jednotky - zná závislost dráhy na čase a rychlosti - provádí jednoduché výpočty: dráha, rychlost, čas - zná jednotku teploty, - orientuje se v různých druzích teploměrů a jejich použití, určí rozdíl teplot - vysvětlí, na jakém principu funguje kapalinový, bimetalový teploměr	- jednotky objemu - měření objemu kapalin a pevného tělesa - objemová roztažnost při zahřívání - jednotky hustoty - výpočet hustoty látky, výpočet hmotnosti tělesa - jednotky času - měření času - průměrná rychlost - měření rychlosti - výpočet dráha, rychlost, čas - jednotky teploty, - teploměr, měření teploty tělesa		M – jednotky objemu Př- vitální kapacita plic D – historické objemové jednotky (vědro, máz, žejdlík...) Hv – přeladování strunných nástrojů při přechodu z tepla do zimy a naopak D - řecký filosof Archimédes Př- voda v lidském těle Z – hustota vody v jezerech, mořích a oceánech, Mrtvé moře Ch - měření hustoty kapalin hustoměrem M - stejné počítání v šedesátkové soustavě u času a úhlů D - způsoby měření času v historii, druhy kalendářů Z - časová pásma, rovnodennost, Polární den, polární noc Př - souvislost reakční doby s pochody v organismech Tv - měření času ve sportu, reakční doba VkO - letní a zimní čas, vliv reakční doby na dopravní nehody Př- vliv extrémních teplot na zdraví, horečka, sterilizace teplotou, teploty různých živočichů Z- vegetační pásma Pč - souvislost polních prací a teploty VkO - oteplování Země, skleníkový efekt Hv - přeladování strunných nástrojů při přechodu z tepla do zimy a naopak

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí na jednoduchých příkladech změnu objemu různých těles při změně teploty - dokáže popsat některé projevy vzájemného působení těles (chápe pojem síla) - pozná a popíše účinky gravitační síly a jejího pole	- změna objemu pevných, kapalných a plyných látek při ochlazování - vzájemné silové působení těles - gravitační síla, pole - měření síly - siloměr		Ch - těkavé a hořlavé Kapaliny Z - tvar Země, práce s globusem Tv - využití gravitační síly a překonávání (skok o tyči, vzpírání, vrhy, parašutismus...) Pč - prakticky umí ověřit svislý směr u staveb
- ověří existenci elektrického pole - charakterizuje el. sílu jako působení el. pole na těleso - spojuje elektrický náboj s existencí částic s kladným a záporným nábojem ve stavbě atomů - používá pojem elektrický proud a napětí - zná zdroje a účinky elektrického proudu - vyjmenuje elektrické spotřebiče - zakreslí jednoduchý elektrický obvod - na základě pokusu popíše elektrolýzu, prokáže znalost pojmu elektroda, elektrolyt - popíše princip jiskrového elektrického výboje, elektrického oblouku a výboje ve zředěných plynech - popíše princip blesku a nebezpečí z toho plynoucí	- elektrický náboj a jeho jednotky - elektrická síla a - elektrické pole - elektrometr - model atomu - jednotky proudu a napětí - schematické značky baterie, spínač, žárovka - elektron a iont - Elektrování těles při vzájemném dotyku - Elektrické pole - Model atomu - vedení elektrického proudu kapalinami - vedení elektrického proudu v plynech - výboje v plynu, blesk - zkrat - bezpečné chování	Tematický okruh: ELEKTRICKÉ POLE, ELEKTRICKÝ OBVOD, ELEKTRICKÝ PROUD V KAPALINÁCH, PLYNECH	Př- obsah kyselin v ovoci Ch – elektrolyt, elektrolýza

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	- při práci s elektrickými přístroji a zařízeními		
- orientuje se v základech magnetismu a magnetického pole - části magnetu a jejich působení magnetů na různá tělesa i vzájemné působení magnetů, - magnetické pole, magnetizace látky (jednoduché pokusy) - magnetické vlastnosti Země	- magnety přírodní a umělé, póly magnetu - magnetické pole - indukční čáry magnetického pole - magnetizace látky - magnetické pole Země - kompas - magnetické pole cívky - elektromagnet a jeho využití	Tematický okruh: MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK	M - měření úhlů Př - magnetovec, chování živočichů Z - naleziště železných rud, práce s mapou - určování světových stran, pochodové úhly D - starověké kultury, mořeplavectví (vynález kompasu) Pč - oddělování železného a neželezného šrotu, užití feritů v hračkách VkZ - třídění domovního odpadu (elektromagnet)

7. ročník

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- objasní klid a pohyb tělesa na konkrétních příkladech - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - určí druh pohybu - změří dráhu a čas pohybujícího se tělesa - vypočítá rychlost rovnoměrného pohybu (či průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu) z naměřené dráhy a času - orientuje se v jízdních řádech	- klid a pohyb těles - Pohyb rovnoměrný, nerovnoměrný, přímočarý, křivočarý - výpočet rychlosti, dráhy a času	Tematický okruh: POHYB TĚLESA	M – úlohy o pohybu, grafy PÚ, NÚ Tv - atletické disciplíny (běh, vrhy ...) Z - planeta Země
- posoudí v konkrétní situaci, které dva objekty na sebe působí - uvede přibližnou charakteristiku hlavní - jednotky síly (Newton) a její násobky	- siloměr, jednotky síly - měření síly	Tematický okruh: VZÁJEMNÉ PŮSOBNÍ TĚLES	Z - gravitační pole Země M – rýsování

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- změří sílu siloměrem a zapíše výsledek - znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru a určí z orientované úsečky velikost působící síly - určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejném či opačném směru - uvede vztah mezi gravitační silou a hmotností a používá ho při řešení problémů a úloh	- skládání sil (stejný směr, opačný směr, různoběžný směr) - rovnováha sil - gravitační pole a gravitační síla, přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - Těžiště tělesa - Poloha tělesa stálá, vratká, volná - Pohybové účinky síly - Brzdné síly		Tv – vzpírání, gymnastika, boby D – historické osobnosti fyziky (I. Newton)
- Pohybové zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly - v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů - určí rameno síly - používá vztah $M = F \cdot r$ a uvede hlavní jednotku momentu sil - vysvětlí těžiště tělesa jako působíště gravitační síly působící na těleso - experimentálně určí těžiště tělesa - využívá poznatek o těžišti tělesa v praxi - demonstruje tlakovou sílu - uvede hlavní jednotku tlaku a její násobky, vztah pro tlak	- projevy síly na pohyb tělesa: Newtonovy zákony - otáčivé účinky sil - těžiště tělesa - tlaková síla a tlak, vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - třecí síla	Tematický okruh: POHYBOVÉ A DEFORMAČNÍ ÚČINKY SÍLY	Pč - přeprava břemen, práce s nástroji (různé druhy kleští, nůžek...) Pč - příprava pokrmů, práce s nůžkami, jehlou Tv – lyžování, bruslení, cyklistika, atletika, gymnastika bezpečné chování v různých situacích D – historické osobnosti (B. Pascal)

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- umí vysvětlit pojem tření a chápe jeho význam pro praxi			
- kapilární jevy, využití v praxi, oblečení, rostliny - objasní účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny, zná znění Pascalova zákona, objasní a na jednoduchých příkladech demonstruje jeho užití v praxi - nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení, vysvětlí je a popíše jeho užití v praxi - popíše, co je příčinou vzniku hydrostatického tlaku, umí jej v jednoduchých případech vypočítat, vysvětlí souvislost mezi hloubkou, hustotou kapaliny a p_h - zná znění Archimédova zákona, - vypočítá vztlakovou sílu pomocí vzorce, vysvětlí souvislost mezi silou a objemem těles a hustotou kapaliny - vysvětlí souvislost mezi hustotou stejnorodého tělesa, hustotou kapaliny, ve které je těleso ponořené a jeho chováním v této kapalině - za jakých podmínek se vznáší, plove, klesá	- vlastnosti kapalin, kapilární jev - Pascalův zákon - hydraulické zařízení - hydrostatický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - Archimédův zákon, vztlaková síla - potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách - plování nestejnorodých těles, lodě	Tematický okruh: MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN	Př- sluch, krevní tlak Tv – plavání D - věda v antice a středověku (řecký filozof Archimédes, B. Pascal) Z – hydrosféra (hustota vody v jezerech, mořích, oceánech, Mrtvé moře) Ch - sloučeniny a směsi
- vysvětlí pojmy - atmosféra, atmosférický tlak, ozonová vrstva - popíše Torricelliho pokus jako princip měření atmosférického tlaku - vyjmenuje a popíše přístroje k měření atmosférického tlaku i tlaku uvnitř nádoby	- vlastnosti plynů - atmosférický tlak - měření atmosférického tlaku a jeho změny - vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země	Tematický okruh: MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLYNŮ	Z - atmosféra Země Tv, Př- tělesná zátěž ve „vysokohorském prostředí“ D - vynález balónů, vzducholodí, letadel Ch – chemické prvky (vodík, dusík,...) Pč – příprava pokrmů ve vyšších nadmořských výškách

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- aplikuje platnost Archimedova zákona v atmosférickém tlaku - dokáže vysvětlit význam těchto poznatků v praxi - balóny - rozliší pojmy přetlak, podtlak - měří atmosférický tlak dostupnými měřidly	- tlak plynu v uzavřené nádobě - přetlak a podtlak - manometr, anometr		
- popíše způsoby měření základních meteorologických veličin a přístroje k jejich měření - orientuje se na mapě s údaji o počasí - objasní příčiny vzniku „ozonové díry“ a skleníkového efektu	- základní meteorologické jevy a jejich měření (vlhkost vzduchu, srážky, tlak vzduchu, teplota vzduchu) - problémy znečištění atmosféry	Tematický okruh: POČASÍ KOLEM NÁS ZPŮSOB ZAŘAZENÍ - JAKO ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO	VkO - ochrana životního prostředí Z - atmosféra, proudění větru, orientace na mapě Ch - sloučeniny oxidů, freony Př - kůže, vliv záření na člověka
- používá pojmy světelný, zdroj, optické prostředí, šíření světla - zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu - vysvětlí vznik stínu i polostínu - formuluje zákon odrazu světla, dokáže ho ověřit na pokusu - sleduje zobrazení tělesa rovinným zrcadlem a graficky ho znázorní - rozlišuje kulová zrcadla a popíše jejich použití v praxi - na pokusu pozoruje lom světla, popíše jej na hranolu, dokáže jej znázornit graficky, tyto poznatky aplikuje na použití v přírodě - duha - sleduje tělesa zobrazená čočkami - rozlišuje čočky a popíše jejich užití v praxi	- vlastnosti a zdroje světla jeho šíření v různých optických prostředích - stín a jeho vznik - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost šíření světla - odraz a lom světla (zákon odrazu) - zobrazení předmětu rovinným a kulovými zrcadly - rozklad bílého světla optickým hranolem - čočky a jejich užití	Tematický okruh: SVĚTELNÉ JEVY	M - přímá úměrnost, osová souměrnost Vv - využití světla a stínu Z - měsíční fáze Tv - míčové hry (odraz míče) Př - lidské oko, lupa, mikroskop VkO, VkZ, DoVy – bezpečnost silničního provozu

8. ročník

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- určí, kdy člověk nebo těleso koná práci na konkrétních příkladech - uvádí hl. jednotky práce, výkonu, energie - používá vztah pro výpočet mechanické práce a výkonu při řešení úloh - objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou resp. polohovou energií tělesa - užívá vztah pro energii tělesa při řešení problému - vysvětlí rovnováhu sil na páce, na kladce - pojem nakloněná rovina, šroub	- polohová a pohybová energie - jejich přeměna - mechanická práce a výkon - rovnováha na páce a pevné kladce - druhy pák a kladek - nakloněná rovina, šroub	Tematický okruh: ENERGIE - JEJÍ PŘEMĚNY A PŘENOS, PRÁCE	Tv - běhy, vrhy, skoky VkO, VkZ - bezpečné chování v některých životních situacích Pč - práce se dřevem, s kovy a plasty D – vynálezy a vynálezci v novověku
- charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii částic - uvádí možnosti změny vnitřní energie na příkladech z praxe - charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie při tepelné výměně - osvojí si vzorec pro výpočet tepla a používá jej při řešení úloh - určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem podle příslušného vzorce - vyhledává hodnoty měrné tepelné kapacity v tabulkách - diskutuje o formách tepelné výměny a uvádí příklady z praxe, vedení proudění, záření	- vnitřní energie tělesa - změna vnitřní energie tělesa při konání práce, při tepelné výměně - teplo - měrná tepelná kapacita látky - zvětšení vnitřní energie při pohlčení tepelného záření - vedení, proudění a záření - Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Tematický okruh: VNITŘNÍ ENERGIE TĚLESA, TEPLA	Tv - běhy, vrhy, skoky Pč - příprava pokrmů VkO - způsoby oblékání v různých situacích Pč - řezání, vrtání, pilování, tvarování plastů
- rozlišuje a charakterizuje základní skupenské přeměny látek - využívá znalosti při objasňování jevů v přírodě	- tání a tuhnutí - vypařování a var - kapalnění - sublimace a desublimace	Tematický okruh: ZMĚNY SKUPENSTVÍ LÁTEK, TEPELNÉ JEVY	Tv – zimní sporty VkO - způsoby oblékání v různých situacích Př - ptáci - létání (stoupavé vzdušné proudy) Pč - chování materiálů při různých teplotních situacích

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - vysvětlí a na modelech demonstroe funkce tepelných, spalovacích motorů	- anomálie vody - tepelné a spalovací motory - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie		PČ - člověk a technika
- charakterizuje zdroj zvuku jako chvějící se těleso vyvolávající rozruch - rozlišuje rychlosti zvuku v závislosti na prostředí a na teplotě prostředí, kde se zvuk šíří - definuje tón, výšku tónu - charakterizuje hlasitost zvuku a vyvodí závěry mezi hlasitostí, vzdáleností našeho ucha od zdroje a prostředím, v němž se zvuk šíří - vysvětlí hluk, odraz zvuku a objasní vznik ozvěny - navrhne, jak zmenšíme nadměrný hluk	- vlastnosti zvuku, látkové prostředí jako podmínka pro šíření zvuku - zdroje zvuku - kmitový pohyb, vlnění - rychlost šíření zvuku - odraz zvuku, ozvěna - slyšitelnost, hlasitost - pohlcování zvuku - záznam zvuku a jeho reprodukce - ultrazvuk, infrazvuk	Tematický okruh: ZVUKOVÉ JEVY, AKUSTIKA	M - přímá úměrnost Ch – síla mezi atomy a molekulami Hv - tóny, ladička, hudební nástroje, tvary koncertních síní, ozvěna Př - hlasivky, lidské ucho, netopýr, delfín, slon, velryba, frekvence křídel ptáků za letu ptáků Čj - fonetika Z - měření vzdáleností VkO – ochrana před nadměrným hlukem
- ověří existenci el. pole, - charakterizuje el. sílu jako působení el. pole na těleso - spojuje elektrický náboj s existencí částic s kladným a záporným nábojem ve stavbě atomů - používá pojem elementární náboje	- elektrický náboj a jeho jednotka - elektrická síla a elektrické pole - elektrometr	Tematický okruh: ELEKTRICKÉ POLE	Ch - těkavé a hořlavé kapaliny
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého - změří el. proud a napětí - uvede hl. jednotku el. proudu, napětí, odporu - rozdělí látky na vodiče a izolanty - sestavuje jednoduchý i rozvětvený el. obvod dle schématu (kreslí schéma obvodu)	- elektrický obvod - el. vodiče a izolanty - zdroj napětí, spotřebič, - schematické značky el. součástek - el. proud, napětí, odpor - Ohmův zákon - elektrický proud v kovech, kapalinách a plynech	Tematický okruh: ZÁKONY ELEKTRICKÉHO PROUDU V OBVODECH	Tv – zimní sporty VkO, VkZ - první pomoc při úrazu el. proudem PČ - elektrotechnické obvody, D - vědeckotechnická revoluce v 19. století PČ – úspory energie v domácnosti, příprava pokrmů

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- charakterizuje el. proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic, objasní podstatu u kovů, kapalin - vypočítá elektrický odpor z naměřených hodnot - objasní podstatu reostatu a používá ho k regulaci - vypočítá výsledný odpor rezistorů spojených za sebou a vedle sebe - uvádí vztah pro výpočet energie a výkonu	- reostat - elektrická energie, výkon		

9. ročník

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- uvede druhy magnetických pólů - cívky s proudem a načrtne průběh indukčních čar u cívky s proudem - vysvětlí složení a funkci stejnosměrného elektromotoru - demonstruje elektromagnetickou indukci a vysvětlí její podstatu	- magnetická síla, elektromagnet - elektromagnetická indukce	Tematický okruh: ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY, ELEKTRODYNAMIKA	Z - určování světových stran Př - vliv elmg. pole na živé organismy PČ - elektrotechnické obvody, el. spotřebiče v domácnosti
- popíše a vysvětlí elektromagnetickou indukci a její praktické využití - vznik střídavého proudu - dokáže vysvětlit a určit periodu a kmitočet střídavého proudu či napětí - měří velikost střídavého proudu a napětí - objasní stavbu a funkci transformátoru a využívá vztah pro výpočet poměru N a U v transformátoru - popíše třífázové napětí - popíše rozvodnou síť	- vznik střídavého proudu - efektivní hodnoty SS napětí a proudu - generátory el. energie - transformátor - stejnosměrný elektromotor - výroba a přenos elektrické energie - Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	Tematický okruh: STŘÍDAVÝ PROUD	Z – elektrorozvodné soustavy PČ - elektrotechnické obvody, el. spotřebiče v domácnosti
- ovládá základy (zásady) bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči - objasní význam značek na štítku elektrických spotřebičů - popíše vznik zkratu a jeho nebezpečí - ovládá nejdůležitější bezpečnostní předpisy a zásady před úrazem elektrickým proudem - zná zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem - uvádí telefonní čísla důležitá pro pomoc při úrazu elektrickým proudem	- bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - elektrické spotřebiče v domácnosti - zkrat - ochrana před úrazem elektrickým proudem - první pomoc při úrazu elektrickým proudem	Tematický okruh: BEZPEČNÉ ZACHÁZENÍ S ELEKTRICKÝMI ZAŘÍZENÍMI	PČ - elektrotechnické obvody, elektrotechnické spotřebiče v domácnosti Př - první pomoc při úrazu elektrickým proudem

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- definuje vlnovou délku - objasní vztah vlnové délky a frekvence - popíše užití různých typů elektromagnetických vln v praxi - objasní způsoby pronikání elektromagnetických vln za překážky - popíše základní zdroje záření a jejich užití	- elektromagnetická vlna - vlnová délka - pronikání elektromagnetických vln, přes překážky - přehled elektromagnetických vln - zdroje záření	Tematický okruh: ELEKTROMAGNETICKÉ VLNY ZPŮSOB ZAŘAZENÍ - JAKO ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO	M - přímá a nepřímá úměra Čj - slova cizího původu Z - orientace na mapě, GPS
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - objasní podstatu PN přechodu, funkci polovodičové diody - popíše základy činnosti dalších jednoduchých polovodičových součástek	- vedení elektrického proudu v polovodičích - polovodič typu P a N - polovodičová dioda - svítidla, fotodioda, - termistor, fotorezistor - tranzistor - využití polovodičových součástek	Tematický okruh: ELEKTRICKÝ PROUD V POLOVODIČÍCH	Pč - elektrotechnické obvody Vko - význam využití sluneční energie pro životní prostředí, ochrana životního prostředí
- charakterizuje jadernou energii, radionuklidy a uvádí jejich rozdělení na přírodní a umělé - definuje jaderné záření - uvádí způsoby ochrany před jaderným zářením - charakterizuje štěpení jádra atomu - vysvětlí řetězovou reakci v jaderné elektrárně - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- stavba a popis atomu - radioaktivita a její využití v praxi - radioaktivní přeměny - jaderné reakce - jaderné štěpení a jaderná syntéza - jaderný reaktor - jaderná elektrárna - řetězová reakce - užití jaderné energie - Ochrana lidí před radioaktivním zářením - Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Tematický okruh: ATOMOVÁ A JADERNÁ FYZIKA	Ch - složení atomů, vznik iontů, náboj iontů, chemické vazby mezi atomy, protonové číslo, radioaktivita Př - geologické doby stáří hornin), ozařování potravin, léčba nádorů Z – atomové elektrárny Vko – ochrana životního prostředí, pochopení principu přístrojů užívaných člověkem

Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- objasní souvislost jednotek užívaných v astronomii a na Zemi - popíše sluneční soustavu - uvede základní charakteristiku slunce, planet a jejich měsíců, komet a meteorů, naší galaxie, vybraných souhvězdí a hvězd - Měsíční fáze - má základní orientaci na obloze - uvádí přístroje užívané při zkoumání Země a vesmíru	- jednotky délky v astronomii - sluneční soustava, Slunce - kamenné a plynné planety - Keplerovy zákony - naše galaxie, souhvězdí a hvězdy - souhvězdí - vznik a vývoj hvězd - kosmonautika	Tematický okruh: VESMÍR	M - přímá úměrnost Z - stavba a pohyby Země, orientace na mapě, kosmické sondy Ch – periodická soustava prvků D - antičtí bohové, přírodní filozofové, pohled církve na vznik sluneční soustavy, Tycho de Brahe, Galileo Galilei, Mikoláš Koperník Př - vznik minerálů na Zemi

6.5.2 Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Chemie je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Chemie pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časová dotace:

8. ročník - 2 hodiny

9. ročník - 2 hodiny

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut), probíhá převážně v odborné učebně.

Cíl vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů; k řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích; k vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů; k získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a k dovednosti poskytovat první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Řád učebny chemie je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení - vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy - samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti - poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností - vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému - samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy - ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů - kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu - naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje - rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění - využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

	- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá - přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají - vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu - rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka - respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit - chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky - přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

	- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
--	---

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Chemie podle RVP:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami
rozpozná přeměny skupenství látek

SMĚSI

žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směrů o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

- CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

CHEMIE A SPOLEČNOST

- žák
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák: • uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu, skupenství, rozpustnost ve vodě a v benzínu, hořlavost) • rozliší známé látky podle jejich různých vlastností (barva, zápach, rozpustnost ve vodě) • navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek • uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady práce s nimi	<u>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE</u> vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam		OSV-zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem F-změny skupenství látek, teplota, hustota Př-první pomoc
• rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě • na příkladech uvede význam vody pro existenci života • uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi • rozliší vodu destilovanou, pitnou (včetně stolní), užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití • vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda	<u>SMĚSI</u> směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody		EVO-význam vody a vzduchu jako základní podmínky života MEV-kritický přístup k informacím z médií k problematice čistoty vody a vzduchu EGS-čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva, dotace EU na projekty ochrany a čištění vody a ovzduší, význam tropických deštných pralesů a zeleně OSV-osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu F-objem a hmotnost, koloběh vody M-slovní úlohy Př-krystalizace nerostů, voda jako prostředí života

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip - napíše chemický vzorec vody - prokáže znalost složení vzduchu (dusík a kyslík kvantitativně v %) - označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu - popíše, co je teplotní inverze a smog, uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu - uvede význam vody a vzduchu pro chemickou výrobu	vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva		Z-hydrosféra, atmosféra
- doloží na příkladech (z praxe), že látky se skládají z pohybujících částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - slovně popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů - uvede příklady využití znalostí o částicovém složení látek člověkem - používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků: Ar,As,Br,Sn,K,N,F,P,He,Al,Mg,Cl,I,Si,O,Li,Mn,Cu,Ne,Pb,Pt,Hg,S,Na,Ag,C,Ca,H,Zn,Au,Fe,Cr,Co,Ni, B,Ti,V,W,Os,Sb - vysvětlí, co udává protonové číslo	<u>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY</u> částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo		OSV-zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí EVO-nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a jejich sloučeninami (těžké kovy, baterie z mobilních telefonů, součástky PC v odpadu apod.) EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva F-atom, molekula, elektrické vlastnosti látek

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
vyhledá v tabulkách názvy prvků k daným protonovým číslům a naopak zapíše ke značce prvku protonové číslo	chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin		
- rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech - provede jednoduché chemické reakce - uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě - uvede Zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce - přečte chemické rovnice (včetně použití látkového množství)	CHEMICKÉ REAKCE chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza		
- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech - zapiše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí - zapiše z názvů vzorce vybraných „bezokyslíkatých“ kyselin (HCl, HF, HBr, HI) a naopak ze vzorců jejich názvy - zapiše z názvů vzorce kyslíkatých kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin	ANORGANICKÉ SLOUČENINY oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných		OSV-zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plynových spotřebičů v domácnosti, význam hromadné dopravy-oxidy ve výfukových plynech) EGS-kamiony X železnice (projekty a dotace EU na snížení emisí) Př-třídění nerostů, nerosty a horniny

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí, jak vznikají kyselé deště a jak jim lze předcházet - rozliší, které látky patří mezi soli - uveče význam průmyslových hnojiv - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv (vápená malta, sádra, beton) - vysvětlí pojem keramika, uveče příklady využití keramiky	soli, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů		
- uveče příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - rozpozná označení hořlavých látek, uveče zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uveče, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení	<u>ORGANICKÉ SLOUČENINY</u> paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva		EVO-likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek
- doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka - uveče příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby	<u>CHEMIE A SPOLEČNOST</u> chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva		OSV EGS Př-první pomoc, ekologické katastrofy

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet • vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií • na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií v blízkosti bydliště (školy) • uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší	tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika pesticidy a insekticidy		

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák: s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků (hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpuštěné látky, látková koncentrace)	SMĚSI směsi – hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku		F-objem a hmotnost M-slovní úlohy
- uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh - zapiše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce - přečte chemické rovnice (včetně použití látkového množství) - provede jednoduché výpočty z chemických rovnic s využitím vztahů pro n, M, m	CHEMICKÉ REAKCE chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost		F-hmotnost M-slovní úlohy, rovnice
- rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu - rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků - na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu	ORGANICKÉ SLOUČENINY uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů		OSV EVO EGS OSV VDO MEV Př-zdravý životní styl a alkohol, fotosyntéza, trávicí soustava, výživová pyramida F-spalovací motory

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí a octové, formaldehydu a acetonu - uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek - uvede výchozí látky a produkty esterifikace - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy, vitaminy a enzymy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy			
- rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozpozná názvy přírodních a syntetických vláken a uvede jejich výhody a nevýhody při užití - rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog, uvede následky pro konzumenty	CHEMIE A SPOLEČNOST plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti léčiva a návykové látky		EVO EGS VDO OSV Př-první pomoc, ekologické katastrofy

6.5.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Přírodopis je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časová dotace:

- 6. ročník - 2 hodiny
- 7. ročník - 2 hodiny
- 8. ročník - 2 hodiny
- 9. ročník - 1 hodina

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut), probíhá převážně v učebně.

Cíl předmětu:

Vyučovací předmět **Přírodopis** je jedním z vyučovacích předmětů ze vzdělávacího oboru **Člověk a příroda**, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), přírodovědné vycházky s pozorováním.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět přírodopis):

KOMPETENCE K UČENÍ - vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení, podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - učíme žáky správně zaznamenávat a zdokumentovat experiment - uplatňujeme individuální přístup k žákovi - motivujeme k učení, snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace - učíme trpělivosti, povzbuzujeme
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky řešit problém - na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problému - učíme žáky přecházet od smyslového poznání k poznání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života - učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů - rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů - podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů - učíme, jak některým problémům předcházet - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci - učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů - klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu - ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty - podporujeme kritiku a sebekritiku

	- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	- vedeme žáky k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní práce - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, ve skupině - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli) - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky: - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti uplatňující si svá práva a respektující práva druhých - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- vedeme žáky k poznání možnost rozvoje i zneužití biologie - vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí - vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy žáků - netolerujeme nekamarádské chování a odmítání požadované pomoci - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených jevů - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům, učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s přírodními, pravidla chování ve škole, v učebnách, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
KOMPETENCE PRACOVNÍ - vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci - naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie - naučit žáky chránit své zdraví při práci	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat - v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy a techniku - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování

- pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	- vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky různými formami (exkurze, film) - seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti přírodních věd a v různých průmyslových odvětvích založených na biotechnologiích
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- vedeme žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívání je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti - učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, žáci spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků - podporujeme žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce - podporujeme žáky, aby chápali význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání - učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednájí eticky

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma se nejlépe uplatňuje při skupinové práci žáků a při laboratorních pracích, kdy se musí žák přizpůsobit pracovnímu tempu ostatních, respektovat jejich názory, případně je produktivně doplňovat nebo vyvracet špatné postupy a závěry ostatních ve skupině. Žák musí porozumět dané problematice, musí se při činnostech tohoto druhu umět ovládat, učit se spolupracovat se spolužáky. Měl by se naučit ohodnotit pomoc ostatních při týmové práci.

Výchova demokratického občana

Žáci si jsou vědomi svých práv a povinností. Jsou vedeni k demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Při probírání mnoha témat se žáci setkávají se jmény významných světových přírodovědců, které by měli správně přiřadit k významným světovým objevům v přírodních vědách, zvláště v biologii, zoologii, botanice a geologii. Nejdůležitější je získat správný pohled na udržitelný rozvoj a zachování fungujících ekosystémů v globálním měřítku.

Multikulturní výchova

V kvalitně probíhající hodině by měla být dobrá, klidná atmosféra a vzájemná důvěra. Učitel musí svým přístupem usměrnit chování žáků úspěšných vzhledem k žákům s problémy učení. Teoretický základ k pochopení rasových a etnických problémů by měli žáci v hodinách přírodopisu získat seznámením se s vývojem člověka z jednoho živočišného předchůdce a jeho příbuzností s ostatními savci, kdy člověk je ze systematického hlediska jenom jedním z druhů primátů.

Enviromentální výchova

Vede žáky k pochopení vztahů člověka a přírody. Přírodopis má k tomuto tématu nejblíže, neboť žáci se přímo seznamují se základními pojmy z ekologie. Enviromentální výchova prolíná celým učivem. Žáci se seznamují s problematikou ochrany životního prostředí, třídění a recyklace odpadů, s obcí, ve které chodí do školy, a jejím okolím, zdravým životním stylem a čištěním odpadních vod.

Mediální výchova

Média a komunikace představují v současnosti stále větší zdroj získávání zkušeností a poznatků pro současného člověka. I v předmětu, jakým je přírodopis, lze k tomuto tématu přistupovat efektivně, například využíváním výukových programů a přístupu na internet. Množství informací čerpají žáci také sledováním přírodopisných filmů.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis dle RVP:

1. OBECNÁ BIOLOGIE

žák

- P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě
- P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

2. BIOLOGIE HUB

žák

- P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

3. BIOLOGIE ROSTLIN

žák

- P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

4. BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

žák

- P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

5. BIOLOGIE ČLOVĚKA A GENETIKA

žák

- P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- P-9-5-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- P-9-5-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince
- P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

6. NEŽIVÁ PŘÍRODA

žák

- P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

7. ZÁKLADY EKOLOGIE

žák

- P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

- P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí
Minimální doporučená úroveň:
- P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
 - P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému
 - P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
 - P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
 - P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

8. PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

žák

- P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň:

- P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis - 6. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - popíše názory na vznik života - vymezí základní projevy a podmínky života, uvede jejich význam-výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty - popíše jednotlivé části mikroskopu - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - popíše buňku - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - pochozí rozdíl mezi nebuněčnými, jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy - chápe výskyt, význam a praktické využití virů a bakterií - popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - zná význam žahavců a vybrané zástupce - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity, parazity rostlin a živočichů i člověka	Vznik a vývoj života na Zemi - vznik atmosféry, hydrosféry, ozonoféry a biosféry - éry vývoje Země Mikroskop Buňka Nebuněčné organismy (viry) Jednobuněčné organismy (bakterie, sinice, jednobuněčné houby, rostliny a živočichové) Bezobratlí - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši	OČL ZDR	Z- planeta Země, atmosféra, hydrosféra, biosféra EGS – pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa EVO – neléčit virová onemocnění Antibiotiky EGS – revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antibiotikům OSV – základní hygienické návyky EVO – narušení přírodní rovnováhy, důsledky přemnožení některých druhů hmyzu Př-roztoči a onemocnění nervové soustavy CH-insekticidy

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochozí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje vodní a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - zná jejich význam a postavení v přírodě - popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě - dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - pochozí význam ostnokožců z vývojového hlediska - umí popsat jednotlivé části hub-stavba	(plži, mlži, hlavonožci) - kroužkovci - členovci (pavoukovci, korýši, hmyz) - ostnokožci Botanika Houby		EVO - význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise EVO – symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- zná výskyt a význam hub v přírodě i pro člověka - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé, nejedlé a jedovaté houby, zná zásady sběru a první pomoc při otravě - popíše výskyt a význam lišejníků - fysiologie rostlin-vysvětlí základní princip fotosyntézy, dýchání, růst a rozmnožování rostlin - systém rostlin-dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - zná význam řas a vybrané zástupce - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty, kapradiny, přesličky a plavuně	Lišejníky Vývoj rostlin Nižší rostliny - řasy Vyšší rostliny výtrusné (mechorosty, kapradiny, přesličky, plavuně)		EVO – rostliny producenti, potravní řetězec
Žák - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany - pozná základní rostliny a živočichy lesního společenství	Vyšší rostliny semenné - nahosemenné (jehličnany, jinany, cykasy) - Les		EVO – les, význam

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis - 7. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy vývoj, vývin a systém živočichů-zná významné zástupce - popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek apod.) - zná význam živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému a rozšíření - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (přizpůsobení prostředí) - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků	Zoologie Obratlovci - savci - ptáci		EGS – ohrožené druhy, nezákonný lov EVO, OSV - chov domácích savců EVO – co je vhodné do ptačích krmítek, chov andulek, papoušků Z-cesty ptáků

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • pozná vybrané zástupce plazů • seznámí se s exotickými druhy plazů a možnostmi jejich chovu v teráriích • zná význam plazů v potravním řetězci • pozná vybrané zástupce obojživelníků • vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí • vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí • pozná vybrané zástupce ryb • rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby • rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka • pozná vybrané zástupce paryb a kruhoústých • vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí	- plazi - obojživelníci - ryby - paryby - kruhoústí		EGS - mezinárodní smlouvy o rybolovu EVO - zamořené vodní plochy, ekologické havárie D- rybníkářství v Čechách Z- rozšíření organismů

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) - pochozí význam charakteristických znaků pro určování rostlin - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztrždit - zná příklady a využití kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin	Botanika Vyšší rostliny semenné: - krytosemenné - stavba rostlinného těla - růst a vývin rostlin - rozmnožování rostlin - pohyby rostlin - květ - plody a semena - rozšiřování semen a plodů - čeledi dvouděložných rostlin - čeledi jednoděložných rostlin - cizokrajné užitkové rostliny - pokojové rostliny		EGS – hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje, EVO – léčivé rostliny, bioprodukty Z- rozšíření rostlin

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis - 8. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - umí zařadit člověka do systému živočišné říše, - charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - umí objasnit vývoj člověka - zná význam soustavy tvořící oporu a tvar těla - dovede pojmenovat základní kosti - zná význam soustavy umožňující pohyb - dovede pojmenovat základní svaly - zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve - pojmenuje krevní skupiny - objasní podstatu transfuze krve - chápe důležitost dárcekrve - zná stavbu srdce a druhy cév - umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy - zná příčiny nemocí oběhové soustavy a krve - umí pojmenovat a popsat části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy v klidovém stavu a při zátěži - zná příčiny nemocí dýchací soustavy a jejich prevenci	Původ a vývoj člověka Biologie člověka - soustava opěrná - soustava pohybová - tělní tekutiny - soustava oběhová - soustava dýchací -		D- vývoj člověka OČL ZDR Tv-význam posilování, udržování kondice EVO – civilizační nemoci F-tlak EVO – znečištěné ovzduší, exhalace MEV – informace o stavu ovzduší, špatných rozptylových podmínkách, pylové zpravodajství CH- oxidy, spalování

- umí pojmenovat a popsat části trávicí soustavy a zná jejich funkci - zná příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevenci - dovede vysvětlit, jak tělo získává a přeměňuje energii - zná základní hygienické návyky při manipulaci s potravinami - zná stavbu a funkci vylučovací soustavy - zná příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevenci - zná význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění kůže, jejich prevenci - zná stavbu nervové soustavy - umí popsat činnost nervové soustavy - umí popsat části mozku a zná jejich význam - zná příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevenci - zná názvy a funkci žláz s vnitřním vyměšováním - zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu - zná stavbu a funkci zrakového, sluchového, chuťového, čichového a hmatového ústrojí - zná příčiny nemocí, jejich prevenci - umí popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy	soustava trávicí, metabolismus - soustava vylučovací - kůže - soustava nervová - žlázy s vnitřní sekrecí -smyslové orgány Fylogeneze a ontogeneze člověka		EGS- hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě F- zákon zachování energie CH- aerobní procesy, oxidace, cukry, tuky, bílkoviny EVO- pitný režim, ochrana vodních zdrojů EVO – důsledky nadměrného hluku F-optika, šíření zvuku EGS – pandemie AIDS
--	---	--	---

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí způsob oplození – rozmnožování člověka - umí vysvětlit vývoj jedince od početí do stáří a popíše jednotlivé etapy života - zná druhy antikoncepčních prostředků - zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob - zná příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - zná závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - zná pojem gen, křížení, genové inženýrství	Nemoci, úrazy a prevence Genetika		EVO – nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismu CH- drogy EVO- geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úpravy genomu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis - 9. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák . vysvětlí teorii vzniku Země . zná a popíše jednotlivé vrstvy zemského tělesa . zná základní geologické vědy . rozliší prvky souměrnosti krystalu . orientuje se ve stupnici tvrdosti . podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty, zná význam některých důležitých nerostů . rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku . zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) . rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů . uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických dějů . zná složení, vlastnosti a význam půdy . zná význam vody a teploty prostředí pro život, ochranu a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	Země – vznik a stavba Mineralogie Vnější a vnitřní geologické procesy Podnebí a počasí ve vztahu k životu Mimořádné události způsobené přírodními vlivy Ekologie - neživé a živé složky ŽP - stav ŽP - člověk a biosféra		Z- planeta Země F- hustota, optika, elektřina a magnetismus CH- značky prvků, chemické vzorce, terminologie, rozpustnost MV – přírodní katastrofy, zemětřesení Z- vznik pohoří CH- působení vody ve vápencích Z- pedologie

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
▪ vysvětlí příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi • orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) • zná vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím • přemýšlí nad globálními problémy a jejich řešeními, zná chráněná území • rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí • vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů • sleduje aktuální stav životního prostředí • chápe principy trvale udržitelného rozvoje • rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • orientuje se v globálních problémech biosféry			EVO – aktivní přístup k ochraně ŽP, principy udržitelného rozvoje EGS - spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

6.5.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu **Zeměpis** je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět **Zeměpis** umožňuje žákovi poznávat procesy probíhající v přírodě, jejich příčiny a důsledky, závislost člověka na přírodě a vlivy člověka na stav životního prostředí. Kromě přírodovědného charakteru má zeměpis i význam společenský. Žák zde poznává také kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti různých regionů světa, učí se respektu k jiným kulturám

Časová dotace: Zeměpis

6. ročník - 1 hodina

7. ročník - 2 hodiny

8. ročník - 1 hodina

9. ročník - 2 hodiny

Organizace výuky:

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 6. – 9. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v učebně informatiky. K dalším formám výuky patří poznávací vycházky, výlety, exkurze a praktická cvičení v terénu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními ověřuje získané znalosti v praxi
- formuluje přesně a jasně problém, navrhuje postup jeho řešení
- vyhledává informace k řešení problémů
- využívá matematických postupů
- studuje problém jako celek, je si vědom provázanosti zeměpisu s dalšími předměty (matematika, fyzika, přírodopis,...)
- používá osvojené metody řešení geografických problémů i v dalších oblastech (je-li to pro danou oblast vhodné a možné)

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- je schopen výstižného a souvislého písemného i ústního projevu
- obhájí svůj názor logickými argumenty
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie
- aktivně pracuje s různými typy textů a obrazových záznamů (tabulky, grafy, mapy...), interpretuje takto získané informace

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- pracuje v týmu, přebírá zodpovědnost za svěřenou práci, kriticky ji hodnotí
- dodržuje pravidla stanovená pro týmovou práci
- pomáhá ostatním členům týmu, vytváří pozitivní atmosféru ve skupině
- dodržuje pravidla diskuse, respektuje různá stanoviska, objektivně hodnotí

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- na základě získaných znalostí respektuje a chápe jiné kultury, vnímá možnosti obohacení kultury vlastní
- rozumí přírodním zákonitostem, chápe možné narušení ekosystémů vlastním neuváženým zásahem, seznamuje se se zásadami ekologického chování
- zná zákonitosti přírodních procesů, při situacích ohrožujících život člověka je schopen poskytnout pomoc

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- správně a bezpečně používá vybavení učebny a školní pomůcky
- dodržuje předepsané pracovní postupy
- získané pracovní návyky aplikuje do praktického života

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

- 1.1. Rozvoj schopností poznávání** - žáci při výuce a práci s geografickými materiály procvičují schopnost smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednost zapamatování, osvojují si různé styly učení
- 1.2. Sebeorganizace** - při práci ve skupině a samostatné práci se učí organizovat a správně využívat svůj čas, plánovat splnění úkolu v krocích a kontrolovat jeho splnění
- 1.3. Mezilidské vztahy** - při jednání ve třídě je žák veden k dodržování zásad slušného jednání, prokazování respektu ostatním, pomáhá slabším spolužákům
- 1.4. Komunikace** - žák je veden k osvojení schopnosti naslouchat ostatním, dodržovat pravidla komunikace
- 1.5. Kooperace** - při práci ve skupině se žák střetává s jinými názory na řešení, hledá kompromisy, přebírá odpovědnost za výsledek skupiny

2. Výchova demokratického občana

- 2.1. Občan, občanská společnost a stát** - fungování demokratického systému, respekt k minoritám
- 2.2. Formy participace občanů v politickém životě** - význam voleb v demokratické společnosti, volební systémy
- 2.3. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** - postavení občana v demokracii a diktatuře, možnosti fungování anarchie

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- 3.1. Objevujeme Evropu a svět** - ČR jako součást Evropy, evropské krajiny, pozice Evropy v ostatním světě, Evropská unie jako nadnárodní organizace, její fungování a postavení ČR v ní
- 3.2. Jsme Evropané** - ČR a Evropa na křesťanském civilizačním základu, národnostní, náboženské a ekonomické problémy v Evropě, pozice a možnosti občana ČR v Evropské unii

4. Multikulturní výchova

- 4.1. Kulturní difference** - základy naší kultury (kdo jsme a odkud pocházíme), jiná etnika, se kterými žijeme, jejich původ, zvláštnosti, možnosti obohacení naší kultury, příčiny problémů pramenících z etnické různorodosti v ČR, v Evropě i ve světě
- 4.2. Etnický původ** - základní informace o různých etnických skupinách žijících v ČR

5. Environmentální výchova

- 5.1. Ekosystémy** - rozmístění ekosystémů na Zemi, jejich fungování, zásahy člověka, význam zachování ekosystémů a druhové pestrosti pro život a rovnováhu na Zemi
- 5.2. Základní podmínky života** - příčiny a stav znečištění životního prostředí v ČR i ve světě, význam zachování funkčnosti jednotlivých složek krajinné sféry (např. eroze půdy x půda jako zdroj obživy), přírodní zdroje - využití, vyčerpatelnost, vliv na životní prostředí
- 5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - dopady činnosti člověka na životní prostředí, ochrana přírody - historie u nás a ve světě, chráněná území v ČR, zakotvení ochrany přírody v právním řádu ČR

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Zeměpis dle RVP:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

žák

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

REGIONY SVĚTA

žák

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

žák

- Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel, vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

žák

- Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- Z-9-5-03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

žák

- Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském světovém kontextu
- Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

žák

- Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák - vysvětlí, co znázorňuje mapa, jaké je její využití - umí vytvořit jednoduchou mapu - získání základních dovedností práce s mapou (orientuje mapy v terénu, vypočítá vzdálenosti, čte z mapy) - podá vlastními slovy důkazy o kulatosti Země - ovládá určení zeměpisné polohy a rozumí souvisejícím pojmům (poledníky, rovnoběžky, zem. šířka, délka...) - rozliší na mapě a globu jednotlivé polokoule - vysvětlí důsledky otáčení Země kolem osy a oběhu kolem Slunce, chápe existenci časových pásem a umí určit čas v různých zem. délkách - vyjmenuje součásti sluneční soustavy, popíše postavení Země ve vesmíru - má základní znalosti o Měsíci, vysvětlí zatmění Měsíce a slapové jevy - vyjmenuje jednotlivé části, chápe souvislost s dalšími jevy (zemětřesení, sopečná činnost) - dokáže vysvětlit příčiny pohybu litosférických desek, vzniku a zániku zemské kůry, vzniku pohoří a sopečné činnosti - dokáže určit typ krajiny v závislosti na nadmořské výšce a výškových rozdílech v krajině	Mapa - obraz Země Práce s mapou Tvar a rozměry Země Určování zeměpisné polohy Pohyby Země - otáčení kolem osy, rotace okolo Slunce Země jako součást vesmíru Měsíc Stavba Země Pohyby litosférických desek a jejich důsledky Členění povrchu podle výškových rozdílů a nadmořské výšky		M- měření, měřítko plánu a mapy M – odhad vzdálenosti, jednotky délky F – pohyby vesmírných těles Př – vznik povrchu Země, vztahy v krajinné sféře

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- umí správně používat základní hydrologické pojmy, vlastními slovy vysvětlí oběh vody v přírodě, chápe význam vody pro život na Zemi, porovnává jednotlivé zásoby vody na Zemi - vyjmenuje složky atmosféry - rozumí základním pojmům z klimatologie a meteorologie, vysvětlí, co udávají meteorologické prvky - vysvětlí pojem podnebí a podnebný pás, vymezí je na mapě - vysvětlí, co je to půda a jak vzniká, rozliší půdní druh a půdní typ, podle půdních horizontů určí hlavní půdní typy mírného pásu - vysvětlí závislost rozšíření přírodních krajin (vegetačních pásů) na přírodních podmínkách - vyjmenuje jednotlivé přírodní krajiny na Zemi, charakterizuje je, ukáže na mapě a zařadí do podnebného pásu. - je schopen uvést příklady hospodářského využití, chápe nutnost ochrany narušených oblastí - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Voda na Zemi (zásoby vody v oceánech a mořích, vodstvo na pevnině) Atmosféra Počasí a jeho předpověď Podnebí a podnebné pásy Exosféra Polární kraje Tundra Jehličnaté a listnaté lesy Stepi Subtropické rostlinstvo Pouště Savany Tropické pralesy Výškové vegetační stupně Mimořádné situace (povodně, zemětřesení, požáry)		Environmentální výchova

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- orientuje se ve složkách krajinné sféry a rozumí jejich vzájemné provázanosti - pomocí mapy vymezí světadíl/region - charakterizuje polohu daného světadílu/regionu a jeho postavení ve světě - zhodnotí přírodní podmínky regionu – povrch, klima, vodstvo - zná jména a polohu nejvýznamnějších fyzicko-geografických pojmů – řeky, jezera, moře, ostrovy, poloostrovy, pohoří, nížiny - zná názvy a polohu nejvýznamnějších států a měst a vytváří syntézu zeměpisných znalostí - orientuje se v osídlení regionu obyvatelstvem - na příkladech jednotlivých států zhodnotí ekonomiku se zaměřením na cestovní ruch či světově známé firmy, značky, produkty	Světový oceán Polární oblasti - Antarktida - Arktida Amerika - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství - Severní Amerika – Kanada, USA, střední Amerika - Jižní Amerika – Amazonské země, Laplatské země, Andské země Afrika - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství - regiony Afriky Austrálie a Oceánie - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství - Austrálie - Oceánie Asie - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství - jihozápadní Asie, Kavkaz - jižní Asie - jihovýchodní Asie - východní Asie - centrální Asie - severní Asie-Sibiř		VKZ-Osobnostní a sociální výchova M – porovnání velikosti moří a oceánů, nadmořská výška VKO-obyvatelstvo – etnikum, migrace (rasy, národy, náboženství) Př – vztahy v krajině Př – život v mořích a oceánech

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozdělí Evropu do oblastí na základě národnostní, jazykové a náboženské - vymezí regiony na mapě, zařadí do něj příslušné státy - vymezí jejich společné znaky i jedinečnost každého z nich (např. významné památky, průmyslová odvětví...) - přiřadí názvy hlavních a dalších významných měst ke státu - posuzuje hospodářskou vyspělost regionů i jejich další potenciál (práce s tematickými mapami) - vymezí možné konfliktní oblasti a pokusí se objasnit příčiny nestability v regionu	Evropa - přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství - Evropská unie – vznik, vývoj a význam EU - Jižní Evropa - Severní Evropa - Západní Evropa - Střední Evropa		VkO-Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech D – historické souvislosti polohy států Evropy Inf – grafické zpracování jednotlivých států Evropy a vytvoření prezentace VV – vlajky

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-uvede polohu své obce a zhodnotí výhody a nevýhody této polohy -uvede hlavní průmyslová odvětví obce a okolí -uvede konkrétní příklady pěstovaných plodin a chov užitkových zvířat v obci a okolí -zjistí aktuální stav obyvatel - analyzuje vazby k vyšším územním celkům -doporučí turisticky nejzajímavější místa v obci a okolí -vyjmenuje kraje (regiony) ČR -lokalizuje jednotlivé regiony ČR na mapách a vyhledá jejich rozlohu v tabulkách -uvede a ukáže na mapě významná města regionů, řeky a pohoří -uvede hlavní průmyslová odvětví region -charakterizuje hospodářskou vyspělost jednotlivých regionů a porovná jejich hospodářskou úroveň -vyhledá turisticky a kulturně nejzajímavější místa regionu	Naše obec •krajina a okolí •průmysl •zemědělství •obyvatelstvo •turistický ruch ČR –regiony Jednotlivé kraje ČR •vývoj počtu obyvatel •rozmístění •průmysl •zemědělství •nerostné suroviny • doprava a cestovní ruch Sociodemografické faktory a rozdíly		VKO- Naše obec Aj – My town and housing D- Historická fakta a vznik Vko – regiony, ČR VKO- Společnost a národ, kulturní bohatství

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-porovná druhy dopravy v jednotlivých regionech -zhodnotí vývoj počtu obyvatel a objasní pojmy porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek -porovná územní rozdíly v hustotě zalidnění, objasní přelidnění a vliv přírodních a společenských podmínek na rozmístění -uvádí příklady migrace -rozliší rozdíly mezi lidmi -rozlišuje pojmy národ a národnost -vysvětlí pojem urbanizace -vymezí v mapách hlavní oblasti cestovního ruchu			

6.6 Vzdělávací oblast : Umění a kultura

6.6.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Hudební výchova je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova pro 2. stupeň ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Časová dotace:

6. ročník - 1 hodina

7. ročník - 1 hodina

8. ročník - 1 hodina

9. ročník – 2 hodiny (při výběru HV), 0 hodin (při výběru VV)

Organizace výuky:

Výuka je realizovaná formou jedné vyučovací hodiny (45 minut) týdně a probíhá ve specializované učebně hudební výchovy. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou různorodých hudebních vystoupení, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci mohou navštěvovat kroužek Mezissima, který žákům umožňuje další hudební rozvoj.

Učební osnovy předmětu umožňují učiteli konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě jeho znalosti hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Učitel volí didaktické prostředky dle svého rozhodnutí.

Hodnocení žáků

Hlavním kritériem při hodnocení žáků je především jejich přístup k celému komplexu hudebních činností, jejich snaha spolupracovat s ostatními a aktivně se podílet na co nejlepším výsledku. Dále pak stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu, osvojení si potřebných vědomostí, činností a zkušeností, kvalita projevu, estetické vnímání a přístup k uměleckým dílům.

Cíl předmětu:

Hlavními složkami tohoto předmětu jsou pěvecké, instrumentální, poslechové, a hudebně pohybové činnosti, které jsou provázány a vzájemně se doplňují. Prostřednictvím těchto činností žák rozvíjí svou hudebnost. Učí se pracovat se svým hlasem, kultivuje svůj pěvecký projev, osvojuje si písně různých hudebních žánrů, rozvíjí své intonační dovednosti. Při poslechových činnostech poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, utváří si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti, získává vhled do hudební kultury, učí se hudbu analyzovat. Instrumentálními a hudebně pohybovými projevy získává a rozvíjí své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

Předmět dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání se s hudbou a usiluje o to, aby obohatili své estetické vnímání a prožívání světa, aby poznali souvislost všech druhů umění a stali se z nich kultivovaní návštěvníci koncertních sálů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, motivovat je pro celoživotní učení, umožnit jim osvojit si strategii učení.	Žáci jsou vedeni ke kultivaci své hudebnosti vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými aktivitami, dále pak k porozumění obecně užívaných termínů z hudební oblasti tak, že je umí propojovat a zacházet s nimi, uvědomují si, že přehled a znalosti v oblasti umění jim přináší emocionální prožitky.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.	K vyjádření svých hudebních záměrů jsou žáci vedeni k volbě vhodných hudebních prostředků, jsou podporováni při objevování různých variant během realizace hudebního projevu. Ve škole i při mimoškolních akcích je průběžně sledováno, jak žáci hodnotí hudební dění kolem sebe a jaké k němu zauímají postoje.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ Vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.	Žáci se učí vnímat možnosti hudebního umění jako prostředku mimojazykového vyjadřování a využívat je ke svébytné komunikaci, učí se respektovat rozdílnost názoru ostatních lidí na umělecké dílo, naslouchat názorům jiných, nechat se jimi obohacovat, případně s nimi polemizovat.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i jiných.	Žáci jsou vedeni k osvojování si zásad chování a vystupování na kulturních akcích, k chápání role jednotlivce v hudebním kolektivu, k přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování, k posilování svojí sebeúvěry při realizaci hudebních činností, k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi.
KOMPETENCE OBČANSKÉ Vychovávat žáky jako svobodné osobnosti, které mají svá práva, ale i povinnosti, mají zodpovědnost za svůj život a zdraví a jsou schopny být v různých situacích účinně nápomocny druhým.	Žáci se učí respektovat, chránit a oceňovat kulturní tradice i historické dědictví, jsou vedeni k sebeúctě a úctě k druhým lidem, k toleranci k jejich hudebním projevům, k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků, k vytváření pozitivních postojů k uměleckým dílům.
KOMPETENCE PRACOVNÍ Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat vhodné pomůcky, materiály, nástroje a technologie, chránit při práci zdraví své i druhých, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání.	Žáci jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem, ke správnému zacházení a používání svěřených hudebních nástrojů a pomůcek, k jejich případné údržbě tak, aby je nepoškodili a jejich manipulací neohrozili sebe ani ostatní. Jsou seznamováni s různými profesemi v hudební oblasti, hudebně nadaní žáci jsou vedeni k vhodné volbě povolání tak, aby mohli uplatnit svůj talent.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ Vést žáky k používání digitálních technologií nejen pro zábavu, ale využít je v rámci vzdělávání	Žáci ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použijí. Získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků. Využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- v rámci HV vede toto téma k rozvoji smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování (tj. estetika chování, mezilidských vztahů) a vnímání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa

Osobnostní rozvoj:

- kreativita-schopnost jednotlivce vytvářet vlastní jednoduchý doprovod (rytmický či melodický), vlastní dramatizace písní, texty k jednoduchým melodiím, rozvoj schopnosti poznávání, sluchová orientace v zahraničních tónech, pokusy o jejich analýzu

Sociální rozvoj:

- poznávání svého okolí na základě společných praktických aktivit (tanec, zpěv, rytmická cvičení, ...), formování otevřené a pozitivní komunikace při diskusi nad uměleckým dílem, společném hodnocení hudebních aktivit

Morální rozvoj:

- role žáka v kolektivu-respektování hudebního výkonu ostatních, pomoc méně nadanějším, zájem na dobrém výkonu ostatních

Výchova demokratického občana (VDO)

- uvědomění si své role jako člověka, jenž odpovídá za své činy, plní své povinnosti a uplatňuje svá práva (spoluutváření a respektování pravidel hodnocení v HV, snaha o správné vnímání a pochopení hudebních výkonů ostatních žáků)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- orientace ve vývoji evropského umění, hledání podobností a odlišností, společných kořenů-lidové zvyky, tradice, folklor evropských zemí, životy a díla evropských hudebních skladatelů, hymny jiných zemí, tradiční hudební nástroje různých zemí

Multikulturní výchova (MV)

- poznávání vlastního kulturního zakotvení a orientace v pluralitní společnosti-regionální umění, kultura a umění v našem regionu

Environmentální výchova (EVO)

- estetické vnímání prostředí, ve kterém žijeme
- hudební díla inspirovaná životním prostředím, přírodními jevy, vesmírem

Mediální výchova (MEV)

- vznik a vývoj médií, jejich vliv a přínos v oblasti kultury a umění
- média jako zdroj informací

Očekávané výstupy předmětu Hudební výchova dle RVP:

Žák

- HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
- HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

Výstupy pro jednotlivé ročníky v rámci ŠVP nejsou konkretizovány, ale jsou uvedeny pro celé období 2. stupně ZŠ, neboť učivo se ve všech okruzích v jednotlivých ročnících z větší části cyklicky opakuje, pouze na sebe s vyššími ročníky bere náročnější podobu. Žák tak průběžně zdokonaluje své získané kompetence.

Učivo	Školní výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<u>Hlasová výchova</u> Hlasová hygiena, pěvecké návyky, hlasový rozsah, hlasové ústrojí, dýchání, frázování, jednohlas, dvojhlas, mutace, deklamace, techniky vokálního projevu	Žák při zpěvu i mluveném projevu dodržuje pravidla hlasové hygieny, umí nasadit správně tón, rozšiřuje si hlasový rozsah, odhadne správnou hlasitost zpěvu, převede melodii z nezpěvné do zpěvné polohy, hledá nápravu své případné hlasové nedostatečnosti, zvládne některé jednoduché techniky vokálního projevu, vokálně interpretuje a osvojuje si písně různých hudebních žánrů.	Př- anatomie hlasového ústrojí F - princip tvoření tónu Čj - mluvený projev, lidová slovesnost OSV, VDO
<u>Hudební teorie</u> Stupnice, tónina, houslový klíč, rytmus, tempo, puls, takt, repetice, intervaly, hudební názvosloví, akord dur, moll, délka a výška tónu, homofonie, polyfonie, notový záznam, kytarové značky	Žák se dle svých schopností orientuje v jednoduchém notovém zápisu, v oblasti hudebních pojmů a značek, chápe rozdílnot hudby jednohlasé a vícehlasé, určí melodii vzestupnou a sestupnou, rozezná dur, moll akord, rozpozná délku, sílu, barvu a výšku tónu	Př- puls lidského těla M - zlomky
<u>Člověk a hudební dílo, hudební dějiny</u> Duchovní a světská hudba, lidová hudba (česká, jiných národů), hudební dílo, doba vzniku, hudební styly a žánry, autor, jeho život, epigonství, interpret, posluchač, skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, původ hudby, pravěk, starověk, gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, umělé hudba 20. století, vývoj populární hudby, slovní charakteristika hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	Žák se orientuje v dějinách hudebního umění, má přehled o hudebních stylech minulosti i současnosti, má povědomí o skladatelském významu autorů vybraných děl, s nimiž se seznámil, formuluje dle svých schopností hodnotící soudy o hudbě, chápe roli posluchače, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, orientuje se v proudu znějící hudby, porovnává jednotlivé skladby autorů a jejich život.	D - historické etapy ve vývoji lidstva Z - regionální zeměpis VV - výtvarná díla a architektura jednotlivých historických etap Čj - souvislost vývoje literárních a hudebních děl OSV, MV, EGS, EVO
<u>Hudební formy, spojení hudby a slova</u> Předvěti, závěti, kánon, rondo, variace, fuga, koncert, sonátová forma, symfonická báseň, symfonie, programní hudba,	Žák rozlišuje jednotlivé hudební formy, při poslechu aplikuje teoretické znalosti a orientuje se za pomoci učitele ve struktuře díla, analyzuje významné prvky díla, rozezná	Čj - film, scénář, literární dílo jako předloha díla hudebního (báseň, libreto,...), analogie předvěti, závěti - otázka, odpověď OSV

Učivo	Školní výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
melodram, filmová a scénická hudba, kantáta, opera, opereta, hudební revue, muzikál	a vysvětlí výrazové prostředky (melodie, rytmus, barva, tempo).	
<u>Hudba a pohyb, tance</u> Lidové, společenské tance, výrazový tanec, pantomima, balet, tance jiných národů, umělecké zpracování lidových tanců, pohybový doprovod znějící hudby, pohybová reakce na změny v hudbě, orientace v prostoru, taneční kroky	Žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, reaguje pohybem na hudbu, pomocí pohybových činností vyjadřuje své pocity, na základě svých individuálních schopností a pohybové vyspělosti zvládá základní jednoduché taneční kroky některých tanců (polka, mazurka, valčík, macarena,...), zvládne jednoduchou dramatizaci písně, pomocí gest, mimiky, „řeči těla“ znázorní hudbu, reprodukuje pohyby prováděné při tanci nebo pohybových hrách.	D - historické etapy ve vývoji člověka VV - dobové oblečení TV - taneční kroky Vko - neverbální komunikace OSV, MV, EGS
<u>Hudební nástroje, nahrávací technika</u> Symfonický orchestr, komorní hudba, lidové nástroje, Orffův instrumentál, elektronické nástroje, zvukový záznam hudby	Žák dle svých schopností dokáže předvést hru na jednoduché Orffovy nástroje, použije je k doprovodu pěveckých projevů, vyjádří své hudební představy pomocí hudebních nástrojů. Rozlišuje poslechově i vizuálně jednotlivé druhy a skupiny nástrojů, chápe roli nástroje sólového a doprovodného, orientuje se ve vývoji hudebních nástrojů, jejich zdokonalování od nejjednodušších až po elektronické, chápe princip zvukového záznamu.	F - záznam zvuku Př - druhy dřeva OSV, VDO, MV, MEV

6.6.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Výtvarná výchova je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova pro 2. stupeň. Vyučovací předmět Výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura, která umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence-umění a kulturu. Výsledky duchovní činnosti pomáhají chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti i zkušenosti každodenního života (kulturu chování, oblékání, cestování, práce). Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, při kterém dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Časová dotace:

6. ročník - 2 hodiny

7. ročník - 1 hodina

8. ročník - 1 hodina

9. ročník - 2 hodiny (při výběru VV); 0 hodin (při výběru HV)

Organizace výuky:

V 6. a v 9. ročníku je předmět do rozvrhu začleněn formou dvouhodinového bloku (90 minut) jednou týdně. V 7. a 8. ročníku 45 minut týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách.

Formy a metody práce:

Individuální nebo skupinová práce na základě motivace.

Nástroje hodnocení:

Známkování i slovní hodnocení, porovnávání prací, praktické předvádění.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ-vést žáky k efektivnímu využívání tvůrčích činností v praktickém životě a motivovat je k vnímání duchovních hodnot umění

- na začátku hodiny žáky seznámíme s cílem hodiny, motivujeme je, a na konci hodiny se snažíme práci zhodnotit
- zařazujeme do výuky metody, při kterých zapojují žáci svou vlastní fantazii a kreativitu
- žáky vedeme k samostatné práci i k práci ve skupině, klademe důraz na sebeevaluaci
- žáci si mohou vybrat práci dle svých schopností
- vedeme žáky k prezentaci vlastních děl
- přistupujeme k žákům dle jejich individuálních schopností
- vedeme žáky k vytváření vlastního portfolia
- zpracováváme výtvarné náměty tak, aby se smysluplně prolínaly s učivem v jiných předmětech
- výuku doplňujeme výtvarnými projekty

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ-podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému

- vedeme žáky k otevřenému upozorňování na problémy
- zadáváme úkoly, které podněcují tvořivost
- snažíme se rozvíjet abstraktní myšlení
- žáci se zúčastňují soutěží, ve kterých mohou porovnávat své schopnosti a dovednosti
- realizujeme projekty, jejichž podstatnou součástí je řešení aktuálního problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ-vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci a k porozumění uměleckých výpovědí

- vedeme žáky k tomu, aby uměli prezentovat výsledky své práce
- vedeme žáky k přesné a stručné výtvarné terminologii včetně symboliky a ke zdokonalování grafického projevu
- vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků o zpracovávaném tématu
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ-rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- podporujeme žáky v sebedůvěře a samostatném rozvoji v kulturní a umělecké oblasti
- vedeme žáky k vnímání společenských norem a uvědomování si svých práv a povinností
- volíme formy práce, které umožňují vzájemnou inspiraci s cílem dosahování osobního maxima
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti a vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě a učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

KOMPETENCE OBČANSKÉ-vychovávat žáky jako svobodné občany, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- vedeme žáky k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životní prostředí, k odmítání drog, alkoholu, kouření a zneužívání léků
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární projevy, nekamarádské chování a odmítání požadované pomoci
- pořádáme projekty a akce připomínající lidové tradice (Vánoce, Velikonoce)

KOMPETENCE PRACOVNÍ-používat materiály, nástroje a vybavení, dodržovat pravidla práce ve výtvarné výchově

- na začátku školního roku seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti práce
- vedeme žáky k sebehodnocení své práce
- vedeme žáky ke správnému užití materiálu, nástrojů a výtvarných technik
- vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- vedeme žáky ke smyslu pro organizaci a pořádek
- vedeme žáky k šetření materiálem

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ-používat digitální zařízení jako prostředek výtvarné kultury

- Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Očekávané výstupy předmětu Výtvarná výchova podle RVP:

Žák

- VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, zkušeností získaných ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie
- VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního
- VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Zaměřuje se na rozvoj smyslového vnímání, kreativity a utváření mimouměleckého estetického, na chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa, rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace, vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů a přístupů k řešení problémů.

Výchova v demokratického občana

Vytváří model otevřeného partnerství a demokratického společenství, důraz na demokratické řešení konfliktů a problémů.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Rozvíjí vztah k evropské a světové kultuře, prohlubování porozumění evropským kulturním kořenům a chápání mezikulturních souvislostí. Ozřejmování smyslu zachrany a uchování kulturního dědictví. Posílení emotivnosti a prožitkovosti v daných tématech.

Multikulturní výchova

Zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám, rozvíjení tolerance ke kultuře jiných národnostních, etnických, náboženských a sociálních skupin.

Enviromentální výchova

Poskytuje mnoho příležitostí k zamyšlení nad vztahy žáků ke školnímu prostředí, k uvědomování si sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot. Přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

Mediální výchova

Žáci získávají při výtvarné tvorbě dovednosti, které podporují jejich sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení do mediální komunikace. Výchova je zaměřena na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality. Pozornost se obrací na vlastní produkci a na specifické vnímání obrazu a zvuku. Mediální výchova přispívá i ke schopnosti vnímat, interpretovat a hodnotit mediální artefakty.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 6. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Zobrazení přírodních forem Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením. Osobní postoj v komunikaci. Proměny komunikačního obsahu.	- výtvarné vyjádření skutečnosti - výtvarný projev založený na pozorování Kresba, malba	proměny přírody během ročních období rostliny, houby, neživá příroda, živočichové buňky rostlin	OSV, MKV, EV, MEV Př, VKO, VKZ, F, CH
Svět lidí a zvířat Prostředky pro vyjádření představ a pocitů. Rozvíjení představivosti a fantazie Vyjádření zkušenosti získané jinými smysli	Fantazijní a symbolická vizuální zobrazení Frotáž, koláž	Fantazijní zvířata, rostliny Báje a pověsti surrealismus	OSV, MKV, EV, MEV D, Čj
Historie lidstva Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření minulosti, vychází ze svých znalostí historických skutečností.	Reflexe ostatních uměleckých druhů – písemnictví, architektura. Lidská postava Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru projektu.	-pravěk, starověk -člověk v rytmu času, vývoj člověka -pravěká zvířata, život lidí ve starověku - Antika Stavba lidského těla	OSV, MKV, EV, MEV, VGS D, Čj
Evropské bájesloví a biblické příběhy Rozliší různé druhy barev a umí je aplikovat. Naučí se pracovat s různými druhy nástrojů	Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality Uspořádání prvků v ploše Freska Malba	starověk, středověk příběhy ze Starého zákona, Starých řeckých bájí a pověstí, anglických mýtů Starých pověstí českých	OSV, MKV, MEV, VGS D, Čj, HV
Písmo Uspořádání objektů do celků v ploše. Reflexe ostatních uměleckých druhů.	Osvojení směrů vodorovných, šikmých a svislých. Linie, tvary	starověké literární památky, písmo a ilustrace	OSV, MKV, EV, MEV, VGS VKO, VKZ, D

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Proměny komunikačního obsahu. Historické, sociální a kulturní souvislosti.	Akční tvar kresby	Dekoratивní funkce písma Iluminace, koláž	
Významné svátky Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Použití prostředků pro vyjádření emocí proměn.	Užité umění Blahopřání, novoročenka, pozdravy. Kombinace a variace ve vlastní tvorbě	Vánoční tradice a zvyky Velikonoce	OSV, MKV, EV, MEV, VGS VKO, VKZ, D, Čj
Užitá tvorba Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, komunikační grafika, typografie.	počítačová grafika vztah člověka a médií moderní literární formy (komiks) reklama	Inspirace Pop- art	OSV, MKV, EV, MEV Inf, VKO, ČJ, AJ, D

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 7. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zobrazení přírodních forem Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Uplatňuje dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	Výtvarné vyjádření skutečnosti. Linie, tvary, objemy, barevné kvality Uspořádání prvků v ploše Kresba malba	- podmořský svět, korálové útesy, ryby, lastury, exotické ovoce - noční obloha, hvězdy, planety	OSV, MKV, EV, MEV Př, Z
Svět lidí a zvířat Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Osvojí si základní pravidla při práci na portrétu Vnímá odlišnosti lidského těla	Portrét – profil, en face Kresba Vyjádření vztahů, proměn v čase	Člověk v rytmu času, mezilidské vztahy negativní vlivy na lidské zdraví, vztah člověka a zvířete Obratlovci	OSV, MKV, EV, MEV, VGS PŘ, VKO, VKZ
Historie lidstva Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků. Reflexe ostatních uměleckých druhů – písemnictví, architektura. Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru projektu.	Postava – zpřesňování proporcí lidského těla, vyjádření pohybu Vizuálně obrazné vyjádření postavy	Madony, gotické písmo, portréty králů Křížové výpravy Husitství	OSV, MKV, EV, MEV, VGS
Evropa ve škole Využívá netradiční prvky vizuálně obrazných vyjádření Reflexe ostatních uměleckých děl	Prostorová a užitá tvorba Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě.	Evropské osobnosti státy, vlajky, mapy, lodě využití koření, kávy, čaje jako výtvarného prostředku	OSV, MKV, MEV, VGS ČJ, D, Z
Architektonické formy Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše, vyjádření objemu a prostoru Historické, sociální a kulturní souvislosti.	Linie, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního návrhu Tuš, tuha, uhel, pastely	gotické stavby, architektura- významné architektonické památky v ČR, středověké stavby	OSV, MKV, EV, MEV, VGS D, Z

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
		srovnání historie a současnosti Holandsko, větrné mlýny	
Fantazijní tvorba Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, zvolí vhodný prostředek výtvarného vyjádření Zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby	Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Použití prostředků pro vyjádření fantazie a představ. Malba, suchý pastel	fantastické bytosti, UFO, vesmír alchymie Fantastické stroje	OSV, MKV, EV, MEV
Tematický okruh: Užitá tvorba Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce. Vyjadřuje pocity a zážitky, děje	Fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama. Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření Linoryt	Typy písma, počítačová grafika, plakát. Vlajka třídy Př Vánoční/velikonoční motivy	OSV, MKV, EV, MEV

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 8. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Zobrazení přírodních forem Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Uplatňuje dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	Výtvarné vyjádření skutečnosti. Linie, tvary, objemy, barevné kvality Uspořádání prvků v ploše Kresba malba	les, stromy, kůra, kapradiny, deštný prales, ohrožení tlustokožci, podmořský svět zámořské objevy, lodě – mořeplavci krajinná ekologie	OSV, MKV, EV, MEV PŘ, Z
Lidé Rozvíjí zručnost zachycení podob lidského těla ve statickém i dynamickém vyjádření	Linie, tvary, vyjádření objemu, textury, pohybu Pohyb těla a jeho umístění v prostoru	Podoby lidské tváře Portrét, lidská postava Vnitřní stavba těla, orgánů	OSV, MKV, EV, MEV, VGS PŘ, VKO, VKZ
Architektonické formy Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Historické, sociální a kulturní souvislosti.	Seznámení s významnými architektonickými styly Linie, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního návrhu Kresba Tuš, tuha, uhl, pastel	Významné architektonické památky světa Japonská architektura	OSV, MKV, EV, MEV, VGS M geometrie, Z, D
Evropa ve škole Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie a vytváří své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Vizuálně obrazná vyjádření dějů a činností ve statickém i dynamickém stavu	Významné evropské i světové události 20. století Významné osobnosti 20. století Kresba, malba	OSV, MKV, MEV, VGS D, ČJ, Z
Výtvarná kultura Chápe umění a kulturu jako neoddělitelnou součást lidské existence.	Reflexe ostatních uměleckých druhů. Proměny komunikačního obsahu.	Inspirace náměty a tvorbou významných umělců historie	OSV, MKV, EV, MEV, VGS D, ČJ, VKO

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy, Průřezová témata
Učí se poznávat umění a kulturu prostřednictvím vlastní tvorby.	Historické, sociální a kulturní souvislosti.		
Dekoratивní tvorba Rozvíjí grafické zručnosti, osvojuje si práci s jinými materiály, technikami a pomůckami	Užité práce dekorativní a prostorové, plošná dekorativní kompozice Výtvarné formy při práci s rozličným materiálem Práce s textilem	Lidové umění	OSV, MKV, EV, MEV INF, PV

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 9. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy
Tematický okruh: Ekosystémy Rozvíjí vlastní ekologické vědomí, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření. Uspořádání objektů do celků v ploše. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením. Osobní postoj v komunikaci. Proměny komunikačního obsahu.	změny krajiny vlivem času, člověka vodní zdroje lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy rostlin a živočichů	OSV, MKV, EV PŘ, VKZ, CH
Tematický okruh: Člověk a jeho svět Rozvíjí kreslířské dovednosti vyjádření lidské postavy Zdokonaluje kreslířské a malířské techniky	Linie, tvary, vyjádření objemu, textury, pohybu Pohyb těla a jeho umístění v prostoru Silueta	anatomie lidského těla, vnitřní orgány a jejich funkce lidská psychika, mezilidské vztahy zdravý životní styl, rasismus a xenofobie	OSV, MKV, EV, MEV, VGS
Tematický okruh: Architektonické formy Seznámí se s pojmem perspektiva a dokáže ji aplikovat ve vlastní tvorbě Seznámí se s významnými stavbami a architektonickými styly v současnosti i minulosti	Perspektiva, linie Vyjádření objemu a prostoru Uspořádání objektů do celku	bludiště a labyrinty, věže a rozhledny základy perspektivy, město z výšky, stavby budoucnosti	OSV, MKV, EV, MEV, VGS
Tematický okruh: Evropa ve škole Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Vizuálně obrazná vyjádření dějů a činností ve statickém i dynamickém stavu	České osobnosti a události 20. století 2.sv.válka	OSV, MKV, MEV, VGS D, ČJ, VKO
Tematický okruh: Výtvarná kultura	Reflexe ostatních uměleckých druhů.	inspirace náměty moderních literárních děl,	OSV, MKV, EV, MEV, VGS

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy
Rozvíjí výtvarné vyjadřování na základě poznávání a srovnávání druhů a žánrů současného výtvarného umění. Učí se poznávat umění a kulturu prostřednictvím vlastní tvorby	Proměny komunikačního obsahu. Historické, sociální a kulturní souvislosti.	výtvarná úprava knihy inspirace uměleckými směry 20. století	
Tematický okruh: Mediální sdělení a realita Užívá potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času. Metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích.	Prostorová tvorba, využívání netradičních materiálů, Výtvarná úprava knih a textů Vizuální obrazové vyjádření předmětů denní potřeby, reklama, plakát	Inspirace pop-art Kultura bydlení a odívání Designové návrhy předmětů denní potřeby (př. bankovky, známky)	OSV, MKV, EV, MEV D, VKO,

6.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

6.7.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných situacích událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Časová dotace:

- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 0 hodin

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut), probíhá převážně v kmenové učebně nebo v učebně informatiky. Výuka může být doplněna přednáškami a besedami s odborníky.

Cíl výuky:

Předmět seznamuje žáky s různými poznatky z oboru péče o zdraví a vztahy ve společnosti, klade důraz na praktické dovednosti a jejich použití v modelových situacích i každodenním životě. Posiluje samostatnost a odpovědnost žáků v jejich jednání, rozhodování a činnostech souvisejících s aktivním přístupem k ochraně zdraví. Vede k rozvoji vzájemné komunikace, spolupráce i názorů ve skupinové práci. Poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot. Přispívá k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.

Průřezová témata:

- 1 Osobnostní a sociální výchova – OSV: skupinová práce, diskuse.
- 2 Výchova demokratického občana - VDO: respektování pravidel spolupráce, postoje žáků, hodnoty, klasifikace a sebehodnocení.
- 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS: srovnávání životních podmínek v jiných zemích, různé tradice a zvyky.
- 4 Multikulturní výchova - MV: komunikace s lidmi z různých sociokulturních skupin, rasová a náboženská tolerance.
- 5 Environmentální výchova – EVO: osobnost, vztah k přírodě, úvahy o budoucnosti.
- 6 Mediální výchova - MED: zdroje informací, poznatků, objevů, výukových programů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva - připravujeme žáky na celoživotní učení - předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných předmětech - seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem - rozvíjíme dovednost aplikace naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemného propojování - klademe důraz na pozitivní motivaci žáka - vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci - rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující - předkládáme dostatek informačních zdrojů z učebnice a pracovních textů, využíváme výpočetní techniku - používáme vhodné učební pomůcky - žáky motivujeme k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu - snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení - při hodnocení používáme zejména prvky pozitivní motivace
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů	- motivujeme žáky k samostatnému řešení problému - podporujeme tvořivost a logické myšlení - podporujeme týmovou spolupráci a vzájemnou pomoc při řešení problémů - zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých způsobů - klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritického posouzení, porovnávání jevů, zjištění shod a odlišností, zobecnění - zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáka k využívání vlastních zkušeností a vlastního úsudku - rozvíjíme u žáků dovednost vyhledávání chyb v textu a odůvodňování správného řešení - předkládáme modelové situace a vedeme žáky k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity (k řešení problémů, dokončení úkolů a zdůvodnění jejich vlastních závěrů) - hodnotíme práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	- zařazujeme práci ve skupinách - klademe důraz na vytvoření pravidel v týmu, účinnou spolupráci a pomoci druhým - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - uplatňujeme individuální přístup k nadaným žákům, žákům s poruchami učení - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídního kolektivu - vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky, na které se podílejí i sami žáci - učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, mezi žáky a učiteli - netolerujeme projevy rasové diskriminace - průběžně sledujeme sociální vztahy ve třídě - posilujeme sebedůvěru žáků - vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat, věcně argumentovat
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků - podporujeme u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního i historického dědictví - využíváme naučné literatury k vytváření postoje k přírodě, životnímu prostředí - na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí - podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, atd. - motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních - učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, chránit naše tradice, kulturní i historické dědictví - podporujeme a rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti, aktivní zapojení do kulturního dění - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, odmítnutí pomoci
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- vedeme žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívání je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti - učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, žáci spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků - podporujeme žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce - podporujeme žáky, aby chápali význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání - učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví dle RVP:

Očekávané výstupy

Žák

- VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p	dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
VZ-9-1-08p	svěří se se zdravotním problémem
VZ-9-1-13p	dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
VZ-9-1-13p	uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
VZ-9-1-14p	zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
VZ-9-1-15p	uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
VZ-9-1-16p	chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví 6. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
Téma: Vztahy mezi lidmi a O dorozumívání - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve společnosti - komunikuje pozitivně a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - chápe význam tolerance a zdravého sebevědomí - dokáže v různých situacích komunikovat asertivně - zná práva a povinnosti dítěte	Sociální prostředí - kamarádství, přátelství - láska, partnerské vztahy - manželství a rodičovství - rodina, škola-třída - vrstevnická skupina	VDO OSV, MV MEV OSV	D-vztahy mezi lidmi v historii, rodina a její vývoj Inf- komunikace (chat, e-mail, Skype,...) Z- rodina ve světě Vko- právo, zákon, smlouva
Téma: Člověk a výživa Žák - chápe význam zdravé výživy pro fyzické a psychické zdraví člověka - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem	Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu	-potravinová pyramida -sestaven zdravého jídelníčku	PŘ- zásady zdravé výživy

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravin a využívá je při jejich nákupu	potravy, alternativní způsoby výživy - cizorodé látky v potravě, nákupy, reklama	-nákupní seznam -reklama na zdravou potravinu	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Výchova ke zdraví 7. ročník**

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
Téma: Změny v životě člověka - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - porozumí tělesným, duševním a sociálním změnám v době dospívání - uvědomuje si vývoj lidského jedince, rizika sexuálního zneužívání - ví, jakým způsobem se obrátit na dětská krizová centra	Lidské tělo -stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, vývoj jedince Vývoj jedince - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost - znaky dospívání, poruchy pohlavní identity -emoce, vztah k sobě i k druhým	OSV Komunikace s dospělými ZDR -přednáška o dospívání	TV – tělesná kondice, sport, pohyb

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
Téma: Životní styl - vysvětlí jaká jsou pravidla zdravého životního stylu - vysvětlí rizika vzniku závislosti na návykových látkách - umí najít informace a kontakty na pomoc při závislosti na návykových látkách	Návykové látky, závislosti a zdraví -návykové látky, vznik závislosti, odmítání návykové látky, prevence a pomoc	-přednáška o návykových látkách -informační plakát	PŘ-zdraví, nemoci
Téma: Člověk a zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím	Péče o zdraví - denní režim-zásady osobní, intimní a duševní hygieny, -tělesné, duševní, sociální zdraví -životospráva, režim dne, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit -význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	- vypracování denního režimu - týdenní pohybové aktivity	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

8. ročník

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
Téma: Rozvoj osobnosti - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu	Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	OSV OČL	Vko- žebříček hodnot PČ (Svět práce)- volba povolání

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
- dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování		

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Mezipředmětové vztahy
Téma: Ochrana člověka za mimořádných událostí - umí charakterizovat mimořádné situace - zná zásady chování při vyhlášení mimořádné situace - rozpozná varovné signály - umí přivolat odbornou pomoc, zná čísla tísňového volání - seznámí se s technikami první pomoci	Obrana obyvatel za mimořádných situací - charakter mimořádné situace - postup v případě ohrožení, varovný signál a chování po jeho vyhlášení, evakuace, zkouška sirén - integrovaný záchranný systém- tísňové linky - požáry-jeho příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru - první pomoc	-den integrovaných záchranných složek- ukázky techniky a zásahů	

6.7.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Tělesná výchova je vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru Tělesná výchova pro 2. stupeň.

Časová dotace:

6. ročník - 2 hodiny

7. ročník - 2 hodiny

8. ročník - 2 hodiny

9. ročník - 2 hodiny

Cíl vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Organizace výuky:

Výuka probíhá v tělocvičně školy, při příznivém počasí probíhá na venkovních sportovištích, ve vhodných venkovních prostorách areálu školy, případně v blízkosti školy, výcviky jsou vedeny v přiměřeném prostředí - lyžařský výcvik ve vhodně zvoleném lyžařském areálu. Běžně je tělesná výchova do rozvrhu zaměřena jako 45 minutová vyučovací hodina, spojovaná do 2 hodinového bloku.

Na výuku běžných hodin tělesné výchovy jsou vytvářeny zvlášť skupiny dívek a zvlášť skupiny chlapců, ve skupinách jsou zařazeni žáci a žákyně ze stejného nebo sousedního ročníku.

V 8. ročníku žáci běžných tříd absolvují dle svých možností týdenní lyžařský výcvik.

Řád tělocvičen a hřiště je součástí sportovního zázemí školy a jeho dodržování je pro každého žáka závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět tělesná výchova):

Kompetence k učení

- nabízet vhodné metody k rozvoji a upevňování návyků u technických disciplín
- užívat vhodnou terminologii
- učí se spolupráci a práci v týmu
- kriticky posuzují svou činnost a vyvozují závěry
- dokáží pracovat s chybou a usilují o její odstranění
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- zúčastňují se různých sportovních soutěží

Kompetence k řešení problémů

- při řešení herních kombinací, taktiky soutěžních her
- vyhodnocení vlastní situace, kondice, výběr vhodného rozvojového programu
- učí se řešit problémy týmovou spoluprací
- snaží se problémům předcházet

Kompetence komunikativní

- umožňuje porovnávání v konkurenci s ostatními spolužáky
- vytvoření taktického plánu
- prožitek ze hry, popř. z vítězství a porážky
- zdokonalují svou komunikaci se spolužáky, s učiteli, s ostatními dospělými

Kompetence sociální a personální

- správné posouzení výkonů a zařazení se do skupiny
- silné působení radosti z pohybu a spolupráce s ostatními žáky
- respektování „území“ a osobnosti spoluhráče, resp. protihráče
- pravidla „fair-play“, slušného chování a spolupráce
- učí se ovládat svoje jednání a chování
- respektují dohodnutá pravidla činností, podílejí se na jejich formulaci

Kompetence občanská

- kompenzace psychické činnosti
- euforie z prožitku
- uplatnění se v kolektivu
- dodržování zásad a pravidel her a soutěží- nápodoba právních a občanských norem v běžném životě

- posilují svůj pocit zodpovědnosti v dané situaci

Kompetence pracovní

- kompenzace jednotvárné činnosti sedavého charakteru a civilizačního způsobu života
- snižování možností vzniku chorob z nadváhy a nemocí oběhového systému (civilizačních chorob)
- prodlužování aktivního věku
- osvojují si plánování a organizování činností
- využívají znalosti a zkušenosti v praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

1) Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Rozvoj pohybových reakcí na sluchové a zrakové podněty, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při sportovních výkonech a hrách, rozvoj pohybové paměti, procvičování co nejsprávnějšího a nejrychlejšího řešení herních situací.

Sebepoznání a sebepojetí

Při nácviku pohybových dovedností poznávání svých pohybových možností.

Seberegulace a sebeorganizace

Cvičení sebekontroly při rozvíčkách a při relaxačních cvičeních, sebeovládání při hrách a soutěžích v duchu fair play, cvičení vůle při běhání a při zdokonalování se v dalších pohybových dovednostech. Plánování osobních cílů při plnění atletických disciplín vzhledem k minulým výkonům žáka. Možnost využití volného času ke zlepšování pohybových dovedností žáka.

Psychohygienu

Vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání pohybu jako radosti a pozitivní věci pro zdraví a mé tělo. Vyrovnání se s problémy při malých nebo velkých pohybových vlohách v rámci třídního kolektivu.

Kreativita

Rozvoj herní kreativity, vyjádření hudby pohybem při rytmické gymnastice a samostatná příprava a vedení rozcvičky.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemné poznávání se ve třídním kolektivu, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech například při výběru spoluhráčů k různým druhům pohybových her zaměřených na sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost, rozumovou bystrost a znalosti.

Mezilidské vztahy

Péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, při řešení konfliktů při TV se dívat na vše i očima druhého, učit se povzbuzovat ostatní k dosažení lepších výkonů, fandit jim a přát jim zlepšení. Umět uznat porážku například podáním ruky soupeři. Nesvalovat vinu za neúspěch na někoho jiného, spíše hledat, co jsem měl udělat lépe já. Učit se své spoluhráče spíše chválit a hecovat než kárat. Snažit se udržovat týmový duch při hrách a soutěžích. Naučit se uznávat autoritu rozhodčích při hrách a na soutěžích.

Komunikace

Zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, procvičování rychlé a účinné komunikace se spoluhráči při hrách a soutěžích, rozvoj slovní zásoby při komunikaci ve sportovní terminologii, chápání gest učitele jako rozhodčího.

Kooperace

Naučit se spolupracovat při hrách, neprosazovat jen sebe, umět posoudit a udělat to, co je nejlepší pro družstvo.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Rozvoj dovedností pro řešení problémů a rozhodování v různých herních situacích v duchu fair play.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Žáci se učí uznávat zdraví jako nejvyšší hodnotu, proto se učí opatrovat své zdraví i zdraví všech okolo i za cenu ztráty vítězství.

Učí se přiznat podle pravdy, odsuzovat nefair chování a hru.

Při soutěžích a hrách se rozvíjí cit pro spravedlnost a umění respektovat soupeře i rozhodčího. Žáci se učí nezištně pomáhat spolužákům i učiteli, například při nošení pomůcek.

2) Výchova demokratického občana

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Dodržování demokratického způsobu řešení problémů a konfliktů při tělesné výchově - „Když se mi něco nelíbí, mohu se ozvat, ale slušně.“

3) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět

Rozvoj zájmu žáků o sport v Evropě i ve světě. Příklady našich úspěšných sportovců začleněných do týmů v různých zemích. Setkávání sportovců na mezinárodních soutěžích - ME, MS a OH.

4) Multikulturní výchova

Kulturní difference

Respektování cizinců a příslušníků různých etnických skupin i při tělesné výchově.

Lidské vztahy

Dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učiteli, využití tělesné výchovy při zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Princip sociálního smíru a solidarity

Vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin a to i při tělesné výchově a sportu.

5) Environmentální výchova

Ekosystémy

Využívání ekosystémů k aktivnímu odpočinku člověka. Využívání některých ekosystémů při výuce v tělesné výchově (les - vycházky, cyklistické výlety, pole a louky - hry a přespolní běh).

Základní podmínky života

Voda jako jedna ze základních podmínek života - význam dodržování pitného režimu, hlavně při sportovních aktivitách. Žáci se učí nacházet pro sport a rekreaci vhodné prostředí - v zeleni, v lese, tam kde je čisté ovzduší.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Dbáme na to abychom při našich sportovních akcích (turistické výlety do hor, cyklistické výlety, vycházky, branná cvičení, dny první pomoci, přespolní běhy,...) neničili přírodu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova dle RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

- TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly
- TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

- TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

- TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

- TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Atletika 6.-9.ročník

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- v souladu s individuálními předpoklady zvládá základní atletická cvičení a disciplíny - umí základní pojmy v oblasti atletického názvosloví	Nízký start, startovací povely, polovysoký start, rozklusání, vyklusání, stupňované rovinky, běžecká abeceda, měření krátké, střední a dlouhé trati, polohové starty, starty na zvukový a zrakový signál	VKZ
- odhodí přiměřenou technikou s rozběhem -umí zapsat a změřit výkon	Hod míčkem - držení míčku, odhody z místa, rozběh ze 3 a 5 kroků, celý rozběh s odhodem, měření výkonu	
- provádí průpravné úpoly a cvičení	Vrh koulí - seznámení se s náčiním (vrhy z místa)	
- zvyšuje vytrvalost, zvolí vhodnou strategii k překonávání terénních překážek	Klus terénem do 1000 m (6.roč.), do 2000 m (7.roč.), do 20 min. (8.roč.)	
- zvyšuje vytrvalost, zvolí adekvátní tempo	12 min. běh (8.roč.), odrazy, odpichy	
- skočí přiměřenou technikou s rozběhem	Skok daleký – vyměřování rozběhu, technika odrazu, skoky ze 3 a 5 kroků, celý rozběh, stupňování rozběhu, odraz, měření výkonu	
- provede pokusy v kotoulu, nůžkami, flopem	Skok do výšky - odrazy, odpichy, odrazy snožmo zády k doskočišti, kotoul vzad, nácvik odrazu, rozběhy ze 3-5 kroků, nácvik výběhu oblouku, výběh oblouku spojený s odrazem, celý rozběh se skokem (flop)	
- cíleně posiluje jednotlivé části těla, velké svalové skupiny	Posilovací cvičení - záda, břicho, paže, dolní končetiny, sedy-lehy, shyby, kliky, kruhový trénink	
	Skoky z místa	
- provádí průpravné úpoly a cvičení	Přeskoky přes švihadlo	
- cíleně posiluje hluboký stabilizační systém a břišní svaly	Odhody medicinbalem	
- je platným členem týmu - zvládá techniku předávky	Nácvik štafetové předávky - na místě, v mírném klusu (dvojice, trojice)	

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- seznámí se s pravidly jednoduchých činností a soutěží - dodržuje pravidla - umí zapsat výkon	Osvojování a zdokonalování nacvičených dovedností	

Gymnastika 6.-9. ročník

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- v rámci průpravných kondičních cvičení provádí průpravné úpoly v oblasti gymnastiky - zacvičí jednotlivé prvky - spojí prvky do jednoduché sestavy	Akrobacie Kotoul vpřed, vzad, roznožmo, letmo, letmo přes překážku Skoky na místě s doprovodnými pohyby paží Skoky s obratem, z místa Stoj na lopatkách Stoj na rukou s oporou, samostatně, s výdrží Skoky – dálkový, jelení, nůžkový Rovnovážné polohy Přemet stranou Kontrolní sestava	
-zvládne roznožku	Přeskoky Roznožka – koza našíř, nadél Skrčka – koza našíř, bedna Cvičení na nářadí Hrazda – přešvih do vzporu, seskok, výmyk, závěs v podkolení, podmet (alespoň pokusy) Kruhy – kroužení ve svisu ležmo, komíhání ve svisu, houpání, svis vznesmo, seskok, svis střemhlav, překot vzad (alespoň pokusy)	

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
	Kladina (kladinka, dívky) – chůze s doprovodnými pohyby paží, nohou, s obraty, rovnovážné polohy, seskoky, poskoky, obraty v dřepu, podřepu (alespoň pokusy)	
- z oblasti činností s hudbou a tancem zná kroky, zvládá jednoduché cvičení s náčiním	Rytmická gymnastika a cvičení s náčiním Technika cvičení základních pohybů – chůze, klus, taneční kroky, skoky Rovnovážná cvičení Obraty Základy techniky cvičení s míčem – vyhazování, chytání, přehazování, odrážení, kutálení, převalování Základy techniky cvičení s obručí – přetáčení, roztáčení, kroužení, vyhazování a chytání, kutálení a přeskoky Základy techniky cvičení se stuhou Jednoduché sestavy s náčiním (švihadlo, míč, obruč, stuha)	HV
- zvládá základní prvky, kroky, jednoduchou vazbu, cvičení s náčiním	Kondiční cvičení Základy aerobiku – různé formy, bez náčiní i s náčiním (posilovací gumy, zátěže, dřevěné tyče, švihadla,... apod.)	HV

Sportovní hry 6.-9. ročník

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- zvládá základní herní činnosti jednotlivce, umí je využít v základních kombinacích a utkáních dle pravidel - chápe role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních - uplatňuje zásady fair play - zná základní pravidla sportovní hry - zná základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním při hrách - dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti na sportovištích i v tělocvičně - sportuje ve vhodném sportovním oblečení a obuvi	Fotbal , sálový fotbal Seznámení s pravidly, ukázka Základní herní činnosti – přihrávka, zpracování, střelba Vedení míče – střelba, vedení míče mezi kužely Zpracování míče, přihrávky, nahrávky v pohybu Hra hlavou Standardní situace Dribling s míčem + střelba Taktické varianty Obranné a útočné herní situace, osobní obrana Rychlý protiútok Přímé kopy Hra	
- zvládá základní herní činnosti jednotlivce, umí je využít v základních kombinacích a utkáních dle pravidel - chápe role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních - uplatňuje zásady fair play - zná základní pravidla sportovní hry - zná základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním při hrách - dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti na sportovištích i v tělocvičně - sportuje ve vhodném sportovním oblečení a obuvi	Basketbal Seznámení s hrou, pravidla, ukázka Dovednostní řada s míčem Herní činnosti jednotlivce – střelba, driblink Přihrávky na místě, v pohybu Základy vedení míče – driblink na místě Obranné činnosti jednotlivce – základní postoj a pohyb, obrana hráče s míčem a bez míče Útočné/obránné doskakování Činnost obránce Kombinace hod' a běž (z pozice obránce, útočníka) Základní útočné kombinace (clonění hráčů bez míče, zahájení, vedení a zakončení rychlého protiútku) Střelba a doskakování Hra	
- zvládá základní herní činnosti jednotlivce, umí je využít v základních kombinacích a utkáních dle pravidel	Florbal Seznámení s hrou, historie, pravidla, ukázky Přihrávky (forhand, backhand)	

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- chápe role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních - uplatňuje zásady fair play - zná základní pravidla sportovní hry - zná základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním při hrách - dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti na sportovištích i v tělocvičně - sportuje ve vhodném sportovním oblečení a obuvi	Hra s menším počtem hráčů Přihrávky v běhu na krátkou a dlouhou vzdálenost Nácvik střelby – tahem, příklepem, golfovým úderem Uvolňování hráče (bez míčku, s míčkem) Základní kombinace (přihraj a běž), rychlý a postupný protiútok Obranné činnosti jednotlivce (základní postoj a pohyb), obrana hráče s míčkem a bez míčku Základní obranné kombinace (územní obrana, osobní obrana, kombinovaná obrana) Hra	
- zvládá základní herní činnosti jednotlivce, umí je využít v základních kombinacích a utkáních dle pravidel - chápe role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních - uplatňuje zásady fair play - zná základní pravidla sportovní hry - zná základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním při hrách - dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti na sportovištích i v tělocvičně - sportuje ve vhodném sportovním oblečení a obuvi	Softbal (pálkovací hra) Tee Ball Seznámení s hrou, základní pravidla, vybavení, historie Chytání míče, házení míče, odpal bez nadhozu Hra s jednoduchými pravidly Herní situace Přihrávky ve dvojicích, v různých pozicích Nadhoz, odpal Nadhazovač a chytač Hra	
- zvládá základní herní činnosti jednotlivce, umí je využít v základních kombinacích a utkáních dle pravidel - chápe role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních - uplatňuje zásady fair play - zná základní pravidla sportovní hry	Volejbal Přehazovaná – seznámení s hrou, pravidla, ukázka Rozvoj rychlosti a obratnosti, činnosti prováděné s míčem Házení a chytání míče na místě, v pohybu, po pohybu a ve výskoku Driblování a žonglování s míčem rukou, nohou, hlavou, ramenem	

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- zná základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním při hrách - dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti na sportovištích i v tělocvičně - sportuje ve vhodném sportovním oblečení a obuvi	Základy odbíjení obouruč vrchem, průpravné hry Technika nízkého střehu, zaměření na házení míče z vytažené ruky Chytání míče, včasné volání na míč Nácvik spodního podání Práce nohou Přesuny v běhu, v nízkém střehu Odbití obouruč spodem Hra 2 na 2, 3 na 3, možnost nechat spadnout míč na zem Technika rozběhu na smeč Nahrávka, přihrávka, útok Technika a účel bloku Hra	

Bruslení

Vzhledem k podmínkám školy (blízkost zimního stadionu v Opočně), škola organizuje zájezdy na zimní stadion v rozsahu 4-6 hodin v každé skupině II. stupně ZŠ (v průběhu zimních měsíců, pokud to situace dovolí). Učivo tematického celku je doplňováno a prohlubováno z předešlých poznatků a dovedností žáků 6.- 9.ročníku.

[illegible]

Lyžařský výcvik. Škola nabízí týdenní lyžařský výcvik všem žákům v 8. ročníku.

Školní výstup	Učivo (poznámky)	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
-zvládne základní lyžařské pohybové dovednosti na sjezdových, popř. běžeckých lyžích: Sjezdové lyže – obouvání a nošení lyží, obraty, výstupy, zastavení, jízda přímo, jízda šikmo svahem, oblouk v pluhu. Nadstavbou je využití carvingových lyží – průpravná cvičení na carvingový oblouk -chápe a dodržuje pravidla FIS -používá vhodnou výzbroj a výstroj -chápe nebezpečí hor -dodržuje bezpečnost a hygienu -účastní se společenského programu -absolvuje jednoduchý závod -chápe a dodržuje pravidla závodu -je schopen zapsat výsledek a určit pořadí -jedná dle zásad fair play	význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport lyžování - sjezdové lyžování, běžecké lyžování, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování na lyžařském výcviku proběhnou v rámci večerního zaměstnání přednášky, jejichž cílem bude splnění výstupů a učiva z RVP: hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	VKZ VKZ, VKO

6.8 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

6.8.1 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Je zaměřen jak na teoretické, tak na praktické (manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Časová dotace:

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 0 hodin
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodina

Cíl vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Práce s technickými materiály** umožňuje žákovi poznávat různé materiály a jejich vlastnosti s důrazem na možnosti různých forem jejich využití v praktickém životě, rozvíjí dovednosti pracovat, spolehlivě pozorovat, vyvozovat závěry. Učí žáka rozlišovat příčiny dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je a ovlivňovat, a to převážně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Vyučovací předmět **Pěstitelské práce** a chovatelství vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Obsah výuky **Příprava pokrmů a péče o dítě** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu se stravováním a kuchyňskou technikou v jejich různých podobách a širších souvislostech. Předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky při přípravě pokrmů, vede k pozitivnímu vztahu k práci a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě, učí organizaci a plánování práce, učí hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu, může přispět k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Předmět **Člověk a svět práce** klade důraz především na získání dovedností při rozhodování o důležitých životních krocích a plánování budoucnosti, na utváření a rozvíjení praktických dovedností a osobnostních vlastností. Snaží se připravit žáky na přechod na SŠ a do zaměstnání, pomoci s profesní orientací přiblížením charakteristických znaků konkrétních povolání, zorientovat se v důležitých profesních informacích spojených s výběrem povolání. Pěstuje u žáků zodpovědný přístup k financím a hospodaření, učí žáky orientovat se v nabídce finančních služeb, pochopit vztah nabídky a poptávky na trhu, porozumět základním principům finančního fungování státu.

Výuka probíhá formou hry, exkurzí, besed, projektů či přednášek hostů z praxe. Důležitá je spolupráce s PPP, ÚP, poradnami, lektory a školiteli. Žáci pracují v týmech, ve kterých se učí spolupracovat a zároveň konkurovat.

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní činnosti obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo z tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Na 2. stupni: Práce s technickými materiály, Technické práce, Pěstitelství, Příprava pokrmů a Péče o dítě a Svět práce. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu povolání, které pro ně mohou být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.

Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu Pracovní činnosti ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky. Na 2. stupni mohou být žáci při výuce Pracovní činnosti pravidelně střídavě rozděleni do dvou pracovních skupin i s odlišným charakterem pracovních činností. Výuka probíhá z převážné části v odborných učebnách školy (učebny s dataprojektorem, školní dílna, školní kuchyňka, odborná učebna výpočetní techniky). V 8. a 9. ročníku mohou být vyučovány Pracovní činnosti jako jedna hodina týdně, popř. jako dvouhodinový blok jednou za 14 dní (dle možností školy).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

KOMPETENCE K UČENÍ

- na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání
- motivujeme k učení, povzbuzujeme a učíme trpělivosti
- při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- učíme žáky nebát se problémů a na modelových příkladech užívat různé algoritmy řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, různé přijatelné způsoby řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- vedeme žáky k otevřenému, všestrannému a účinnému komunikaci
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce, sebe a ostatních
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a školy na veřejnosti

- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených školním řádem, řádem odborných učeben, řádem akcí mimo školu a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu, agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, nekamarádské chování a omítnutí požadované pomoci
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole stanovených vnitřním řádem školy
- neustále monitorujeme chování žáků a včas přijímáme účinná opatření
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Vedeme žáky k osvojení si a rozvíjení správných a bezpečných pracovních dovedností a návyků, k volbě vhodných materiálů, nástrojů a vybavení, k volbě vhodných a efektivních postupů při realizaci výrobků, k pořádku na svém pracovišti při pracovní činnosti
- Vyžadujeme důsledně dodržování vymezených pravidel, šetření materiálu a nářadí, naplnění povinností a závazků (jako základu pracovní technologické kázně a ochrany zdraví)
- Vedeme žáky k pečlivé práci, kdo sažení kvalitního, funkčního, hospodárneho a užitečného výrobku
- Vyžadujeme od žáků ohodnocení vlastní práce, jejího tempa a výsledku, k posílení pocitu vlastního úspěchu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí. Dovednosti a návyky jsou získávány praktickou činností za použití vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek a vede k šetrnému zacházení s nimi. Dodržování řádu školní dílny, pracovní morálky, zásad hygieny a bezpečnosti práce a také poskytnutí první pomoci při nevolnosti nebo drobném úrazu. Jednoduché pracovní postupy lze využít v běžném životě a je nutné uvědomění si vlastních možností při vykonávání praktických činností. Fyzickou činnost je třeba chápat jako určitou formu duševní hygieny. Dovednost vcítit se do role lidí různých profesí.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní. Zemědělská výroba produkuje potraviny, které by měli obstát v evropské i světové konkurenci. Sjedené normy v rámci Evropy umožňují spolupráci v oblasti zemědělství, služeb, zásobování trhu s potravinami. Organizace a plánování práce musí respektovat normy platné v Evropě i ve světě.

Výchova demokratického občana

Zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat. Práce ve dvojicích, skupinách, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě. Získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, rozlišení formy duševní a fyzické práce.

Multikulturní výchova

Zlepšovat klima třídy. Naučit se tolerovat kulturní odlišnosti, které sebou přináší sociální původ, náboženství a rasa. Přebírat kladné příklady ze svého okolí.

Environmentální výchova

Pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí.

Mediální výchova

Média a komunikace představují v současnosti stále větší zdroj získávání zkušeností a poznatků pro současného člověka. I v tomto předmětu lze k tomuto tématu přistupovat efektivně. Využíváním výukových programů a přístupu na internet, i přímé využívání počítače k procvičování svých znalostí a k vyhledávání informací. Množství informací čerpají žáci sledováním odborných filmů. Mediální informace se snaží hodnotit a posuzovat. Prezentace určitých pracovních postupů je třeba vnímat nezkresleně na základě vlastních zkušeností získaných praktickou činností.

Očekávané výstupy předmětu Pracovní činnosti dle RVP:

Práce s technickými materiály

Žák

- ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si hlavní jednoduchý náčrt výrobku
- ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02p řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- ČSP-9-1-05p dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
 - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
 - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
 - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
 - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
 - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Design a konstruování

Žák

- ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- ČSP-9-2-04p dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce, chovatelství

Žák

- ČSP-9-3-01 volí vhodné postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-3-01p volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- ČSP-9-3-03p používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04p prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Provoz a údržba domácnosti

Žák

- ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby
- ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku
- ČSP-9-4-02p ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
- ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Péče o dítě

- ČSP-9-4-05 rozlišuje, co prospívá a co škodí zdraví
- ČSP-9-4-06 využívá poznatků o prenatalním, postnatálním a perinatálním období dítěte
- ČSP-9-4-07 uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými a dětmi
- ČSP-9-4-08 využívá poznatků o prenatalním, postnatálním a perinatálním období dítěte
- ČSP-9-4-09 uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými a dětmi

Příprava pokrmů

Žák

- ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-5-01p používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- ČSP-9-5-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Svět práce

Žák

- ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě
- ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
 - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
 - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti

6. ročník:

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- Žák ovládá základní pravidla tvorby technické dokumentace a kótování, uživatelsky pracuje s technickou dokumentací - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu - provede zadané praktické činnosti s danými materiály: dřevo - správně vykoná zadané praktické činnosti - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- organizace práce - čtení a tvorba technických výkresů - základy kótování - měření a orýsování výrobku - základní práce podle technických výkresů s materiály: dřevo, vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi (dřevo) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů (oprava, údržba) - práce se dřevem: řezání, pilování, jednoduché spoje - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí	Technické práce	VkZ- první pomoc OSV - osobní rozvoj, sebepoznání MKV – vzájemné respektování VDO - osobní zodpovědnost za své zdraví EV - konkrétní pracovní aktivity ve prospěch ŽP PŘ - ochrana přírody
- zná základní druhy a vlastnosti dřeva, má povědomí o běžných druzích plastů a jejich vlastnostech - využívá znalosti o vlastnostech dřeva, a plastů - provádí jednoduché práce se dřevem, a plasty - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby	Zpracování dřeva - druhy a vlastnosti dřeva - použití - měření, orýsování, řezání, rašplování, pilování, broušení - povrchová úprava Zpracování plastů - druhy a vlastnosti plastů - použití	Práce s technickými materiály	F - změny skupenství látek, teplota, síla, tlak, páka M – zaokrouhlování Ch – výroba železa a úpravy oceli, prvky, sloučeniny D – Průmyslová revoluce PŘ – ochrana životního prostředí

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- měření, orýsování, řezání, pilování, broušení, lepení, vrtání		
- uvede, předvede, ovládá jednoduché pracovní postupy na zahradě a při pěstování rostlin obecně - provede jednoduché pěstitelské činnosti, pokusy a pozorování, předvede způsoby ošetřování rostlin - správně vykoná zadané praktické činnosti, prokáže osvojení požadovaných základních pracovních dovedností a návyků - uvede hlavní zásady pěstování vybraných rostlin - uvede, předvede základní způsoby ošetřování rostlin - uvede příklady známých vztahů rostlin a zdraví člověka - uvede, předvede využití okrasných rostlin interiéru - uvede, předvede základní způsoby ošetřování pokojových rostlin - uvede příklad známých vztahů ovocných rostlin a zdraví člověka - uvede příklad známých vztahů léčivých rostlin a zdraví člověka	Zásady pěstování a ošetřování rostlin Okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových rostlin, květin v interiéru a exteriéru Ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin Léčivé rostliny a koření	Pěstitelské práce, chovatelství	D – trojpolní systém Z - vznik půd, druhy, typy, pedosféra, krajinná ekologie Př- význam organismů pro vznik půd; význam rostlin pro život na Zemi, fotosyntéza Ch – anorganická hnojiva

8. ročník: chlapci

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- Žák ovládá základní pravidla tvorby technické dokumentace a kótování, uživatelsky pracuje s technickou dokumentací - provede zadané praktické činnosti s danými materiály: dřevo, plasty, přírodní materiály - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- čtení a tvorba technických výkresů - základní práce podle technických výkresů s materiály: dřevo, plasty, - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů (oprava, údržba) - práce se dřevem: řezání, pilování, jednoduché spoje - práce s plasty, řezání, pilování, spojování - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí	Práce s technickými materiály	VkJ- první pomoc OSV - osobní rozvoj, sebepoznání MKV – vzájemné respektování VDO - osobní zodpovědnost za své zdraví EV - konkrétní pracovní aktivity ve prospěch ŽP PŘ - ochrana přírody
- provádí jednoduché práce se dřevem, kovy a plasty - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	Zpracování dřeva - měření, orýsování, řezání, rašplování, pilování, broušení - povrchová úprava Zpracování plastů - druhy a vlastnosti plastů - použití - měření, orýsování, řezání, pilování, broušení, lepení, vrtání		F - změny skupenství látek, teplota, síla, tlak, páka M – zaokrouhlování Ch – výroba železa a úpravy oceli, prvky, sloučeniny D – Průmyslová revoluce PŘ – ochrana životního prostředí
- Žák sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model	- stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování	Design a konstruování	F - elektřina, elektrický obvod D – Průmyslová revoluce PŘ – ochrana životního prostředí M - geometrie

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy - poskytne první pomoc při úrazu - navrhne dům, rozmístění funkčních místností	modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž - konstrukční 3D návrh domu, rozmístění místností podle funkčnosti, rozmístění nábytku		

8. ročník: dívky

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy
- Žák používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví v souvislosti s přípravou pokrmů - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- základní technologické postupy přípravy pokrmů: nápoje, zpracování ovoce a zeleniny, příprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy potravin - úprava stolu a stolování: jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině - ekonomika přípravy pokrmů, nákupy a ceny potravin, domácí rozpočet - vybavenost, úklid a údržba kuchyně, bezpečnostní předpisy, ochrana zdraví při práci, první pomoc při úrazu	Příprava pokrmů, provoz a údržba domácnosti FG	F – práce, výkon, energie, teplo Ch – chemická reakce, škodlivé látky Př – ochrana zdraví M – matematické operace

9. ročník: chlapci

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- provede zadané praktické činnosti s danými materiály: kovy - správně vykoná zadané praktické činnosti - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- základní práce podle technických výkresů - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů (oprava, údržba) - práce s kovy, řezání, pilování - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí	Práce s technickými materiály	VkJ- první pomoc OSV - osobní rozvoj, sebepoznání MKV – vzájemné respektování VDO - osobní zodpovědnost za své zdraví EV - konkrétní pracovní aktivity ve prospěch ŽP PŘ - ochrana přírody
- zná základní druhy a vlastnosti kovů - provádí jednoduché práce s kovy - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	Zpracování kovů - druhy a vlastnosti kovů - použití drátu a plechu - měření, orýsování, stříhání, řezání, vrtání, pilování - povrchová úprava drátu a plechu		F - změny skupenství látek, teplota, síla, tlak, páka M – zaokrouhlování Ch – výroba železa a úpravy oceli, prvky, sloučeniny D – Průmyslová revoluce PŘ – ochrana životního prostředí
- Žák se orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- lidská práce, pracovní činnosti, pracoviště a pracovní prostředí - trh práce, požadavky kvalifikační a zdravotní - zaměstnání, způsoby hledání zaměstnání, životopis, práce a povinnosti, Zákoník práce - volba profesní orientace, základní principy, osobní zájmy	Svět práce	VkO – pracovní trh, právo

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti - možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby - podnikání, struktura a druhy organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání zákony a předpisy pro drobné podnikání		

9. ročník: dívky

Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy
- rozlišuje, co prospívá a co škodí zdraví - využívá poznatků o prenatálním, postnatálním a perinatálním období dítěte - uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými a dětmi	- zdravý životní styl - porodnictví - pediatrie - vývojová stadia – prenatální, postnatální, perinatální období - mezilidské morální hodnoty	Péče o dítě OČL	PŘ – biologie člověka VkJ – zdravý životní styl
- Žák se orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- lidská práce, pracovní činnosti, pracoviště a pracovní prostředí - trh práce, požadavky kvalifikační a zdravotní - zaměstnání, způsoby hledání zaměstnání, životopis, práce a povinnosti, Zákoník práce - volba profesní orientace, základní principy, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti - možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, - podnikání, zákony a předpisy pro drobné podnikání	Svět práce	VkO – pracovní trh, právo

7. Povinně volitelné předměty

V 9. ročníku má možnost si žák vybrat ze tří povinně volitelných předmětů: Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti, Konverzace v anglickém jazyce a Seminář z finanční gramotnosti.

Časová dotace:

9. ročník – 1 hodina

7.1 Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti úzce souvisí se všemi třemi specifickými složkami předmětu Český jazyk (tj. komunikační a slohovou výchovou, jazykovou výchovou a literární výchovou). Klade však především důraz na přípravu žáků k přijímacím zkouškám a poskytuje další možnosti k procvičení učiva.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář k rozvoji čtenářské gramotnosti je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování dovedností v oboru Český jazyk a literatura. Vede k porozumění textu, hlubšímu zamyšlení nad smyslem díla, k osvojování spisovné podoby českého jazyka, k jasnému a srozumitelnému vyjadřování.

Žáci pracují individuálně i ve skupinách, zejména pak v kruhu. Je nabízen jako volitelný - snaha o vytvoření podmínek pro rozvoj čtenářské a informační gramotnosti - navazuje na literární výchovu - využívá školní a obecní knihovnu, případně Státní vědeckou knihovnu v Hradci Králové. Umožňuje návštěvu Klicperova divadla v Hradci Králové, Divadla Drak či jiného divadelního představení v okolí.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

KOMPETENCE K UČENÍ

- cílem je vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace, posoudit vlastní pokrok
- vedeme žáky k užívání správné terminologie
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- vedeme žáky k využívání počítačových výukových programů a internetu

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů, k vyhledávání informací vedoucích k vhodnému řešení problému, umožňujeme volbu různých postupů
- vedeme žáky k uvážlivému rozhodování a k samostatnému řešení problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vedeme žáky k logickému uvažování a k výstižné argumentaci
- učíme žáky využívat informačních a komunikačních prostředků
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci jejich osoby a školy na veřejnosti
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování a stanovených pravidel
- dodáváme žákům sebedůvěru, podněcujeme je k účinné spolupráci ve skupině, k vytváření příjemné atmosféry v týmu a pomoci při řešení úkolů

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti
- zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- učíme žáky respektovat přesvědčení a názory druhých lidí
- podněcujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, k naší kulturní tradici i historickému dědictví

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné materiály a technologie, napomáháme žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, vedeme je k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- žák je veden k rozlišování v písemných a mluvených projevech a v textech v digitální podobě subjektivní a objektivní sdělení
- žák je veden k poznávání komunikačního záměru partnera
- žák je veden k rozlišování faktů od názorů a hodnocení, informace vždy ověřuje porovnáním s dostupnými informačními zdroji
- žák si všímá obsahové vyváženosti informací, které získal, a využívá je k utváření postojů a názorů, které sděluje dál
- rozpoznává prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
- zapojuje se aktivně a odpovědně do dialogu či diskuse včetně online diskusních fór, učí se diskusi řídit, snaží se porozumět názorům partnerů v komunikaci, respektovat jejich různost
- vyhledává informace za pomoci klíčových slov nebo jiných vhodných strategií, posuzuje spolehlivost informací, zachycuje myšlenky z informačních zdrojů strategiemi, které jsou pro daný úkol či záměr vhodné a odpovídají i žákovu učebnímu stylu

- využívá argumentace z různých zdrojů při konstruování sdělení ostatním (například formou mluvních cvičení, referátů) nebo sdílení ve třídě či jiném pracovním týmu (digitální prostředí pro spolupráci, které je ve škole užíváno)
- při vlastní autentické, tvořivé, psané nebo mluvené komunikaci adekvátně a vědomě užívá prostředky spisovného jazyka, ale také dialektu, obecné češtiny nebo sociolektů, a to podle prostředí, komunikačního záměru a situace

Průřezová témata a očekávané výstupy z RVP odpovídají předmětu Český jazyk a literatura pro 2. stupeň.

Školní výstup:	Učivo:	Poznámky:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy:
Žák • čte text s porozuměním • reprodukuje daný text • pokusí se o vlastní literární text • porovnává různá ztvárnění námětu • interpretuje smysl literární ukázky • charakterizuje postavy • poznává rysy stylu autora • seznamuje se s knižními novinkami, literárními zajímavostmi a interpretuje je před ostatními • dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami, vyhledávat a zpracovat informace z literatury a z internetu • vyjadřuje se výstižně a kultivovaně písemně i ústně • poznává filmové adaptace • poznává jednotlivé styly • zpracovává témata a interpretuje je před ostatními • seznamuje ostatní s vlastní četbou • uplatňuje kultivovaný mluvený i pohybový projev • přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí • přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku • poznává základní dramatické žánry • pracuje se základními výrazovými prostředky - lidský hlas a tělo, kultivuje jejich užívání • rozvíjí psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti • prezentuje své postoje, přijímá role a zkoumá témata a situace na základě vlastního jednání	Literární aktuality a knižní novinky Vlastní četba Vlastní literární tvorba Filmové a divadelní adaptace Spolupráce se školní a obecní knihovnou Hry, soutěže, testy - herní dovednosti Shrnutí o slohu Základy literární teorie Příprava na přijímací řízení, využití Scio a Cermat testů Porozumění textu Analýza textu – textová stavba Kultivovaný přednes textu, výrazné čtení s důrazem na respektování rytmu a větné melodie Psychosomatické dovednosti Sociálně komunikační dovednosti	didaktická technika recepce a reflexe dramatického umění možnost zhlédnutí divadelního představení (ze záznamu či návštěva Klicperova divadla v Hradci Králové, případně jiného divadla v okolí) filmové adaptace -využití karet s emotikony, čtenářských kostek, karet s rolemi a dalších materiálů k rozvoji čtenářské gramotnosti	VKO, VKZ - mezilidské vztahy, citová a etická výchova VKO,VKZ - proces sebepoznání a sebepojetí, zákony správné komunikace, rozvoj schopností poznávání Literatura – literární texty, materiály a metody k rozvoji čtenářské gramotnosti ČJ, D, Z, VKO - na základě výběru textu

7.2 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, vychází ze vzdělávacího oboru První cizí jazyk RVP a ze společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je určen žákům 9. ročníku. Časové vymezení v rámci povinně volitelných předmětů je nabízena Konverzace v anglickém jazyce jako jednoletý vyučovací předmět s hodinovou dotací dle učebního plánu 1 hodina týdně.

Časová dotace:

9. ročník – 1 hodina

Organizační vymezení

Všichni zájemci z ročníku jsou rozděleni do skupin. V ročníku se probírá 11 konverzačních okruhů. Vzhledem k náročnosti některých témat a časové omezenosti některé okruhy se přesunuly do hodin anglického jazyka. Vyučující nemusí postupovat podle jednotné učebnice. V praxi se však většinou shodnou na jednom titulu ze stávající nabídky na trhu, aby v kombinaci s dalšími výukovými materiály bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, výuka gramatiky je podřízena tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech každodenního života. Vedle produktivních řečových dovedností jsou rozvíjeny i receptivní, tedy žáci musí porozumět jednoduchému i složitějšímu čtenému textu. Při výuce se žák průběžně seznamuje s realitami anglicky mluvících zemí, uvědomuje si rozdíly a shody a vzájemné historické i kulturní vazby mezi mateřštinou a anglickým jazykem. Realizovaná průřezová témata a mezipředmětové vztahy v rámci předmětu Konverzace v anglickém jazyce jsou realizována všechna průřezová témata, ale vzhledem k povaze předmětu v rozdílné míře. Výběr témat umožňuje také pestré zapojení mezipředmětových vztahů z oblasti jazyků, společenských a přírodovědných oborů.

Výchovné a vzdělávací strategie

K dosažení cílových kompetencí jsou uplatňovány a využívány zejména tyto postupy:

- Učitelé ve výuce prezentují různé přístupy ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky

Kompetence k učení

- Učitelé ve výuce prezentují různé přístupy ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřským jazykem.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodiny i domácí přípravy je práce se slovníky, příručkami, časopisy a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci četbou upravených i neupravených anglických textů.
- Učitel motivuje žáky nabídkou vhodných časopisů, upravené četby, videy, účasti v předmětové olympiádě a soutěžích, divadelními představeními v anglickém jazyce, účastí na výletech do velké Británie.

Kompetence k řešení problémů

Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.

- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí, smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené se čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími dostávají žáci příležitost v rámci poznávacích exkurzí a při návštěvách rodilých mluvčích v hodinách.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Členění do skupin při konverzaci poskytuje žákům možnost spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli. Kompetence občanské
- V rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- Při pobytech v anglickém prostředí vybízí učitel žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Vychází ze zásad stanovených obecně v ŠVP k předmětu Anglický jazyk. Důraz je mimo jiné kladen na specifickou slovní zásobu oboru či oblastí.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi

- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Očekávané výstupy dle RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
- Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
- CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

žák

- CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
- Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
- CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
- CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

- CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení
- Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
- CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Školní výstupy	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností • v souvislém dialogu rodilých mluvčích vedeném ve standardním tempu a s běžnou výslovností rozezná téma rozhovoru, postoj aktérů a hlavní informace • v kontextu je schopen odhadnout neznámé slovo či spojení • účelně využívá překladového slovníku • formuluje hlavní myšlenky slyšeného i přečteného textu vyjádří své myšlenky přiměřenou formou, respektuje mluvnická pravidla • vysvětlí svůj postoj a zdůvodní ho • sestaví kratší, správně strukturovaný text, • při formulaci svých názorů používá správně a vhodně frazeologické obraty • účelně a pohotově užívá dvojjazyčného slovníku v knižní i elektronické podobě • ověří si správnost utvořeného gramatického tvaru • do konverzace se aktivně zapojí tvořením otázek, reakcí na ně i delší promluvou • vyzve partnera, aby vyjádřil a obhájil svůj názor • do konverzace se aktivně zapojí tvořením otázek, je schopen dialog řídit	Slovní zásoba • tematicky zaměřená k určeným okruhům Gramatika • podmínkové věty • trpný rod • tázací dovětky • opakování gramatiky Tematické okruhy: • SPORTS AND GAMES • TRAVELLING • HEALTH AND HUMAN BODY • DESCRIBING PEOPLE • SHOPPING and CLOTHES • FOOD AND EATING OUT • HOUSING • HOBBIES AND FUN • FAMILIES AND FAMILY LIFE • THE CZECH REPUBLIC AND PRAGUE • HOLIDAYS, FEASTS AND CELEBRATIONS		PŘ – důležitost fyzického zdraví v souvislosti s duševním VKZ – zdravý životní styl Z, D – využití zeměpisných a dějepisných znalostí, práce s mapou VKZ – důležitost fyzického i duševního zdraví, zdravé stravování ČJ – popis osobnosti FG – půjčky, hypotéky, finanční gramotnost VKZ – smysluplné využití volného času VKO – důležitost rodiny AJ – komunikace v cizích jazycích VKO/Z - postavení naší republiky v rámci EU, památky UNESCO, kulturní dědictví, lokální patriotismus Z – uplatnění znalostí o regionu, zajímavosti ČJ/VKO – životopis a motivační dopis VKO – kulturní tradice země, tradice jiných kultur, tolerance

7.3 Seminář k rozvoji finanční gramotnosti

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Seminář z finanční gramotnosti úzce souvisí s předměty Matematika a Výchova k občanství. Jeho obsahem je umožnit žákům zvládnout základy finanční gramotnosti. Žáci by se měli seznámit se základními poznatky z finančnictví, naučit se spravovat osobní a rodinné finance a orientovat se ve světě finančních nabídek a produktů.

Časová dotace:

9. ročník – 1 hodina

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- podporovat rozvíjení aktivního zájmu žáka o poznávání společnosti - umožňovat práci s různými zdroji informací (literatura, internet, zprostředkovatelské nabídky,...), zpracovávat je z hlediska důležitosti a objektivitu - používat obecně užívané termíny, znaky, symboly z oboru finančního světa
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory a vědomosti v logickém sledu v ústním i písemném projevu - využívat různé zdroje informací ke kritické práci s textem
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- žáci respektují názory ostatních, formují si tak volní a charakterové rysy - zodpovědně se rozhodují podle dané situace - strategie: Učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé. Umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost.
KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit	- vést žáky k využívání ve škole nabytých vědomostí v běžné praxi - orientovat se v možnostech podnikání - umí posoudit své reálné možnosti

své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ vedeme žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů i digitální technologie - motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost	převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru využívat digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy nabízíme příležitosti k tomu, aby žáci prováděli statistická šetření v oblastech jejich zájmů, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali, zobecňovali a diskutovali o metodách a výsledcích. Prezentace údajů v grafických programech, apod.

RVP z Výchovy k občanství:

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

žák

- VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

- VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje; rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
- VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí
- VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Očekávané výstupy RVP zároveň souvisí s předmětem Matematika pro 2.stupeň.

Průřezová témata souvisí jak s předmětem Výchova k občanství, tak s předmětem Matematika pro 2. stupeň.

Školní výstupy	Učivo	Tematické okruhy, průřezová témata	Poznámky
Žák: - chápe význam potřeb a jejich hierarchii v hodnotovém žebříčku - umí stanovit hierarchii potřeb podle významu - umí se orientovat v hodnotovém systému	Lidské potřeby Maslowova pyramida potřeb Hmotné a duševní vlastnictví, ochrana vlastnictví, pirátství formy vlastnictví	VkO, VkZ Př	Autorský zákon Ochrana vlastnictví Možnosti ochrany vlastnictví
- chápe význam peněz - popíše způsoby zacházení s penězi	Peníze – univerzální zboží Peníze – funkce a podoby peněz Formy placení Typy rozpočtů a jejich odlišnosti	VkO, VkZ	ČNB – prohlídka Bezhotovostní platby Debetní a kreditní karty
- zná podstatu výdajů a příjmů - umí sestavit vyrovnaný rodinný rozpočet - dodržuje zásady hospodárnosti	Domácnost – její příjmy a výdaje Plat, mzda, daně, pojistné	M, VkO, Inf	Pojišťovny, banky Investice
- vyloží podstatu fungování trhu - rozlišuje úlohu výroby, obchodu a služeb	- principy tržního hospodářství Výroba, obchod a služby. - nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu - tvorba ceny jako součet nákladů, zisků a DPH	VkO, M,	
- orientuje se ve formách spoření a investování - chápe nebezpečí půjček, význam RPSN pro určení výhodnosti půjčky - chápe půjčku jako investici a zhodnocení	Inflace, deflace, devalvace. Spoření na účtech, stavebním spoření, prostřednictvím penzijních fondů Půjčky a RPSN.	VkO, M	Půjčky. Vklady. RPSN.

8. Nepovinné předměty

8.1 Náboženství

Časová dotace

V každém ročníku – 1 hodina.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět náboženství rozvíjí a podporuje základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Umožňuje přístup k biblickému poselství, ke křesťanské tradici, seznamuje s křesťanským způsobem života a pomáhá při hledání základních lidských hodnot a orientaci v tomto světě.

Předmět je nepovinný a je nabízen žákům všech ročníků na prvním i druhém stupni. Podle počtu přihlášených žáků se dělí na skupiny. Vyučování má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Římsko-katolické náboženství je vyučováno podle platných osnov, které vydala Česká biskupská konference v roce 2004 nebo podle osnov schválených diecézním biskupem.

Výchovné a vzdělávací strategie

V kompetencích k učení

Žák:

- rozumí křesťanským symbolům, se kterými se setkává v kultuře a umění
- získá komplexnější pohled na úlohu náboženství v historii národa

V kompetencích k řešení problémů

Žák:

- využívá získané vědomosti k vytváření osobního hodnotového systému i v transcendentní rovině a je schopen své názory obhájit
- vnímá situace v oblasti kulturně-historických památek a kriticky zpracovává informace o řešení konkrétních problémů

V kompetenci komunikativní

Žák:

- je ohleduplný k názorům druhých, jeho argumenty nejsou ovlivněny předsudky, ale vychází ze získaných vědomostí, v dialogu se projevuje kultivovaně s vědomím, že před Bohem jsou si všichni rovni
- orientuje se v biblických textech podle jejich literárních druhů, rozlišuje v náboženské literatuře mýty od historicky doložených textů

V kompetencích sociálních a personálních

Žák:

- vnímá svou sounáležitost s druhými na základě generačních, náboženských, kulturních a národnostních vazeb
- aktivně se podílí na vytváření pozitivních vztahů v rodině a společenstvích (škola i mimoškolní aktivity) s přihlédnutím ke svým možnostem a limitům

V kompetencích občanských

Žák:

- uvědomuje si, že pro fungování lidské společnosti je nezbytným předpokladem dodržování práva svobodně projevovat své náboženství nebo víru stejně jako dodržování lidských práv, jak je uvedeno v "Listině základních lidských práv a svobod"
- respektuje náboženské, kulturní a národnostní odlišnosti jiných národů, se kterými se v rámci migrace setkává, rozlišuje obsah pojmů migrace a asimilace

V kompetencích pracovních

Žák:

- je schopen využívat svých znalostí, vědomostí a schopností k zapojení do pracovního procesu s vědomím, že hodnota lidské práce není měřitelná pouze výkonem
- poznává, že společnost ve svých podnikatelských záměrech musí s ohledem na lidskou solidaritu dávat pracovní příležitosti i fyzicky nebo mentálně postiženým lidem s přihlédnutím k jejich možnostem a limitům

8.2 Sborový zpěv (Mezissimo)

Časová dotace:

6. - 9. třída: 2 hodiny týdně

Předmět sborový zpěv navazuje na pěvecký sbor Pramínek 2. Je určen žákům 6. – 9. tříd, ve výjimečných případech i žákům mladším. Žáci jsou do sboru vybráni po důkladném přezkoušení (intonace, nasazení tónu, rozsah). Výuka probíhá jednou týdně 2 hodiny. Během roku absolvujeme 3 víkendová soustředění a 2 jednodenní soustředění v areálu školy. Mezissimo pořádá vánoční a jarní koncert a podle možností se účastní různých soutěží a přehlídek.

Zpěvákům jsou vštěpovány základy sborového zpívání a prohlubovány dovednosti a návyky z Pramínku (pěvecké dýchání, artikulace). Sbor ale není jen o zpívání. Děti se zde učí vzájemné spolupráci, kolektivní zodpovědnosti, veřejnému vystupování, navazují nová přátelství.

Repertoár sboru tvoří lidové písně, vícehlasá umělá tvorba českých a zahraničních skladatelů, koledy a úpravy populárních písní.

Výstupy předmětu Sborový zpěv a Průřezová témata souvisí s předmětem Hudební výchova na 2. stupni.

8.3 Dopravní výchova

Časová dotace

V každém ročníku – 1 hodina (dle možností)

Předmět Dopravní výchova je určen pro žáky 1. stupně.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence sociální a personální :

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, dělají a říkají.
- Učí se ovládat a řídit svoje jednání a chování.

Kompetence občanská:

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc .

Kompetence komunikativní:

- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje.
- Rozumí různým druhům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence pracovní:

- Využívá znalostí a zkušeností v praxi.
- Rozvíjí zručnost.

Kompetence k řešení problémů:

- Poradí si v zátěžových situacích.
- Uvědomí si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence digitální:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je.
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje informace a digitální obsah.

- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a z kvalitnil výsledky své práce.

Organizace prostorová:

Školní třída, učebna s interaktivní tabulí, vnitřní a venkovní prostory školy, dopravní hřiště u Mateřské školy, obec České Meziříčí a její okolí.

Mezipředmětové vztahy:

Prvouka, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Tělesná výchova, Vlastivěda.

Cíle předmětu:

- Naučit děti vážit si života, vést je k opatrnosti a bezpečnosti.
- Rozvíjet dopravní smysl, všimát si okolí, vnímat dopravní prostředí a umět ho výtvarně znázornit.
- Seznámit je s nejbezpečnější cestou do školy v pozici chodce i cyklisty.
- Vytvořit správné návyky při pohybu na pozemních komunikacích.
- Naučit děti přejímat zodpovědnost.
- Rozvíjet trpělivost a schopnost soustředit se.
- Naučit děti dívat se (pozorovat), poslouchat, předvídat, vyhodnocovat, vhodně jednat.
- Naučit děti spolupracovat na společném projektu.

Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků:

1. ročník:

- Bezpečnost při cestě do školy (spolupráce s rodiči a vychovatelkami ŠD).
- Žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.
- Žák bezpečně dojde nejkratší cestou do školy, pamatuje na možná nebezpečí, reaguje na pokyny dospělých.
- Žák využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času. Žák rozezná nebezpečí různého charakteru.
- Cestování, dopravní prostředky, druhy dopravy.

Prvky dopravní výchovy se uplatňují během celého školního roku a učitel se chápé každé vhodné příležitosti, kdy ji má možnost dětem připomenout.

2. ročník:

- Chůze po silnici (krajnice – vozovka), nebezpečná místa pro chůzi po silnici, přechody pro chodce.
- Pravidla silničního provozu pro chodce.
- Žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.
- Nebezpečí, která hrozí chodcům za snížené viditelnosti = vidět a být viděn = reflexní materiály na oblečení a na aktovce.
- Žák rozezná nebezpečí různého charakteru.

- Druhy dopravních prostředků - jejich třídění, hromadná doprava. Zásady bezpečného chování v hromadné dopravě.
- Zásady bezpečného chování v automobilu – autosedačky a bezpečnostní pásy.
- Bezpečná místa pro hry dětí, zásady kázně a ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu.
- Žák využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.
- Seznámení s důležitými tel. čísly (150, 155, 158, 112).
- Žák přivolá pomoc v případě ohrožení zdraví, zavolá na tísňovou linku.
- Poznávání dopravních značek, světelné signály.

3. ročník:

- Bezpečná cesta do školy a ze školy, orientace v nejbližším okolí školy, nebezpečná místa v okolí školy.
- Základní pravidla provozu na pozemních komunikacích z pohledu chodce a cyklisty, jejich dodržování, vhodné oblečení za snížené viditelnosti.
- Zásady správného chování chodce, bezpečné přecházení vozovky – přechody.
- Seznámení s povinným vybavením jízdního kola.
- Dopravní značky, jejich význam, druhy dopravních značek.
Dopravní prostředky – význam dopravy osobní, hromadné.
- Vliv dopravy na životní prostředí – znečišťování ovzduší.
- Pravidla bezpečného a slušného chování při jízdě v dopravních prostředcích, na autobusové zastávce.
- Žák vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.
- Znalost důležitých telefonních čísel – 150, 155, 158, 112.

Očekávané školní výstupy – 1. období:

Žák

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

4. ročník:

Žák vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.

Ve 4. ročníku navštěvuje většina dětí kroužek **Dopravní výchova**. Ve 2. pololetí školního roku se schází 1x týdně, 1 vyučovací hodinu.

Náplň kroužku Dopravní výchova:

- Znalost dopravních značek.
- Znalost základních pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty.
- První pomoc.

- Technické dovednosti. Základní výbava jízdního kola a cyklisty.
- Jízda na jízdním kole. Jízda zručnosti. Orientace na dopravním hřišti. Cyklovýlet po okolí obce České Meziříčí.

5. ročník:

Žák vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.

Očekávané školní výstupy – 2. období

Žák

- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

9. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- I. Obecná ustanovení
- II. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
- III. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení
- IV. Komisionální přezkoušení
- V. Opravné zkoušky
- VI. Způsob získávání podkladů pro hodnocení
- VII. Klasifikace chování
- VIII. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření
- IX. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření
- X. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření
- XI. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
- XII. Slovní hodnocení
- XIII. Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení
- XIV. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- XV. Hodnocení nadaných žáků a mimořádně nadaných žáků

I. Obecná ustanovení

Hodnocení žáků je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a řídí se § 51 až § 53 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

II. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a zákonní zástupci žáků byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka je využíváno klasifikační stupnice. Z daného klasifikačního stupně hodnocení je zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány u jednotlivých předmětů v ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. K průběžné klasifikaci je používána stupnice 1 (výborně), 1- (výborně mínus), 2 (chvalitebně), 2- (chvalitebně mínus), 3 (dobře), 3- (dobře mínus), 4 (dostatečně), 4- (dostatečně mínus), 5 (nedostatečně), N (nezvládá učivo). V 1. – 3. ročníku je možná též motivační klasifikace pomocí znaků (hvězdička, obrázek). O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
6. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák

prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

7. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

8. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

9. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

10. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval, tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

11. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

12. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je opatření, které nemá právní důsledky pro žáka. Pochvaly, jiná ocenění a kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

13. Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo vůči ostatním žákům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem.

14. Dopustí-li se žák jednání podle bodu 13, oznámí ředitel školy tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

15. Ředitel školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy. V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem ředitel vyloučí žáka ze školy. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

16. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

17. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

18. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi udělit:

- a) napomenutí třídního učitele – za neplnění školních povinností, za méně závažné porušení školního řádu
- b) důtku třídního učitele – za opakované nepředložení žákovské knížky učiteli, za 1 – 2 vyučovací hodiny neomluvené absence, za závažné porušení školního řádu.
- c) důtku ředitele školy – za opakovanou ztrátu žákovské knížky, za 3 – 8 vyučovacích hodin neomluvené absence, za agresivní chování vůči spolužákům a hrubé chování vůči zaměstnancům školy a veřejnosti (v době vyučování nebo při akcích konaných školou), za zvláště závažné porušení školního řádu.

19. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

20. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

21. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

III. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný,
- b) 2 – chvalitebný,
- c) 3 – dobrý,
- d) 4 – dostatečný,
- e) 5 – nedostatečný.

4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

5. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupnici použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 3.

6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěli a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a).

7. Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.
 - b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
 - c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
 - d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.
8. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

IV. Komisionální přezkoušení

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Odlíšnost pro individuální vzdělávání

1. Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitele školy o přezkoušení žáka, byl-li zkoušejícím žáka ředitel školy, krajský úřad. Pokud ředitel školy nebo krajský úřad žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

Odlíšnosti pro zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí

1. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:
 - a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,

- b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy.
3. Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.
4. Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.
5. Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.
6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
- a) předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
7. Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.
8. Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. Pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.
9. O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
10. Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Po vykonání zkoušek vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text "Žák (-yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".
11. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení.

V. Opravné zkoušky

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
5. Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu jmenuje komisi krajský úřad.
6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
7. Výsledek opravné zkoušky již nelze napadnout. Výsledek opravné zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek opravné zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek opravné zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.
8. O opravné zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
9. Žák může v jednom dni vykonat opravnou zkoušku pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín opravné zkoušky.
10. Konkrétní obsah a rozsah opravné zkoušky stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

VI. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, ...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu, za ústní zkoušení. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkoušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději

do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
8. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, ...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
9. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn, žák se znovu nepřezkoušuje.
11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny zákonným zástupcům.
12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla v listopadu a v dubnu.
13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 24 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí, třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
15. Informace jsou zákonným zástupcům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách, na které jsou zákonní zástupci písemně zváni. Zákonným zástupcům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit i to, co umí
 - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

19. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

VII. Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování daných školním řádem během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

K uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

- žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu
- méně závažných přestupků se dopouští ojediněle
- žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

- žák získá 9 - 13 neomluvených hodin
- chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu
- žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu
- opakovaně se dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy.
- ohroží bezpečnost a zdraví vlastní nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

- žák získá 14 a více neomluvených hodin
- za více jak 20 neomluvených hodin — hlášení na OSPOD
- chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování
- žák se dopustí takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob
- záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

VIII. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednosti vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

IX. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně suroviny, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

X. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Na návrh vyučujícího z důvodu velké absence (více jak 25%) je možno odložit klasifikaci a přistoupit ke komisionálnímu zkoušení, (individuálně přistupovat k jednotlivým případům) a to ve všech předmětech.

XI. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybuje potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde,
 - jak bude pokračovat dál.
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

XII. Slovní hodnocení

Prospěch žáka základní školy v jednotlivých předmětech a jeho chování mohou být hodnoceny formou širšího slovního hodnocení.

Výběr znaků může mít tuto podobu:

Intelekt - obecné rozumové schopnosti (intelligence), speciální schopnosti (např. matematicko - logické, jazykové aj.), organizační schopnosti, bystrost, plánovitost, předvídanost, formy myšlení.

Mravní vlastnosti – upřímnost, pravdomluvnost, otevřenost, smysl pro pravdu, smysl pro nestrannost, altruismus (již uvedeno), dobré chování, zodpovědnost (již uvedeno) čestnost, zásadovost, ukázněnost, hrdost, svědomí.

Sociální aktivita – iniciativnost, společenské akce, průbojnost, zapojení do diskusí, hlásí se často při vyučování, navrhuje nové věci.

Motorika - pohybová obratnost celková, jemná koordinace pohybů prstů a rukou (zručnost), má rád ruční práce.

XIII. Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

1. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
2. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Převodní tabulka

Stupeň 1 – ovládá bezpečně

Stupeň 2 – ovládá

Stupeň 3 - v podstatě ovládá

Stupeň 4 - ovládá s obtížemi

Stupeň 5 - neovládá

XIV. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

1. Hodnocení a klasifikace žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními vychází z novely školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. a odpovídá konkrétnímu stupni podpůrných opatření, případně stanovenému individuálnímu vzdělávacímu plánu.
2. Hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka. Nastavují se taková kritéria hodnocení, která žákovi umožní dosahovat osobního pokroku. Užívá se různých forem hodnocení, jejichž kritéria respektují charakter obtíží nebo specifik žáka, včetně jeho nadání nebo mimořádného nadání. Z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria. Hodnocení vždy musí zohledňovat sociální kontext, ve kterém probíhá, a směřovat nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také indikovat konkrétní postupy v učení, musí vést k posílení jeho motivace pro vzdělávání.
3. Formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáků a je pro ně informativní a korektivní; podporuje rozvoj autonomního hodnocení (sebehodnocení) žáka.
4. Sumativní hodnocení žáků s potřebou podpůrných opatření (se speciálními vzdělávacími potřebami) zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělávání.
5. Pro zjišťování úrovně žakovských vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem daného žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Pokud je to nutné, nebude dítě s přiznanými podpůrnými opatřeními vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Jde např. o hlasité čtení před celou třídou nebo přemíru psaní (přepisování) u dysgrafií. Jindy můžeme posuzovat výkon, který dítě podalo v daném časovém limitu, a to, co nestačilo, nehodnotíme - např. v diktátu nebo v pětiminutovce u dyspraktického dysgrafika (kombinace poruchy psaní s poruchou vývoje motoriky).
U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je žádoucí klást důraz na ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklady podávat lepší výkony. Za obecně platnou je třeba pokládat zásadu, že při klasifikaci nevycházíme z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. V některých případech nás nesmí zmýlit zjištění, že žák sice určitou dovednost zvládl (např. analýzu slov), ale přesto při zkoušce selhává. Každá zkouška totiž představuje komplexní situaci, při které se vždy uplatňují obavy, strach, vyšší tempo, nutnost soustředit se na větší počet jevů - např. kvalitu písma, aplikace pravidel; nepříznivě působí minulé selhání, obava z trestu apod.
6. Na základě vyjádření pedagogicko – psychologické poradny je zákonným zástupcům žáka nabídnuta dohoda o způsobu klasifikace. U žáka prvního až devátého ročníku může rozhodnout ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zástupce žáka.

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je žádoucí klást důraz na ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklady podávat lepší výkony. Za obecně platnou je třeba pokládat zásadu, že při klasifikaci nevycházíme z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. V některých případech nás nesmí zmýlit zjištění, že žák sice určitou dovednost zvládl (např. analýzu slov), ale přesto při zkoušce selhává. Každá zkouška totiž představuje komplexní situaci, při které se vždy uplatňují obavy, strach, vyšší tempo, nutnost soustředit se na větší počet jevů - např. kvalitu písma, aplikace pravidel; nepříznivě působí minulé selhání, obava z trestu apod.

XV. Hodnocení nadaných a mimořádně nadaných žáků

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech. Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Přeřazení do vyššího ročníku:

1. Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí, kterou jmenuje ředitel školy
2. Komise je nejméně tříčlenná a tvoří ji vždy:
 - a) předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti, v prvním až pátém ročníku vyučující daného ročníku
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
3. Termín konání zkoušky stanoví ředitel školy v dohodě se zákonným zástupcem žáka. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín zkoušky.
4. Žák může v jednom dni skládat jen jednu zkoušku.
5. Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky s ohledem na věk žáka. Zkouška ověřuje vědomosti a dovednosti umožňující žákovi plynulý přechod do vyššího ročníku a je zaměřena na jednotlivý předmět nebo vzdělávací oblast.
6. Výsledek zkoušky určí komise hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhodne hlas předsedy.
7. O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka.
8. Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
9. Za neabsolvovaný ročník nebude žákovi vydáno vysvědčení. V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

10. Příloha

Názvy vyučovacích předmětů: Aj Anglický jazyk Cj Cizí jazyk Čj Český jazyk a literatura ČJS Člověk a jeho svět D Dějepis DCJ Další cizí jazyk F Fyzika Hv Hudební výchova Ch Chemie Inf Informatika M Matematika Nj Německý jazyk Pč Pracovní činnosti Pv Pracovní výchova Prv Prvouka Př Přírodopis Pří Přírodověda PpPd Příprava pokrmů a péče o dítě Ptm Práce s technickými materiály Rj Ruský jazyk Tpp Technické práce a pěstitelství Tv Tělesná výchova Vla Vlastivěda Vv Výtvarná výchova Vko Výchova k občanství VkJ Výchova ke zdraví Z Zeměpis	Průřezová témata EV Environmentální výchova MEV Mediální výchova MKV Multikulturní výchova OSV Osobnostní a sociální výchova VDO Výchova demokratického občana VGS Výchova v evropských a globálních souvislostech Jiné použité zkratky DoVy dopravní výchova FG finanční gramotnost ICT informační a komunikační technologie Kor korupce LVZ lyžařský výcvikový zájezd OČL Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí OV obrana vlasti RVP rámcový vzdělávací program RVP ZV RVP pro základní vzdělávání ŘŠ ředitel školy ŠD školní družina ŠVP školní vzdělávací program ZDR sexuální výchova, rodina, ochrana před nemocemi ZŠ základní škola ZV základní vzdělávání ŠPC školské poradenské zařízení PPP pedagogicko-psychologická poradna SPC speciální pedagogické centrum Žák s SVP žák se speciálními vzdělávacími potřebami Žák s PO žák s podpůrnými opatřeními IVP individuální vzdělávací plán PLPP plán pedagogické podpory
--	--